

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ**

**ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК
ПЕДАГОГІЧНИХ, НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ І КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 01 «ОСВІТА»
У СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ:**

збірник освітньо-професійних програм

Частина 1

Київ – 2019

УДК 378.37.001

Рекомендовано до друку вченою радою ЦППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»

НАПН України (протокол № 5 від 06.11.2018 р.)

Рекомендовано до друку вченою радою ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»

НАПН України (протокол № 5 від 14.11.2018 р.)

Рецензенти:

Сорочан Т.М., доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Приставська О.І., директор Навчально-методичного центру м. Львова, методист вищої категорії.

Автори-розробники:

Єрмоленко А.Б. – кандидат політичних наук, доцент;

Ілляхова М.В. – кандидат філософських наук, доцент;

Кравчинська Т.С. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО;

Левченко В.В. – кандидат філософських наук, доцент;

Мирошніченко О.О. – старший викладач кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО;

Просіна О.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО;

Сидоренко В.В. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО;

Скрипник М.І. – кандидат педагогічних наук, доцент;

Фарухшина М.Ш. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри;

Швень Я.Л. – кандидат психологічних наук, доцент.

Професійний розвиток педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівників закладів освіти галузі знань 01 «Освіта» у системі підвищення кваліфікації: збірник освітньо-професійних програм: у 2-х ч. Ч. 1 / наукова ред., упорядкування В.В. Сидоренко, Я.Л. Швень. К.: Агроосвіта, 2019. 252 с.

Нова освітня реальність, зокрема цифровізація освіти й створення відкритого освітнього простору Нової української школи, вимагає модернізації змісту післядипломної педагогічної освіти і формування відповідного відкритого контенту, що передбачає ціннісне використання знань, розвиток ключових компетентностей сучасних фахівців, когнітивних здібностей і критичного розуму, їхню соціальну інтеграцію і соціальну активність. Таке соціальне замовлення актуалізує необхідність підготовки фахівців, які відповідають викликам суспільства знань, здатних до безперервного інтелектуального, культурного і духовного розвитку впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, орієнтовані на збереження, примноження й передачу гуманістичних суспільних цінностей.

В умовах післядипломної педагогічної освіти розбудова гнучкої, випереджувальної системи професійного розвитку фахівців передбачає розроблення й упровадження в систему підвищення кваліфікації багатоваріантних, різномірних, диверсифікованих за профілем освітньо-професійних програм відповідно до соціально-педагогічних запитів і особистісно-професійних потреб фахівців, що забезпечують їм свободу вибору місця, термінів, змісту навчання за індивідуальною освітньою траєкторією; створення гнучкого, конкурентного освітнього середовища; модернізацію змісту, форм, методів, технологій навчання відповідно до темпів застарівання й оновлення інформації, можливостей та особливостей, компетентнісного досвіду тощо.

З урахуванням інноваційних освітніх викликів, запитів замовників освітніх послуг і ключових стейкхолдерів науково-педагогічними працівниками кафедри філософії і освіти дорослих у межах науково-дослідної роботи «Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології» розроблено освітньо-професійні програми (ОПП) підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівників закладів освіти.

Збірник ОПП складається із 2-х частин, що є взаємопов'язаними і взаємодоповнювальними в межах теми дослідження. У першій частині збірника вміщено ОПП для категорій слухачів, які проходять курси підвищення кваліфікації по кафедрі філософії і освіти дорослих ЦППО, зокрема керівні, педагогічні та науково-педагогічні працівники закладів ППО; керівники, педагогічні працівники закладів позашкільної освіти; науково-педагогічні та педагогічні працівники університетів, академій, інститутів; керівні і педагогічні кадри коледжів, технікумів; працівники методичних служб.

У другій частині збірника розроблено ОПП для тематичних курсів підвищення кваліфікації, зокрема «Методична діяльність в умовах децентралізації освіти», «Організація освітнього середовища в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа», «Сучасні підходи в освіті дорослих», «Теоретичні і методичні аспекти розвитку фахової майстерності викладача», «Забезпечення якості освіти в контексті сучасних реформ», «Креативні практики в освіті та цифрові освітні тренди», «Арт-педагогіка в системі освіти дорослих».

Для педагогічних, науково-педагогічних працівників, керівників закладів освіти, працівників методичних служб, а також усіх, хто цікавиться питаннями модернізації вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.

НОВА ПАРАДИГМА ОСВІТИ В СУСПІЛЬСТВІ ЗНАНЬ (<i>Вікторія Сидоренко</i>).....	5
---	---

РОЗДІЛ І.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ, ПЕДАГОГІЧНИХ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ППО	13
---	----

Керівні кадри закладів післядипломної педагогічної освіти (<i>Вікторія Сидоренко</i>).....	14
--	----

Педагогічні та науково-педагогічні працівники закладів ППО, викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО (<i>Марина Ілляхова, Тетяна Кравчинська</i>).....	32
---	----

РОЗДІЛ ІІ.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	50
---	----

Директори (заступники директорів) закладів позашкільної освіти (<i>Ольга Просіна</i>).....	51
--	----

Методисти закладів позашкільної освіти (<i>Ярослава Швень</i>).....	68
---	----

РОЗДІЛ ІІІ.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТІВ, АКАДЕМІЙ, ІНСТИТУТІВ	84
--	----

Викладачі університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти (<i>Вікторія Левченко, Марина Скрипник</i>).....	85
--	----

Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів (<i>Марина Ілляхова</i>).....	99
--	----

Методисти університетів, академій, інститутів (<i>Вікторія Левченко</i>).....	119
---	-----

РОЗДІЛ IV.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ КОЛЕДЖІВ, ТЕХНІКУМІВ..... 135

Викладачі коледжів, технікумів (*Андрій Єрмоленко, Марина Скрипник*)... 136

Методисти коледжів, технікумів (*Вікторія Левченко*)..... 154

РОЗДІЛ V.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ МЕТОДИЧНИХ СЛУЖБ (МЕТОДИСТІВ)..... 168

Керівники районних (міських) методичних кабінетів (центрів) (*Вікторія Сидоренко*)..... 169

Працівники методичних кабінетів (центрів) (*Тетяна Кравчинська, Марина Фарушина, Олена Мірошниченко*)..... 186

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю) (*Марина Скрипник*)..... 204

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (ТЕМИ, СПЕЦКУРСИ) НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КАФЕДРИ ФІЛОСОФІЇ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ..... 220

ДАЙДЖЕСТ ВИДАНЬ КАФЕДРИ ФІЛОСОФІЇ І ОСВІТИ
ДОРΟΣЛИХ ІЗ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ З ТЕМИ
«ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ФАХІВЦІВ У СИСТЕМІ ОСВІТИ
ДОРΟΣЛИХ: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ТЕХНОЛОГІЇ»..... 238

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ..... 249

ПЕРЕДМОВА

НОВА ПАРАДИГМА¹ ОСВІТИ В СУСПІЛЬСТВІ ЗНАНЬ

Нова освітня реальність, зокрема цифровізація освіти й створення відкритого освітнього простору Нової української школи, вимагає модернізації змісту післядипломної педагогічної освіти і формування відповідного відкритого контенту, що передбачає ціннісне використання знань, розвиток ключових компетентностей сучасних фахівців, когнітивних здібностей і критичного розуму, їхню соціальну інтеграцію і соціальну активність упродовж усього життя. У проєкті «Цифрова адженда України – 2020: концептуальні засади (версія 1.0)» зазначено, що *цифровізація стане основою життєдіяльності українського суспільства, бізнесу і державних установ, звичним та повсякденним явищем, нашим ДНК, ключовою аджендою на шляху до процвітання, добробуту України*.

Суспільство знань вирізняється більш широкими соціальними, етичними й політичними параметрами, джерелом розвитку для якого слугує власне різноманіття й здібності, а цінності, практика творчості та інновації відіграють важливу роль, сприяючи процесам співробітництва іншого типу. Нова модель розвитку суспільства знань потребує від сучасного фахівця, педагога Нової української школи широкого спектра навичок і компетенцій для успішного виконання своїх професійних функцій, для забезпечення всебічного і сталого розвитку освіти і науки України, соціальної єдності та подальшого розвитку демократичної культури.

Таке соціальне замовлення актуалізує необхідність підготовки фахівців, які відповідають викликам суспільства знань, здатні до безперервного інтелектуального, культурного і духовного розвитку впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти², орієнтовані на збереження, примноження і передачу гуманістичних суспільних цінностей, засвоєння нових професійних ролей і функцій, адаптовані до умов стрімкозмінного суспільства. При цьому вбачаємо три глобальні педагогічні цілі безперервного професійного розвитку сучасного фахівця: *гносеологічна* – формування особистості через освіту як цілісну систему; *праксеологічна* – формування фахівця через навчання впродовж усього життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти; *аксіологічна* – формування духовно-моральної патріотичної особистості. Йдеться про цілісний триєдиний розвиток педагога, зокрема: 1) гармонійної особистості як суб'єкта суспільно-особистісних цінностей; 2) громадянина і патріота; 3) компетентного фахівця як суб'єкта власної професійно-педагогічної діяльності.

---

¹ Парадигма (дав.-гр. *παράδειγμα*, *paradeigma* – приклад, зразок, англ. *paradigm*) – багатозначний термін, який залежно від контексту може означати: I, лінгв. Системний ряд форм відмінювання чи дієвідмінювання окремого слова або таблиця таких форм. II: 1) Сукупність філософських, загальнотеоретичних і метатеоретичних основ науки. 2) Система уявлень, характерна для визначення етапу розвитку науки, культури, суспільного життя. 3) Той чи інший приклад або показовий випадок концепції чи теоретичного підходу. 4) У сучасній філософії система теоретичних, методологічних і аксіологічних настанов, які взяті за зразок розв'язування наукових завдань та які поділяють усі члени наукового співтовариства.

² Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям (Закон України «Про освіту»).

В умовах післядипломної педагогічної освіти розбудова гнучкої, випереджувальної системи професійного розвитку фахівців передбачає розроблення й упровадження в систему підвищення кваліфікації *багатоваріантних, різнорівневих, диверсифікованих за профілем освітньо-професійних програм* (далі – ОПП), форм освіти дорослих відповідно до соціально-педагогічних запитів та особистісно-професійних потреб фахівців, що забезпечують їм свободу вибору місця, термінів, змісту навчання за індивідуальною освітньою траєкторією; створення гнучкого, конкурентного освітнього середовища з домінуванням мобільних програм підвищення кваліфікації; модернізацію змісту, форм, методів, технологій навчання залежно від суспільних та індивідуальних освітніх потреб замовників, відповідно до темпів застарівання й оновлення інформації, можливостей та особливостей, компетентнісного досвіду тощо.

Система підвищення кваліфікації є найважливішим складником безперервної освіти, адже її ефективна організація, наповнення новим змістом, результативність використовуваних андрагогічних методів, технологій, єдність курсового і міжкурсного періодів як цілісного андрагогічного циклу тощо є не тільки викликом часу, а передусім визначальним показником діяльності інституцій післядипломної педагогічної освіти. Сучасна система підвищення кваліфікації покликана максимально задовольнити професійно-фахові, індивідуально-особистісні, соціокультурні запити замовників освітніх послуг, створити такий диференційований акмеологічний простір, що мотивує до постійної творчої самоактуалізації в професійному та особистісному вимірах шляхом формальної та інформальної освіти, дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійно-педагогічної діяльності.

З урахуванням інноваційних освітніх викликів, запитів замовників освітніх послуг і ключових стейкхолдерів науково-педагогічними працівниками кафедри філософії і освіти дорослих розроблено освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівників закладів освіти.

У Законі України «Про освіту» освітня програма тлумачиться як єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання (тобто знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, набутих у процесі навчання, виховання і розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити, виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми чи окремих її складників).

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації (ОПП) – це система освітніх компонентів, що визначає вимоги до рівня освіти педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівних кадрів освіти, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік та логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для успішного виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання у формі набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань. Розроблення ОПП відбувається з урахуванням здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей замовників освітніх послуг. Ґрунтується на виборі видів, форм, темпу, методів і засобів навчання впродовж усього андрагогічного циклу.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації є нормативним документом для організації освітнього процесу для певної категорії слухачів у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», що *встановлює*:

- профілі ключових, загальних і спеціальних компетентностей;
- вимоги до змісту підвищення кваліфікації на компетентнісній основі;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, удосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 7 і 8 (в окремих

випадках за індивідуальним запитом за 9) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій.

- вимоги до вибіркового складника підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за очною та очно-дистанційною формою навчання;
- форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості підвищення кваліфікації в умовах післядипломної педагогічної освіти тощо.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації *використовується* у процесі: розроблення й коригування робочих навчальних програм для окремих категорій слухачів – працівників системи освіти; визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатора професій працівників за категоріями; визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів; розроблення навчальних і робочих навчальних планів за певною категорією працівників системи освіти.

Збірник освітньо-професійних програм «Професійний розвиток педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівників закладів освіти галузі знань 01 «Освіта» у системі підвищення кваліфікації» (у 2-х ч.) укладено з урахуванням «Методичних рекомендацій щодо розроблення освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»¹ (2018), у межах науково-дослідної роботи кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти з теми: «Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології» (0117U002380).

Збірник ОПП розроблено на основі сучасної державної освітньої політики, Концепції «Нова українська школа» та стратегії реформування початкової освіти, Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 15.01.2018 р. № 36), Орієнтовної навчальної програми підготовки тренерів для навчання педагогічних працівників, які навчатимуть учнів перших класів у 2018/2019 і 2019/2020 навчальних роках (наказ Міністерства освіти і науки України від 05.02.2018 р. № 97).

Науково-педагогічними працівниками кафедри філософії і освіти дорослих розроблено і впроваджено в освітній процес науково-методичні комплекси для безперервного професійного розвитку фахівців за індивідуальною освітньою траєкторією, в яких використано ідеї відкритої освіти як інновації в підготовці педагогічних кадрів та їхньої адаптації до вимог Нової української школи, що забезпечують професійний розвиток педагога, методиста, менеджера, освітнього лідера нової формації. Серед них – *Курикулум підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти галузі знань 01 Педагогічна освіта: зб. робочих навчальних програм: авторський колектив / загальна ред. Т.М. Сорочан; наукова ред., упорядкування В.В. Сидоренко, М.І. Скрипник. – К.: ЦППО, 2017. – 437 с. Курикулум підвищення кваліфікації (ККПК) сформовано рамковим документом концептуального характеру, що вміщує формалізований пакет робочих навчальних тем і спецкурсів для курсів підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти, норми годин для їх опанування, цільові групи, систему компетентностей, взаємозв'язок нових методичних принципів із запропонованими навчальними матеріалами, систему і принципи самонавчання, самоконтролю і самооцінювання, андрагогічні методи, прийоми, технології навчання, принципи моніторингу результатів навчання. ККПК вміщує плановий (спрогнозований як модель суспільного замовлення на*

---

¹ Сорочан Т.М. Методичні рекомендації щодо розроблення освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти / Т.М. Сорочан, О.І. Бондарчук, Л.М. Оліфіра. К.: ЦППО, 2018. – 24 с.

підготовку фахівця нової формації на компетентнісній основі), упроваджуваний (реалізується в процесі навчання на курсах ПК відповідно до професійних запитів і потреб, компетентнісного досвіду фахівця, його індивідуальних можливостей, мотиваційних детермінант, розробленої «Я-концепції» та визначає вибір індивідуальної освітньої траєкторії, параметрів, термінів, змісту навчання) і досягнутий (цінності, знання, уміння, навички, набуті під час освітнього процесу) курикулуми.

Цільова аудиторія

Педагогічні, науково-педагогічні працівники та керівники закладів освіти галузі знань 01 «Освіта», організатори післядипломної педагогічної освіти.

Мета і завдання

Мета полягає в удосконаленні професійної компетентності педагогічних працівників для реалізації стратегічних завдань реформування освіти, Концепції «Нова українська школа» відповідно до основних напрямів державної політики в галузі освіти, запитів знаннєвого суспільства, установ і закладів освіти, освітніх потреб споживачів освітніх послуг, сприянні безперервному професійному розвитку в умовах соціальних трансформацій шляхом реалізації таких *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності педагога Нової української школи;
- отримання додаткових і вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійно-педагогічної діяльності;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації безперервного професійного розвитку фахівців в умовах формальної і неформальної освіти.

Профілі базових компетентностей педагога

Сучасна система підвищення кваліфікації покликана максимально задовольнити професійно-фахові, індивідуально-особистісні, соціокультурні запити замовників освітніх послуг, створити такий диференційований акмеологічний простір, що мотивує до постійної творчої самоактуалізації в професійному та особистісному вимірах шляхом формальної та неформальної освіти, передбачає впровадження багатоваріантних освітньо-професійних програм, моделей, форм освіти дорослих, реалізацію інноваційних методологічних підходів, андрагогічних технологій тощо.

Профілі базових компетентностей педагогічних працівників передбачають вичерпний опис основних індивідуально-особистісних та професійно-діяльнісних якостей, здібностей, властивостей, необхідних сучасному фахівцю для успішного виконання стратегічної мети і завдань реформування як вітчизняної освіти, так і конкретної освітньої галузі нового Державного стандарту зокрема.

Кожна ОПП підвищення кваліфікації розроблена з урахуванням Рамкової програми оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, схваленої Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу 17 січня 2018 року¹.

Ключові компетентності необхідні для підвищення особистого потенціалу і розвитку, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства, розвиваються в процесі навчання протягом усього життя, починаючи з раннього дитинства шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Усі ключові компетентності сприяють успішному життю в суспільстві. Такі навички, як критичне мислення, аналітичне мислення, вирішення проблем, творчість, робота в

---

¹ ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning [Electronic resource]. — Available at: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annex-recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>

команді, уміння спілкування і проводити переговори, прийняття рішень, саморегуляція, стійкість, емпатія, участь, повага до різноманітності, враховуються в усіх ключових компетентностях.

У Рамковій програмі оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, схваленої Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу 17 січня 2018 року, виокремлено й конкретизовано вісім ключових компетентностей, зокрема:

1. *Грамотність* (Literacy competence) – це здатність розрізняти, розуміти, висловлювати, створювати та інтерпретувати поняття, почуття, факти та думки усно та письмово, за допомогою візуальних, звукових та цифрових матеріалів у різних дисциплінах та контекстах; шукати і використовувати різні типи джерел інформації, формулювати та висловлювати свої усні та письмові аргументи переконливо, відповідно до контексту; цінувати естетичні якості мови та інтерес до взаємодії з іншими, розуміння та використання мови у позитивний та соціально відповідальний спосіб тощо.

2. *Мовна компетентність* (Languages competence) – це здатність ефективно використовувати різні мови для спілкування/, зокрема розуміти, висловлювати та інтерпретувати поняття, факти, думки, почуття як усно, так і письмово; уміння слухати, говорити, читати та писати у відповідних соціальних та культурних контекстах; уміння вивчати мови у системі формальної, неформальної та інформальної освіти впродовж усього життя; цінування культурної різноманітності, інтерес до різних мов і міжкультурного спілкування тощо.

3. *Математична компетентність та компетентність у науках, технологіях та інженерії* (Mathematical competence and competence in science, technology and engineering)

(STEM) передбачає здатність застосовувати логіко-математичне мислення для вирішення проблем у повсякденному житті, а також презентації (формули, моделі, конструкції, графіки, діаграми); здатність і бажання використовувати знання та методологію для пояснення природного світу; застосовувати знання та методології з метою задовольнити людські потреби тощо.

4. *Цифрова компетентність* (Digital competence) – це впевнене, критичне і відповідальне використання та взаємодія із цифровими технологіями для навчання, професійної діяльності (роботи) та участі в житті суспільства, що включає цифрову та інформаційну грамотність, комунікацію та співпрацю, створення цифрового контенту (зокрема програмування), кібербезпеку та вирішення проблем; уміння використовувати цифрові технології для підтримки творчості, активного громадянства та соціальної інтеграції, співпраці з іншими людьми для досягнення особистих, соціальних цілей тощо.

Недаремно цифрова грамотність (або цифрова компетентність) визнана ЄС однією з ключових для повноцінного життя та діяльності людини. У Законі «Про освіту» зафіксовано, що формування інформаційно-комунікаційної компетентності є обов'язковим. Серед ключових компетентностей педагога Нової української школи виокремлено інформаційно-цифрову компетентність (Концепція «Нова українська школа», Державний стандарт початкової освіти (21 лютого 2018 р.). Європейські еталонні рамки визначають основну компетенцію вміння роботи із цифровими носіями як впевнене та критичне використання технологій інформаційного суспільства (ТІС) для роботи, відпочинку і спілкування.

5. *Особиста, соціальна і навчальна компетентність* (Personal, social and learning competence) – це здатність усвідомлювати внутрішні стани, ефективно управляти часом та інформацією, конструктивно працювати з іншими людьми, залишатися стійкими і

керувати власним навчанням та кар'єрою; справлятися з невизначеністю та складністю, учитися вчитися, підтримувати фізичне та емоційне благополуччя, співпереживати і конструктивно вирішувати конфлікти; навчатися та працювати спільно й автономно, організувати й наполегливо здійснювати навчання, оцінювати його прогрес і результати тощо. Навчальна компетентність включає знання стилів сприйняття і стратегій навчання, своїх здатностей і потреб розвитку; різноманітних способів розвитку своїх здатностей через доступні засоби освіти, які підтримують базове навчання, професійну підготовку та можливості кар'єрного зростання; здатність навчатися та працювати і спільно, і автономно, організувати та наполегливо здійснювати навчання, оцінювати прогрес і результати навчання; ефективно керувати кар'єрою й соціальними взаємодіями.

6. *Громадянська компетентність* (Civic competence) – це здатність діяти як відповідальні громадяни і повною мірою брати участь у соціальному житті тощо.

7. *Підприємницька компетентність* (Entrepreneurship competence) – це здатність реагувати на можливості та ідеї і перетворювати їх у цінності для інших; уміння планувати й управляти проектами, що мають культурну, соціальну або комерційну цінність. Ця компетентність базується на навичках творчості, критичного мислення, вирішенні проблем, ініціативності, наполегливості та вмінні співпрацювати тощо.

8. *Компетентність культурної обізнаності та самовираження* (Cultural awareness and expression competence) – це розуміння і повага до того, як ідеї і сенси у різних культурах творчо виражаються і передаються через різні галузі мистецтва і форми культури; цікавість до світу, відкритість, готовність брати участь у культурному досвіді тощо.

Ключові компетентності були визначені в Концепції «Нова українська школа» та розширені, простежені у взаємозв'язку з уміннями та результатами навчання в Законі України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту й здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

Профілі базових компетентностей

Серед визначених **профілів базових компетентностей**, які розвиваються в системі підвищення кваліфікації, виокремлено такі: інтегральна компетентність, загальні компетентності (освітологічна, нормативно-правова), спеціальні компетентності (андрагогічна, управлінська, науково-методична, соціально-громадянська, інноваційно-дослідницька, мовно-комунікативна, компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку; психологічно-фасилітативна; підприємницька компетентність, інформаційно-цифрова).

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності або в процесі навчання, що

передбачає проведення дослідження, використання теорій і методів менеджменту, педагогіки і психології на практиці.

Загальні компетентності:

Освітологічна: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію професійної діяльності на засадах дитиноцентризму (людиноцентризму), демонструвати відповідні цінності професійної діяльності.

Нормативно-правова: здатність організовувати якісну професійну діяльність в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, фінансової автономії тощо.

Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності:

- **андрагогічна компетентність** – готовність до роботи з дорослою аудиторією, уміння визначати освітні потреби і запити педагогічних працівників, урахувати особливості мотивації, процесу навчання, групової динаміки дорослої аудиторії, застосовувати технології модуляції, фасилітації, менторства, супервізії, залучати аудиторію до інтерактивної взаємодії в процесі навчання, визначати результати навчання, спонукати аудиторію до рефлексії;

- **управлінська:** планувати, організовувати та контролювати професійну діяльність фахівців відповідно до сучасних вимог; володіти технологіями науково-методичного супроводу освітнього процесу в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети професійної діяльності;

- **науково-методична компетентність:** здатність організовувати безперервний професійний розвиток у системі формальної і неформальної освіти; оцінювати рівень професійної компетентності; розробляти науково(навчально)-методичне забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників в умовах післядипломної освіти;

- **соціально-громадянська** – розуміння сутності громадянського суспільства; володіння знаннями про права і свободи людини, усвідомлення глобальних (зокрема екологічних) проблем людства і можливостей власної участі у їх розв'язанні; усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності; здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови для гармонійного розвитку особистості; сприяти взаємодії та згуртованості працівників; володіти формами і методами психологічного супроводу освітнього процесу, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів; уміння попереджати і розв'язувати конфлікти, досягаючи компромісів;

- **інноваційно-дослідницька** – здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування освітніх організацій, розвитку суб'єктів освітнього процесу; психологічного супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи закладу освіти; визначати психологічно обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі освіти тощо;

- **мовно-комунікативна компетентність** – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності, уміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розмірковувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій);

- **компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку** – здатність організовувати професійний саморозвиток, самонавчання, самовдосконалення і самореалізацію впродовж життя шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно

важливі якості особистості, цінності, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства тощо;

- **психологічно-фасилітативна компетентність** – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я суб'єктів освітнього процесу, здатність сприяти їхньому творчому становленню та індивідуалізації;

- **підприємницька компетентність** – уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави;

- **інформаційно-цифрова компетентність** – здатність педагога орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства, нарощувати обсяги інформації, створювати власні електронні продукти, вибудовувати власний стиль комунікації в суспільстві, яке навчається, використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології, комп'ютерну техніку, у тому числі зокрема мережеві системи пошуку та обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси, мультимедійне обладнання; он-лайн ресурси; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних діагностики та результатів експериментального дослідження тощо.

Структура збірника ОПП підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти галузі знань 01 «Освіта»

Збірник ОПП має чітку, логічно вмотивовану й послідовну структуру. Він складається із 2-х частин, що є взаємопов'язаними і взаємодоповнювальними в межах теми дослідження й супроводжують професійний розвиток педагога в системі формальної післядипломної освіти за індивідуальною освітньою траєкторією, зокрема:

- **передмова**, де зацентровано увагу на нових викликах суспільства й освіти, що передбачає безперервний професійний розвиток педагога Нової української школи в суспільстві знань шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти;

- у **першій частині** збірника вміщено ОПП для конкретних замовників освітніх послуг, тих категорій слухачів, які проходять курси підвищення кваліфікації по кафедрі філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти. Зокрема керівні, педагогічні та науково-педагогічні працівники закладів ППО; керівники, педагогічні працівники закладів позашкільної освіти; науково-педагогічні та педагогічні працівники університетів, академій, інститутів; керівні та педагогічні кадри коледжів, технікумів; працівники методичних служб;

- у **другій частині** збірника розроблено ОПП для тематичних курсів підвищення кваліфікації, зокрема «Методична діяльність в умовах децентралізації освіти», «Організація освітнього середовища в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа», «Сучасні підходи в освіті дорослих», «Теоретичні і методичні аспекти розвитку фахової майстерності викладача», «Забезпечення якості освіти в контексті сучасних реформ», «Креативні практики в освіті та цифрові освітні тренди», «Арт-педагогіка в системі освіти дорослих»;

- у **дайджесті** запропоновано публікації науково-педагогічних працівників кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти. з теми: «Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології», що розміщені у відкритому інформаційному просторі, зокрема в Електронній бібліотеці НАПН України (ресурс кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти).

РОЗДІЛ І

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ, ПЕДАГОГІЧНИХ ТА НАУКОВО- ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ППО

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

_____ М.О. Кириченко

«__» _____ 2018 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**напряму: педагогічні, науково-педагогічні працівники та керівники
закладів освіти**

галузі знань: 01 «Освіта»

**категорія слухачів: керівні кадри закладів післядипломної педагогічної
освіти**

Київ – 2018

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА.....	16
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	16
2.1. Галузь використання.....	16
2.2. Цільова група.....	17
2.3. Мета і завдання.....	17
2.4. Концепція підвищення кваліфікації	18
2.4.1. Концептуально-методологічний компонент освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО.....	18
2.4.2. Змістово-процесуальний компонент ОПП.....	20
3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ.....	21
4. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КЕРІВНИХ КАДРІВ ЗАКЛАДІВ ППО, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	22
4.1. Інтегральна компетентність.....	22
4.2. Загальні компетентності.....	22
4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності.....	22
5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ КАДРІВ ЗАКЛАДІВ ППО.....	23
6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ.....	24
6.1. Види контролю.....	24
6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації.....	25
6.3. Вимоги до випускної роботи.....	25
6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи..	25
7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	25
8. РОЗПОДІЛ ЗМІСТУ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ КАДРІВ ЗАКЛАДІВ ППО.....	25
8.1. Форми, технології і методи навчання	25
8.2. Нормативна складова ОПП	26
8.3. Анотований перелік вибіркового навчальних модулів (спецкурсів).....	27
9. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ КАДРІВ ЗАКЛАДІВ ППО.....	28
10. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА.....	28
11. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ.....	30
Додаток А. Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів у підвищенні кваліфікації керівних кадрів закладів ППО	30
Додаток Б. Матриця відповідності компетентностей керівних кадрів закладів ППО дескрипторам НРК	30
Додаток В. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей	31

1. ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійну програму підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО схвалено на засіданні кафедри філософії та освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.); затверджено на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 06.11.2018 р.), на засіданні вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 14.11.2018 р.).

Автор-розробник:

Сидоренко Вікторія Вікторівна – завідувач кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти», доктор педагогічних наук, кандидат філологічних наук, доцент.

Рецензенти:

Сорочан Т.М., доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Приставська О.І., директор Навчально-методичного центру м. Львова

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Галузь використання

Освітньо-професійна програма впроваджена в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України та може бути рекомендована для використання (за згодою УМО) у закладах післядипломної педагогічної освіти (ППО) в Україні; органами, що здійснюють управління в галузі післядипломної педагогічної освіти; іншими юридичними особами, що надають освітні послуги в галузі післядипломної педагогічної освіти; вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації всіх форм власності, що забезпечують підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО. Професійно-педагогічна діяльність керівних кадрів закладів ППО передбачає виконання професійних завдань, що полягають у «збільшенні існуючого фонду (обсягу) знань, застосуванні певних концепцій, теорій та методів для розв'язання певних проблем чи в систематизованому викладенні відповідних модулів у повному обсязі» (Класифікатор професій ДК 003:2010).

Освітньо-професійна програма (ОПП) підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО ґрунтується на засадах компетентісного, андрагогічного, акмеологічного підходів, поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО визначає науково обґрунтований зміст і структуру навчання слухачів, основні вимоги до рівня їхніх знань і вмінь, розвиток методологічної, правової, комунікативної, професійно-педагогічної, психолого-фасилітативної, дидактичної, виховної, інформаційної, предметно-наукової, андрагогічної, методичної тощо компетентностей протягом усього міжкурсового періоду.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО вміщує такі дані:

- обсяг навчального часу (ЄКТС-кредити), необхідний для підвищення кваліфікації даної категорії педагогічних працівників;
- профілі загальних і спеціальних компетентностей слухача, які розвиваються в системі підвищення кваліфікації;
- нормативний та вибіркового змісту підвищення кваліфікації (нормативні та вибіркові змістові модулі);
- види педагогічного контролю тощо
- вимоги до змісту підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів на компетентнісній основі;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, вдосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 7 і 8 (в окремих випадках за індивідуальним запитом за 9) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК);
- вимоги до вибіркової складової підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за очною та очно-дистанційною формою;
- форми атестації слухачів підвищення кваліфікації;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості підвищення кваліфікації в умовах післядипломної педагогічної освіти тощо.

ОПП використовується в процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для керівних кадрів закладів ППО;
- визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатору професій;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення навчальних і навчально-тематичних планів за певною категорією працівників.

Програма є *обов'язковою* для підвищення кваліфікації фахівців даного профілю в Університеті, *придатна* для цілей ліцензування та акредитації діяльності Університету, атестації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО, які підвищили кваліфікацію в Університеті.

2.2. Цільова група – керівні кадри закладів ППО

2.3. Мета і завдання

Мета навчання за освітньо-професійною програмою полягає у вдосконаленні управлінської, науково-методичної та професійно-фахової компетентності керівних кадрів закладів ППО, сприянні їхньому професійному та особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій шляхом реалізації наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності слухачів;
- отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної, зокрема управлінської діяльності;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів в умовах очно-дистанційного навчання.

2.4. Концепція підвищення кваліфікації

2.4.1. Концептуально-методологічний компонент освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО

Зміст освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО орієнтований на реалізацію принципів і моделей відкритої освіти, інтегруючи основні методологічні підходи до освіти дорослих, зокрема:

- **андрагогічний**, який визначає шляхи вдосконалення процесу здобуття професійно значущих знань, формування вмінь, навичок, настанов з урахуванням специфічних рис навчання дорослих;

- **діяльнісно-творчий**, що спрямовує самостійне творче моделювання навчального процесу на основі цілепокладання, проектування, організації, контролю й рефлексійного аналізу на всіх етапах міжкурсового періоду, передбачає формування творчого потенціалу, інноваційної творчої позиції, внутрішньої пізнавальної мотивації фахівця, його самореалізацію в практичній діяльності;

- **акме-синергетичний**, який націлює професійно-педагогічну діяльність педагогічного працівника на досягнення професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості, що реалізується у творчій діяльності та синергійній цілісності людини в плані її професійного становлення;

- **аксіологічний**, що передбачає вибір особистісно-значущої системи самоорганізації та саморозвитку, індивідуальної освітньої траєкторії, урахування власної «Я-концепції», тобто педагогічних здібностей, якостей і потенційних можливостей, поведінкових моделей, ціннісних настанов, освітньо-особистісних потреб і запитів тощо;

- **системний**, за якого підвищення кваліфікації виступає цілеспрямованою, скоординованою творчою діяльністю всіх суб'єктів (куратора-тьютора, педагогічного працівника, викладацького складу та ін.), при цьому мета і завдання, зміст і метатехнології, форми і засоби навчання, усі етапи професійно-особистісного розвитку взаємозв'язані;

- **компетентнісний, особистісно-розвивальний та персонологізований підходи** зумовлюють оптимізацію індивідуальної освітньої траєкторії кожного суб'єкта, забезпечення свободи свідомого вибору змісту, форм, параметрів і шляхів навчання в системі післядипломної освіти, розвиток компетентностей, формування акмеологічної професійної позиції для самостійного творчого вирішення життєвих і професійних завдань, ініціювання нових цілей;

- **інтегративний підхід**, що є шляхом до інтеграції формальної, неформальної та інформальної освіти;

- **коучинг-підхід** допомагає виокремити та сформулювати проблему, цілі, шляхи максимально можливого професійного розвитку та засоби їх досягнення за обраним напрямом, розкриваючи природний потенціал особистості, цінності, прагнення;

- **герменевтичний підхід** уможливорює формування настанов на розуміння (осмислення) педагогічної дійсності з позицій виявлення сенсу освіти як форми соціально-особистісного буття, оволодіння сутнісними законами становлення і розвитку людини, принципами і методами взаєморозуміння суб'єктів освітнього процесу, його інтерпретації тощо;

- **праксеологічний підхід** (від др.-грецьк. *πράξις* – діяльність, *λογία* – наука, вчення; мистецтво техніки «дії») – допомагає розробляти, апробовувати, установлювати норми професійно-педагогічної діяльності, здійснювати пошук способів підвищення її успішності, створювати під час професійно-педагогічної діяльності нові, більш досконалі способи її здійснення; розкрити ефективні механізми застосування педагогічних нововведень; організувати оптимальну інноваційну діяльність в умовах відкритої післядипломної тощо.

Освітньо-професійна програма розроблена з урахуванням основних системоутворювальних принципів побудови відкритої освіти, зокрема:

- *неперервності* – це принцип, що передбачає організацію систематизованого й цілеспрямованого процесу набуття керівними кадрами закладів ППО необхідних для успішної творчої професійної діяльності компетенцій, професійно значущих якостей протягом усього життя;

- *системності* – сукупність взаємозв'язаних елементів, зокрема цілей, умов, чинників, організаційного, змістового, акметехнологічного, діагностичного й нормативно-правового забезпечення, що уможлиблює послідовний, цілісний, логічно впорядкований і структурований поетапний процес професійного розвитку в системі післядипломної освіти;

- *гуманізації* – реалізація принципу уможлиблює побудову людиноцентрованої освіти, за якої створюється диференційований освітній простір, тобто сприятливі, комфортні умови для професійного розвитку, вияву творчої індивідуальності та реалізації потенційних ресурсів, що забезпечують високий рівень професійної самоактуалізації, кваліфіковане, якісне, продуктивне виконання професійних завдань, інноваційних ролей і функцій, причому навчальний процес ґрунтується на повазі, взаємній довірі, толерантності;

- *варіативності*, що передбачає комбінаційну гнучкість, можливість вибору параметрів, змісту, методів, джерел, термінів, темпу навчання за індивідуальною освітньою траєкторією, що робить систему навчання ефективною, економічною і цікавою;

- *модульності* – принцип до організації процесу навчання шляхом опанування керівними кадрами закладів ППО освітньо-професійних програм професійного розвитку на основі поєднання модульних технологій навчання і залікових кредитів, причому слухач послідовно й виважено засвоює навчальний матеріал цілісними, ієрархічно впорядкованими й структурованими частинами (*кредитними модулями, змістовими модулями і підмодулями*), результати яких є підставою для визначення результативності і якості підвищення кваліфікації;

- *гнучкості і мобільності* – принцип полягає в розробленні змісту, варіативних планів і програм, параметрів навчання з урахуванням соціокультурних змін і вимог до підготовки конкурентоспроможного на ринку освітніх послуг керівника, причому гнучкість методів, метатехнологій, форм;

- *випереджувального професійного розвитку*, що уможлиблює підвищення освітньої і професійної кваліфікації та подальший професійний розвиток керівних кадрів закладів ППО відповідно до інноваційних викликів суспільства й освіти, європейських і державних стандартів;

- *мережевої діяльності*, тобто взаємодії і співробітництва на засадах методичного менеджменту і самоменеджменту в умовах відкритої інформаційно-комунікаційної системи;

- *раціонального поєднання самостійності і творчої активності*, за якого керівні кадри закладів ППО моделюють й організовують процес професійного розвитку, обирають форми самостійної (підготовка до семінарських, практичних занять, лекцій і под.) та індивідуальної роботи впродовж міжкурсового періоду;

- *індивідуалізації та диференціації* – принцип уможлиблює планування і реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням професійного досвіду, можливостей, здібностей, індивідуального стилю професійно-педагогічної діяльності;

- *технологічності* – передбачає використання при навчанні в системі ППО ефективних андрагогічних метатехнологій (інтерактивних, тренінгових, акмеологічних, ігротехнологій, психофізіологічних та ін.), методів і прийомів, форм активної взаємодії суб'єктів освітнього процесу;

- *науково-методичного супроводу* – принцип полягає в неперервній підтримці творчих ініціатив, інновацій на всіх етапах міжкурсового періоду, ефективному науковому, інформаційному, предметно-методичному, професійно-кваліфікаційному

забезпеченні процесу самовдосконалення й самореалізації, професійній мотивації до виконання професійних ролей;

- *моніторингу якості*, що забезпечує можливість перманентного вимірювання й оцінювання професійного розвитку, професійної акмединаміки на всіх етапах міжкурсового періоду.

Освітньо-професійну програму укладено відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Зміст освітньо-професійної програми на підставі поєднання модульних технологій і залікових кредитів забезпечує реалізацію комплексної мети підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО в умовах формальної освіти.

2.4.2. Змістово-процесуальний компонент ОПП

Формування змісту підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО здійснюється з урахуванням галузевої специфіки та професійного спрямування, що визначається:

- викликами відкритого суспільства щодо забезпечення навчальних закладів висококваліфікованими та конкурентоспроможними на ринку освітніх послуг фахівцями;
- сучасними вимогами щодо форм, методів і засобів професійно-педагогічної діяльності працівників;
- досягненнями в напрямках соціальної, педагогічної, психологічної, управлінської, економічної, правової, технологічної та ін. підготовки.

Освітньо-професійна програма складається із структурних елементів – кредитних і змістових модулів, що визначають розвиток інформаційної, діяльнісної та креативної функцій, включають перелік теоретичних і практичних завдань, які виконує слухач на всіх етапах міжкурсового періоду.

Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО моделюється як система навчальних кредитних модулів, що складаються з певної кількості змістових модулів і підмодулів, передбачених для засвоєння матеріалу.

Обсяг освітньо-професійної програми взаємопов'язаний із тривалістю курсів підвищення кваліфікації та визначається в ЄКТС-кредитах/год. Обов'язковим елементом навчального плану є визначення трудомісткості засвоєння навчальних дисциплін як в академічних годинах, так і в ЄКТС-кредитах. Обсяг ЄКТС-кредиту становить 30 академічних годин.

В освітньо-професійній програмі підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО подано можливе її змістове наповнення, яке регулюється й варіюється куратором-тьютором (у т.ч. за кількістю годин) на всіх етапах міжкурсового періоду з урахуванням *індивідуальної освітньої траєкторії кожного слухача, який визначає параметри процесу навчання (тривалість, форми, методи, зміст, програми навчання, засоби та ін.), бере активну участь у всіх етапах курсової підготовки, здійснює цілепокладання, творчо й варіативно прогнозує результати діяльності.*

Освітньо-професійною програмою передбачено індивідуальна освітня траєкторія слухача за сімома змістовими модулями.

Освітньо-професійна програма включає *аудиторну* і *позааудиторну* роботу слухача курсів підвищення кваліфікації.

Аудиторні заняття складаються з трьох блоків: *інформаційно-мотиваційного* (лекції), *практико-діяльнісного* (практичні, семінарські, тренінгові заняття, тематичні дискусії, тематичні зустрічі тощо) і *контрольного* (захист курсової творчої роботи (проекту) та ін.).

Під час самостійної роботи педагогічний працівник готується до лекційних, практичних занять, набуває методичних знань при аналізі фахових документів, науково-методичної літератури, зокрема монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, науково-методичних статей, електронної бібліотеки до ОПП тощо. У такий спосіб забезпечується інтеграція теоретичної і практичної складової

неперервного професійного розвитку, мотивація керівних кадрів до продуктивної, творчої діяльності впродовж міжкурсового періоду.

3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ

Розподіл змісту освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації керівних кадрів ППО та організація освітнього процесу залежить від моделі курсової підготовки.

Підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО здійснюється за очно-дистанційною формою навчання (**двохетапною** (дистанційний і очний – підсумково-звітний етапи; 21 тиждень) та **триетапною** (очний (організаційно-мотиваційний) – дистанційний – очний (підсумково-звітний))).

Очно-дистанційна форма підвищення кваліфікації

Двохетапна очно-дистанційна модель навчання. Підвищення кваліфікації за **очно-дистанційною формою (21 тиждень)** передбачає два етапи:

– I етап – **дистанційний**, триває 20 тижнів (165 год., 5,5 ECTS-кредитів). Основні завдання етапу: ознайомлення слухачів з організацією та порядком підвищення кваліфікації, керована самостійна робота за індивідуальною освітньою траєкторією, використання Інтернету з навчальною метою (пошук і аналіз інформації, робота з блогом тьютора тощо); участь в інтернет-лекціях, написання випускної творчої роботи тощо;

– II етап (очний) – **підсумково-звітний**, триває 5 днів (45 год. – 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної роботи; 1,5 ECTS-кредити). Основні завдання етапу: систематизація знань, умінь слухачів, оцінювання індивідуальної успішності навчання слухачів через захист творчих випускних робіт (проектів); з'ясування якості зростання професійних потреб, запитів тощо.

Таблиця 3.1

Підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО за очно-дистанційною (двохетапною) формою навчання

Етапи підвищення кваліфікації Графік освітнього процесу/ розподіл кредиту	I етап	II етап
	Дистанційний	Підсумково-звітний (очний)
21 тиждень	20 тижнів	1 тиждень (5 днів)
210 год	165 год.	45 годин
7 ECTS-кредити	5,5 ECTS-кредити	1,5 ECTS-кредити
Аудиторна робота		30 год.
Самостійна робота		15 год.

За очно-дистанційною формою, що включає два етапи, проходять підвищення кваліфікації такі керівні та педагогічні кадри закладів ППО (див. *Додаток 1* до розпорядження ЦППО «Розподіл категорій слухачів курсів підвищення кваліфікації на 2018 р. за кафедрами»).

Триетапна очно-дистанційна модель навчання. Підвищення кваліфікації за **триетапною очно-дистанційною формою (20 тижнів – 210 год.)** передбачає три етапи:

– I етап (очний) – **організаційно-мотиваційний**. Триває 5 днів (45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної),

– II етап (**дистанційний**) (120 годин),

– III етап (очний) – **підсумково-звітний**. Триває 5 днів (45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної роботи).

Освітня програма підвищення кваліфікації працівників розрахована на 210 год., що складають 7 ECTS-кредитів.

Таблиця 3.2

Підвищення кваліфікації за очно-дистанційною формою навчання

Модулі	Очні етапи						Дистанційний етап			
	Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)			Загальна к-сть	Інтернет-заняття (форум, спекурси)	Обсяг самостійної роботи	
	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спекурси)	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спекурси)			Нормативна складова	Вибіркова складова (спекурси)
Модуль 1	8	8	0	4	4	0	18	0	18	0
Модуль 2	10	10	0	4	4	0	16	3	13	0
Модуль 3	12	12	0	4	4	0	14	4	2	8
Модуль 4	10	10	0	4	4	0	16	4	4	8
Модуль 5	10	10	0	4	4	0	16	0	16	0
Модуль 6	6	0	6	4	3	1	20	0	12	8
Модуль 7	4	0	4	6	5	1	20	0	11,5	8,5

4. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КЕРІВНИХ КАДРІВ ЗАКЛАДІВ ППО, ЯКІ РОЗВИВАЮТЬСЯ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

4.1. Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері управлінської, педагогічної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення дослідження, застосування теорій та методів менеджменту, педагогіки і психології в практиці професійної діяльності, яка характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

4.2. Загальні компетентності.

Освітологічна: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію професійної діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності професійній діяльності.

Нормативно-правова: здатність організовувати діяльність в системі освіти та / або власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, фінансової автономії тощо.

4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності.

Для керівних кадрів закладів ППО управлінська компетентність є пріоритетною.

Управлінська: планувати, організовувати та контролювати професійну діяльність фахівців відповідно до сучасних вимог; володіти технологіями науково-методичного супроводу освітнього процесу в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність мотивувати себе та інших суб’єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети професійної діяльності.

Науково-методична: здатність організовувати підвищення кваліфікації; оцінювати рівень професійної компетентності, виявляти ефективність їхньої діяльності; розробляти, рецензувати та готувати до видання науково-методичне забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти.

Соціально-психологічна: здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови професійної діяльності в умовах діалогу культур; сприяти взаємодії та згуртованості фахівців системи освіти, конструктивно розв’язувати професійні конфлікти, налагоджувати їх взаємодію з іншими освітніми організаціями, їх керівниками, іншими організаціями, що причетні до освітнього процесу; володіти формами і методами підтримки й розвитку / саморозвитку всіх його суб’єктів.

Інноваційно-дослідницька: здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування освітніх організацій; розвитку суб'єктів освітнього процесу; психологічного супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи закладу освіти; визначати психологічно обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі освіти тощо.

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність у сфері психології; мотивувати себе та працівників до професійного та особистісного зростання; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості, цінності, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства тощо.

Інформаційно-комунікаційна: здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерну техніку, що дозволяють досягати цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку, у тому числі: мережеві системи пошуку та обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси та технології, мультимедійне обладнання; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних діагностики та результатів експериментального дослідження тощо.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ КАДРІВ ЗАКЛАДІВ ППО

Результати підвищення кваліфікації.

Актуальність підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО полягає в необхідності розроблення та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії працівників з метою реалізації освітньої політики держави шляхом запровадження інноваційних форм, методів та технологій навчання на засадах андрагогіки з урахуванням потреб слухачів, держави та глобалізованого світу.

Формальна система підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО, яка має професійний кадровий потенціал, науково-методичне, навчальне та інформаційне забезпечення, здатна створити всі умови для якісного та систематичного навчання.

Результатом підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО є підготовка конкурентоспроможних на ринку освітніх послуг фахівців, які здатні забезпечувати випереджувальність розвитку країни, готові виконувати роль консолідаторів нації, активно зреалізовувати освітні проекти національного масштабу, витримувати конкуренцію на європейському і світовому ринку освітніх послуг тощо.

Професійний розвиток керівних кадрів закладів ППО в умовах післядипломної освіти передбачає організацію диференційованого освітнього простору за індивідуальною освітньою траєкторією, запровадження багатоваріантних освітньо-професійних програм, моделей, форм освіти дорослих, реалізацію інноваційних методологічних підходів, андрагогічних технологій тощо.

Програмні результати навчання, що визначають нормативний зміст підвищення кваліфікації.

У результаті підвищення кваліфікації слухач має:

1. Організовувати професійну/управлінську діяльність в системі післядипломної освіти на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір.

2. Залучати в простір освіти дорослих потенційних партнерів наукової, методичної, практичної сфери, що передбачає обмін досвідом, фіндрайзинг освітніх педагогічних ініціатив та інновацій, реалізацію спільних освітніх і наукових проектів, отримання стипендій міжнародних фондів, участь у проектних грантах, взаємозалучення наукових

експертів, консультантів і коучів із відповідної проблематики, активізацію наукових дискусій і рефлексії, взаємозбагачення й поширення кращих практик тощо.

3. Проектувати рішення і форми управління професійним розвитком фахівців системи ППО.

4. Здійснювати неперервний науково-методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти протягом усього міжкурсового періоду.

5. У межах Українського відкритого університету післядипломної освіти (УВУПО) активно долучитися до розбудови освіти дорослих на засадах інноваційних методологічних підходів і принципів освіти дорослих, моделей відкритої освіти.

6. Надавати дорадницькі освітні послуги педагогічним працівникам, керівникам закладів і установ освіти.

7. Аналізувати, узагальнювати та транслювати ППД.

8. Адекватно оцінювати власний рівень педагогічної майстерності, реальні можливості, професійно-особистісні потреби, запити, професійні настанови.

9. Здійснювати підготовку та експертизу науково-методичного забезпечення професійного розвитку фахівців тощо.

10. Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

11. Моделювати індивідуальну освітню траєкторію розвитку педагогічної майстерності (програму індивідуально-особистісного руху) з опорою на мотиваційні детермінанти протягом міжкурсового періоду тощо.

12. Володіти навичками, настановами до педагогічного акмепрофесіогенезу шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти, системного використання андрагогічних, акмеологічних технологій у системі освіти дорослих, створення людиноцентрованого, фасилітативного формату освітньої діяльності, співпраці, інноваційності й адаптивності.

6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

6.1. Види контролю

Захист випускної роботи – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість виконання слухачами індивідуальних завдань у процесі підвищення кваліфікації.

Реферат (есе) – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість опанування слухачами змісту спецкурсів на дистанційному етапі навчання.

Тестування – форма педагогічного контролю, яка дає змогу встановити результати підвищення кваліфікації, набуті фахівцями в умовах формальної, неформальної й інформальної освіти, та їх відповідність вимогам певних стандартів та/або освітньо-професійних програм.

Тест – інструмент, що призначений для педагогічного вимірювання рівня та якості підвищення кваліфікації, який складається з системи тестових завдань, стандартизованої процедури проведення, обробки й аналізу результатів.

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) ОПП. З цією метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються питання для самоконтролю.

6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи.

6.3. Вимоги до випускної роботи

Визначено в Положенні про про випускну роботу слухача курсів підвищення кваліфікації та порядок її захисту випускову, затвердженому наказом ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/515 від 24 грудня 2015р.

6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи

До захисту випускної роботи допускаються слухачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план підвищення кваліфікації.

Умовою допуску слухача до захисту є наявність роботи, оформленої за вимогами, які висуваються до даного роду робіт, рішення випускової кафедри, рецензії фахівця з відповідної галузі.

Захист випускної роботи відбувається публічно на засіданні комісії, склад якої затверджується у встановленому в Університеті порядку.

7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, яка у контексті забезпечення якості підвищення кваліфікації передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості підвищення кваліфікації;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду й оновлення освітньо-професійних програм;
- 3) щорічне оцінювання слухачів (конкурс випускних робіт), науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах, та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників ;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за освітньо-професійною програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації працівників психологічних служб;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і слухачів;
- 9) інших процедур і заходів.

8. РОЗПОДІЛ ЗМІСТУ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ КАДРІВ ЗАКЛАДІВ ППО

8.1. Форми, технології і методи навчання

Форми організації освітнього процесу за вибором професорсько-викладацького складу: лекція, семінарське заняття, тренінг, тематична дискусія, тематична зустріч, інструктивно-методичне заняття, спецкурс, індивідуальна та групова консультації, самостійна робота; дистанційна лекція, відеолекція, мультимедіалекція, вебінар, дистанційне консультування, відеоконференція, чат-заняття, форум, Інтернет-заняття тощо.

Технології навчання: інтерактивні, адаптивні, акмеологічні практикуми, аналіз ситуацій або case-метод, тренінги (сенситивні, акмеологічні, аутопсихологічні, комунікативні, корпоративні, тренінги лідерства, культури мовлення, креативних якостей та ін.), ігротехнології професійного розвитку, зокрема імітаційні, ділові, організаційно-діяльнісні, рольові, ситуаційно-рольові, практичні і семінарські заняття, тематичні дискусії, конференції з обміну досвідом та ін.

Методи навчання: проблемний виклад навчального матеріалу, сугестивний метод, метод укрупнених блочних одиниць, використання інформаційно-комунікаційних технологій, дослідницький метод тощо.

Методи оцінювання: оцінка за випускню творчу роботу, участь в інформаційному, практичному й контрольному блоках ОПП.

Методичне забезпечення: інтерактивні комплекси навчально- і науково-методичного забезпечення курсів підвищення кваліфікації, електронна бібліотека до ОПП, методичні рекомендації тощо.

Форми роботи викладача такі:

- організація і проведення аудиторних і позааудиторних занять;
- розгляд навчального матеріалу кредитних (змістових) модулів на лекціях, інтерактивних, актуалізованих лекціях та тренінгових, практичних, семінарських, тематичних заняттях, тематичних зустрічах, Інтернет-заняттях;
- консультування слухачів;
- організація і проведення захисту випускної творчої роботи тощо.

Форми роботи слухача такі:

- проведення поточного самодіагностування у Віртуальній кафедрі андрагогіки для виявлення індивідуально-особистісних і професійних настанов, рівня професійної компетентності, набутих компетенцій, самомотивації професійного розвитку;
- розробка індивідуальної освітньої траєкторії на всіх етапах курсів підвищення кваліфікації;
- опрацювання навчального матеріалу на основі комплексу навчально-методичних матеріалів, додаткової електронної бібліотеки, завдань для самостійної та індивідуальної роботи;
- ознайомлення з бібліотечними фондами (електронною бібліотекою освітньо-професійної програми);
- вибір спецкурсів (вибіркових навчальних модулів), що значно поглиблюють, розширюють тематику курсової підготовки, відбивають ширше розуміння актуальних проблем організації науково-методичної роботи в умовах реформування освіти, детальніше окреслюють перспективну проблему як для індивідуальної творчої роботи педагогічного працівника, так і ППО зокрема;
- використання Інтернету з навчальною метою (пошук і аналіз інформації, робота в чаті, форумі, робота з електронною поштою через веб-інтерфейс, отримання пошти, створення і відправка листів, робота з відкритою мережею);
- участь слухача курсів в Інтернет-заняттях, Інтернет-консультаціях ;
- захист випускної творчої роботи.

8.2. Нормативна складова ОПП

Зміст підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів ППО може бути представлений нормативними та вибірковими змістовими модулями.

Модуль 1. Освітологічний та нормативно-правовий

Мета модуля: на основі освітологічного аналізу реформування й модернізації системи освіти в Україні поглибити та розширити уявлення керівних кадрів освіти щодо сучасної філософії освіти, етичних засад професійної діяльності, оновлення, нормативно-правового забезпечення діяльності системи освіти. Розширення і вдосконалення інформаційної та діяльнісної функцій керівних кадрів закладів ППО з питань гуманізації і

гуманітаризації освіти, нормативно-правового забезпечення її, філософії освіти, трансформаційних освітніх процесів, стратегії розвитку регіональної системи освіти, соціології, охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу та інших аспектів професійно-педагогічної діяльності тощо.

Модуль 2. Менеджмент і лідерство

Мета модуля: ознайомлення слухачів із цілями, завданнями, принципами, документами щодо входження системи освіти України до європейського освітнього простору на умовах партнерства; удосконалення управлінської компетентності слухачів, сприяння їхньому професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій, розвиток управлінської культури, лідерських якостей. Супервізія як сучасна форма підтримки професійного розвитку педагогічних і управлінських кадрів системи освіти. Диференціація змісту і форм підвищення кваліфікації педагогічних та управлінських кадрів системи освіти регіону в умовах децентралізації влади.

Модуль 3. Посадово-функціональний

Мета модуля: удосконалення науково-методичної компетентності керівних кадрів закладів ППО. Модуль орієнтує керівні кадри закладів ППО на здобуття додаткових знань, умінь, формування певних навичок, набуття компетенцій відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик щодо оновлення змісту освіти, знань нормативно-правової бази, нових підходів в освіті дорослих, технології організації дослідно-експериментальної роботи в регіоні, практичної андрагогіки в післядипломній педагогічній освіті, концептуально-технологічних і практичних аспектів впровадження інноваційних освітніх технологій в освітній процес, діалогізації освіти, комунікативного, соціально-перцептивного та інтерактивного аспектів спілкування тощо.

Модуль 4. Соціально-психологічний

Мета модуля: удосконалення психологічної компетентності слухачів, сприяння їхньому професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій. Модуль передбачає здобуття додаткових знань і умінь (відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик фахівця) в галузі психології, педагогіки, акмеології, ознайомлення з науково-теоретичними підходами до розуміння впливу наук на формування соціальної компетентності особистості, її життєспроможності тощо.

Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний

Мета модуля: ознайомлення слухачів із методологічними аспектами організації самостійної роботи в середовищі дистанційного навчання; використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійно-педагогічній діяльності, інформаційно-комунікаційними засобами, що функціонують суспільстві, знаковими системами, елементами культури комунікації; набуття бази знань та вмінь для ефективного впровадження інформаційних технологій у роботу закладів освіти.

Модуль 6. Інноваційно-дослідницький

Мета модуля: удосконалення інноваційно-дослідницької компетентності слухачів, підготовка до науково-методичного менеджменту освітніх інновацій та професійних ініціатив.

Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток

Мета модуля: удосконалення компетентності з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку керівних кадрів освіти, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

8.3. Анотований перелік вибірових навчальних модулів (спецкурсів)

Основу вибірових навчальних модулів становлять спецкурси.

Спецкурс – цілісна одиниця змісту курсів підвищення кваліфікації, представлена сукупністю теоретичних, семінарських, практичних занять загальним обсягом 0,2-0,5 кредитів, які системно забезпечують розвиток певної професійної компетентності слухачів. Обсяг спецкурсів становить не менше 25% від загального обсягу кредитів

програми підвищення кваліфікації. Вибіркові навчальні модулі спрямовано на забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів слухачів.

Анотований перелік вибірових навчальних модулів (спецкурсів), 4 та вноситься до навчально-тематичних планів у вигляді додатка.

9. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ КАДРІВ ЗАКЛАДІВ ППО

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 18 листопада 2015 року) основу планування та організації підвищення кваліфікації слухачів в інститутах Університету менеджменту освіти НАПН України становлять: план-графік підвищення кваліфікації керівних, науково-педагогічних і педагогічних кадрів освіти; навчальні, навчально-тематичні плани підвищення кваліфікації; розклад занять; навчальна документація.

Навчальний план підвищення кваліфікації – нормативний документ, який складається на основі освітньо-професійної програми. Уміщує графік освітнього процесу, обсяг навчального часу, форми педагогічного контролю та їх розподіл за етапами відповідно до конкретної форми навчання, перелік нормативних і вибірових навчальних модулів тощо. Цей документ діє протягом 3 років.

Для конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік кафедрами складаються *навчально-тематичні плани*, які затверджуються ректором Університету або за делегованими повноваженнями директорами інститутів.

Зміст підвищення кваліфікації, відображений у навчальному та навчально-тематичному планах, визначається тенденціями суспільного розвитку держави та вимогами державної політики у галузі освіти, запитами замовників та слухачів курсів підвищення кваліфікації, віддзеркалюється у навчальних, навчально-тематичних планах (курикулах).

Пропонуємо типові навчальні плани та орієнтовні навчально-тематичні плани підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО.

10. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації керівних кадрів ППО ґрунтується на ідеях і положеннях *міжнародних документів* із проблем розвитку освіти дорослих в умовах глобалізації та європейської інтеграції, також *загальнодержавних документів*, що становлять нормативно-правову базу післядипломної педагогічної освіти:

- Рамкова програма оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя (Європейський парламент і Рада Європейського Союзу 17 січня 2018 року);
- Брюггське (2010) та Бухарестське (2012) комюніке;
- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG): / Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти; Європейський союз студентів; Європейська асоціація університетів; Європейська асоціація закладів вищої освіти; Конфедерація європейського бізнесу «БІЗНЕСЄВРОПА»; Європейський реєстр забезпечення якості вищої освіти. – Єреван, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
- International Standard Classification of Education ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>
- Педагогічна Конституція Європи, прийнята на II Форумі ректорів педагогічних університетів європейського простору (2013);

- Стратегія співробітництва ЄС у галузі освіти і навчання «Освіта і навчання 2020» (2009);
- Повідомлення ЄК ЄП, ЄР, Комітету Регіонів «Новий погляд на освіту: інвестування у навички для кращих соціально-економічних результатів» (2012);
- Закони України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015);
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки;
- Концепція освіти дорослих в Україні (2011);
- Концепція «Нова українська школа (2017);
- Проект Концепції розвитку педагогічної освіти (2018);
- Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» (2018);
- Проект концептуальних засад «Сучасна професійна освіта» (2018);
- Концепція впровадження медіа-освіти в Україні (2010);
- Концепція профільного навчання у старшій школі (2013);
- Державний стандарт повної і загальної середньої освіти (2011);
- Положення про районний (міський) методичний кабінет (центр) (2008);
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікації» (від 23 листопада 2011 р. № 1341);
- «Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України (7 липня 2010 р. № 564).

Також ураховано Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання (2018), «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» (від 18 листопада 2015 р., протокол № 8), Методичні рекомендації щодо розроблення освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації у ЦППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (2018), «Положення про куратора навчальної групи слухачів курсів підвищення кваліфікації за заочною, дистанційною та очно-дистанційною формами навчання в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», «Положення про форми навчально-методичної документації для забезпечення освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (2015); «Кваліфікаційні вимоги до професійної діяльності педагогічних працівників», професійно-кваліфікаційні характеристики (ПКХ) на основі компетентнісного підходу, освітньо-кваліфікаційні характеристики педагогічних та керівних кадрів, обґрунтовані в Національній рамці кваліфікацій.

11. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Додаток А
Таблиця А.10.1

Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів у підвищенні кваліфікації керівних кадрів закладів ППО

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кредити	Кафедри
	Загальні			
1.	Освітологічна	Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий	1	ФОД (0,5 кр)
2.	Нормативно-правова			УОП (0,5 кр)
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3.	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство	1	ПАМО
4.	Соціально-психологічна	Модуль 3. Соціально-психологічний	1	ПУ
5.	Науково-методична	Модуль 4. Посадово-функціональний	1	ФОД
6.	Інформаційно-комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний	1	ВОС ІКТ
7.	Інноваційно-дослідницька	Модуль 6. Інноваційно-дослідницький	1	ФОД
8.	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток	1	ФОД

Додаток Б
Таблиця Б.10.1

Матриця відповідності компетентностей керівних кадрів закладів ППО дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей	Дескриптори НРК			
	Знання	Уміння	Комунікація	Цінності, автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Освітологічна	+			+
2. Нормативно-правова	+			+
<i>Спеціальні (фахові, предметні, функціонально-посадові) компетентності</i>				
3. Управлінська компетентність	+	+	+	+
4. Соціально-психологічна	+	+		+
5. Науково-методична компетентність.	+	+		+
6. Інформаційно-комунікаційна	+	+	+	
7. Інноваційно-дослідницька	+	+		+
8. Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності												
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності						Спеціальні (фахові, посадово-функціональні) компетентності					
		Освітологічна	Нормативно-правова					Управлінська	Соціально-психологічна	Науково-методична	Інноваційно-дослідницька	Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Інформаційно-комунікаційна
Навчальна спрямованість	+	+								+	+	+	+
Соціальне реагування та комунікативність			+					+	+	+	+		+
Ціннісна орієнтація	+	+						+	+			+	
Ціннісна організація та концептуалізація	+	+	+					+	+			+	
Ціннісна детермінація		+	+					+	+			+	+

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

_____ М.О. Кириченко

«__» _____ 2018 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**напряму: педагогічні, науково-педагогічні працівники
та керівники закладів освіти**

галузі знань 01 «Освіта»

**категорії слухачів: педагогічні та науково-педагогічні працівники закладів
ППО, викладачі та методисти кафедр, центрів
(лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО**

Київ – 2018

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА.....	34
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	34
2.1. Галузь використання.....	34
2.2. Цільова група.....	35
2.3. Мета і завдання.....	35
2.4. Концепція підвищення кваліфікації	36
3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ.....	39
4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА	41
4.1. Інтегральна компетентність.....	41
4.2. Загальні компетентності.....	41
4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності.....	41
5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	42
6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ.....	43
6.1. Види контролю.....	43
6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації.....	43
6.3. Вимоги до випускної роботи.....	43
6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної роботи.....	43
7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	43
8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ.....	44
8.1. Нормативна складова	44
8.1.1. Мета та завдання нормативної складової	44
8.1.2. Зміст нормативної складової	44
8.2. Вибіркова складова (спецкурси)	45
8.2.1. Мета та завдання вибіркової складової	45
9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА.....	45
10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	47
Додаток А. Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів ЄКТС у підвищенні кваліфікації працівників системи освіти	47
Додаток Б. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій	47
Додаток В. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей	48

1. ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійну програму підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО схвалено на засіданні кафедри філософії та освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.); затверджено на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 06.11.2018 р.), на засіданні вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 14.11.2018 р.).

Автори-розробники:

Ілляхова Марина Володимирівна – кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Кравчинська Тетяна Сергіївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти».

Рецензенти:

Сорочан Т.М., доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Приставська О.І., директор Навчально-методичного центру м. Львова

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Галузь використання

Освітньо-професійна програма впроваджена в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України та може бути рекомендована для використання (за згодою УМО) у закладах післядипломної педагогічної освіти (ППО) в Україні; органами, що здійснюють управління в галузі післядипломної педагогічної освіти; іншими юридичними особами, що надають освітні послуги в галузі післядипломної педагогічної освіти; вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації всіх форм власності, що забезпечують підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО.

Освітньо-професійна програма (ОПП) підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО ґрунтується на засадах компетентісного, андрагогічного, акмеологічного підходів, поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО визначає науково обґрунтований зміст і структуру навчання слухачів, основні вимоги до рівня їхніх знань і вмінь, розвиток методологічної, правової, комунікативної, професійно-педагогічної, психолого-фасилітативної, дидактичної, виховної, інформаційної, предметно-наукової, андрагогічної, методичної тощо компетентностей протягом усього міжкурсового періоду.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО вміщує такі дані:

- обсяг навчального часу (ЄКТС-кредити), необхідний для підвищення кваліфікації даної категорії педагогічних працівників;
- профілі загальних і спеціальних компетентностей слухача, які розвиваються в системі підвищення кваліфікації;
- нормативний та вибіркового змісту підвищення кваліфікації (нормативні та вибірково змістові модулі);
- види педагогічного контролю тощо
- вимоги до змісту підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів на компетентнісній основі;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, вдосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 7 і 8 (в окремих випадках за індивідуальним запитом за 9) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК);
- вимоги до вибіркової складової підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за очною та очно-дистанційною формою;
- форми атестації слухачів підвищення кваліфікації;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості підвищення кваліфікації в умовах післядипломної педагогічної освіти тощо.

ОПП *використовується* в процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для керівних та педагогічних кадрів закладів ППО;
- визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатору професій;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення навчальних і навчально-тематичних планів за певною категорією працівників.

Програма є *обов'язковою* для підвищення кваліфікації фахівців даного профілю в Університеті, *придатна* для цілей ліцензування та акредитації діяльності Університету, атестації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО, які підвищили кваліфікацію в Університеті.

2.2. Цільова група - викладачі і методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО.

2.3. Мета і завдання

Мета навчання за освітньо-професійною програмою полягає в удосконаленні управлінської, науково-методичної та професійно-фахової компетентності викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО, сприянні їхньому професійному та особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій шляхом реалізації наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності слухачів;
- отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної, зокрема управлінської діяльності;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів в умовах очно-дистанційного навчання.

2.4. Концепція підвищення кваліфікації

Зміст освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО орієнтований на реалізацію принципів і моделей відкритої освіти, інтегруючи основні методологічні підходи до освіти дорослих, зокрема:

- **андрагогічний**, який визначає шляхи вдосконалення процесу здобуття професійно значущих знань, формування вмінь, навичок, настанов з урахуванням специфічних рис навчання дорослих;

- **діяльнісно-творчий**, що спрямовує самостійне творче моделювання навчального процесу на основі цілепокладання, проектування, організації, контролю й рефлексійного аналізу на всіх етапах міжкурсового періоду, передбачає формування творчого потенціалу, інноваційної творчої позиції, внутрішньої пізнавальної мотивації фахівця, його самореалізацію в практичній діяльності;

- **акме-синергетичний**, який націлює професійно-педагогічну діяльність педагогічного працівника на досягнення професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості, що реалізується у творчій діяльності та синергійній цілісності людини в плані її професійного становлення;

- **аксіологічний**, що передбачає вибір особистісно-значущої системи самоорганізації та саморозвитку, індивідуальної освітньої траєкторії, урахування власної «Я-концепції», тобто педагогічних здібностей, якостей і потенційних можливостей, поведінкових моделей, ціннісних настанов, освітньо-особистісних потреб і запитів тощо;

- **системний**, за якого підвищення кваліфікації виступає цілеспрямованою, скоординованою творчою діяльністю всіх суб'єктів (куратора-тьютора, педагогічного працівника, викладацького складу та ін.), при цьому мета і завдання, зміст і метатехнології, форми і засоби навчання, усі етапи професійно-особистісного розвитку взаємозв'язані;

- **компетентнісний, особистісно-розвивальний та персонологізований** підходи зумовлюють оптимізацію індивідуальної освітньої траєкторії кожного суб'єкта, забезпечення свободи свідомого вибору змісту, форм, параметрів і шляхів навчання в системі післядипломної освіти, розвиток компетентностей, формування акмеологічної професійної позиції для самостійного творчого вирішення життєвих і професійних завдань, ініціювання нових цілей;

- **інтегративний підхід**, що є шляхом до інтеграції формальної, неформальної та інформальної освіти педагогічного працівника;

- **коучинг-підхід** допомагає виокремити та сформулювати проблему, цілі, шляхи максимально можливого професійного розвитку та засоби їх досягнення за обраним напрямом, розкриваючи природний потенціал особистості, цінності, прагнення;

- **герменевтичний підхід** уможливорює формування настанов на розуміння (осмислення) педагогічної дійсності з позицій виявлення сенсу освіти як форми соціально-особистісного буття, оволодіння сутнісними законами становлення і розвитку людини, принципами і методами взаєморозуміння суб'єктів освітнього процесу, його інтерпретації тощо;

- **праксеологічний підхід** (від др.-грецьк. *πράξις* – діяльність, *λογία* – наука, вчення; мистецтво техніки «дії») – допомагає розробляти, апробувати, установлювати норми професійно-педагогічної діяльності, здійснювати пошук способів підвищення її успішності, створювати під час професійно-педагогічної діяльності нові, більш досконалі способи її здійснення; розкрити ефективні механізми застосування педагогічних нововведень; організувати оптимальну інноваційну діяльність в умовах оновленої освітньої парадигми тощо.

Освітньо-професійна програма розроблена з урахуванням основних системоутворювальних принципів побудови відкритої освіти, зокрема:

• *неперервності* – це принцип, що передбачає організацію систематизованого й цілеспрямованого процесу набуття педагогічним працівником необхідних для успішної творчої професійної діяльності компетенцій, професійно значущих якостей протягом усього життя;

• *системності* – сукупність взаємозв'язаних елементів, зокрема цілей, умов, чинників, організаційного, змістового, акметехнологічного, діагностичного й нормативно-правового забезпечення, що уможливорює послідовний, цілісний, логічно впорядкований і структурований поетапний процес професійного розвитку в системі післядипломної освіти;

• *гуманізації* – реалізація принципу уможливорює побудову людиноцентрованої освіти, за якої створюється диференційований освітній простір, тобто сприятливі, комфортні умови для професійного розвитку, вияву творчої індивідуальності та реалізації потенційних ресурсів, що забезпечують високий рівень професійної самоактуалізації, кваліфіковане, якісне, продуктивне виконання професійних завдань, інноваційних ролей і функцій, причому навчальний процес ґрунтується на повазі, взаємній довірі, толерантності;

• *варіативності*, що передбачає комбінаційну гнучкість, можливість вибору параметрів, змісту, методів, джерел, термінів, темпу навчання за індивідуальною освітньою траєкторією, що робить систему навчання ефективною, економічною і цікавою;

• *модульності* – принцип до організації процесу навчання шляхом опанування модульних освітніх програм професійного розвитку на основі поєднання модульних технологій навчання і залікових кредитів, причому слухач послідовно й виважено засвоює навчальний матеріал цілісними, ієрархічно впорядкованими й структурованими частинами (*кредитними модулями, змістовими модулями і підмодулями*), результати яких є підставою для визначення результативності і якості підвищення кваліфікації;

• *гнучкості і мобільності* – принцип полягає в розробці змісту, варіативних планів і програм, параметрів навчання з урахуванням соціокультурних змін і вимог до підготовки конкурентоспроможного фахівця, причому гнучкість методів, метатехнологій, форм;

• *випереджувального професійного розвитку*, що уможливорює підвищення освітньої і професійної кваліфікації та подальший професійний розвиток педагогічного працівника відповідно до інноваційних викликів суспільства й освіти, європейських і державних стандартів;

• *мережевої діяльності*, тобто взаємодії і співробітництва на засадах методичного менеджменту і самоменеджменту в умовах відкритої інформаційно-комунікаційної системи;

• *раціонального поєднання самостійності і творчої активності*, за якого педагогічний працівник моделює й організовує процес професійного розвитку, обирає форми самостійної (підготовка до семінарських, практичних занять, лекцій і под.) та індивідуальної роботи протягом міжкурсового періоду;

• *індивідуалізації та диференціації* – принцип уможливорює планування і реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням професійного досвіду, кваліфікаційної категорії, можливостей, здібностей, індивідуального стилю професійно-педагогічної діяльності;

• *технологічності* – передбачає використання при навчанні в системі ППО ефективних андрагогічних метатехнологій (інтерактивних, тренінгових, акмеологічних, ігротехнологій, психофізіологічних та ін.), методів і прийомів, форм активної взаємодії суб'єктів освітнього процесу;

• *науково-методичного супроводу* – принцип полягає в неперервній підтримці творчих ініціатив, інновацій на всіх етапах міжкурсового періоду, ефективному науковому, інформаційному, предметно-методичному, професійно-кваліфікаційному забезпеченні процесу самовдосконалення й самореалізації, професійній мотивації до виконання професійних ролей;

- *моніторингу якості*, що забезпечує можливість перманентного вимірювання й оцінювання професійного розвитку, професійної акмединаміки на всіх етапах міжкурсового періоду.

Освітньо-професійну програму укладено відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Зміст освітньо-професійної програми на підставі поєднання модульних технологій і залікових кредитів забезпечує реалізацію комплексної мети підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО.

Формування змісту підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО здійснюється з урахуванням галузевої специфіки та професійного спрямування, що визначається:

- викликами відкритого суспільства щодо забезпечення навчальних закладів висококваліфікованими та конкурентоспроможними на ринку освітніх послуг фахівцями;
- сучасними вимогами щодо форм, методів і засобів професійно-педагогічної діяльності працівників;
- досягненнями в напрямках соціальної, педагогічної, психологічної, управлінської, економічної, правової, технологічної та ін. підготовки.

Освітньо-професійна програма складається із структурних елементів – кредитних і змістових модулів, що визначають розвиток інформаційної, діяльнісної та креативної функцій, включають перелік теоретичних і практичних завдань, які виконує слухач на всіх етапах міжкурсового періоду.

Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО моделюється як система навчальних кредитних модулів, що складаються з певної кількості змістових модулів і підмодулів, передбачених для обов'язкового чи додаткового, поглибленого засвоєння матеріалу.

Обсяг освітньо-професійної програми взаємопов'язаний із тривалістю курсів підвищення кваліфікації та визначається в ЄКТС-кредитах/год. Обов'язковим елементом навчального плану є визначення трудомісткості засвоєння навчальних дисциплін як в академічних годинах, так і в ЄКТС-кредитах. Обсяг ЄКТС-кредиту становить 30 академічних годин.

В освітньо-професійній програмі підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО подано можливе її змістове наповнення, яке регулюється й варіюється куратором-тьютором (у т.ч. за кількістю годин) на всіх етапах міжкурсового періоду з урахуванням *індивідуальної освітньої траєкторії кожного слухача, який визначає параметри процесу навчання (тривалість, форми, методи, зміст, програми навчання, засоби та ін.), бере активну участь у всіх етапах курсової підготовки, здійснює цілепокладання, творчо й варіативно прогнозує результати діяльності, оперує способами та здійснює конструктивну корекцію в принципово нових умовах з урахуванням власних можливостей, потреб, індивідуального темпу, рівня, терміну опанування матеріалу.*

Кількість змістових модулів визначається розробником програми (куратором-тьютором) на підставі загальної, функціональної та фахової складників навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації, що сформовані на основі мети, завдань, настанов курсової підготовки, освітньо-кваліфікаційних характеристик педагогічних працівників, розвитку компетентностей тощо.

Освітньо-професійною програмою передбачено індивідуальна освітня траєкторія слухача за сімома фаховим модулями.

Освітньо-професійна програма включає *аудиторну* і *позааудиторну* роботу слухача курсів підвищення кваліфікації.

Аудиторні заняття складаються з трьох блоків: *інформаційно-мотиваційного* (лекції), *практико-діяльнісного* (практичні, семінарські, тренінгові заняття, тематичні

дискусії, тематичні зустрічі тощо) і *контрольного* (захист курсової творчої роботи (проекту) та ін.).

Під час самостійної роботи педагогічний працівник готується до лекційних, практичних занять, набуває методичних знань при аналізі фахових документів, науково-методичної літератури, зокрема монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, науково-методичних статей, додаткової електронної бібліотеки до освітньо-професійної програми тощо. У такий спосіб забезпечується інтеграція теоретичної і практичної складової неперервного професійного розвитку, мотивація керівних і педагогічних кадрів до продуктивної, творчої діяльності протягом міжкурсового періоду.

3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОІРЕНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ

Розподіл змісту освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО та організація освітнього процесу залежить від моделі курсової підготовки.

Підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО здійснюється за очною та очно-дистанційною формою навчання (**двохетапною** (дистанційний і очний – підсумково-звітний етапи; 21 тиждень) та **триетапною** (очний (організаційно-мотиваційний) – дистанційний – очний (підсумково-звітний))).

Очна форма підвищення кваліфікації

Підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за **очною формою** триває 2 тижні (120 год., із яких 72 год. аудиторної, 48 год. – самостійної роботи).

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації працівників розрахована на 120 год., що складають 4 ЕКТС-кредити, охоплюючи різноманітні види навчальної діяльності слухачів (див. табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Розподіл годин за очною моделлю навчання (150 год / 5 кред.) з урахуванням аудиторної та самостійної робіт

Модулі	Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)		
	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)
Модуль 1	14	14	0	16	16	0
Модуль 2	14	10	4	16	8	8
Модуль 3	16*	12	4	14	6	8
Модуль 4	14	10	4	16	6,5	9,5
Модуль 5	14	14	0	16	16	0

* 16 год. відводиться на провідний модуль професійного спрямування

Очно-дистанційна форма підвищення кваліфікації

Двохетапна очно-дистанційна модель навчання. Підвищення кваліфікації за **очно-дистанційною формою (21 тиждень)** передбачає два етапи:

– І етап – **дистанційний**, триває 20 тижнів (165 год., 5,5 ЕКТС-кредитів). Основні завдання етапу: ознайомлення слухачів з організацією та порядком підвищення кваліфікації, керована самостійна робота за індивідуальною освітньою траєкторією, використання Інтернету з навчальною метою (пошук і аналіз інформації, робота з блогом тьютора тощо); участь в інтернет-лекціях, написання випускної творчої роботи тощо;

– II етап (очний) – **підсумково-звітний**, триває 5 днів (45 год. – 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної роботи; 1,5 ECTS-кредити). Основні завдання етапу: систематизація знань, умінь слухачів, оцінювання індивідуальної успішності навчання слухачів через захист творчих випускних робіт (проектів); з'ясування якості зростання професійних потреб, запитів тощо (див. табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за очно-дистанційною (двохетапною) формою навчання

Етапи підвищення кваліфікації Графік освітнього процесу/ розподіл кредиту	I етап	II етап
	Дистанційний	Підсумково-звітний (очний)
21 тиждень	20 тижнів	1 тиждень (5 днів)
210 год	165 год.	45 годин
7 ECTS-кредити	5,5 ECTS-кредити	1,5 ECTS-кредити
Аудиторна робота		30 год.
Самостійна робота		15 год.

За очно-дистанційною формою, що включає два етапи, проходять підвищення кваліфікації такі викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО (див. *Додаток 1* до розпорядження ЦППО «Розподіл категорій слухачів курсів підвищення кваліфікації на 2019 р. за кафедрами»).

Триетапна очно-дистанційна модель навчання. Підвищення кваліфікації за **триетапною очно-дистанційною формою (20 тижнів – 210 год.)** передбачає три етапи:

- I етап (очний) – **організаційно-мотиваційний**. Триває 5 днів (45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної),
- II етап (**дистанційний**) (120 годин),
- III етап (очний) – **підсумково-звітний**. Триває 5 днів (45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної роботи).

Освітня програма підвищення кваліфікації працівників розрахована на 210 год., що складають 7 ECTS-кредитів (див. табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Підвищення кваліфікації за очно-дистанційною формою навчання

Модулі	Очні етапи						Дистанційний етап			
	Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)			Загальна к-сть	Інтернет-заняття (форум, спецкурси)	Обсяг самостійної роботи	
	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)			Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)
Модуль 1	8	8	0	4	4	0	18	0	18	0
Модуль 2	10	10	0	4	4	0	16	3	13	0
Модуль 3	12	12	0	4	4	0	14	4	2	8
Модуль 4	10	10	0	4	4	0	16	4	4	8
Модуль 5	10	10	0	4	4	0	16	0	16	0
Модуль 6	6	0	6	4	3	1	20	0	12	8
Модуль 7	4	0	4	6	5	1	20	0	11,5	8,5

4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА

4.1. Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері управлінської, педагогічної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення дослідження, застосування теорій та методів менеджменту, педагогіки і психології в практиці професійної діяльності, яка характеризується комплексністю та невизначеністю.

4.2. Загальні компетентності

Освітологічна: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію професійної діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності професійній діяльності.

Нормативно-правова: здатність організовувати діяльність в системі освіти та / або власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, фінансової автономії тощо.

4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності

Управлінська: планувати, організовувати та контролювати професійну діяльність фахівців відповідно до сучасних вимог; володіти технологіями науково-методичного супроводу освітнього процесу в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети професійної діяльності.

Науково-методична: здатність організовувати підвищення кваліфікації; оцінювати рівень професійної компетентності, виявляти ефективність їхньої діяльності; розробляти, рецензувати та готувати до видання науково-методичне забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти.

Соціально-психологічна: здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні професійної діяльності; сприяти взаємодії та згуртованості працівників; володіти формами та методами психологічного супроводу освітнього процесу, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів.

Інноваційно-дослідницька: здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування освітніх організацій; розвитку суб'єктів освітнього процесу; психологічного супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи закладу освіти; визначати психологічно обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі освіти тощо.

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність у сфері психології; мотивувати себе та працівників до професійного та особистісного зростання; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості, цінності, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства тощо.

Інформаційно-комунікаційна: здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерну техніку, що дозволяють досягати цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку, у тому числі: мережеві системи пошуку та обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси та технології, мультимедійне обладнання; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних діагностики та результатів експериментального дослідження тощо.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Результати підвищення кваліфікації

Актуальність підвищення викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО полягає в необхідності розробки та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії працівників з метою реалізації освітньої політики держави шляхом запровадження інноваційних форм, методів та технологій навчання на засадах андрагогіки з урахуванням потреб слухачів, держави та глобалізованого світу.

Формальна система підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО, яка має професійний кадровий потенціал, науково-методичне, навчальне та інформаційне забезпечення, здатна створити всі умови для якісного та систематичного навчання.

Результатом підвищення кваліфікації викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО є підготовка конкурентоспроможних на ринку освітніх послуг фахівців, які здатні забезпечувати випереджувальність розвитку країни, готові виконувати роль консолідаторів нації, активно зреалізовувати освітні проекти національного масштабу, витримувати конкуренцію на європейському і світовому ринку освітніх послуг тощо.

Професійний розвиток викладачів та методистів кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО в умовах післядипломної освіти передбачає організацію диференційованого освітнього простору за індивідуальною освітньою траєкторією, упровадження багатоваріантних освітньо-професійних програм, моделей, форм освіти дорослих, реалізацію інноваційних методологічних підходів, андрагогічних технологій тощо.

Програмні результати навчання, що визначають нормативний зміст підвищення кваліфікації

У результаті підвищення кваліфікації слухач має:

- Організовувати професійну/управлінську діяльність в системі післядипломної освіти на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір.
- Залучати в простір освіти дорослих потенційних партнерів наукової, методичної, практичної сфери, що передбачає обмін досвідом, фіндрайзинг освітніх педагогічних ініціатив та інновацій, реалізацію спільних освітніх і наукових проектів, отримання стипендій міжнародних фондів, участь у проектних грантах, взаємозалучення наукових експертів, консультантів і коучів із відповідної проблематики, активізацію наукових дискусій і рефлексії, взаємозбагачення й поширення кращих практик тощо.
- Проектувати рішення і форми управління професійним розвитком фахівців системи ППО.
- Здійснювати неперервний науково-методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти протягом усього міжкурсового періоду.
- У межах Українського відкритого університету післядипломної освіти (УВУПО) активно долучитися до розбудови освіти дорослих на засадах інноваційних методологічних підходів і принципів освіти дорослих, моделей відкритої освіти.
- Надавати дорадницькі освітні послуги педагогічним працівникам, керівникам закладів і установ освіти.
- Аналізувати, узагальнювати та транслювати ППД.
- Адекватно оцінювати власний рівень педагогічної майстерності, реальні можливості, професійно-особистісні потреби, запити, професійні настанови.
- Здійснювати підготовку та експертизу науково-методичного забезпечення

професійного розвитку фахівців тощо.

- Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- Моделювати індивідуальну освітню траєкторію розвитку педагогічної майстерності (програму індивідуально-особистісного руху) з опорою на мотиваційні детермінанти протягом міжкурсового періоду тощо.
- Володіти навичками, настановами до педагогічного акмепрофесіогенезу шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти, системного використання андрагогічних, акмеологічних технологій у системі освіти дорослих, створення людиноцентрованого, фасилітативного формату освітньої діяльності, співпраці, інноваційності й адаптивності.

6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

6.1. Види контролю

Захист випускної роботи – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість виконання слухачами індивідуальних завдань у процесі підвищення кваліфікації.

Реферат (есе) – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість опанування слухачами змісту спецкурсів на дистанційному етапі навчання.

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) ОПП. Із цієї метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються питання для самоконтролю.

6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи.

6.3. Вимоги до випускної роботи

Визначено в Положенні про випускну роботу слухача курсів підвищення кваліфікації та порядок її захисту випускову, затвердженому наказом ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/515 від 24 грудня 2015р.

6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи

До захисту випускної роботи допускаються слухачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план підвищення кваліфікації.

Умовою допуску слухача до захисту є наявність роботи, оформленої за вимогами, які висувуються до даного роду робіт, рішення випускової кафедри, рецензії фахівця з відповідної галузі.

Захист випускної роботи відбувається публічно на засіданні комісії, склад якої затверджується у встановленому в Університеті порядку.

7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, яка у контексті забезпечення якості підвищення кваліфікації передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості підвищення кваліфікації;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду й оновлення освітньо-професійних програм;

3) щорічне оцінювання слухачів (конкурс випускних робіт), науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах, та в будь-який інший спосіб;

4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників ;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за освітньо-професійною програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації працівників психологічних служб;

8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і слухачів;

9) інших процедур і заходів.

8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ

8.1. Нормативна складова

8.1.1. Мета та завдання нормативної складової

Теоретичні й практико-зорієнтовані аспекти нормативної складової спрямовано на неперервний розвиток педагогічної майстерності педагогічних працівників на всіх етапах міжкурсового періоду, зокрема таких складників, як професіоналізм, професійно-педагогічна компетентність, творчість, технологічна культура. Потребують оновлення, вдосконалення та розвитку, а також професійно-особистісного розвитку фахівці в контексті організації професійно-педагогічної діяльності відповідно до суспільних і освітніх викликів, віднаходити способи підвищення її успішності, створювати під час професійно-педагогічної діяльності нові, досконалі способи її здійснення.

8.1.2. Зміст нормативної складової

Зміст підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО може бути представлений нормативними та вибірконими змістовими модулями.

Модуль 1. Освітологічний та нормативно-правовий

Мета модуля: на основі освітологічного аналізу реформування й модернізації системи освіти в Україні поглибити та розширити уявлення керівних та педагогічних кадрів освіти щодо сучасної філософії освіти, етичних засад професійної діяльності, оновлення, нормативно-правового забезпечення діяльності системи освіти. Розширення і вдосконалення інформаційної та діяльнісної функцій керівних та педагогічних кадрів закладів ППО з питань гуманізації і гуманітаризації освіти, нормативно-правового забезпечення її, філософії освіти, трансформаційних освітніх процесів, стратегії розвитку регіональної системи освіти, соціології, охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу та інших аспектів професійно-педагогічної діяльності тощо.

Модуль 2. Менеджмент і лідерство

Мета модуля: ознайомлення слухачів із цілями, завданнями, принципами, документами щодо входження системи освіти України до європейського освітнього простору на умовах партнерства; удосконалення управлінської компетентності слухачів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій, розвиток управлінської культури, лідерських якостей.

Модуль 3. Посадово-функціональний

Мета модуля: удосконалення науково-методичної компетентності керівних та педагогічних кадрів закладів ППО. Модуль орієнтує керівні та педагогічні кадри закладів

ППО на здобуття додаткових знань, умінь, формування певних навичок, набуття компетенцій відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик щодо оновлення змісту освіти, знань нормативно-правової бази, нових підходів в освіті дорослих, технології організації дослідно-експериментальної роботи в регіоні, практичної андрагогіки в післядипломній педагогічній освіті, концептуально-технологічних і практичних аспектів впровадження інноваційних освітніх технологій в освітній процес, діалогізації освіти, комунікативного, соціально-перцептивного та інтерактивного аспектів спілкування тощо.

Модуль 4. Соціально-психологічний

Мета модуля: вдосконалення психологічної (фахової) компетентності слухачів, сприяння їхньому професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій. Модуль передбачає здобуття додаткових знань і умінь (відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик фахівця) в галузі психології, педагогіки, акмеології, ознайомлення з науково-теоретичними підходами до розуміння впливу наук на формування соціальної компетентності особистості, її життєспроможності тощо.

Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний

Мета модуля: ознайомлення слухачів із методологічними аспектами організації самостійної роботи в середовищі дистанційного навчання; використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійно-педагогічній діяльності, інформаційно-комунікаційними засобами, що функціонують суспільстві, знаковими системами, елементами культури комунікації; набуття бази знань та вмінь для ефективного впровадження інформаційних технологій у роботу закладів освіти.

Модуль 6. Інноваційно-дослідницький

Мета модуля: удосконалення інноваційно-дослідницької компетентності слухачів, підготовка до науково-методичного менеджменту освітніх інновацій та професійних ініціатив.

Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток

Мета модуля: удосконалення компетентності з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку керівних та педагогічних кадрів освіти, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

8.2. Вибіркова складова (спецкурси)

8.2.1. Мета та завдання вибіркової складової

Основу вибірових навчальних модулів становлять спецкурси. Спецкурс – цілісна одиниця змісту курсів підвищення кваліфікації, представлена сукупністю теоретичних, семінарських, практичних занять загальним обсягом 0,2-0,5 кредитів, які системно забезпечують розвиток певної професійної компетентності слухачів. Обсяг спецкурсів становить не менше 25% від загального обсягу кредитів програми підвищення кваліфікації. Вибіркові навчальні модулі спрямовано на забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів слухачів.

9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО ґрунтується на ідеях і положеннях *міжнародних документів* із проблем розвитку освіти дорослих в умовах глобалізації та європейської інтеграції, також *загальнодержавних документів*, що становлять нормативно-правову базу післядипломної педагогічної освіти:

- Стратегія ЮНЕСКО щодо вчителів на 2012-2015 рр.;
- Педагогічна Конституція Європи, прийнята на II Форумі ректорів педагогічних університетів європейського простору (2013);

- Закони України «Про освіту» (1991), «Про загальну середню освіту» (1999), «Про вищу освіту» (2014), «Про професійний розвиток працівників» (2012), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015);
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки;
- Концепція освіти дорослих в Україні (2011);
- Концепція впровадження медіа-освіти в Україні (2010);
- галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (2013);
- Концепція профільного навчання у старшій школі (2013);
- Державний стандарт повної і загальної середньої освіти (2011);
- Положення про районний (міський) методичний кабінет (центр) (2008);
- Типове положення про атестацію педагогічних працівників навчальних закладів та навчально-методичних установ сфери культури (2014);
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікації» (від 23 листопада 2011 р. № 1341);
- «Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України (7 липня 2010 р. № 564).
- Концепція «Нова українська школа» (2016).

Також ураховано «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» (від 18 листопада 2015 р., протокол № 8), «Положення про куратора-тьютора навчальної групи слухачів курсів підвищення кваліфікації за заочною, дистанційною та очно-дистанційною формами навчання в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», «Положення про форми навчально-методичної документації для забезпечення освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (2015); «Кваліфікаційні вимоги до професійної діяльності педагогічних працівників», професійно-кваліфікаційні характеристики (ПКХ) на основі компетентнісного підходу, освітньо-кваліфікаційні характеристики педагогічних та керівних кадрів, обґрунтовані в Національній рамці кваліфікацій.

10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Додаток А
Таблиця А.10.1

Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів ЄКТС у підвищенні кваліфікації працівників системи освіти

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кредити	Кафедри
	Загальні			
1	Освітологічна	Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий	1	ФОД (0,5 кр)
2	Нормативно-правова			УОП (0,5 кр)
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство	1	ПАМО
4	Соціально-психологічна	Модуль 3.Соціально-психологічний	1	ПУ
5	Науково-методична	Модуль 4. Посадово-функціональний	1	ФОД
6	Інформаційно-комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний	1	ВОС ІКТ
7	Інноваційно-дослідницька	Модуль 6. Інноваційно-дослідницький	1	ФОД
8	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток	1	ФОД

Додаток Б
Таблиця Б.10.2

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій

Класифікація компетентностей	Дескриптори НРК			
	Знання	Уміння	Комунікація	Цінності, автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Освітологічна	+			+
2. Нормативно-правова	+			+
<i>Спеціальні (фахові, предметні, функціонально-посадові) компетентності</i>				
3. Управлінська компетентність	+	+	+	+
4. Соціально-психологічна	+	+		+
5. Науково-методична компетентність.	+	+		+
6. Інформаційно-комунікаційна	+	+	+	
7. Інноваційно-дослідницька	+	+		+
8. Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Компетентності							
		Загальні компетентності		Спеціальні (фахові, посадово-функціональні) компетентності					
		Освітлогічна	Нормативно-правова	Управлінська компетентність	Соціально-психологічна	Науково-методична компетентність	Інформаційно-комунікаційна	Інноваційно-дослідницька	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку
Організовувати професійну/управлінську діяльність протягом міжкурсового періоду на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, вимогами інтеграції в європейський освітній простір.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Залучати в простір освіти дорослих потенційних партнерів наукової, методичної, практичної сфери, що передбачає обмін досвідом, фінансування освітніх педагогічних ініціатив та інновацій, реалізацію спільних освітніх і наукових проектів, отримання стипендій міжнародних фондів, участь у проектних грантах, взаємозалучення наукових експертів, консультантів і коучів із відповідної проблематики, активізацію наукових дискусій і рефлексії, взаємозбагачення й поширення кращих практик тощо.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Зміцнювати інформаційно-мережеву взаємодію методичних служб усіх рівнів для здійснення науково-педагогічного, організаційного, методичного, інформаційно-комунікаційного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників в освітніх моделях курсів підвищення кваліфікації та міжкурсового періоду.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Ураховувати запити і потреби замовників освітніх послуг у структуруванні змісту, добірї інноваційних форм, андрагогічних, акмеологічних технологій науково-методичного супроводу професійним розвитком фахівців шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+

У межах Українського відкритого університету післядипломної освіти (УВУПО) активно долучитися до розбудови освіти дорослих на засадах інноваційних методологічних підходів і принципів освіти дорослих, моделей відкритої освіти.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Надавати дорадницькі освітні послуги (матеріальні і нематеріальні) педагогічним працівникам, керівникам закладів і установ освіти.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Аналізувати, узагальнювати та транслювати інноваційний ППД.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Здійснювати підготовку та експертизу науково-методичного забезпечення професійного розвитку фахівців на всіх етапах міжкурсового періоду тощо.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Адекватно оцінювати власний рівень педагогічної майстерності, реальні можливості, професійно-особистісні потреби, запити, професійні настанови.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Моделювати індивідуальну освітню траєкторію розвитку професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості (програму індивідуально-особистісного руху) з опорою на мотиваційні детермінанти, суб'єктивний досвід, потенційні можливості протягом міжкурсового періоду тощо.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Володіти навичками, настановами до педагогічного акме професіогенезу шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти, системного використання андрагогічних, акмеологічних технологій у системі освіти дорослих, створення людиноцентрованого, фасилітативного формату освітньої діяльності, співпраці, інноваційності й адаптивності.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+

РОЗДІЛ II

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

_____ М.О. Кириченко

«__» _____ 2018 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**напряму: педагогічні, науково-педагогічні працівники
та керівники закладів освіти**

галузі знань: 01 «Освіта»

**категорія слухачів: директори (заступники директорів) закладів
позашкільної освіти**

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА.....	53
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	53
2.1. Галузь використання.....	53
2.2. Цільова група.....	54
2.3. Мета і завдання.....	54
2.4. Концепція підвищення кваліфікації	55
3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ.....	58
4. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ, ЯКІ РОЗВИВАЮТЬСЯ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	58
4.1. Інтегральна компетентність.....	58
4.2. Загальні компетентності.....	58
4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності.....	59
5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	60
6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ.....	61
6.1. Види контролю.....	61
6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації.....	61
6.3. Вимоги до випускної роботи.....	61
6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи...	61
7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	62
8. РОЗПОДІЛ ЗМІСТУ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	62
8.1. Форми, технології і методи навчання	62
8.2. Нормативна складова ОПП	63
8.3. Анотований перелік вибіркових навчальних модулів (спецкурсів)	64
9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА.....	65
10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ	66
Додаток А. Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів у підвищенні кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти	66
Додаток Б. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей керівників закладів позашкільної освіти дескрипторам НРК	66
Додаток В. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей	67

1. ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійну програму підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти (директорів, заступників директорів) схвалено на засіданні кафедри філософії та освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.); затверджено на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 06.11.2018 р.), на засіданні вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 14.11.2018 р.).

Автор-розробник:

Просіна Ольга Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти».

Сорочан Т.М., доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Вербицький В.В., доктор педагогічних наук, професор, директор Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді МОН України .

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Галузь використання

Освітньо-професійна програма впроваджена в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України та може бути рекомендована для використання (за згодою УМО) у закладах післядипломної педагогічної освіти (ППО) в Україні; органами, що здійснюють управління в галузі післядипломної педагогічної освіти; іншими юридичними особами, що надають освітні послуги в галузі післядипломної педагогічної освіти; вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації всіх форм власності, що забезпечують підвищення кваліфікації працівників методичних служб за напрямом підготовки «Працівники методичних служб». Професійно-педагогічна діяльність працівника методичної служби передбачає виконання професійних завдань, що полягають у «збільшенні існуючого фонду (обсягу) знань, застосуванні певних концепцій, теорій та методів для розв'язання певних проблем чи в систематизованому викладенні відповідних модулів у повному обсязі» (Класифікатор професій ДК 003:2010).

Освітньо-професійна програма (ОПП) підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти ґрунтується на засадах компетентісного, андрагогічного, акмеологічного, амеологічного підходів, поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проєкті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти визначає науково обґрунтований зміст і структуру навчання слухачів, основні вимоги до рівня їхніх знань і вмінь, розвиток методологічної, правової, комунікативної, професійно-педагогічної, психолого-фасилітативної, дидактичної, виховної, інформаційної, предметно-наукової, андрагогічної, методичної тощо компетентностей протягом усього міжкурсового періоду.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти вміщує такі дані:

- обсяг навчального часу (ЄКТС-кредити), необхідний для підвищення кваліфікації даної категорії педагогічних працівників;
- профілі загальних і спеціальних компетентностей слухача, які розвиваються в системі підвищення кваліфікації;
- нормативний та вибірковий змісти підвищення кваліфікації (нормативні та вибіркові змістові модулі);
- види педагогічного контролю тощо
- вимоги до змісту підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів на компетентнісній основі;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, вдосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 7 і 8 (в окремих випадках за індивідуальним запитом за 9) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК);
- вимоги до вибіркової складової підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за очною та очно-дистанційною формою;
- форми атестації слухачів підвищення кваліфікації;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості підвищення кваліфікації в умовах післядипломної педагогічної освіти тощо.

ОПП *використовується* в процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для керівників закладів позашкільної освіти;
- визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатору професій;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення навчальних і навчально-тематичних планів за певною категорією працівників.

Програма є *обов'язковою* для підвищення кваліфікації фахівців даного профілю в Університеті, *придатна* для цілей ліцензування та акредитації діяльності Університету, атестації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО, які підвищили кваліфікацію в Університеті.

2.2. Цільова група – керівники закладів позашкільної освіти (директори, заступники директорів)

2.3. Мета і завдання

Мета навчання за освітньо-професійною програмою полягає у вдосконаленні управлінської, науково-методичної та професійно-фахової компетентності керівників закладів позашкільної освіти, сприянні їхньому професійному та особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій шляхом реалізації наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності;
- отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів в умовах очно-дистанційного навчання.

2.4. Концепція підвищення кваліфікації

Зміст освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти орієнтований на реалізацію принципів і моделей відкритої освіти, інтегруючи основні методологічні підходи до освіти дорослих, зокрема:

- **андрагогічний**, спрямування процесу освіти дорослого, стимулювання до самовдосконалення, набуття професійної підготовки та перепідготовки, на засадах інтегрування в собі особистісно-орієнтованого, творчого, індивідуального підходів з врахуванням особливих якостей у навчанні дорослих.

- **антропологічний** – об'єднання особисто та суспільно значущих інтересів окремої людини та суспільства під час навчання; розглядає процес навчання в аспекті біосоціальної сутності; в процесі взаємодії враховуються аспекти гуманізації праці, соціалізації, демократизації управління.

- **соціологічний** – виявлення існуючих закономірностей організаційної культури освітніх співтовариств в рамках соціальної взаємодії, вираховування відповідного досвіду управління закладами освіти у колі соціальних норм, ролей, відносин, які постійно оновлюються;

- **психологічний** – орієнтований на вивчення суб'єктивних проявів поведінки індивідів під час навчання (потреби, мотиви, інтереси, бажання, воля), проведення діагностування, спостережень та аналізу освітньої діяльності.

- **культурологічний** – зумовлений об'єктивним зв'язком людини з культурою як системою цінностей; засвоєння культури є розвитком самого індивіда і становленням його як творчої особистості; в колективах з усталеною культурою відбувається збереження «загальної індивідуальності» у формі «над колективного розуму»; спрямовує розглядати освіту в контексті культури як багатовимірне явище;

- **синергетичний** – що зумовлює об'єктивні закони міждисциплінарної взаємодії у процесі навчання, вивляє закономірності і принципи, що лежать в основі самоорганізації в соціальних і природних відкритих системах.

- **аксіологічний**, що розглядає розвиток особистості як «інтеграцію людських цінностей»; цінності не транслуються суб'єктами освітнього процесу під час навчання, а переживаються і стають надбанням групи як спільні цінності, які визначають напрямки розвитку та спільної діяльності під час навчання;

- **системний**, на основі загальнонаукової методології, як цілісне структуроване утворення де взаємопов'язані компоненти: мета освіти, зміст, форми і засоби, технології, а також послідовно реалізуються усі етапи професійно-особистісного розвитку, за якого підвищення кваліфікації стає ефективною діяльністю всіх суб'єктів (куратора-тьютора, педагогічного працівника, викладацького складу та ін.);

- **діяльнісний** – визнання діяльності основним засобом і умовою розвитку дорослої особистості (слухача курсів підвищення кваліфікації); вимагає спеціальних зусиль, спрямованих на відбір і організацію діяльності особистості, активізацію і переведення в позицію суб'єкта навчання, встановлення партнерських стосунків. Андрагог активізує, стимулює до навчання, створює умови для самовдосконалення, мотивує до саморозвитку.

- **діалогічний** – ідея діалогу є організаційно-ціннісним чинником у взаємодії між слухачами та андрагогами, у діалозі відбувається примноження, або нівелювання групових цінностей – ядра освітньої культури; активність особистості розглядається в контексті взаємин з іншими людьми, на основі діалогу.

- **гуманістичний** - людиноцентриські цінності в освіті, піднесення людини, віра в неї, в першу чергу в позитивність її намірів, допомога на шляху її зростання.

- **рефлексивний** – активність суб'єктів освітнього процесу, перехід з позиції «реагування» в позицію «інтенсивного саморозвитку», розширення суб'єктивності в навчанні, здатність до самоаналізу та самостійного планування подальшої індивідуальної освітньої траєкторії для саморозвитку.

Освітньо-професійна програма розроблена з урахуванням основних системоутворювальних принципів освітнього процесу, зокрема:

- *принцип пріоритетності самостійного навчання створення можливостей для* дорослої людини ознайомлення з навчальними матеріалами, надання можливості для осмислення процесів і технологій їх виконання.

- *принцип спільної діяльності того, хто навчається з* одногрупниками і андрагогом при підготовці і в освітньому процесі. Відправною точкою процесу навчання є виявлення потреб слухачів і з'ясування потреб. Виявлення оцікувань у слухачів через індивідуальні та групові обговорення дозволяють виявити потреби.

- *принцип використання наявного управлінського та педагогічного досвіду* Цей принцип заснований на активних методах навчання, що стимулюють творчу роботу слухачів.

- *принцип коригування застарілого досвіду і особистісних установок, що* перешкоджають освоєнню нових знань. Може бути використаний як професійний, так і соціальний досвід, який вступає в протиріччя з вимогами часу, цілями сучасної освіти.

- *принцип індивідуального підходу до* навчання на основі особистісних потреб, з урахуванням соціально-психологічних характеристик особистості і тих обмежень, які накладаються його діяльністю, наявністю вільного часу, фінансових ресурсів тощо.

- *принцип елективний навчання.* Він означає слухачам курсів підвищення кваліфікації свободи вибору цілей, змісту, форм, методів, джерел, засобів, термінів, часу, місця навчання, оцінювання результатів навчання.

- *принцип системності навчання.* Він полягає у відповідності цілей і змісту навчання його формам, методам, засобам навчання і оцінки результатів. Системність розуміємо і як систематичність, тобто безперервність або регулярність навчання, причому з урахуванням результатів попереднього навчання і нових потреб в навчанні.

- *принцип актуалізації результатів навчання* (їх якнайшвидше використання на практиці). Виконання цього принципу забезпечується попередніми принципами - системності, практичної затребуваності результатів навчання, індивідуального підходу, використання напрацьованого досвіду.

- *принцип розвитку дорослого.* Навчання повинне бути спрямоване на вдосконалення особистості, створення здібностей до самонавчання, досягнення нового в процесі практичної діяльності людини.

- *модульність* – принцип до організації процесу навчання шляхом опанування модульних освітніх програм професійного розвитку на основі поєднання модульних технологій навчання і залікових кредитів, причому слухач послідовно й виражено засвоює навчальний матеріал цілісними, ієрархічно впорядкованими й структурованими частинами (*кредитними модулями, змістовими модулями і підмодулями*), результати яких є підставою для визначення результативності і якості підвищення кваліфікації;

- *науково-методичного супроводу* – принцип полягає в неперервній підтримці творчих ініціатив, інновацій на всіх етапах міжкурсового періоду, ефективному науковому, інформаційному, предметно-методичному, професійно-кваліфікаційному забезпеченні процесу самовдосконалення й самореалізації, професійній мотивації до виконання професійних ролей;

- *моніторингу якості*, що забезпечує можливість перманентного вимірювання й оцінювання професійного розвитку, професійної акмединаміки на всіх етапах міжкурсового періоду.

Освітньо-професійну програму укладено відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Зміст освітньо-професійної програми на підставі поєднання модульних технологій і залікових кредитів забезпечує реалізацію комплексної мети підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО.

Формування змісту підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти здійснюється з урахуванням галузевої специфіки та професійного спрямування, що визначається:

- викликами відкритого суспільства щодо забезпечення навчальних закладів висококваліфікованими та конкурентоспроможними на ринку освітніх послуг фахівцями;
- сучасними вимогами щодо форм, методів і засобів професійно-педагогічної діяльності працівників;
- досягненнями в напрямках соціальної, педагогічної, психологічної, управлінської, економічної, правової, технологічної та ін. підготовки.

Освітньо-професійна програма складається із структурних елементів – кредитних і змістових модулів, що визначають розвиток інформаційної, діяльнісної та креативної функцій, включають перелік теоретичних і практичних завдань, які виконує слухач на всіх етапах міжкурсового періоду.

Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти моделюється як система навчальних кредитних модулів, що складаються з певної кількості змістових модулів і підмодулів, передбачених для обов'язкового чи додаткового, поглибленого засвоєння матеріалу.

Обсяг освітньо-професійної програми взаємопов'язаний із тривалістю курсів підвищення кваліфікації та визначається в ЄКТС-кредитах/год. Обов'язковим елементом навчального плану є визначення трудомісткості засвоєння навчальних дисциплін як в академічних годинах, так і в ЄКТС-кредитах. Обсяг ЄКТС-кредиту становить 30 академічних годин.

В освітньо-професійній програмі підвищення керівників закладів позашкільної освіти можливе її змістове наповнення, яке регулюється й варіюється куратором-тьютором (у т.ч. за кількістю годин) на всіх етапах міжкурсового періоду з урахуванням *індивідуальної освітньої траєкторії кожного слухача, який визначає параметри процесу навчання (тривалість, форми, методи, зміст, програми навчання, засоби та ін.), бере активну участь у всіх етапах курсової підготовки, здійснює цілепокладання, творчо й варіативно прогнозує результати діяльності, оперує способами та здійснює конструктивну корекцію в принципово нових умовах з урахуванням власних можливостей, потреб, індивідуального темпу, рівня, терміну опанування матеріалу.*

Кількість змістових модулів визначається розробником програми (куратором-тьютором) на підставі загальної, функціональної та фахової складників навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації, що сформовані на основі мети, завдань, настанов курсової підготовки, освітньо-кваліфікаційних характеристик педагогічних працівників, розвитку компетентностей тощо.

Освітньо-професійною програмою передбачено індивідуальна освітня траєкторія слухача за сімома фаховим модулями.

Освітньо-професійна програма включає *аудиторну* і *позааудиторну* роботу слухача курсів підвищення кваліфікації.

Аудиторні заняття складаються з трьох блоків: *інформаційно-мотиваційного* (лекції), *практико-діяльнісного* (практичні, семінарські, тренінгові заняття, тематичні дискусії, тематичні зустрічі тощо) і *контрольного* (захист курсової творчої роботи (проекту) та ін.).

Під час самостійної роботи педагогічний працівник готується до лекційних, практичних занять, набуває методичних знань при аналізі фахових документів, науково-методичної літератури, зокрема монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, науково-методичних статей, додаткової електронної бібліотеки до освітньо-професійної програми тощо. У такий спосіб забезпечується інтеграція теоретичної і практичної складової неперервного професійного розвитку, мотивація керівних і педагогічних кадрів до продуктивної, творчої діяльності протягом міжкурсового періоду.

3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОІРЕНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ

Розподіл змісту освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти та організація освітнього процесу залежить від моделі курсової підготовки.

Підвищення кваліфікації здійснюється очно-дистанційною формою навчання – **триетапною** (очний (організаційно-мотиваційний) – дистанційний – очний (підсумково-звітний)).

Підвищення кваліфікації за **триетапною очно-дистанційною формою (20 тижнів – 210 год.)** передбачає три етапи:

- I етап (очний) – **організаційно-мотиваційний**. Триває 5 днів (45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної),
- II етап (**дистанційний**) (120 годин),
- III етап (очний) - **підсумково-звітний**. Триває 5 днів (45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної роботи).

Освітня програма підвищення кваліфікації працівників розрахована на 210 год., що складають 7 ЕКТС-кредитів.

Таблиця 3.1.

Підвищення кваліфікації за очно-дистанційною формою навчання

Модулі	Очні етапи						Дистанційний етап			
	Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)			Загальна к-сть	Інтернет-заняття (форум, спецкурси)	Обсяг самостійної роботи	
	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)			Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)
Модуль 1	8	8	0	4	4	0	18	0	18	0
Модуль 2	10	10	0	4	4	0	16	3	13	0
Модуль 3	12	12	0	4	4	0	14	4	2	8
Модуль 4	10	10	0	4	4	0	16	4	4	8
Модуль 5	10	10	0	4	4	0	16	0	16	0
Модуль 6	6	0	6	4	3	1	20	0	12	8
Модуль 7	4	0	4	6	5	1	20	0	11,5	8,5

4. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ, ЯКІ РОЗВИВАЮТЬСЯ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

4.1. Інтегральна компетентність – здатність керівників закладів позашкільної освіти розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері управлінської, педагогічної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення дослідження, застосування теорій та методів менеджменту, педагогіки і психології в практиці професійної діяльності, яка характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

4.2. Загальні компетентності.

Освітологічна: здатність керівників закладів позашкільної освіти інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки

освіти в цілісну стратегію професійної діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності професійній діяльності.

Нормативно-правова: здатність керівників закладів позашкільної освіти організовувати діяльність в системі освіти та / або власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, фінансової автономії тощо.

4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності

Для керівників закладів позашкільної освіти провідною спеціальною компетентністю є управлінська :

Управлінська: має здатність планувати, організовувати та контролювати професійну / освітню діяльність суб'єктів та / або власну професійну діяльність відповідно до сучасних вимог; володіти управлінськими технологіями супроводу та забезпечення якості освітнього процесу, організації освітнього середовища закладу / установи / організації в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність створювати умови та здійснювати професійну діяльність на засадах лідерства та педагогіки партнерства; здатність мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети.

Соціально-психологічна: має здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови професійної діяльності в умовах діалогу культур; сприяти взаємодії та згуртованості фахівців системи освіти, конструктивно розв'язувати професійні конфлікти, налагоджувати їх взаємодію з іншими освітніми організаціями, їх керівниками, іншими організаціями, що причетні до освітнього процесу; володіти формами та методами підтримки й розвитку / саморозвитку всіх його суб'єктів.

Науково-методична: здатність упроваджувати сучасні форми, методи, технології освіти у професійній діяльності; конструктивно оцінювати зміст освіти, якість надання освітніх послуг і результатів роботи педагогічних працівників, проводити експертизу освітнього середовища, надавати консультації педагогічним працівникам всіх рівнів і типів закладів, узагальнювати власний управлінський / педагогічний / науково-педагогічний досвід і презентувати його педагогічній спільноті; рецензувати та готувати до видання науково-методичні матеріали з питань професійної діяльності та її вдосконалення.

Інноваційно-дослідницька: здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування освітніх організацій; розвитку суб'єктів освітнього процесу; психолого-педагогічного та / або управлінського супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи закладу освіти; визначати науково обгрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі освіти тощо.

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність з метою оновлення, вдосконалення, розвитку посадово-функціональних компетентностей; мотивувати себе та інших до професійного й особистісного зростання; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самоудосконалювати) професійно важливі якості особистості фахівців системи освіти (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії та ін.); ціннісні орієнтації, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства.

Інформаційно-комунікаційна: здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерну техніку, е-педагогіку, що дозволяють створювати сучасне освітнє середовище і досягати цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку суб'єктів освітнього процесу, у тому числі: мережеві системи пошуку й обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси та технології,

мультимедійне обладнання; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних моніторингу, результатів експериментального дослідження та ін.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Результати підвищення кваліфікації.

Актуальність підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти зумовлена потребами та вимогами сьогодення у ґрунтовному переосмисленню сутності управління закладами позашкільної освіти. Виникає необхідність у формуванні фахових компетентностей керівників задля модернізації управлінських підходів та оволодіння ефективними технологіями управління.

Формальна система підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти, яка має професійний кадровий потенціал, науково-методичне, навчальне та інформаційне забезпечення, забезпечує всі умови для якісного та систематичного навчання.

Результатом підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти є готовність керівника відповідати на соціокультурні й освітні виклики сьогодення, впроваджувати сучасні освітні інновації, управляти освітніми процесами закладу на засадах свободи, демократії, творчості для успішного функціонування освітньої системи та позашкільля зокрема.

Професійний розвиток керівників закладів позашкільної освіти передбачає організацію диференційованого освітнього простору за індивідуальною освітньою траєкторією, впровадження багатоваріантних освітньо-професійних програм, моделей, форм освіти дорослих, реалізацію інноваційних методологічних підходів, андрагогічних технологій тощо.

Програмні результати навчання, що визначають нормативний зміст підвищення кваліфікації

У результаті підвищення кваліфікації слухач має:

1. Визначати стан функціонування системи, рівня закладу позашкільної освіти, виявляти існуючі проблеми практики управління, визначати умови, що забезпечують ефективність управлінської діяльності в освіті.

2. Реалізувати отриманні під час навчання знання, вміння та ставлення під час управлінської діяльності, у підготовці планів і програм діяльності закладу; розробці та прийнятті управлінських рішень; навчанні персоналу; у діловому спілкуванні тощо – тобто безпосередньо в процесі реалізації управлінських функцій.

3. Застосовувати вміння акумулювати інформацію щодо кращого управлінського досвіду, новітніх наукових досягнень з різних галузей знань, створення інформаційних баз, центрів тощо.

4. Створювати нові проекти, продукувати новою інформацію, що потім може використовуватися іншими для забезпечення управлінського процесу в освіті.

5. Організовувати та проводити різноманітні комунікативні заходи – науково-практичних конференцій, симпозіумів, форумів та роботи різноманітних постійно діючих і короткотермінових об'єднань, робочих груп, проектів тощо.

6. Забезпечувати реалізацію функцій, покладених на керівника закладу освіти у кадрових, інформаційних, фінансово-економічних, технічних ресурсів тощо.

7. Здатність керівника здійснювати довготермінове і короткотермінове планування, приймати рішення в нестандартних ситуаціях, спілкуватися з людьми, нести відповідальність за успіх загальної справи тощо.

8. Впроваджувати у практичну діяльність глибокі знання у галузі управлінської діяльності та освітнього менеджменту, освітньої політики, психології управління тощо.

9. Налагоджувати ефективну управлінську взаємодію із використанням відповідних соціально-психологічних методів, управління конфліктами, профілактику стресів в управлінні, систематичну роботу із розвитку колективу, а також використання системи управлінських комунікацій.

10. У межах Українського відкритого університету післядипломної освіти (УВУПО) активно долучитися до розбудови освіти дорослих на засадах інноваційних методологічних підходів і принципів освіти дорослих, моделей відкритої освіти.

11. Адекватно оцінювати власний рівень педагогічної майстерності, реальні можливості, професійно-особистісні потреби, запити, професійні настанови. 12. Моделювати індивідуальну освітню траєкторію розвитку професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості (програму індивідуально-особистісного руху) з опорою на мотиваційні детермінанти, суб'єктний досвід, потенційні можливості протягом міжкурсного періоду тощо.

6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

6.1. Види контролю

Захист випускної роботи – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість виконання слухачами індивідуальних завдань у процесі підвищення кваліфікації.

Реферат (есе) – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість опанування слухачами змісту спецкурсів на дистанційному етапі навчання.

Тестування – форма педагогічного контролю, яка дає змогу встановити результати підвищення кваліфікації, набуті фахівцями в умовах формальної, неформальної й інформальної освіти, та їх відповідність вимогам певних стандартів та/або освітньо-професійних програм.

Тест – інструмент, що призначений для педагогічного вимірювання рівня та якості підвищення кваліфікації, який складається з системи тестових завдань, стандартизованої процедури проведення, обробки й аналізу результатів.

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) ОПП. З цією метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються питання для самоконтролю.

6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи.

6.3. Вимоги до випускної роботи

Визначено в Положенні про про випускну роботу слухача курсів підвищення кваліфікації та порядок її захисту випускову, затвердженому наказом ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/515 від 24 грудня 2015р.

6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи

До захисту випускної роботи допускаються слухачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план підвищення кваліфікації.

Умовою допуску слухача до захисту є наявність роботи, оформленої за вимогами, які висуваються до даного роду робіт, рішення випускової кафедри, рецензії фахівця з відповідної галузі.

Захист випускної роботи відбувається публічно на засіданні комісії, склад якої затверджується у встановленому в Університеті порядку.

7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, яка у контексті забезпечення якості підвищення кваліфікації передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості підвищення кваліфікації;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду й оновлення освітньо-професійних програм;
- 3) щорічне оцінювання слухачів (конкурс випускних робіт), науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах, та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників ;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за освітньо-професійною програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації працівників психологічних служб;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і слухачів;
- 9) інших процедур і заходів.

8. РОЗПОДІЛ ЗМІСТУ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ ЗАКАЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

8.1. Форми, технології і методи навчання

Форми організації освітнього процесу за вибором професорсько-викладацького складу: лекція, практичне заняття, семінарське заняття, тренінг, тематична дискусія, тематична зустріч, інструктивно-методичне заняття, виїзне заняття, конференція з обміну досвідом, спецкурс, індивідуальна та групова консультації, самостійна робота; дистанційна лекція, відеолекція, мультимедіалекція, вебінар, дистанційне консультування, відеоконференція, чат-заняття, форум, Інтернет-заняття тощо.

Технології навчання: інтерактивні, адаптивні, акмеологічні практикуми, аналіз ситуацій або case-метод, тренінги (сенситивні, акмеологічні, аутопсихологічні, комунікативні, корпоративні, тренінги лідерства, культури мовлення, креативних якостей та ін.), ігротехнології професійного розвитку, зокрема імітаційні, ділові, організаційно-діяльнісні, рольові, ситуаційно-рольові, практичні і семінарські заняття, тематичні дискусії, конференції з обміну досвідом та ін.

Методи навчання: проблемний виклад навчального матеріалу, сугестивний метод, метод укрупнених блочних одиниць, використання інформаційно-комунікаційних технологій, дослідницький метод тощо.

Методи оцінювання: оцінка за випускню творчу роботу, участь в інформаційному, практичному й контрольному блоках освітньої програми.

Методичне забезпечення: інтерактивні комплекси навчально- і науково-методичного забезпечення курсів підвищення кваліфікації, електронна бібліотека до ОПП, методичні рекомендації тощо.

Форми роботи викладача такі:

- організація і проведення аудиторних і позааудиторних занять;
- розгляд навчального матеріалу кредитних (змістових) модулів на лекціях, інтерактивних, актуалізованих лекціях та тренінгових, практичних, семінарських, тематичних заняттях, тематичних зустрічах, Інтернет-заняттях;
- консультування слухачів;
- організація і проведення захисту випускної творчої роботи тощо.

Форми роботи слухача такі:

- проведення поточного самодіагностування для виявлення індивідуально-особистісних і професійних настанов, рівня професійної компетентності, набутих компетенцій, самомотивації професійного розвитку;
- розробка ІОТ на всіх етапах курсової підготовки;
- опрацювання навчального матеріалу на основі комплексу навчально-методичних матеріалів, додаткової електронної бібліотеки, завдань для самостійної та індивідуальної роботи;
- ознайомлення з бібліотечними фондами (електронною бібліотекою освітньо-професійної програми);
- вибір спецкурсів (вибіркових навчальних модулів), що значно поглиблюють, розширюють тематику курсової підготовки, відбивають ширше розуміння актуальних проблем організації науково-методичної роботи в умовах реформування освіти, детальніше окреслюють перспективну проблему як для індивідуальної творчої роботи педагогічного працівника, так і ППО зокрема;
- використання Інтернету з навчальною метою (пошук і аналіз інформації, робота в чаті, форумі, робота з електронною поштою через веб-інтерфейс, отримання пошти, створення і відправка листів, робота з відкритою мережею);
- участь слухача курсів в Інтернет-заняттях, Інтернет-консультаціях ;
- захист випускної творчої роботи.

8.2. Нормативна складова ОПП

Зміст підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО може бути представлений нормативними та вибірковими змістовими модулями.

Модуль 1. Освітнологічний і нормативно-правовий

Мета модуля: на основі освітнологічного аналізу реформування й модернізації системи освіти в Україні поглибити та розширити уявлення керівників закладу позашкільної освіти щодо сучасної філософії освіти, етичних засад професійної діяльності, оновлення, нормативно-правового забезпечення діяльності системи освіти. Розширення і вдосконалення інформаційної та діяльнісної функцій керівників закладів позашкільної освіти з питань гуманізації і гуманітаризації освіти, нормативно-правового забезпечення її, філософії освіти, трансформаційних освітніх процесів, стратегії розвитку регіональної системи освіти, соціології, охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу та інших аспектів професійно-педагогічної діяльності тощо.

Модуль 2. Менеджмент і лідерство

Мета модуля: ознайомлення слухачів із цілями, завданнями, принципами, документами щодо входження системи освіти України до європейського освітнього простору на умовах партнерства; удосконалення управлінської компетентності слухачів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій, розвиток управлінської культури, лідерських якостей.

Модуль орієнтує керівників закладів позашкільної освіти на усвідомлення причин неефективного менеджменту; визначення місії менеджменту; оволодіння методами ефективного управління; розвиток емоційного інтелекту через розуміння його складових та шляхів розвитку; розробку власної формули креативного менеджменту; усвідомлення різниці між управлінням і лідерством; визначення рівнів і стилів лідерства; важливість

створення культури лідерства; усвідомлення важливості визначити та розвивати лідерський потенціал у співробітників.

Модуль. 3. Посадово-функціональний

Мета модуля: удосконалення науково-методичної компетентності керівників закладів позашкільної освіти. Модуль орієнтує керівників закладів позашкільної освіти на здобуття додаткових знань, умінь, формування певних навичок, набуття компетенцій відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик щодо оновлення змісту освіти, знань нормативно-правової бази, нових підходів в освіті дорослих, технології організації дослідно-експериментальної роботи в регіоні, концептуально-технологічних і практичних аспектів впровадження інноваційних освітніх технологій в освітній процес, діалогізації освіти, комунікативного, соціально-перцептивного та інтерактивного аспектів спілкування; опанування чинниками, які впливають на ефективність та результативність в управлінні закладом; оволодіння вміннями прогнозувати результати та ефективність виконання рішень; вивчення підходів для управління змінами в умовах невизначеності; усвідомлення основ формування ефективної команди, ґрунтуючись на спільному баченні та цінностях; опанування навичками програмування прийняття рішень; оволодіння технологією створення програми організаційних перетворень в умовах освітніх реформ.

Модуль 4. Соціально-психологічний

Мета модуля: удосконалення психологічної (фахової) компетентності слухачів, сприяння їхньому професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій. Модуль передбачає здобуття додаткових знань і умінь (відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик фахівця) в галузі психології, педагогіки, акмеології, ознайомлення з науково-теоретичними підходами до розуміння впливу наук на формування соціальної компетентності особистості, її життєспроможності тощо.

Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний

Мета модуля: ознайомлення слухачів із методологічними аспектами організації самостійної роботи в середовищі дистанційного навчання; використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійно-педагогічній діяльності, інформаційно-комунікаційними засобами, що функціонують суспільстві, знаковими системами, елементами культури комунікації; набуття бази знань та умінь для ефективного впровадження інформаційних технологій у роботу закладів освіти.

Модуль 6. Інноваційно-дослідницький

Мета модуля: удосконалення інноваційно-дослідницької компетентності слухачів, підготовка до науково-методичного менеджменту освітніх інновацій та професійних ініціатив.

Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток

Мета модуля: удосконалення компетентності з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку керівників закладів позашкільної освіти, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

8.3. Анотований перелік вибірових навчальних модулів (спецкурсів)

Основу вибірових навчальних модулів становлять спецкурси.

Спецкурс – цілісна одиниця змісту курсів підвищення кваліфікації, представлена сукупністю теоретичних, семінарських, практичних занять загальним обсягом 0,2-0,5 кредитів, які системно забезпечують розвиток певної професійної компетентності слухачів. Обсяг спецкурсів становить не менше 25% від загального обсягу кредитів програми підвищення кваліфікації. Вибіркові навчальні модулі спрямовано на забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів слухачів.

Анотований перелік вибірових навчальних модулів (спецкурсів), узагальнено в таблиці 4 та вноситься до навчально-тематичних планів у вигляді додатка.

9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти ґрунтується на ідеях і положеннях *міжнародних документів* із проблем розвитку освіти дорослих в умовах глобалізації та європейської інтеграції, також *загальнодержавних документів*, що становлять нормативно-правову базу післядипломної педагогічної освіти:

- Рамкова програма оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя (Європейський парламент і Рада Європейського Союзу 17 січня 2018 року);
- Брюггське (2010) та Бухарестське (2012) комюніке;
- Педагогічна Конституція Європи, прийнята на II Форумі ректорів педагогічних університетів європейського простору (2013);
- Закони України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015); «Про позашкільну освіту» (2000)
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки;
- Концепція освіти дорослих в Україні (2011);
- Концепція «Нова українська школа (2017);
- Проект Концепції розвитку педагогічної освіти (2018);
- Проект концептуальних засад «Сучасна професійна освіта» (2018);
- Концепція впровадження медіа-освіти в Україні (2010);
- Державний стандарт повної і загальної середньої освіти (2011).

Також ураховано Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання (2018), «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» (від 18 листопада 2015 р., протокол № 8), Методичні рекомендації щодо розроблення освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації у ЦППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (2018), «Положення про куратора-тьютора навчальної групи слухачів курсів підвищення кваліфікації за заочною, дистанційною та очно-дистанційною формами навчання в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», «Положення про форми навчально-методичної документації для забезпечення освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (2015); «Кваліфікаційні вимоги до професійної діяльності педагогічних працівників», професійно-кваліфікаційні характеристики (ПКХ) на основі компетентнісного підходу, освітньо-кваліфікаційні характеристики педагогічних та керівних кадрів, обґрунтовані в Національній рамці кваліфікацій.

10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Додаток А
Таблиця А.10.1

Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів у підвищенні кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кредити	Кафедри
	Загальні			
1	Освітологічна	Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий	1	ФОД (0,5 кр)
2	Нормативно-правова			УОП (0,5 кр)
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство	1	ПАМО
4	Соціально-психологічна	Модуль 3. Соціально-психологічний	1	ПУ
5	Аналітико-діагностична	Модуль 4. Посадово-функціональний	1	ФОД
6	Інформаційно-комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний	1	ВОС ІКТ
7	Інноваційно-дослідницька	Модуль 6. Інноваційно-дослідницький	1	ФОД
8	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток	1	ФОД

Додаток Б
Таблиця Б.10.1

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей керівників закладів позашкільної освіти дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей	Дескриптори НРК			
	Знання	Уміння	Комуні-кація	Цінності, автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Освітологічна	+			+
2. Нормативно-правова	+			+
<i>Спеціальні (фахові, предметні, функціонально-посадові) компетентності</i>				
3. Управлінська компетентність	+	+	+	+
4. Соціально-психологічна	+	+		+
5. Науково-методична компетентність.	+	+		+
6. Інформаційно-комунікаційна	+	+	+	
7. Інноваційно-дослідницька	+	+		+
8. Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності													
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності						Спеціальні (фахові, посадово-функціональні) компетентності						
		Освітлогічна	Нормативно-правова					Управлінська	Соціально-психологічна	Науково-методична	Інноваційно-дослідницька	Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Інформаційно-комунікаційна	
Навчальна спрямованість	+	+							+	+	+	+		
Соціальне реагування та комунікативність			+					+	+	+	+		+	
Ціннісна орієнтація	+	+						+	+			+		
Ціннісна організація та концептуалізація	+	+	+					+	+			+		
Ціннісна детермінація		+	+					+	+			+	+	

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

_____ М.О. Кириченко

«__» _____ 2018 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**напряму: педагогічні, науково-педагогічні працівники та керівники
закладів освіти**

галузі знань: 01 «Освіта»

категорія слухачів: методисти закладів позашкільної освіти

Київ – 2018

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА.....	70
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	70
2.1. Галузь використання.....	70
2.2. Цільова група.....	71
2.3. Мета і завдання.....	71
2.4. Концепція підвищення кваліфікації	72
3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ.....	73
4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА	74
4.1. Інтегральна компетентність.....	74
4.2. Загальні компетентності.....	74
4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності.....	75
5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	75
6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ.....	76
6.1. Види контролю.....	76
6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації.....	77
6.3. Вимоги до випускної роботи.....	77
6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи..	77
7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	77
8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ.....	77
8.1. Нормативна складова	77
8.1.1. Мета та завдання нормативної складової	77
8.1.2. Зміст нормативної складової	78
8.2. Вибіркова складова (спецкурси)	79
8.2.1. Мета та завдання вибіркової складової	79
9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА.....	79
10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	
Додаток А. Співвідношення навчальних модулів та кредитів ЄКТС у підвищенні кваліфікації працівників системи освіти	81
Додаток Б. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій	81
Додаток В. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей	82

1. ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійну програму підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти схвалено на засіданні кафедри філософії та освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.); затверджено на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 06.11.2018 р.), на засіданні вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 14.11.2018 р.).

Автор-розробник:

Швень Ярослава Леонідівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти».

Рецензенти:

Сорочан Т.М., доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Корнієнко А.В., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання НАПН України.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Галузь використання

Освітньо-професійна програма впроваджена в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України та може бути рекомендована для використання (за згодою УМО) у закладах післядипломної педагогічної освіти (ППО) в Україні; органами, що здійснюють управління в галузі післядипломної педагогічної освіти; іншими юридичними особами, що надають освітні послуги в галузі післядипломної педагогічної освіти; закладами вищої освіти всіх форм власності, що забезпечують підвищення кваліфікації працівників методичних служб за напрямом підготовки «Працівники методичних служб». Професійно-педагогічна діяльність працівника методичної служби передбачає виконання професійних завдань, що полягають у «збільшенні існуючого фонду (обсягу) знань, застосуванні певних концепцій, теорій та методів для розв'язання певних проблем чи в систематизованому викладенні відповідних модулів у повному обсязі» (Класифікатор професій ДК 003:2010).

Освітньо-професійна програма (ОПП) підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти ґрунтується на засадах компетентісного, андрагогічного, акмеологічного підходів, поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти визначає науково обґрунтований зміст і структуру навчання слухачів, основні вимоги до рівня їхніх знань і вмінь, розвиток методологічної, правової, комунікативної, професійно-педагогічної, психолого-фасилітативної, дидактичної, виховної, інформаційної, предметно-наукової, андрагогічної, методичної тощо компетентностей протягом усього міжкурсового періоду.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти вміщує такі дані:

- обсяг навчального часу (ЄКТС-кредити), необхідний для підвищення кваліфікації даної категорії педагогічних працівників;
- профілі загальних і спеціальних компетентностей слухача, які розвиваються в системі підвищення кваліфікації;
- нормативний та вибіркового змісту підвищення кваліфікації (нормативні та вибіркові змістові модулі);
- види педагогічного контролю тощо
- вимоги до змісту підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів на компетентнісній основі;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, вдосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 7 і 8 (в окремих випадках за індивідуальним запитом за 9) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК);
- вимоги до вибіркової складової підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за очною та очно-дистанційною формою;
- форми атестації слухачів підвищення кваліфікації;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості підвищення кваліфікації в умовах післядипломної педагогічної освіти тощо.

ОПП *використовується* в процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для методистів закладів позашкільної освіти;
- визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатору професій;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення робочих навчальних програм за певною категорією працівників.

Програма є *обов'язковою* для підвищення кваліфікації фахівців даного профілю в Університеті, *придатна* для цілей ліцензування та акредитації діяльності Університету, атестації методистів закладів позашкільної освіти, які підвищили кваліфікацію в Університеті.

2.2. Цільова група – методисти закладів позашкільної освіти.

2.3. Мета і завдання

Мета навчання за освітньо-професійною програмою полягає у вдосконаленні науково-методичної, професійно-фахової компетентності методистів закладів позашкільної освіти, сприянні їхньому професійному та особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій шляхом реалізації наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності слухачів;
- отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів в умовах очно-дистанційного навчання.

2.4. Концепція підвищення кваліфікації

Зміст освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти орієнтований на реалізацію принципів і моделей відкритої освіти, інтегруючи основні методологічні підходи до освіти дорослих, зокрема:

- **андрагогічний**, який визначає шляхи вдосконалення процесу здобуття професійно значущих знань, формування вмінь, навичок, настанов з урахуванням специфічних рис освіти дорослих – керівників гуртків;
- **особистісно-діяльнісний**, що спрямовує самостійне творче моделювання навчального процесу на основі цілепокладання, проектування, організації, контролю й рефлексійного аналізу на всіх етапах міжкурсового періоду;
- **аксіологічний**, що передбачає вибір особистісно-значущої системи самоорганізації та саморозвитку, індивідуальної освітньої траєкторії, урахування власної «Я-концепції»;
- **системний**, за якого підвищення кваліфікації виступає цілеспрямованою, скоординованою творчою діяльністю всіх суб'єктів (куратора-тьютора, педагогічного працівника, викладацького складу та ін.);
- **особистісно-орієнтований**, що зумовлює оптимізацію індивідуальної освітньої траєкторії кожного суб'єкта, забезпечення свободи свідомого вибору змісту, форм, параметрів і шляхів навчання в системі післядипломної освіти;
- **інтегративний підхід**, що є шляхом до інтеграції формальної, неформальної та інформальної освіти педагогічного працівника;

Освітньо-професійна програма розроблена з урахуванням основних принципів побудови відкритої освіти, зокрема: неперервності, гуманізації, системності, варіативності, модульності, гнучкості і мобільності, мережевої діяльності, моніторингу якості.

Освітньо-професійну програму укладено відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Зміст освітньо-професійної програми на підставі поєднання модульних технологій і залікових кредитів забезпечує реалізацію комплексної мети підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО.

Формування змісту підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти здійснюється з урахуванням галузевої специфіки та професійного спрямування, що визначається:

- викликами відкритого суспільства щодо забезпечення закладів позашкільної освіти як осередку для розвитку творчої обдарованої особистості висококваліфікованими та конкурентоспроможними на ринку освітніх послуг фахівцями;
- сучасними вимогами щодо форм, методів і засобів професійно-педагогічної діяльності методистів закладів позашкільної освіти;
- досягненнями в напрямках соціальної, педагогічної, психологічної, економічної, правової, технологічної підготовки.

Освітньо-професійна програма складається із структурних елементів – кредитних і змістових модулів, що визначають розвиток інформаційної, діяльнісної та креативної функцій, включають перелік теоретичних і практичних завдань, які виконує слухач на всіх етапах міжкурсового періоду.

Робоча навчальна програма підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти моделюється як система навчальних кредитних модулів, що складаються з певної кількості змістових модулів і підмодулів, передбачених для обов'язкового чи додаткового, поглибленого засвоєння матеріалу.

Обсяг освітньо-професійної програми взаємопов'язаний із тривалістю курсів підвищення кваліфікації та визначається в ЄКТС-кредитах/год. Обов'язковим елементом навчального плану є визначення трудомісткості засвоєння навчальних дисциплін як в академічних годинах, так і в ЄКТС-кредитах. Обсяг ЄКТС-кредиту становить 30 академічних годин.

В освітньо-професійній програмі підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти подано можливе її змістове наповнення, яке регулюється й варіюється куратором-тьютором (у т.ч. за кількістю годин) на всіх етапах міжкурсового періоду з урахуванням індивідуальної освітньої траєкторії кожного слухача, який визначає параметри процесу навчання (тривалість, форми, методи, зміст, програми навчання, засоби та ін.), бере активну участь у всіх етапах курсової підготовки, здійснює цілепокладання, творчо й варіативно прогнозує результати діяльності, оперує способами та здійснює конструктивну корекцію в принципово нових умовах з урахуванням власних можливостей, потреб, індивідуального темпу, рівня, терміну опанування матеріалу.

Кількість змістових модулів визначається розробником програми (куратором-тьютором) на підставі загальної, функціональної та фахової складників робочої навчальної програми підвищення кваліфікації, що сформовані на основі мети, завдань, настанов курсової підготовки, освітньо-кваліфікаційних характеристик педагогічних працівників, розвитку компетентностей тощо.

Освітньо-професійною програмою передбачено індивідуальна освітня траєкторія слухача за сімома фаховим модулями.

Освітньо-професійна програма включає *аудиторну* і *позааудиторну* роботу слухача курсів підвищення кваліфікації.

Аудиторні заняття складаються з трьох блоків: *інформаційно-мотиваційного* (лекції), *практико-діяльнісного* (практичні, семінарські, тренінгові заняття, тематичні дискусії, тематичні зустрічі тощо) і *контрольного* (захист курсової творчої роботи (проекту) та ін.).

Під час самостійної роботи педагогічний працівник готується до лекційних, практичних занять, набуває методичних знань при аналізі фахових документів, науково-методичної літератури, зокрема монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, науково-методичних статей, додаткової електронної бібліотеки до освітньо-професійної програми тощо. У такий спосіб забезпечується інтеграція теоретичної і практичної складової неперервного професійного розвитку, мотивація керівних і педагогічних кадрів до продуктивної, творчої діяльності протягом міжкурсового періоду.

Освітньо-професійною програмою передбачено індивідуальна освітня траєкторія слухача за сімома фаховим модулями.

Освітньо-професійна програма включає *аудиторну* і *позааудиторну* роботу слухача курсів підвищення кваліфікації.

Аудиторні заняття складаються з трьох блоків: *інформаційно-мотиваційного* (лекції), *практико-діяльнісного* (практичні, семінарські, тренінгові заняття, тематичні дискусії, тематичні зустрічі тощо) і *контрольного* (захист курсової творчої роботи (проекту) та ін.).

Під час самостійної роботи педагогічний працівник готується до лекційних, практичних занять, набуває методичних знань при аналізі фахових документів, науково-методичної літератури, зокрема монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, науково-методичних статей, додаткової електронної бібліотеки до освітньо-професійної програми тощо. У такий спосіб забезпечується інтеграція теоретичної і практичної складової неперервного професійного розвитку, мотивація керівних і педагогічних кадрів до продуктивної, творчої діяльності протягом міжкурсового періоду.

3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОІРЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ

Розподіл змісту освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти та організація освітнього процесу залежить від моделі курсової підготовки.

Підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти здійснюється очно-дистанційною формою навчання – **триетапною** (очний (організаційно-мотиваційний) – дистанційний – очний (підсумково-звітний)).

Підвищення кваліфікації за **триетапною очно-дистанційною формою (20 тижнів – 210 год.)** передбачає три етапи:

- I етап (очний) – **організаційно-мотиваційний**. Триває 5 днів (45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної),
- II етап (**дистанційний**) (120 годин),
- III етап (очний) – **підсумково-звітний**. Триває 5 днів (45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної роботи).

Освітня програма підвищення кваліфікації працівників розрахована на 210 год., що складають 7 ЕКТС-кредитів.

Таблиця 3.1.

Розподіл годин за очною моделлю навчання (210 год / 7 кред. ЕКТС)

Модулі	Загальний обсяг годин	Очні етапи						Дистанційний етап				
		Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)			Загальна к-сть	Обсяг аудиторних год (дистанційно)		Обсяг самостійної роботи	
		Загальна к-сть	Інваріантна складова	Варіативна складова (специурси)	Загальна к-сть	Інваріантна складова	Варіативна складова (специурси)		Інваріантна складова	Варіативна складова (специурси)	Інваріантна складова	Варіативна складова (специурси)
Модуль 1	30	10	10	0	2	2	0	18	0	4	6	8
Модуль 2	30	10	10	0	4	4	0	16	0	4	5	8
Модуль 3	30	12*	12*	0*	4*	4*	0*	14*	4*	4*	2*	4*
Модуль 4	30	10	10	0	4	4	0	16	0	4	4	8
Модуль 5	30	8	8	0	6	6	0	16	4	4	4	4
Модуль 6	30	6*	0*	6*	4*	0*	4*	20*	0*	0*	12*	8*
Модуль 7	30	4*	0*	4*	6*	0*	6*	20*	0*	0*	12*	8*

4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА

4.1. Інтегральна компетентність – здатність методистів закладів позашкільної освіти розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері управлінської, педагогічної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення дослідження, застосування теорій та методів менеджменту, педагогіки і вікової психології в практиці професійної діяльності, яка характеризується комплексністю та невизначеністю.

4.2. Загальні компетентності

Освітологічна: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію професійної діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності професійній діяльності.

Нормативно-правова: здатність організовувати діяльність фахівців системи освіти та/або власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів (Закон України «Про освіту», Конвенцію про права дитини, Концепцію національно-патріотичного виховання, нормативно-правові документи з питань виховання і навчання), вимог безпеки життєдіяльності, ринку освітніх послуг, автономії закладу / установи / організації освіти та академічної свободи тощо.

4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності

Управлінська: планувати, організовувати та контролювати професійну діяльність фахівців відповідно до сучасних вимог; володіти технологіями науково-методичного супроводу освітнього процесу закладу позашкільної освіти в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети професійної діяльності.

Науково-методична: здатність організовувати підвищення кваліфікації; оцінювати рівень професійної компетентності керівників гуртків, виявляти ефективність їхньої діяльності; розробляти, рецензувати та готувати до видання навчальні програми для позашкільної освіти.

Соціально-психологічна: здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови професійної діяльності; сприяти взаємодії та згуртованості суб'єктів освітнього процесу закладу позашкільної освіти; володіти формами та методами психологічного супроводу освітнього процесу закладу позашкільної освіти, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів; супроводжувати розвиток творчої обдарованої особистості.

Інноваційно-дослідницька: здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування закладів позашкільної освіти; розвитку суб'єктів освітнього процесу; психологічного супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи закладу позашкільної освіти; визначати психологічно обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі позашкільної освіти тощо.

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність методистів закладів позашкільної освіти здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність у сфері вікової психології і педагогічної психології; мотивувати себе та керівників гуртків до професійного та особистісного зростання; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості, цінності, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства, створювати умови для розвитку професійної самосвідомості керівників гуртків в умовах неперервної освіти тощо.

Інформаційно-комунікаційна: здатність методистів закладів позашкільної освіти використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерну техніку, що дозволяють досягати цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку, у тому числі: мережеві системи пошуку та обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси та технології, мультимедійне обладнання; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних діагностики та результатів експериментального дослідження тощо.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Результати підвищення кваліфікації

1. Актуальність підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти полягає в необхідності розробки та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії працівників з метою реалізації освітньої політики держави шляхом запровадження інноваційних форм, методів та технологій навчання на засадах андрагогіки з урахуванням потреб слухачів, держави та глобалізованого світу.

2. Формальна система підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти, яка має професійний кадровий потенціал, науково-методичне, навчальне та інформаційне забезпечення, здатна створити всі умови для якісного та систематичного навчання.

3. Результатом підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти є

підготовка конкурентоспроможних на ринку освітніх послуг фахівців, які здатні забезпечувати випереджувальність розвитку країни, готові виконувати роль консолідаторів нації, активно зреалізовувати освітні проекти національного масштабу, витримувати конкуренцію на європейському і світовому ринку освітніх послуг тощо.

4. Професійний розвиток методистів закладів позашкільної освіти передбачає організацію диференційованого освітнього простору за індивідуальною освітньою траєкторією, упровадження багатоваріантних освітньо-професійних програм, моделей, форм освіти дорослих, реалізацію інноваційних методологічних підходів, андрагогічних технологій тощо.

Програмні результати навчання, що визначають нормативний зміст підвищення кваліфікації

У результаті підвищення кваліфікації слухач має:

1. Організовувати професійну діяльність протягом міжкурсового періоду на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, вимогами інтеграції в європейський освітній простір.

2. Залучати в простір освіти дорослих потенційних партнерів наукової, методичної, практичної сфери за насадах нетворкінгу.

3. Зміцнювати інформаційно-мережеву взаємодію методичних служб усіх рівнів для здійснення науково-педагогічного, організаційного, методичного, інформаційно-комунікаційного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників в освітніх моделях курсів підвищення кваліфікації та міжкурсового періоду.

4. Ураховувати запити і потреби замовників освітніх послуг у структуруванні змісту, доборі інноваційних форм, андрагогічних, акмеологічних технологій науково-методичного супроводу професійним розвитком фахівців.

5. Надавати дорадницькі освітні послуги (матеріальні і нематеріальні) педагогічним працівникам, керівникам закладів і установ освіти.

6. Аналізувати, узагальнювати та транслювати інноваційний ППД керівників гуртків.

7. Здійснювати підготовку та експертизу науково-методичного забезпечення (зокрема, навчальних програм для позашкільної освіти) професійного розвитку керівників гуртків на всіх етапах міжкурсового періоду тощо.

8. Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

9. Розвивати професійну самосвідомість, педагогічну майстерність.

10. Моделювати індивідуальну освітню траєкторію розвитку професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості.

11. Володіти навичками фасилітативного супроводу в освіті дорослих.

6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

6.1. Види контролю

Захист випускної роботи – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість виконання слухачами індивідуальних завдань у процесі підвищення кваліфікації.

Реферат – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість опанування слухачами змісту спецкурсів на дистанційному етапі навчання.

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) ОПП. З цією метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються питання для самоконтролю.

6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи.

6.3. Вимоги до випускної роботи

Визначено в Положенні про випускну роботу слухача курсів підвищення кваліфікації та порядок її захисту випускову, затвердженому наказом ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/515 від 24 грудня 2015 р. Випускна робота допускається до захисту рішенням випускової кафедри за умови її відповідності вимогам вищезазначеного Положення.

6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи

До захисту випускної роботи допускаються слухачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план підвищення кваліфікації.

Умовою допуску слухача до захисту є наявність роботи, оформленої за вимогами, які висуваються до даного роду робіт, рішення випускової кафедри, рецензії фахівця з відповідної галузі.

Захист випускної роботи відбувається публічно на засіданні комісії, склад якої затверджується у встановленому в Університеті порядку.

7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, яка у контексті забезпечення якості підвищення кваліфікації передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості підвищення кваліфікації;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду й оновлення освітньо-професійних програм;
- 3) щорічне оцінювання слухачів (конкурс випускних робіт), науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах, та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників ;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за освітньо-професійною програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації працівників психологічних служб;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і слухачів;
- 9) інших процедур і заходів.

8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ

8.1. Нормативна складова

8.1.1. Мета і завдання нормативної складової

Теоретичні й практико-зорієнтовані аспекти нормативної складової спрямовано на неперервний розвиток педагогічної майстерності педагогічних працівників на всіх етапах міжкурсового періоду, зокрема таких складників, як професіоналізм, професійно-

педагогічна компетентність, творчість, технологічна культура. Потребують оновлення, вдосконалення та розвитку, а також професійно-особистісного розвитку фахівці в контексті організації професійно-педагогічної діяльності відповідно до суспільних і освітніх викликів, віднаходити способи підвищення її успішності, створювати під час професійно-педагогічної діяльності нові, досконалі способи її здійснення.

8.1.2. Зміст нормативної складової

Зміст підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти може бути представлений нормативними та вибірконими змістовими модулями.

Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий

Мета модуля: на основі освітологічного аналізу реформування й модернізації системи освіти в Україні поглибити та розширити уявлення методистів закладів позашкільної освіти щодо сучасної філософії освіти, етичних засад професійної діяльності, оновлення, нормативно-правового забезпечення діяльності системи позашкільної освіти. Розширення і вдосконалення інформаційної та діяльнісної функцій методистів закладів позашкільної освіти з питань гуманізації і гуманітаризації позашкільної освіти, нормативно-правового забезпечення, філософії освіти, трансформаційних освітніх процесів, стратегії розвитку регіональної системи позашкільної освіти, упровадження концепції національно-патріотичного виховання, соціології, охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу та інших аспектів професійно-педагогічної діяльності тощо.

Модуль 2. Менеджмент і лідерство

Мета модуля: ознайомлення слухачів із цілями, завданнями, принципами, документами щодо входження системи освіти України до європейського освітнього простору на умовах партнерства; удосконалення управлінської компетентності слухачів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій, розвитку управлінської культури, лідерських якостей.

Модуль 3. Посадово-функціональний

Мета модуля: удосконалення науково-методичної компетентності методистів закладів позашкільної освіти. Модуль орієнтує методистів закладів позашкільної освіти на здобуття додаткових знань, умінь, формування певних навичок, набуття компетенцій відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик щодо оновлення змісту позашкільної освіти, знань нормативно-правової бази, нових підходів в освіті дорослих – керівників гуртків, технології складання навчальних програм для позашкільної освіти, технологій науково-методичного супроводу професійного розвитку керівників гуртків, використання сучасних форм і методів освіти дорослих, концептуально-технологічних і практичних аспектів впровадження інноваційних освітніх технологій в освітній процес закладу позашкільної освіти, діалогізації освіти, комунікативного, соціально-перцептивного та інтерактивного аспектів спілкування, педагогіки співробітництва тощо.

Модуль 4. Соціально-психологічний

Мета модуля: удосконалення психологічної (фахової) компетентності методистів закладів позашкільної освіти, сприяння їхньому професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій. Модуль передбачає здобуття додаткових знань і умінь (відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик фахівця) в галузі вікової психології, педагогічної психології, психології освіти дорослих, акмеології, ознайомлення з науково-теоретичними підходами до розуміння впливу наук на формування соціальної компетентності особистості, її життєспроможності; опанування технологією психологічного супроводу творчо обдарованої особистості в умовах позашкільної освіти.

Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний

Мета модуля: ознайомлення методистів закладів позашкільної освіти із методологічними аспектами організації самостійної роботи в середовищі дистанційного навчання; використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійно-

педагогічній діяльності, інформаційно-комунікаційними засобами, що функціонують суспільстві, знаковими системами, елементами культури комунікації; набуття бази знань та вмінь для ефективного впровадження інформаційних технологій у роботу закладів позашкільної освіти.

Модуль 6. Інноваційно-дослідницький

Мета модуля: удосконалення інноваційно-дослідницької компетентності методистів закладів позашкільної освіти, підготовка до науково-методичного менеджменту освітніх інновацій у закладі позашкільної освіти.

Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток

Мета модуля: удосконалення компетентності з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку методистів закладів позашкільної освіти, сприяння їхньому професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

8.2. Вибіркова складова (спецкурси)

8.2.1. Мета і завдання вибіркової складової

Основу вибірових навчальних модулів становлять спецкурси. Спекурс – цілісна одиниця змісту курсів підвищення кваліфікації, представлена сукупністю теоретичних, семінарських, практичних занять загальним обсягом 0,2-0,5 кредитів, які системно забезпечують розвиток певної професійної компетентності слухачів. Обсяг спецкурсів становить не менше 25% від загального обсягу кредитів програми підвищення кваліфікації. Вибіркові навчальні модулі спрямовано на забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів слухачів.

9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти ґрунтується на ідеях і положеннях *міжнародних документів* із проблем розвитку освіти дорослих в умовах глобалізації та європейської інтеграції, також *загальнодержавних документів*, що становлять нормативно-правову базу післядипломної педагогічної освіти:

- Стратегія ЮНЕСКО щодо вчителів на 2012-2015 рр.;
- Педагогічна Конституція Європи, прийнята на II Форумі ректорів педагогічних університетів європейського простору (2013);
- Закони України «Про освіту» (1991), «Про загальну середню освіту» (1999), «Про вищу освіту» (2014), «Про професійний розвиток працівників» (2012), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015); «Про позашкільну освіту» (Редакція від 04.11.2018).
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки;
- Концепція освіти дорослих в Україні (2011);
- Концепція національно-патріотичного виховання (2015);
- Галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (2013);
- Концепція профільного навчання у старшій школі (2013);
- Державний стандарт повної і загальної середньої освіти (2011);
- Положення про районний (міський) методичний кабінет (центр) (2008);
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про освітній округ» (Редакція від 06.05.2017);
- Типове положення про атестацію педагогічних працівників навчальних закладів та навчально-методичних установ сфери культури (2014);
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікації» (від 23 листопада 2011 р. № 1341);
- «Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування», затвердженого

постановою Кабінету Міністрів України (7 липня 2010 р. № 564).

- Концепція «Нова українська школа» (2016).
- Наказ МОН від 30.10.2018 № 1175 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості у номінації «Керівник гуртка – 2019»;
- Наказ МОН від 23.03.2018 № 283 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи»;
- Лист МОН від 27.03.2018 № 1/9-181 «Щодо освітніх програм».

Також ураховано «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» (від 18 листопада 2015 р., протокол № 8), «Положення про куратора-тьютора навчальної групи слухачів курсів підвищення кваліфікації за заочною, дистанційною та очно-дистанційною формами навчання в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», «Положення про форми навчально-методичної документації для забезпечення освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (2015); «Кваліфікаційні вимоги до професійної діяльності педагогічних працівників», професійно-кваліфікаційні характеристики (ПКХ) на основі компетентнісного підходу, освітньо-кваліфікаційні характеристики педагогічних та керівних кадрів, обґрунтовані в Національній рамці кваліфікацій.

10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

*Додаток А
Таблиця А.10.1*

Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів ЄКТС у підвищенні кваліфікації працівників системи освіти

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кредити	Кафедри
	Загальні			
1	Освітологічна	Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий	1	ФОД (0,5 кр)
2	Нормативно-правова			УОП (0,5 кр)
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство	1	ПАМО
4	Соціально-психологічна	Модуль 3. Соціально-психологічний	1	ПУ
5	Науково-методична	Модуль 4. Посадово-функціональний	1	ФОД
6	Інформаційно-комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний	1	ВОС ІКТ
7	Інноваційно-дослідницька	Модуль 6. Інноваційно-дослідницький	1	ФОД
8	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток	1	ФОД

*Додаток Б
Таблиця Б.10.1*

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій

Класифікація компетентностей	Дескриптори НРК			
	Знання	Уміння	Комунікація	Цінності, автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Освітологічна	+			+
2. Нормативно-правова	+			+
<i>Спеціальні (фахові, предметні, функціонально-посадові) компетентності</i>				
3. Управлінська компетентність	+	+	+	+
4. Соціально-психологічна	+	+	+	+
5. Науково-методична компетентність.	+	+	+	+
6. Інформаційно-комунікаційна	+	+	+	
7. Інноваційно-дослідницька	+	+		+
8. Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Компетентності							
		Загальні компетентності		Спеціальні (фахові, посадово-функціональні) компетентності					
		Освітологічна	Нормативно-правова	Управлінська компетентність	Соціально-психологічна	Науково-методична компетентність.	Інформаційно-комунікаційна	Інноваційно-дослідницька	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку
Організовувати професійну/управлінську діяльність протягом міжкурсового періоду на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами з питань навчання і виховання; законом України «Про освіту», Конвенцією про права дитини, Концепцією національно-патріотичного виховання, вимогами безпеки життєдіяльності, вимогами інтеграції в європейський освітній простір	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Залучати в простір освіти дорослих потенційних партнерів наукової, методичної, практичної сфери, що передбачає обмін досвідом, фінансування освітніх педагогічних ініціатив та інновацій, реалізацію спільних освітніх і наукових проєктів, отримання стипендій міжнародних фондів, участь у проєктних грантах, взаємозалучення наукових експертів, консультантів і коучів із відповідної проблематики, активізацію наукових дискусій і рефлексії, взаємозбагачення й поширення кращих практик тощо	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Зміцнювати інформаційно-мережеву взаємодію методичних служб усіх рівнів для здійснення науково-педагогічного, організаційного, методичного, інформаційно-комунікаційного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників в освітніх моделях курсів підвищення кваліфікації та міжкурсового періоду	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Ураховувати запити і потреби замовників освітніх послуг у структуруванні змісту, добірї інноваційних форм, андрагогічних, акмеологічних технологій науково-методичного супроводу професійним розвитком	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+

керівників гуртків шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти									
У межах Українського відкритого університету післядипломної освіти (УВУПО) активно долучитися до розбудови освіти дорослих на засадах інноваційних методологічних підходів і принципів освіти дорослих, моделей відкритої освіти	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Надавати дорадницькі освітні послуги (матеріальні і нематеріальні) педагогічним працівникам, керівникам закладів і установ освіти	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Аналізувати, узагальнювати та транслювати інноваційний ППД	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Здійснювати підготовку та експертизу науково-методичного забезпечення професійного розвитку керівників гуртків на всіх етапах міжкурсового періоду тощо	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Адекватно оцінювати власний рівень педагогічної майстерності, реальні можливості, професійно-особистісні потреби, запити, професійні настанови	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Моделювати індивідуальну освітню траєкторію розвитку професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості (програму індивідуально-особистісного руху) з опорою на мотиваційні детермінанти, суб'єктний досвід, потенційні можливості протягом міжкурсового періоду тощо	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+
Володіти навичками, настановами до педагогічного акме-професіогенезу шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти, системного використання андрагогічних, акмеологічних технологій у системі освіти дорослих, створення людиноцентрованого, фасилітативного формату освітньої діяльності, співпраці, інноваційності й адаптивності	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+	+	+	+	+

РОЗДІЛ III

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО- ПЕДАГОГІЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТІВ, АКАДЕМІЙ, ІНСТИТУТІВ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

_____ М.О. Кириченко

«__»_____ 2018 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**напряму: педагогічні, науково-педагогічні працівники
та керівники закладів освіти**

галузі знань: 01 «Освіта»

**категорія слухачів: викладачі університетів, академій, інститутів
без педагогічної освіти**

Київ – 2018

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА.....	87
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	87
2.1. Галузь використання.....	87
2.2. Цільова група.....	88
2.3. Мета і завдання.....	88
2.4. Концепція підвищення кваліфікації викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти	88
3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ.....	89
4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА	89
4.1. Інтегральна компетентність.....	89
4.2. Загальні компетентності.....	89
4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності.....	90
5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	90
6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ.....	91
6.1. Види контролю.....	91
6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації.....	91
6.3. Вимоги до випускної роботи.....	91
6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи..	91
7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	92
8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТІВ, АКАДЕМІЙ, ІНСТИТУТІВ..	92
8.1. Нормативна складова	92
8.1.1. Мета та завдання нормативної складової	92
8.1.2. Зміст нормативної складової	92
8.2. Вибіркова складова (спецкурси)	95
8.2.1. Мета та завдання вибіркової складової	95
9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА.....	95
10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ	97
Додаток А. Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів у підвищенні кваліфікації викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти	97
Додаток Б. Матриця відповідності компетентностей викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти визначених дескрипторам НРК	97
Додаток В. Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей	98

1. ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійну програму підвищення кваліфікації викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти схвалено на засіданні кафедри філософії та освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.); затверджено на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 06.11.2018 р.), на засіданні вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 14.11.2018 р.).

Автори-розробники:

Левченко Вікторія Володимирівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Скрипник Марина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти».

Рецензенти:

Сорочан Т.М., доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Пристаєвська О.І., директор Навчально-методичного центру м. Львова

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Галузь використання

Освітньо-професійна програма (ОПП) підвищення кваліфікації викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти базується на компетентісному підході, поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

ОПП є нормативним документом для організації освітнього процесу для зазначеної категорії слухачів в Університеті, що *встановлює*:

- профілі загальних і спеціальних компетентностей фахівців системи освіти;
- вимоги до змісту підвищення кваліфікації цього напряму слухачів на компетентісній основі;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, вдосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 7 і 8 (в окремих випадках за індивідуальним запитом за 9) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК).
- вимоги до вибіркової складової підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за очною та очно-дистанційною формою;
- форми атестації слухачів підвищення кваліфікації;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості підвищення кваліфікації в умовах післядипломної педагогічної освіти тощо.

ОПП *використовується* в процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для окремих категорій слухачів – викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти;
- визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатору професій викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення навчальних і навчально-тематичних планів викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти.

Програма є *обов'язковою* для підвищення кваліфікації фахівців даного профілю в Університеті, *придатна* для цілей ліцензування та акредитації діяльності Університету, атестації викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти, які підвищили кваліфікацію в Університеті.

2.2. Цільова група – викладачі університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти.

2.3. Мета і завдання

Мета навчання за освітньо-професійною програмою полягає в удосконаленні управлінської, науково-методичної та професійно-фахової компетентності викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти, сприянні їхньому професійному та особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій шляхом реалізації наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності слухачів;
- отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів в умовах очно-дистанційного навчання.

2.4. Концепція підвищення кваліфікації викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти

Актуальність курсів підвищення кваліфікації викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти. Підготовка викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти у системі післядипломної освіти потребує реалізації широкомасштабної довгострокової стратегії, здійснення її модернізації, наближення всієї системи освіти до стандартів ЄС. Модернізація системи післядипломної освіти в Україні має здійснюватися на базовій системі освіти та зберегти ті наукові напрацювання та досягнення, що склалися у вітчизняній освіті упродовж понад півстоліття і наповнюватися новими ідеями, що пов'язані із входженням України у європейський та світовий освітній простір.

Головна ідея підвищення кваліфікації цього напряму слухачів полягає в розвитку їхніх загальних і спеціальних (посадово-функціональних компетентностей) на основі базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистісних інтересів, соціальних запитів і потреб держави щодо ефективного виконання професійних обов'язків науково-педагогічними працівниками.

3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС , ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОІРЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ

Обсяг одного навчального модуля установлений у межах 30 год./1 ЄКТС-кред., кількість обов'язкових модулів – 5 ЄКТС-кред. У цілому обсяг програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, працівників університетів, академій, інститутів за очною моделлю навчання становить 150 год/5 кред., за очно-дистанційною формою навчання – 210 год / 7 ЄКТС-кред.

Кожен модуль має дві складові: нормативну та вибіркову, а за дистанційною та очно-дистанційною формами навчання ще й 1 - 2 додаткових вибіркового модуля, що поглиблюють знання та уміння, розвивають особистісно-професійні якості та цінності за провідними модулями професійного спрямування. Це дасть змогу диференціювати навчання слухачів з різною підготовкою та досвідом професійної діяльності, а також у майбутньому зараховувати попередні результати навчання.

Розподіл годин за очною моделлю навчання (150 год./5 ЄКТС-кред.) з урахуванням аудиторної та самостійної робіт здійснюється таким чином (табл. 3.1):

Таблиця 3.1

Розподіл годин за очною моделлю навчання (150 год / 5 кред.)

Модулі	Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)		
	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)
Модуль 1	14	14	0	16	16	0
Модуль 2	14	10	4	16	8	8
Модуль 3	16*	12	4	14	6	8
Модуль 4	14	10	4	16	6,5	9,5
Модуль 5	14	14	0	16	16	0

* 16 год. відводиться на провідний модуль професійного спрямування

Розподіл годин за очно-дистанційною моделлю навчання (210 год / 7 кред., очні етапи 5 дн. + 5 дн.) з урахуванням аудиторної та самостійної робіт.

Для інших кафедр Розподіл часу за очно-дистанційною та дистанційною формами навчання (150 год / 5 кред.) з урахуванням аудиторної та самостійної робіт здійснюється за табл. 1; (180 год / 6 кред.) – за табл. 2; (210 год / 7 кред., очні етапи 5 дн.+5 дн.) – за табл. 3, ; (210 год / 7 кред., очні етапи 5 дн.+3 дн.) – за табл. 10.1.4; (210 год / 7 кред., очний етап 5 дн.) – за табл. 5 (Додаток Б).

4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА

4.1. Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в освітній сфері ЗВО, що передбачає проведення дослідження, застосування теорій та методів педагогіки науки у практиці професійної діяльності, яка характеризується комплексністю та невизначеністю.

4.2. Загальні компетентності

Освітологічна: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію професійної діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності у діяльності викладача ЗВО.

Нормативно-правова: здатність організовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, фінансової автономії тощо.

4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності

Управлінська: планувати, організовувати та діагностувати результати освітньої діяльності та власну професійну діяльність відповідно до сучасних вимог; володіти психолого-управлінськими технологіями супроводу освітнього процесу в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети професійної діяльності викладачів ЗВО.

Дидактична: здатність забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови освітньої діяльності в умовах діалогу культур; сприяти взаємодії та згуртованості учасників освітнього процесу; володіти сучасними технологіями навчання у вищій школі, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів; розвивати культуру наукового мовлення.

Науково-методична: здатність розробляти науково-методичне забезпечення освітнього процесу ЗВО; рецензувати та готувати до видання науково-методичні матеріали з питань організації освітньої діяльності із дисципліни.

Інноваційно-дослідницька: здатність іноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження; розвитку суб'єктів освітнього процесу; психолого-педагогічного супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи викладача ЗВО; визначати обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі вищої освіти тощо.

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність у сфері психології і педагогіки вищої школи; мотивувати себе та студентів до професійного та особистісного зростання; попереджати професійний стрес, професійні деформації особистості та професійного «вигорання» викладачів ЗВО; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості студента та викладача (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії та ін.); ціннісні орієнтації, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства тощо.

Інформаційно-комунікаційна: здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерну техніку, що дозволяють досягати цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку, у тому числі: мережеві системи пошуку та обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси та технології, мультимедійне обладнання; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних психолого-педагогічної діагностики та результатів експериментального дослідження; здатність кваліфіковано використовувати наукометричні бази даних тощо

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

У результаті підвищення кваліфікації викладачі університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти мають:

1. Організовувати професійну діяльність у системі освіти на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір.

2. Упроваджувати сучасні психолого-управлінські і психолого-педагогічні технології функціонування та розвитку освітнього процесу у ЗВО.

3. Здійснювати психолого-педагогічний супровід освітнього процесу ЗВО, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів.

4. Проектувати рішення з поліпшення психолого-педагогічного змісту і форм управління професійним вдосконаленням фахівців системи вищої освіти.

5. Уміти мотивувати суб'єктів освітнього процесу ЗВО для досягнення спільної мети та професійно-особистісного розвитку.

6. Визначати психолого-педагогічні умови попередження й подолання професійного стресу, «вигорання» та деформацій особистості викладачів ЗВО.

7. Уміти створювати та впроваджувати інноваційні психолого-педагогічні проекти у різних сферах суспільного життя, визначати психолого-педагогічні обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі вищої освіти.

8. Здійснювати психолого-педагогічну експертизу освітнього середовища ЗВО.

9. Демонструвати належні вміння діалогічного спілкування з усіма суб'єктами освітнього процесу.

10. Розробляти зміст і технології навчання дисципліни.

11. Уміти здійснювати діагностику освітньої діяльності з дисципліни.

12. Розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості суб'єктів освітнього процесу (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо).

13. Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

14. Демонструвати прихильність до етичних зобов'язань, професійних цінностей, етики поведінки у професійній діяльності.

6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

6.1. Види контролю

Захист випускної роботи – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість виконання слухачами індивідуальних завдань у процесі підвищення кваліфікації.

Реферат (есе, ...) – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість опанування слухачами змісту спецкурсів на дистанційному етапі навчання.

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) ОПП. Із цією метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються питання для самоконтролю.

6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи.

6.3. Вимоги до випускної роботи

Визначено в Положенні про випускну роботу слухача курсів підвищення кваліфікації та порядок її захисту випускову, затвердженому наказом ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/515 від 24 грудня 2015р.

Випускна робота допускається до захисту рішенням випускової кафедри за умови її відповідності вимогам вищезазначеного Положення.

6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи

До захисту випускної роботи допускаються слухачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план підвищення кваліфікації.

Умовою допуску слухача до захисту є наявність роботи, оформленої за вимогами, які

висуваються до даного роду робіт, рішення випускової кафедри, рецензії фахівця з відповідної галузі.

Захист випускної роботи відбувається публічно на засіданні комісії, склад якої затверджується у встановленому в Університеті порядку.

7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, яка у контексті забезпечення якості підвищення кваліфікації передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості підвищення кваліфікації;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду й оновлення освітньо-професійних програм;
- 3) щорічне оцінювання слухачів (конкурс випускних робіт), науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах, та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників ;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за освітньо-професійною програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації працівників психологічних служб;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і слухачів;
- 9) інших процедур і заходів.

8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТІВ, АКАДЕМІЙ, ІНСТИТУТІВ

8.1. Нормативна складова

8.1.1. Мета і завдання нормативної складової

Мета нормативної складової – удосконалення загальної і спеціальної компетентностей викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти шляхом реалізації наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із соціально-педагогічних, психологічних, управлінських, науково-методичних, дидактичних питань професійної діяльності викладачів ЗВО;
- сприяння професійно-особистісному розвитку викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти.

8.1.2. Зміст нормативної складової

Модуль 1. Освітологічний та нормативно-правовий

Мета модуля: на основі освітологічного аналізу реформування й модернізації системи вищої освіти в Україні поглибити та розширити уявлення викладачів ЗВО щодо сучасної філософії освіти, етичних засад професійної діяльності, оновлення, нормативно-правового забезпечення діяльності системи вищої освіти.

Зміст модуля. Освіта і філософія. Методологічні орієнтири сучасної науки та освіти. Методологічний плюралізм і педагогіка. Освіта дорослих у суспільстві знань.

Правове забезпечення вищої освіти в Україні. Джерела правового забезпечення освіти. Порядок формування правового поля в Україні згідно діючих норм. Кадрове забезпечення галузі (освіти). Режим роботи працівників в освіті. Обчислення трудового стажу. Страховий стаж. Соціальний стаж: науковий, педагогічний стаж. Додаткова діяльність та додатковий заробіток працівника. Індивідуальна педагогічна діяльність. Оплата праці працівників закладів і установ освіти. Соціальний захист працівників. Атестація педагогічних, науково-педагогічних та керівних кадрів. Правовий порядок управління освітою на всіх рівнях. Право інтелектуальної власності, авторське і суміжні права в освіті. Правовий порядок взаємовідносин структур системи освіти та сім'ї. Порядок захисту прав учасників освітнього процесу у суді.

Модуль 2. Менеджмент і лідерство

Мета модуля: вдосконалення управлінської компетентності слухачів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст модуля: Освітній менеджмент. Провідні тенденції і актуальні проблеми публічного управління освітою в умовах соціально-економічної трансформації України. Державно-громадське управління освітою як пріоритет державної освітньої політики. Організація діяльності органів місцевого самоврядування щодо планування та розвитку освіти. Державна політика забезпечення якості освіти в Україні: інструменти реалізації. Інтеграція науки, освіти і практики суспільної діяльності як критичний чинник забезпечення якості суспільного розвитку. Управління змінами в освітніх організаціях. Управлінська діяльність керівників в умовах реформування освіти.

Європейська соціальна і гуманітарна політика. Європейський освітній та науковий простір та моделі управління освітою. Європейські освітні програми та організація академічної мобільності. Післядипломна педагогічна освіта в ЄС.

Інноваційні процеси в системі управління освітою. Моделювання в теорії і практиці управління освітніми організаціями. Технологія моделювання розвитку закладу освіти. Технологія прийняття рішень в управлінській діяльності. Контроль як інтегрована функція управління закладом. Стратегічний менеджмент та маркетинг освітнього закладу. Маркетингові комунікації освітнього закладу. Бенчмаркінг. Управління людськими ресурсами. Фінансовий менеджмент закладу. Організація ефективних комунікацій в освітньому закладі та комунікативна компетентність керівників. Управління конкурентоспроможністю закладу. Менеджмент інноваційних освітніх проектів. Менеджмент інклюзивної освіти.

Модуль 3. Посадово-функціональний

Мета модуля: удосконалення психолого-педагогічної компетентності слухачів – науково-педагогічних працівників ЗВО, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст модуля. Дидактика вищої школи. Педагогічна підготовка конкурентоздатного викладача ЗВО. Актуальні технології навчання у вищій школі. Технології професійного розвитку студентської молоді в освітньому середовищі ЗВО. Формування комунікативної взаємодії в освітньому процесі ЗВО. Комунікативні якості професійного мовлення науково-педагогічних працівників. Основні поняття щодо системи інформаційної, бібліотечної та видавничої справи. Класифікація та види видань, основні вимоги до них. Технологічні аспекти підготовки та видання навчально-методичного та науково-методичного продукту.

Модуль 4. Соціально-психологічний

Мета модуля: удосконалення соціально-психологічної компетентності слухачів – викладачів ЗВО.

Зміст модуля. Психологічна компетентність учасників освітнього процесу у ЗВО: сутність і умови розвитку. Коучинг у діяльності науково-педагогічного працівника ЗВО III-

IV р.а. Психологічні засади формування позитивного іміджу ЗВО III-IV р.а. Психологічна особливості роботи із суб'єктами навчально-виховного процесу, які постраждали внаслідок складних соціально-політичних подій та зовнішньої агресії. Технологія роботи з обдарованою студентською молоддю.

Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний

Мета модуля: ознайомлення слухачів – науково-педагогічних працівників ЗВО з цілями, завданнями, принципами, документами щодо входження системи вищої освіти України до європейського освітнього простору на умовах партнерства; розширення та поглиблення знань та вмінь ефективного впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність викладача ЗВО; створення підґрунтя для подальшого засвоєння та використання нових програмних продуктів з фахових питань.

Зміст модуля.

Загальні відомості про дистанційне навчання. Основні положення дистанційного навчання. Становлення та розвиток дистанційної освіти в Україні. Дистанційне навчання як соціальний механізм, що сприяє адаптації суспільства до нових ринкових умов. Світова тенденція переходу до дистанційних освітніх структур. Затримка у впровадженні дистанційного навчання в освіту: причини і наслідки. Стан та перспективи розвитку дистанційного навчання як інноваційної педагогічної технології, спрямованої на практичну реалізацію принципів відкритої освіти.

Ознайомлення з віртуальним навчальним середовищем. Основи практичної роботи у віртуальному навчальному середовищі (реєстрація слухачів навчальних груп, робота з дидактичними та навчально-методичними матеріалами, спілкування у чаті та форумі). Ознайомлення слухачів із методологічними аспектами організації самостійної роботи у віртуальному середовищі дистанційного навчання.

Інтернет-технології в професійній діяльності науково-педагогічних працівників ЗВО. Інформаційно-освітнє середовище навчального закладу. Принципи його організації та функції. Ознайомлення з основними сервісами глобальної мережі Інтернет, їхніми функціями в професійній діяльності, призначенням, поняттям, термінологією, перевагами тощо. Використання інтернет-технологій у професійній діяльності науково-педагогічних працівників. Ознайомлення з основними видами інтерактивного спілкування та засобами для їх реалізації. Методика організації та проведення вебінарів.

Поняття і характеристики електронних освітніх ресурсів та їх класифікація. Системи управління освітніми веб-ресурсами. Засоби створення та вимоги до електронних освітніх ресурсів. Інформаційно-освітні ресурси відкритої освіти в Україні та за кордоном. Особливості використання освітніх веб-ресурсів у професійній діяльності.

Математичні методи в психолого-педагогічних дослідженнях та їх обробка.

Модуль 6. Інноваційно-дослідницький

Мета модуля: удосконалення інноваційно-дослідницької компетентності слухачів – викладачів ЗВО .

Зміст модуля. Проектування компетентнісно-орієнтованого освітнього процесу у ЗВО. Психолого-педагогічні проблеми освітнього процесу у ЗВО. Шляхи й умови оптимізації професійної діяльності викладача за результатами експериментальних психолого-педагогічних досліджень.

Наука як соціальний інститут. Структура педагогічної науки як системи. Специфіка науково-дослідної діяльності в педагогіці. Методологія педагогічної науки та її структура. Основні різновиди наукової методології в педагогіці. Закономірності та принципи педагогічного дослідження. Сучасне трактування парадигми (система основних наукових досягнень (теорій, методів), за зразком яких організовується дослідницька практика вчених у певній галузі знань (дисципліні) в певний історичний період). Характеристика парадигмальних змін у сучасній педагогічній науці. Співвідношення понять «наукова парадигма» та «педагогічна парадигма». Сутність педагогічної парадигми (основа, ідея,

підхід до проектування освітніх систем, базова модель або стратегія освіти). Класифікація парадигм в педагогічній науці. Мультипарадигмальність сучасної педагогічної науки. Проблеми релятивізму в сучасній педагогічній науці.

Культура наукової української мови викладача.

Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток

Мета модуля: удосконалення компетентності з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку викладачів ЗВО, сприяння їхньому професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст модуля. Професійний розвиток викладачів ЗВО: акмеологічний підхід. Психолого-педагогічна підготовка викладача до діяльності в умовах соціально-економічних змін. Умови забезпечення професійного і особистісного зростання викладачів в умовах соціально-економічних змін. Технології самостійного навчання дорослого. Можливості та умови учіння на різних вікових етапах. Види учіння. Поняття «технології учіння», «уміння навчатися». Проектування компетентісно-орієнтованого освітнього процесу у ЗВО.

8.2. Вибіркова складова (спецкурси)

8.2.1. Мета та завдання вибіркової складової

Мета вибіркової складової – забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів слухачів шляхом реалізації наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із психолого-педагогічних питань професійної діяльності відповідно до індивідуальних потреб і запитів викладачів ЗВО;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення, що забезпечується можливістю вибору змісту навчання слухачами відповідно до їхніх потреб і запитів;
- сприяння особистісному розвитку викладачів як важливому чиннику їхнього професійного вдосконалення.

Зміст вибіркової складової складають спецкурси, які поглиблюють зміст модулів професійного спрямування і складають відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» не менш ніж 25% від загального обсягу годин. Анотований перелік спецкурсів вноситься до навчально-тематичних планів у вигляді Додатка.

9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

На Європейському рівні (у галузі освіти):

Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG): / Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти; Європейський союз студентів; Європейська асоціація університетів; Європейська асоціація закладів вищої освіти; Конфедерація європейського бізнесу «БІЗНЕСЄВРОПА»; Європейський реєстр забезпечення якості вищої освіти. – Єреван, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.

International Standard Classification of Education ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.

На загальнодержавному рівні (у галузі освіти):

Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 1 липня 2014 року / Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 37-38. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Закон України «Про професійний розвиток працівників» від 12.01.2012 № 4312-VI {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 5067-VI від 05.07.2012, ВВР, 2013, № 24, ст. 243}. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4312-17>

Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 / [розроб. : М. Гаврицька та ін.]. – К. : Соцінформ, 2010. – 746 с.

Національна рамка кваліфікацій / Додаток до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23 листопада 2011 р. № 1341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. № 266 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

На загальнодержавному рівні (у галузі діяльності психологічних служб):

Положення про психологічну службу системи освіти України (Накази Міністерства освіти України від 03.05.1999 р. № 127, 20.08.1993 р. № 310, 19.10.2001 р. № 691 «Про затвердження Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів».

Типове положення про центри практичної психології та соціальної роботи (Наказ Міністерства освіти і науки України № 386 від 15.08.2000 р.).

Листи МОН України «Про освітній та кваліфікаційний рівень практичних психологів і соціальних педагогів навчальних закладів» (від 15.06.2004 р. № 1/9-342 та від 08.12.2005 р. № 1/9-701).

На Університетському рівні:

Положення про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО» 18 листопада .2015, протокол № 8).

Положення про організацію очно-дистанційного підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти(затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО» (протокол № 5 від 22.10.2014).

Положення про планування та облік роботи науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України на 2016 – 2017 рр. (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО» (протокол № 5 від 22.10.2014)

Положення про куратора-тьютора навчальної групи слухачів курсів підвищення кваліфікації за заочною, дистанційною та очно-дистанційною формами навчання (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО» (протокол № 5 від 22.10.2014).

План-графік підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних і керівних кадрів освіти на поточний рік та ін.

10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Додаток А
Таблиця А.10.1

Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів у підвищенні кваліфікації викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кредити	Кафедри
	Загальні			
1	Освітологічна	Модуль 1. освітологічний та нормативно-правовий	1	ФОД (0,5 кр)
2	Нормативно-правова			УОП (0,5 кр)
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство	1	ПАМО
4	Дидактична	Модуль 3. Посадово-функціональний	1	ФОД
5	Науково-методична	Модуль 4. Соціально-психологічний	1	ФОД
6	Інформаційно-комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний	1	ВОС ІКТ
7	Інноваційно-дослідницька	Модуль 6. Інноваційно-дослідницький	1	ФОД
8	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток	1	ФОД

Додаток Б
Таблиця Б.10.1

Матриця відповідності компетентностей викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти	Дескриптори НРК			
	Знання	Уміння	Комунікація	Цінності, автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Освітологічна	+			+
2. Нормативно-правова	+			+
<i>Спеціальні (фахові, предметні, функціонально-посадові) компетентності</i>				
3. Управлінська компетентність	+	+	+	+
4. Дидактична	+	+		+
5. Науково-методична компетентність.	+	+		+
6. Інформаційно-комунікаційна	+	+	+	
7. Інноваційно-дослідницька	+	+		+
8. Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності								
	Інтег- ральна	Загальні		Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)					
		1	2	3	4	5	6	7	8
1. Організовувати діяльність професійну діяльність на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір	+	+	+						
2. Упроваджувати сучасні психолого-управлінські технології функціонування та розвитку ЗВО	+			+					
3. Здійснювати психолого-педагогічний супровід освітнього процесу ЗВО, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів	+			+	+	+			
4. Проектувати рішення з поліпшення психолого-педагогічного змісту і форм управління професійним вдосконаленням фахівців системи вищої освіти	+			+					+
5. Уміти мотивувати суб'єктів освітнього процесу ЗВО для досягнення спільної мети та професійно-особистісного розвитку	+			+	+				+
6. Визначати психолого-педагогічні умови попередження й подолання професійного стресу, «вигорання» та деформацій особистості викладачів ЗВО	+							+	+
7. Уміти створювати та впроваджувати інноваційні психолого-педагогічні проекти у різних сферах суспільного життя, визначати психолого-педагогічні обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі вищої освіти	+					+	+		
8. Здійснювати психолого-педагогічну експертизу освітнього середовища ЗВО	+				+	+			
9. Демонструвати належні вміння діалогічного спілкування з усіма суб'єктами освітнього процесу	+								+
10. Розробляти зміст і технології навчання дисципліни	+					+	+		
11. Уміти здійснювати діагностику освітньої діяльності з дисципліни	+			+	+	+	+		
12. Розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості суб'єктів освітнього процесу (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо)	+							+	+
13. Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій	+								+
14. Демонструвати прихильність до етичних зобов'язань, професійних цінностей, етики поведінки у професійній діяльності.	+					+	+		

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

_____ М.О. Кириченко

«__» _____ 2018 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**напряму: педагогічні, науково-педагогічні працівники
та керівники закладів освіти**

галузі знань: 01 «Освіта»

**категорія слухачів: науково-педагогічні працівники університетів,
академій, інститутів**

Київ – 2018

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА.....	101
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	101
2.1. Галузь використання.....	101
2.2. Цільова група.....	102
2.3. Мета і завдання.....	102
2.4. Концепція підвищення кваліфікації	103
3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ.....	107
4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА	108
4.1. Інтегральна компетентність.....	108
4.2. Загальні компетентності.....	108
4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності.....	108
5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	109
6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ.....	110
6.1. Види контролю.....	110
6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації.....	111
6.3. Вимоги до випускної роботи.....	111
6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи..	111
7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	111
8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ.....	112
8.1. Нормативна складова	112
8.1.1. Мета та завдання нормативної складової	112
8.1.2. Зміст нормативної складової	112
8.2. Вибіркова складова (спецкурси)	114
8.2.1. Мета та завдання вибіркової складової	114
9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА.....	114
10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	116
Додаток А. Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів ЄКТС у підвищенні кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів	116
Додаток Б. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій	116
Додаток В. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей	117

1. ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійну програму підвищення кваліфікації викладачів університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти схвалено на засіданні кафедри філософії та освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.); затверджено на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 06.11.2018 р.), на засіданні вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 14.11.2018 р.).

Автори-розробники:

Ілляхова Марина Володимирівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»

Рецензенти:

Рябова З.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, управління та адміністрування Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти» НАПН України;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти».

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Галузь використання

Освітньо-професійна програма впроваджена в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України та може бути рекомендована для використання (за згодою УМО) у закладах післядипломної педагогічної освіти (ППО) в Україні; органами, що здійснюють управління в галузі післядипломної педагогічної освіти; іншими юридичними особами, що надають освітні послуги в галузі післядипломної педагогічної освіти; закладами вищої освіти III-IV рівнів акредитації всіх форм власності, що забезпечують підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів за напрямом підготовки «Педагогічні, науково-педагогічні працівники та керівники закладів освіти». Професійна діяльність науково-педагогічного працівника передбачає виконання професійних завдань, що полягають у «збільшенні існуючого фонду (обсягу) знань, застосуванні певних концепцій, теорій та методів для розв'язання певних проблем чи в систематизованому викладенні відповідних дисциплін у повному обсязі» (Класифікатор професій ДК 003:2010).

Головна ідея підвищення кваліфікації полягає в розвитку загальних і спеціальних (посадово-функціональних компетентностей) науково-педагогічних працівників на основі базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистісних інтересів, соціальних запитів і потреб держави щодо ефективного виконання професійних обов'язків.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів базується на засадах компетентісного, андрагогічного, акмеологічного, праксиологічного підходів. Розроблена з урахуванням визначення вимог до фахівця, закладених до основи Болонського процесу, в міжнародному Проєкті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING) та Організації економічного співробітництва і розвитку (Organisation for Economic Co-operation and Development).

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів визначає науково обґрунтований зміст і структуру, основні вимоги до рівня знань і вмінь слухачів, розвиток їхньої методологічної, правової, комунікативної, професійно-педагогічної, психолого-фасилітативної,

дидактичної, виховної, інформаційної, предметно-наукової, андрагогічної, методичної тощо компетентностей протягом міжкурсового періоду.

Освітньо-професійна програма є нормативним документом для організації освітнього процесу зазначеної категорії слухачів в Університеті, що вміщує такі дані:

- обсяг навчального часу (ЄКТС-кредити), необхідний для підвищення кваліфікації вказаної категорії слухачів;
- профілі загальних і спеціальних компетентностей слухача, які розвиваються в системі підвищення кваліфікації;
- нормативний та вибірковий змісти підвищення кваліфікації (нормативні та вибіркові змістові модулі);
- види педагогічного контролю тощо;
- вимоги до змісту підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів на компетентнісній основі;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, вдосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 7 і 8 (в окремих випадках за індивідуальним запитом за 9) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК);
- вимоги до вибіркової складової підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за очною та очно-дистанційною формою;
- форми атестації слухачів підвищення кваліфікації;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості підвищення кваліфікації в умовах післядипломної педагогічної освіти тощо.

Освітньо-професійна програма *використовується в процесі:*

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів;
- визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатору професій;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення навчальних і навчально-тематичних планів за певною категорією працівників.

Програма є *обов'язковою* для підвищення кваліфікації фахівців даного профілю в Університеті, *придатна* для цілей ліцензування та акредитації діяльності Університету, атестації атестації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів, які підвищили кваліфікацію в Університеті.

2.2. Цільова група – науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів.

2.3. Мета і завдання

Мета навчання полягає у вдосконаленні науково-методичної, інноваційно-дослідницької, інформаційно-комунікаційної, соціально-психологічної, професійно-фахової компетентностей науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів, сприянні їхньому професійному та особистісному розвитку в умовах модернізації національної системи освіти шляхом реалізації наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь з освітологічних, методологічних, правових, управлінських, економічних, психологічних, дидактичних та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності науково-педагогічних працівників;

- отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації наукової діяльності, професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів в умовах очно-дистанційного навчання.

2.4. Концепція підвищення кваліфікації

Освітньо-професійну програму укладено відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Зміст освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів орієнтовано на реалізацію принципів і моделей відкритої освіти, інтегруючи основні методологічні підходи до освіти дорослих, зокрема:

- *андрагогічний підхід* – визначає шляхи вдосконалення процесу здобуття професійно значущих знань, формування вмінь, навичок, настанов з урахуванням специфічних рис навчання дорослих;
- *системний підхід* – забезпечує сукупність взаємозв'язаних елементів, зокрема цілей, умов, чинників, організаційного, змістового, акметехнологічного, діагностичного й нормативно-правового забезпечення, що уможливорює послідовний, цілісний, логічно впорядкований і структурований поетапний процес професійного розвитку науково-педагогічних працівників в системі післядипломної освіти;
- *компетентнісний підхід* зумовлюють оптимізацію індивідуальної освітньої траєкторії кожного суб'єкта, забезпечення свободи свідомого вибору змісту, форм, параметрів і шляхів навчання в системі післядипломної освіти, розвиток компетентностей, формування акмеологічної професійної позиції для самостійного творчого вирішення життєвих і професійних завдань, ініціювання нових цілей;
- *герменевтичний підхід* уможливорює формування настанов на розуміння (осмислення) педагогічної дійсності з позицій виявлення сенсу освіти як форми соціально-особистісного буття, оволодіння сутнісними законами становлення і розвитку людини, принципами і методами взаєморозуміння суб'єктів освітнього процесу, його інтерпретації тощо;
- *феноменологічний підхід* – дозволяє аналізувати та усвідомлювати професійні знання, особистісний досвід та освітні практики з огляду на багатовимірний спектр різних педагогічних, соціально-історичних, психологічних, нейрофізіологічних настанов.
- *синергетичний підхід* – дозволяє створити інтегровану модель професійного саморозвитку фахівця, що орієнтована на практичну герменевтику індивідуальних випадків та уможливорює виникнення нової організації системних елементів професійного становлення особистості;
- *аксіологічний підхід* – передбачає вибір особистісно-значущої системи самоорганізації та саморозвитку, індивідуальної освітньої траєкторії, урахування власної «Я-концепції», тобто педагогічних здібностей, якостей і потенційних можливостей, поведінкових моделей, ціннісних настанов, освітньо-особистісних потреб і запитів тощо;
- *праксеологічний підхід* – передбачає моделювання практично орієнтованих, варіативних технологій (зміст, форми, методи й засоби) та їхню ефективну реалізацію в освітньому процесі, а також розвиток критичного мислення і удосконалення процесу прийняття рішень, що спрямовано на реалізацію оптимізації ресурсних витрат, а також уміння результативно планувати й виконувати фахову діяльність в майбутньому.
- *діяльнісний підхід* – спрямовує самостійне моделювання освітнього процесу на основі цілепокладання, проектування, організації, контролю й рефлексійного аналізу на всіх етапах міжкурсового періоду, передбачає розвиток інноваційно-креативного

потенціалу, внутрішньої пізнавальної мотивації фахівця, його самореалізацію в практичній діяльності.

Освітньо-професійна програма розроблена з урахуванням основних системоутворювальних *принципів* побудови відкритої освіти, зокрема:

- *безперервності* – принцип передбачає організацію систематизованого й цілеспрямованого процесу набуття слухачів тематичних курсів необхідних для успішної, інноваційно-креативної професійної діяльності компетенцій, професійно значущих якостей протягом усього життя;

- *гуманізації* – реалізація принципу уможливорює побудову людиноцентрованої освіти, за якої створюється диференційований освітній простір, тобто сприятливі, комфортні умови для професійного розвитку, вияву творчої індивідуальності та реалізації потенційних ресурсів, що забезпечують високий рівень професійної самоактуалізації, кваліфіковане, якісне, продуктивне виконання професійних завдань, інноваційних ролей і функцій, причому навчальний процес ґрунтується на повазі, взаємній довірі, толерантності;

- *варіативності і мобільності* – принципи передбачають комбінаційну гнучкість, можливість вибору параметрів, змісту, методів, джерел, термінів, темпу навчання за індивідуальною освітньою траєкторією, з урахуванням соціокультурних змін і вимог до підготовки конкурентоспроможного фахівця, причому гнучкість методів, метатехнологій, форм;

- *інтерсуб'єктивності* – принцип передбачає інтерсуб'єктивну взаємодію між куратором-тьютором та слухачем, що завжди організується як діалог на основі звернення андрагога до внутрішнього досвіду і життєвіту особистості. Такий спосіб взаємодії не лише відображає настрої, переживання, інтенції учасників андрагогічного процесу, а й формує специфічну смислову царину, в якій кожен є автором власних смислових конструктів.

- *модульності* – принцип організації процесу навчання шляхом опанування модульних освітніх програм професійного розвитку на основі поєднання модульних технологій навчання і залікових кредитів, причому слухач послідовно й виражено засвоює навчальний матеріал цілісними, ієрархічно впорядкованими й структурованими частинами (кредитними модулями, змістовими модулями і підмодулями), результати яких є підставою для визначення результативності і якості підвищення кваліфікації;

- *креативності* – принцип передбачає вміння слухачів тематичних курсів створювати, проектувати нові зв'язки, властивості та відносини професійної діяльності шляхом актуалізації, розкриття акмеологічного потенціалу, креативних ресурсів особистісно-професійного розвитку;

- *випереджувального професійного розвитку* – принцип уможливорює підвищення освітньої і професійної кваліфікації та подальший професійний розвиток педагогічного працівника відповідно до інноваційних викликів суспільства й освіти, європейських і державних стандартів;

- *проблемно-ситуаційний* – принцип передбачає моделювання подій і ситуацій, ситуативне структурування інформації, постановку комунікативних проблем у вигляді проблемно-рольових ситуацій, накопичення досвіду успішного рішення професійних завдань, опору на індивідуальність кожного фахівця, його рівень креативного потенціалу, своєчасну діагностику особистісних досягнень;

- *технологічності* – принцип передбачає використання в освіті ефективних андрагогічних метатехнологій (тренінгових, акмеологічних, ігротехнологій, психофізіологічних тощо), методів і прийомів, форм активної взаємодії суб'єктів освітнього процесу, що інтегрує у своєму змісті поняття, способи дій, креативний потенціал, досвід особистісної позиції та реалізується на основі власного досвіду, рефлексії і оцінки успішності професійної діяльності;

- *трансдисциплінарності* – принцип уможливлює реалізацію дискурсивного дослідницького проекту в системі ППО, який здійснюють кілька різних галузей (наприклад, нейрофізіологія, педагогіка, менеджмент), при цьому фахівець усвідомлює себе в інтертекстуальному метаконтексті різноманітних міждисциплінарних і кроскультурних практик;

- *науково-методичного супроводу* – принцип полягає в неперервній підтримці креативних ініціатив, інновацій на всіх етапах міжкурсового періоду, ефективному науковому, інформаційному, предметно-методичному, професійно-кваліфікаційному забезпеченні процесу самовдосконалення й самореалізації, професійній мотивації до виконання професійних ролей;

- *мотивації наукової діяльності* – принцип актуалізує пізнавальний потенціал для ефективного наукового пошуку і створює готовність науково-педагогічного працівника до прояву інтелектуальної активності при виникненні тієї чи іншої проблемної ситуації.

Формування змісту підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів здійснюється з урахуванням галузевої специфіки та професійного спрямування, що визначається:

- модернізацією національної системи освіти щодо забезпечення навчальних закладів висококваліфікованими та конкурентоспроможними на ринку освітніх послуг фахівцями;

- *викликами відкритого суспільства* щодо розвитку інформаційно-технологічного суспільства та утвердження пріоритетів сталого розвитку

- *сучасними вимогами і світовими євроінтеграційними процесами* щодо оновлення форм, методів і засобів професійно-педагогічної діяльності.

Освітньо-професійна програма складається із структурних елементів – кредитних і змістових модулів, що визначають розвиток інформаційної, діяльнісної та креативної функцій, включають перелік теоретичних і практичних завдань, які виконує слухач на всіх етапах міжкурсового періоду.

Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів моделюється як система навчальних кредитних модулів, що складаються з певної кількості змістових модулів і підмодулів, передбачених для обов'язкового чи додаткового, поглибленого засвоєння матеріалу.

Обсяг освітньо-професійної програми взаємопов'язаний із тривалістю курсів підвищення кваліфікації та визначається в ЄКТС-кредитах/год. Обов'язковим елементом навчального плану є визначення трудомісткості засвоєння навчальних дисциплін як в академічних годинах, так і в ЄКТС-кредитах. Обсяг ЄКТС-кредиту становить 30 академічних годин.

В освітньо-професійній програмі підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів подано можливе її змістове наповнення, яке регулюється й варіюється куратором-тьютором (у т.ч. за кількістю годин) на всіх етапах міжкурсового періоду з урахуванням індивідуальної освітньої траєкторії кожного слухача, який визначає параметри процесу навчання (тривалість, форми, методи, зміст, програми навчання, засоби та ін.), бере активну участь у всіх етапах курсової підготовки, здійснює цілепокладання, творчо й варіативно прогнозує результати діяльності, оперує способами та здійснює конструктивну корекцію в принципово нових умовах з урахуванням власних можливостей, потреб, індивідуального темпу, рівня, терміну опанування матеріалу.

Кількість змістових модулів визначається розробником програми (куратором-тьютором) на підставі загальної, функціональної та фахової складників навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації, що сформовані на основі мети, завдань, настанов курсової підготовки, освітньо-кваліфікаційних характеристик педагогічних працівників, розвитку компетентностей тощо.

Освітньо-професійною програмою передбачено індивідуальна освітня траєкторія слухача за сімома фаховим модулями.

Освітньо-професійна програма включає методи, методики та технології освітньої діяльності, які має оновити, вдосконалити, розвинути слухач підвищення кваліфікації для реалізації у практичній діяльності.

Форми організації освітнього процесу відповідають індивідуальній освітній траєкторії слухача: лекція, практичне заняття, семінарське заняття, тренінг, тематична дискусія, тематична зустріч, виїзне заняття, конференція з обміну досвідом, спецкурс, індивідуальна та групова консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, дистанційна лекція, відеолекція, вебінар, дистанційне консультування, відеоконференція, чат-заняття, форум, Інтернет-заняття тощо.

Технології навчання: інтерактивні, адаптивні, креативні практикуми, case-технології, тренінги (креативні, розвитку цифрової грамотності, акмеологічні, аутопсихологічні, комунікативні, корпоративні, тренінги лідерства, культури мовлення, розвитку підприємливості), технології розвитку креативного мислення, технології розвитку емоційного інтелекту, технології розвитку критичного мислення, технології життєвого проектування; ігротехнології професійного розвитку, зокрема імітаційні, ділові, організаційно-діяльнісні, рольові, ситуаційно-рольові, практичні і семінарські заняття тощо.

Методи навчання: проблемний виклад навчального матеріалу, сугестивний метод, метод укрупнених блочних одиниць, використання інформаційно-комунікаційних технологій, дослідницький метод тощо.

Методи оцінювання: оцінка за випускню, творчу роботу, участь в інформаційному, практичному й контрольному блоках освітньої програми.

Методичне забезпечення: інтерактивні комплекси навчально- і науково-методичного забезпечення курсів підвищення кваліфікації, електронна бібліотека до ОПП, відеотека, методичні рекомендації тощо.

Форми роботи куратора-тьютора:

- організація і проведення аудиторних і позааудиторних занять;
- презентація навчального матеріалу кредитних (змістових) модулів на лекціях, інтерактивних, актуалізованих лекціях та тренінгових, практичних, семінарських, тематичних заняттях, тематичних зустрічах, Інтернет-заняттях;
- консультування слухачів;
- організація і проведення захисту випускної творчої роботи тощо.

Форми роботи слухача:

- проведення поточного самодіагностування для виявлення індивідуально-особистісних і професійних настанов, рівня професійної компетентності, набутих компетенцій, самомотивації професійного розвитку;
- розробка індивідуальної освітньої траєкторії на всіх етапах курсової підготовки;
- опрацювання навчального матеріалу на основі комплексу навчально-методичних матеріалів, завдань для самостійної та індивідуальної роботи;
- ознайомлення з бібліотечними фондами (електронною бібліотекою освітньо-професійної програми), відеотекою;
- вибір спецкурсів (вибіркових навчальних модулів), що значно поглиблюють, розширюють тематику курсової підготовки, відбивають ширше розуміння актуальних проблем організації науково-методичної роботи в умовах реформування освіти, детальніше окреслюють перспективну проблему як для індивідуальної роботи науково-педагогічного працівника, так і ППО зокрема;

- використання Інтернету з навчальною метою (пошук і аналіз інформації, робота в чаті, форумі, робота з електронною поштою через веб-інтерфейс, отримання пошти, створення і відправка листів, робота з відкритою мережею);

- участь слухача курсів в Інтернет-заняттях, Інтернет-консультаціях, конференціях;

- захист випускної творчої роботи.

Під час самостійної роботи науково-педагогічний працівник готується до лекційних, практичних занять, набуває методичних знань при аналізі фахових документів, науково-методичної літератури, зокрема монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, науково-методичних статей, додаткової електронної бібліотеки до освітньо-професійної програми тощо. У такий спосіб забезпечується інтеграція теоретичної і практичної складової неперервного професійного розвитку, мотивація керівних і педагогічних кадрів до продуктивної, творчої діяльності протягом міжкурсового періоду.

3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОІРЕНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ

Розподіл змісту освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів та організація освітнього процесу залежить від моделі курсової підготовки.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів здійснюється за **триетапною** (очний (організаційно-мотиваційний) – дистанційний – очний (підсумково-звітний)).

Триетапна очно-дистанційна модель навчання.

Підвищення кваліфікації за **триетапною очно-дистанційною формою (20 тижнів – 210 год.)** передбачає три етапи:

- I етап (очний) – **організаційно-мотиваційний**. Триває 5 днів (45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної);

- II етап (**дистанційний**) (120 годин);

- III етап (очний) - **підсумково-звітний**. Триває 5 днів (45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної роботи).

Освітня програма підвищення кваліфікації працівників розрахована на 210 год., що складають **7 ЕКТС-кредитів** (див. табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Підвищення кваліфікації за очно-дистанційною формою навчання

Модулі	Очні етапи						Дистанційний етап			
	Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)			Загальна к-сть	Інтернет-заняття (форум, спецкурси)	Обсяг самостійної роботи	
	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)			Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)
Модуль 1	8	8	0	4	4	0	18	0	18	0
Модуль 2	10	10	0	4	4	0	16	3	13	0
Модуль 3	12	12	0	4	4	0	14	4	2	8
Модуль 4	10	10	0	4	4	0	16	4	4	8
Модуль 5	10	10	0	4	4	0	16	0	16	0
Модуль 6	6	0	6	4	3	1	20	0	12	8
Модуль 7	4	0	4	6	5	1	20	0	11,5	8,5

4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА

4.1. Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в освітньому просторі вищих закладів освіти, що передбачає проведення дослідження, застосування теорій та методів освітології, менеджменту, педагогіки і психології в практиці професійної діяльності, яка характеризується комплексністю та невизначеністю.

4.2. Загальні компетентності

Освітологічна: здатність науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію професійної діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності професійної діяльності.

Нормативно-правова: здатність науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів організовувати діяльність в системі освіти та / або власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, фінансової автономії тощо.

4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності

Науково-методична: здатність упроваджувати інноваційні форми, методи, технології освіти у професійній діяльності; конструктивно оцінювати зміст освіти, якість надання освітніх послуг, проводити експертизу освітнього середовища, узагальнювати власний науково-педагогічний досвід і презентувати його педагогічній спільноті; рецензувати та готувати до видання науково-методичні матеріали з питань професійної діяльності та її вдосконалення.

Інноваційно-дослідницька: здатність інноваційно вирішувати наукові і практичні професійні завдання; планувати і організовувати експериментальні дослідження; здійснювати підтримку і впровадження інноваційних форм і методів науково-педагогічної діяльності; визначати обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі вищої освіти тощо.

Управлінська здатність планувати, організовувати та діагностувати результати освітньої діяльності та власну професійну діяльність, використовуючи технології само менеджменту, кайродинаміки та автокреатики, відповідно до сучасних вимог; володіти психолого-управлінськими технологіями супроводу освітнього процесу в умовах реформ і соціальних трансформацій; мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху у досягненні спільної мети професійної діяльності викладачів вищих закладів освіти.

Соціально-психологічна: здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови професійної діяльності; моделювати і реалізовувати перспективні лінії саморозвитку, самовдосконалення; інтегрувати набуті уміння до процесу вирішення соціально-професійних завдань; володіти формами та методами психологічного супроводу освітнього процесу, підтримки, розвитку й саморозвитку всіх його суб'єктів,

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність здійснювати освітню і самоосвітню діяльність з метою оновлення, вдосконалення, розвитку посадово-функціональних компетентностей; мотивувати себе та інших до професійного й особистісного зростання; розвивати і само розвивати, вдосконалювати і самоудосконалювати професійно важливі якості особистості фахівців системи освіти (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо); аксіологічні орієнтації, що спрямовані на всебічний розвиток особистості, а також всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства.

Цифрова компетентність: здатність впевнено, критично і відповідально використовувати та взаємодіяти з цифровими технологіями для професійної діяльності та участі у житті суспільства, що передбачає: вміння створювати цифровий контент (зокрема програмування); забезпечувати кібербезпеку та вирішення цифрових проблем; обізнаність щодо можливостей, обмежень, впливів та ризиків використання цифрових технологій; використовувати цифрові технології для підтримки творчості, інновацій, активного громадянства та соціальної інтеграції, співпраці з іншими фахівцями галузі освіти для досягнення професійних цілей.

Підприємницька компетентність: здатність реагувати на непередбачувані можливості та ідеї і перетворювати їх у цінності для інших, що передбачає: вміння планувати й управляти проектами, що мають наукову, культурну, соціальну або комерційну цінність на засадах творчості, креативності, критичного мислення, ініціативності у досягненні цілей; здатність приймати стратегічні рішення, ефективно спілкуватися та вести переговори з іншими, справлятися з невизначеністю, неоднозначністю та ризиком як невід’ємними частинами прийняття обґрунтованих рішень для досягнення професійних цілей.

Комунікаційна компетентність: здатність використовувати широким спектром способів і прийомів інтерсуб’єктивної і колективної взаємодії; встановлювати і підтримувати необхідні професійні контакти, організовувати ефективне спілкування на засадах критичного мислення; будувати професійну комунікацію на за принципах партнерства і довіри; вміння усвідомлювати і долати комунікативні бар’єри, які можуть виникати, при відсутності розуміння ситуації спілкування внаслідок різних професійних, ідеологічних, соціальних настанов; вміння вести дидактичний і пошуковий діалог в освітньому процесі володіти техніками публічного виступу та невербальної комунікації з метою реалізації цілей професійної діяльності

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Результати підвищення кваліфікації

Актуальність підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів полягає в необхідності розробки та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії працівників з метою реалізації освітньої політики держави шляхом запровадження інноваційних форм, методів та технологій навчання на засадах андрагогіки з урахуванням потреб слухачів, держави та глобалізованого світу.

Формальна система підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів, яка має професійний кадровий потенціал, науково-методичне, навчальне та інформаційне забезпечення, здатна створити всі умови для якісного та систематичного навчання.

Результатом підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів є підготовка конкурентоспроможних на ринку освітніх послуг професіоналів, які здатні забезпечувати випереджувальність розвитку країни, готові виконувати роль консолідаторів нації, активно зреалізовувати освітні проекти національного масштабу, витримувати конкуренцію на європейському і світовому ринку освітніх послуг тощо.

Професійний розвиток науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів в умовах післядипломної освіти передбачає організацію диференційованого освітнього простору за індивідуальною освітньою траєкторією, упровадження багатоваріантних освітньо-професійних програм, моделей, форм освіти дорослих, реалізацію інноваційних методологічних підходів, андрагогічних технологій тощо.

У результаті підвищення кваліфікації слухач має:

1. Організовувати професійну діяльність в системі післядипломної освіти на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір.
2. Організовувати науковий і методичний полілог, що передбачає обмін досвідом, фіндрайзинг освітніх педагогічних ініціатив та інновацій, реалізацію спільних освітніх і наукових проектів, отримання грантів міжнародних фондів, участь у проектах, активізацію наукових дискусій, взаємозбагачення й поширення кращих освітніх практик.
3. У межах Українського відкритого університету післядипломної освіти активно долучитися до розбудови освіти дорослих на засадах інноваційних методологічних підходів і принципів освіти дорослих, моделей відкритої освіти.
4. Упроваджувати сучасні науково-педагогічні і психолого-управлінські технології функціонування та розвитку освітнього процесу у закладах вищої освіти.
5. Реалізовувати варіативність і альтернативність освітніх програм.
6. Визначати психолого-педагогічні умови попередження й подолання професійного стресу, вигорання та деформацій.
7. Уміти створювати та впроваджувати інноваційні науково-педагогічні проекти у різних сферах суспільного життя, визначати психолого-педагогічні обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі вищої освіти.
8. Здійснювати психолого-педагогічну підготовку та експертизу науково-методичного забезпечення.
9. Розробляти зміст і освітні технології з освоєння дисциплін.
10. Аналізувати, узагальнювати та транслювати науково-педагогічний досвід.
11. Адекватно оцінювати власний рівень педагогічної майстерності, реальні можливості, професійно-особистісні потреби, запити, професійні настанови.
12. Розвивати, саморозвивати та вдосконалювати професійно важливі якості особистості суб'єктів освітнього процесу: громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії.
13. Демонструвати прихильність до етичних зобов'язань, професійних цінностей, етики поведінки у професійній діяльності.
14. Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань з різних джерел та даних експериментальних досліджень з використанням сучасних цифрових технологій.
15. Моделювати індивідуальну освітню траєкторію розвитку педагогічної майстерності з опорою на мотиваційні детермінанти протягом міжкурсового періоду.
16. Володіти навичками, настановами до педагогічного акмепрофесіогенезу шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти, системного використання андрагогічних, акмеологічних, креативних технологій у системі освіти дорослих, створення людиноцентрованого, фасилітативного формату освітньої діяльності, співпраці, інноваційності й адаптивності.

6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

6.1. Види контролю

Захист випускної роботи – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість виконання слухачами індивідуальних завдань у процесі підвищення кваліфікації.

Реферат (есе) – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість опанування слухачами змісту спецкурсів на дистанційному етапі навчання.

Тестування – форма педагогічного контролю, яка дає змогу встановити результати підвищення кваліфікації, набуті фахівцями в умовах формальної, неформальної й інформальної освіти, та їх відповідність вимогам певних стандартів та/або освітньо-професійних програм.

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) ОПП. З цією метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються питання для самоконтролю.

6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи.

6.3. Вимоги до випускної роботи

Визначено в Положенні про випускну роботу слухача курсів підвищення кваліфікації та порядок її захисту випускову, затвердженому наказом ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/515 від 24 грудня 2015р.

6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи

До захисту випускної роботи допускаються слухачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план підвищення кваліфікації.

Умовою допуску слухача до захисту є наявність роботи, оформленої за вимогами, які висуваються до даного роду робіт, рішення випускової кафедри, рецензії фахівця з відповідної галузі.

Захист випускної роботи відбувається публічно на засіданні комісії, склад якої затверджується у встановленому в Університеті порядку.

7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, яка у контексті забезпечення якості підвищення кваліфікації передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості підвищення кваліфікації;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду й оновлення освітньо-професійних програм;
- 3) щорічне оцінювання слухачів (конкурс випускних робіт), науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах, та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників ;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за освітньо-професійною програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації працівників психологічних служб;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і слухачів;
- 9) інших процедур і заходів.

8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ

8.1. Нормативна складова

8.1.1. Мета і завдання нормативної складової

Мета нормативної складової – вдосконалення загальної та спеціальної компетентностей науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів шляхом реалізації наступних завдань:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із соціально-педагогічних, психологічних, управлінських, науково-методичних, дидактичних питань професійної діяльності викладачів ВНЗ;
- сприяння професійно-особистісному розвитку науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів.

8.1.2. Зміст нормативної складової

Зміст підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів, академій, інститутів може бути представлений **нормативними** та **вибірковими змістовими модулями**.

Модуль 1. Освітологічний та нормативно-правовий

Мета модуля: на основі освітологічного аналізу реформування й модернізації системи освіти в Україні поглибити та оновити знання науково-педагогічних працівників щодо сучасної філософії освіти, етичних засад професійної діяльності, оновлення нормативно-правового забезпечення системи національної освіти.

Зміст модуля: Предметний, комунікативний, культурний, інституціональний, інформаційно-технологічний, економічний аспекти неklasичної освітньої парадигми. Методологічні орієнтири освіти в інформаційному суспільстві. Сучасні освітні тренди. Філософсько-методологічні засади освітньо-педагогічної прогностики. Інтеграційні тенденції освітніх систем і технологій в умовах глобалізації. Нормативно-правове забезпечення трансформаційних освітніх процесів. Система забезпечення якості освіти відповідно до змін законодавства. Запобігання та протидія проявам корупції в системі освіти. Принципи гендерної рівності та недискримінації у системі освіти.

Модуль 2. Менеджмент і лідерство

Мета модуля: удосконалення управлінської компетентності слухачів, сприяння їхньому професійному й особистісному становленню, розвитку лідерських якостей, навичок менеджменту і само менеджменту, а також розвиток вмінь щодо проектування та прогнозування життєво-професійних планів, стратегій.

Зміст модуля: Стратегії ефективних комунікацій в сучасній освітній організації. Менеджмент інноваційних освітніх проектів. Кар'єра, управління та самоуправління кар'єрою. Технології адміністративної діяльності в освіті та підготовка і прийняття управлінських рішень. Значення соціального та суб'єктивного часу в освітньо-професійній діяльності. Самоменеджмент як чинник професійно-особистісного розвитку сучасного менеджера в освіті. Технології тайм-менеджменту в професійній діяльності науково-педагогічного працівника.

Модуль 3. Посадово-функціональний

Мета модуля: удосконалення науково-методичної компетентності науково-педагогічного працівника, а також здобуття додаткових знань, умінь, набуття компетенцій відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик щодо оновлення змісту освіти, знань нормативно-правової бази, нових підходів в освіті дорослих, технології організації дослідно-експериментальної роботи, практичної андрагогіки в післядипломній педагогічній освіті.

Зміст модуля: Реалізація інноваційних технологій у професійній діяльності науково-педагогічного працівника. Дидактика вищої школи. Акмеологічні засади професійного

розвитку науково-педагогічного працівника. Праксеологічні основи професійно-педагогічної діяльності. Розробка і впровадження сучасних форм організації освітнього процесу. Наукометричні бази даних та індекси цитування. Культура наукової української мови.

Модуль орієнтує науково-педагогічних працівників на впровадження інноваційних освітніх технологій в освітній процес, діалогізації освіти, комунікативного, соціально-перцептивного та інтерактивного аспектів спілкування тощо.

Модуль 4. Соціально-психологічний

Мета модуля: удосконалення психологічної компетентності науково-педагогічних працівників, сприяння їхньому професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій, а також оновлення знань в галузі психології, соціальної педагогіки і акмеології,

Зміст модуля: Розвиток психологічної компетентності науково-педагогічних працівників. Сучасні проблеми адаптації та соціалізації особистості: вікові аспекти. Психологічні особливості управління конфліктами в освітньому процесі. Стрес-менеджмент у діяльності науково-педагогічних працівників. Психологічні засади попередження та конструктивного подолання професійних криз особистості викладача. Особливості формування психологічної культури особистості науково-педагогічного працівника. Саморегуляція як чинник подолання професійних криз особистості викладача.

Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний

Мета модуля: удосконалення цифрової та інформаційно-комунікаційної компетентності науково-педагогічних працівників, а також ознайомлення слухачів із методологічними аспектами організації дистанційного навчання, оновлення знань з використання цифрових та інформаційно-комунікаційних технологій у науково-педагогічній діяльності.

Зміст модуля: Використання сервісів Google у освітньому процесі. Використання соціальних освітніх мереж в професійній діяльності науково-педагогічних працівників. Створення інформаційного освітнього простору навчального закладу на базі сервісів Office 365. Хмарні технології в освіті. Методологія організації дистанційного навчання на освітній платформі «Віртуальна кафедра андрагогіки». Упровадження масових он-лайн відкритих курсів до освітнього процесу. Використання інфографіки в освіті. Цифровий сторітеллінг в освіті дорослих. Проектування і створення електронних освітніх ресурсів. Методика розробки освітнього відео-і медіа контенту. Методика створення електронних підручників.

Модуль 6. Інноваційно-дослідницький

Мета модуля: удосконалення інноваційно-дослідницької компетентності науково-педагогічних працівників, а також розвиток професійних ініціатив, вмінь необхідних щодо створення інноваційно-креативних проектів.

Зміст модуля: Методика створення і реалізація інноваційних освітніх технологій: case-технологій, тренінгів з розвитку креативності, емоційного інтелекту, розвитку акмеологічного потенціалу, розвитку критичного мислення, технології життєвого проектування; ігротехнологій професійного розвитку тощо. Створення і розробка освітніх платформ, сайтів, блогів викладача та їхнє креативне наповнення. Типологія освітнього цифрового контенту.

Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток

Мета модуля: удосконалення професійно-особистісного розвитку науково-педагогічних працівників, сприяння їхньому акмеологічному, професійному, креативному розвитку.

Зміст модуля: Когнітивні і креативні стратегії реалізації акмеологічного потенціалу науково-педагогічних працівників. Розвиток креативності як акмеологічного потенціалу науково-педагогічного працівника. Розвиток критичного мислення у науково-педагогічного працівника. Ефективність педагогічної риторики та еристики в науково-

педагогічній діяльності Кайродинаміка професійного розвитку науково-педагогічних працівників в умовах відкритої освіти. Автокреатика професійного розвитку педагога в умовах відкритої освіти. Індивідуальні та соціально орієнтовані технології у розвитку креативної компетентності науково-педагогічних працівників. Розвиток навичок індивідуальної та командної професійної діяльності. Розвиток творчо-рефлексивної діяльності.

8.2. Вибіркова складова (спецкурси)

8.2.1. Мета та завдання вибіркової складової

Основу вибірових навчальних модулів становлять спецкурси.

Спецкурс – цілісна одиниця змісту курсів підвищення кваліфікації, представлена сукупністю теоретичних, семінарських, практичних занять загальним обсягом 0,2-0,5 кредитів, які системно забезпечують розвиток певної професійної компетентності слухачів. Обсяг спецкурсів становить не менше 25% від загального обсягу кредитів програми підвищення кваліфікації. Вибіркові навчальні модулі спрямовано на забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів слухачів.

9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти ґрунтується на ідеях і положеннях *міжнародних документів* із проблем розвитку освіти дорослих в умовах глобалізації та європейської інтеграції, також *загальнодержавних документів*, що становлять нормативно-правову базу післядипломної педагогічної освіти:

- Рамкова програма оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя (Європейський парламент і Рада Європейського Союзу 17 січня 2018 року);
- Брюггське (2010) та Бухарестське (2012) комюніке;
- Стратегія ЮНЕСКО щодо вчителів на 2012-2015 рр.;
- Педагогічна Конституція Європи, прийнята на II Форумі ректорів педагогічних університетів європейського простору (2013);
- Закони України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015), «Про професійний розвиток працівників» (2012);
- Проект Концепції розвитку педагогічної освіти (2018);
- Проект концептуальних засад «Сучасна професійна освіта» (2018);
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки;
- Концепція «Нова українська школа» (2017).
- Концепція освіти дорослих в Україні (2011);
- Концепція впровадження медіа-освіти в Україні (2010);
- Галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (2013);
- Концепція профільного навчання у старшій школі (2013);
- Державний стандарт повної і загальної середньої освіти (2011);
- Положення про районний (міський) методичний кабінет (центр) (2008);
- Типове положення про атестацію педагогічних працівників навчальних закладів та навчально-методичних установ сфери культури (2014);
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікації» (від 23 листопада 2011 р. № 1341);

- «Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України (7 липня 2010 р. № 564);

- Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020) Концептуальні засади (версія 1.0) (2016).

Також ураховано «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» (від 18 листопада 2015 р., протокол № 8), «Положення про куратора-тьютора навчальної групи слухачів курсів підвищення кваліфікації за заочною, дистанційною та очно-дистанційною формами навчання в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», «Положення про форми навчально-методичної документації для забезпечення освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (2015); «Кваліфікаційні вимоги до професійної діяльності педагогічних працівників», професійно-кваліфікаційні характеристики (ПКХ) на основі компетентнісного підходу, освітньо-кваліфікаційні характеристики педагогічних та керівних кадрів, обґрунтовані в Національній рамці кваліфікацій.

10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

*Додаток А
Таблиця А.10.1*

**Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів ЄКТС у
підвищенні кваліфікації науково-педагогічних працівників університетів,
академій, інститутів**

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кредити	Кафедри
	Загальні			
1	Освітологічна	Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий	1	ФОД (0,5 кр)
2	Нормативно-правова			УОП (0,5 кр)
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство	1	ПАМО
4	Соціально-психологічна	Модуль 3.Соціально-психологічний	1	ПУ
5	Науково-методична	Модуль 4. Посадово-функціональний	1	ФОД
6	Комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний	1	ВОС ІКТ
	Цифрова			
7	Інноваційно-дослідницька	Модуль 6. Інноваційно-дослідницький	1	ФОД
8	Професійно-особистісний розвитку	Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток	1	ФОД
	Підприємницька			

*Додаток Б
Таблиця Б.10.1*

**Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою
підвищення кваліфікації компетентностей дескрипторам Національної рамки
кваліфікацій**

Класифікація компетентностей	Дескриптори НРК			
	Знання	Уміння	Комунікація	Цінності, автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Освітологічна	+			+
2. Нормативно-правова	+			+
<i>Спеціальні (фахові, предметні, функціонально-посадові) компетентності</i>				
3. Управлінська компетентність	+	+	+	+
4. Соціально-психологічна	+	+		+
5. Науково-методична компетентність.	+	+		+
6. Інформаційно-комунікаційна	+	+	+	
7. Інноваційно-дослідницька	+	+		+
8. Професійно-особистісний розвиток	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності								
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності		Спеціальні (фахові, посадово-функціональні) компетентності					
		Освітлогічна	Нормативно-правова	Управлінська компетентність	Соціально-психологічна	Науково-методична компетентність.	Інформаційно-комунікаційна	Інноваційно-дослідницька	Професійно-особистісного розвитку
1. Організовувати професійну діяльність в системі післядипломної освіти на засадах екологічного центризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+	+				
2. Організовувати науковий і методичний полілог, що передбачає обмін досвідом, фінансування освітніх педагогічних ініціатив та інновацій, реалізацію спільних освітніх і наукових проєктів, отримання грантів міжнародних фондів, участь у проєктах, активізацію наукових дискусій, взаємозбагачення й поширення кращих освітніх практик.	Уміння Знання Комунікація		+	+	+	+	+		+
3. У межах Українського відкритого університету післядипломної освіти активно долучитися до розбудови освіти дорослих на засадах інноваційних методологічних підходів і принципів освіти дорослих, моделей відкритої освіти.	Уміння Знання Комунікація	+	+	+			+	+	
4. Упроваджувати сучасні науково-педагогічні і психолого-управлінські технології функціонування та розвитку освітнього процесу у закладах вищої освіти.	Уміння Знання Комунікація			+	+	+	+	+	+
5. Реалізовувати варіативність і альтернативність освітніх програм.	Уміння Знання Комунікація			+	+	+	+	+	+
6. Визначати психолого-педагогічні умови попередження й подолання професійного стресу, вигорання та деформацій.	Уміння Знання Комунікація		+		+		+		+
7. Уміти створювати та впроваджувати інноваційні науково-педагогічні проєкти у різних сферах суспільного життя, визначати психолого-педагогічні обґрунтовані перспективи інноваційних проєктів у галузі вищої освіти.	Уміння Знання Комунікація		+	+	+	+	+	+	+
8 Здійснювати психолого-	Уміння	+	+	+	+	+	+	+	

педагогічну підготовку та експертизу науково-методичного забезпечення.	Знання Комунікація								
9. Розробляти зміст і освітні технології з освоєння дисциплін.	Уміння Знання Комунікація	+		+		+	+	+	+
10. Аналізувати, узагальнювати та транслювати науково-педагогічний досвід.	Уміння Знання Комунікація		+	+		+	+	+	+
11. Адекватно оцінювати власний рівень педагогічної майстерності, реальні можливості, професійно-особистісні потреби, запити, професійні настанови.	Уміння Знання Комунікація	+		+	+		+	+	+
12. Розвивати, саморозвивати та вдосконалювати професійно важливі якості особистості суб'єктів освітнього процесу: громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії.	Уміння Знання Комунікація	+		+	+		+	+	+
13. Демонструвати прихильність до етичних зобов'язань, професійних цінностей, етики поведінки у професійній діяльності.	Уміння Знання Комунікація	+			+				+
14. Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань з різних джерел та даних експериментальних досліджень з використанням сучасних цифрових технологій	Уміння Знання Комунікація		+			+		+	
15. Моделювати індивідуальну освітню траєкторію розвитку педагогічної майстерності з опорою на мотиваційні детермінанти протягом міжкурсового періоду	Уміння Знання Комунікація	+		+	+		+		+
16. Володіти навичками, настановами до педагогічного акмепрофесіогенезу шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти, системного використання андрагогічних, акмеологічних, креативних технологій у системі освіти дорослих, створення людиноцентризованого, фасилітативного формату освітньої діяльності, співпраці, інноваційності й адаптивності	Уміння Знання Комунікація		+	+		+		+	+

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

_____ М.О. Кириченко

«__» _____ 2018 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**напряму: педагогічні, науково-педагогічні працівники
та керівники закладів освіти**

галузі знань: 01 «Освіта»

категорія слухачів: методисти університетів, академій, інститутів

Київ – 2018

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА.....	121
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	121
2.1. Галузь використання.....	121
2.2. Цільова група.....	122
2.3. Мета і завдання.....	122
2.4. Концепція підвищення кваліфікації методистів університетів, академій, інститутів.....	122
3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ.....	123
4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА	123
4.1. Інтегральна компетентність.....	123
4.2. Загальні компетентності.....	123
4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності.....	124
5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	124
6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ.....	125
6.1. Види контролю.....	125
6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації.....	126
6.3. Вимоги до випускної роботи.....	126
6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи..	126
7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	126
8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ УНІВЕРСИТЕТІВ, АКАДЕМІЙ, ІНСТИТУТІВ.....	126
8.1. Нормативна складова	126
8.1.1. Мета та завдання нормативної складової	126
8.1.2. Зміст нормативної складової	127
8.2. Вибіркова складова (спецкурси)	129
8.2.1. Мета та завдання вибіркової складової	129
9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА.....	129
10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ	132
Додаток А. Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів у підвищенні кваліфікації методистів університетів, академій, інститутів	132
Додаток Б. Матриця відповідності компетентностей методистів університетів, академій, інститутів дескрипторам НРК	132
Додаток В. Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей	133

1. ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійну програму підвищення кваліфікації методистів університетів, академій, інститутів схвалено на засіданні кафедри філософії та освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.); затверджено на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 06.11.2018 р.), на засіданні вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 14.11.2018 р.).

Автор-розробник:

Левченко Вікторія Володимирівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти».

Рецензенти:

Сорочан Т.М., доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Приставська О.І., директор Навчально-методичного центру м. Львова.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Галузь використання

Освітньо-професійна програма (ОПП) підвищення кваліфікації методистів університетів, академій, інститутів базується на компетентісному підході, поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

ОПП є нормативним документом для організації освітнього процесу для зазначеної категорії слухачів в Університеті, що встановлює:

- профілі загальних і спеціальних компетентностей методистів університетів, академій, інститутів;
- вимоги до змісту підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів на компетентісній основі;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, вдосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 7 і 8 (в окремих випадках за індивідуальним запитом за 9) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК).
- вимоги до вибіркової складової підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за очною та очно-дистанційною формою;
- форми атестації слухачів підвищення кваліфікації;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості підвищення кваліфікації в умовах післядипломної педагогічної освіти тощо.

ОПП *використовується* у процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для методистів університетів, академій, інститутів;
- визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатору професій методистів університетів, академій, інститутів;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення навчальних і навчально-тематичних планів для методистів університетів, академій, інститутів.

Програма є *обов'язковою* для підвищення кваліфікації фахівців даного профілю в Університеті, *придатна* для цілей ліцензування та акредитації діяльності Університету, атестації методистів університетів, академій, інститутів, які підвищили кваліфікацію в Університеті.

2.2. Цільова група – методисти університетів, академій, інститутів.

2.3. Мета і завдання

Мета навчання за освітньо-професійною програмою полягає у вдосконаленні управлінської, науково-методичної та професійно-фахової компетентності методистів університетів, академій, інститутів, сприянні їхньому професійному та особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій шляхом реалізації наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності слухачів;
- отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів в умовах очно-дистанційного навчання.

2.4. Концепція підвищення кваліфікації методистів університетів, академій, інститутів

Актуальність курсів підвищення кваліфікації методистів університетів, академій, інститутів. В умовах соціальних трансформацій, які потребують глибоких перетворень у системі освіти, важливого значення набуває підготовка методистів університетів, академій, інститутів, здатних забезпечити методичний супровід реалізації освітньої політики як пріоритетної функції держави, що сприяє задоволенню освітніх і духовно-культурних потреб усіх суб'єктів навчально-виховного процесу, розвитку їхньої здатності до саморозвитку та навчання упродовж всього життя.

Особливе місце в цьому процесі належить системі післядипломної педагогічної освіти (ППО), оскільки вона за своїм призначенням фактично забезпечує підвищення кваліфікації фахівців, є інструментом перебудови освітньої галузі і, відповідно, соціальних перетворень на якісно новому рівні. Саме в системі ППО, враховуючи специфіку контингенту слухачів, можна створити інноваційно-розвивальне середовище, в якому, спираючись на професійний досвід фахівців, ініціювати їхній професійний та особистісний розвиток, сприяти проектуванню слухачем власної стратегії ефективної професійної діяльності.

Головна ідея підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів полягає в розвитку їхніх загальних і спеціальних (посадово-функціональних компетентностей) на основі базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистісних інтересів, соціальних запитів і потреб держави щодо ефективного виконання професійних обов'язків працівниками психологічних служб.

Підвищення кваліфікації методистів університетів, академій, інститутів відбувається за очно-дистанційною формою відповідно до Концепції післядипломної педагогічної освіти, яка затверджена вченою радою ДВНЗ «УМО» (протокол № 1 від 30 січня 2013р.) та затверджених диференційованих моделей структури підвищення кваліфікації слухачів.

3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС , ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ

Обсяг одного навчального модуля установлений у межах 30 год / 1 кред., кількість обов'язкових модулів – 5. У цілому обсяг програми підвищення кваліфікації методистів університетів, академій, інститутів за очною моделлю навчання становить 150 год / 5 кред., за очно-дистанційною формою навчання – 210 год / 7 кред.

Кожен модуль має дві складові: нормативну та вибірккову, а за дистанційною та очно-дистанційною формами навчання ще й 1 - 2 додаткових вибірккових модуля, що поглиблюють знання та уміння, розвивають особистісно-професійні якості та цінності за провідними модулями професійного спрямування. Це дасть змогу диференціювати навчання слухачів з різною підготовкою та досвідом професійної діяльності, а також у майбутньому зараховувати попереднє неформальне навчання.

Розподіл годин за очною моделлю навчання (150 год / 5 кред.) з урахуванням аудиторної та самостійної робіт здійснюється таким чином (табл. 3.1):

Таблиця 3.1

Розподіл годин за очною моделлю навчання (150 год / 5 кред.)

Модулі	Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)		
	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)
Модуль 1	14	14	0	16	16	0
Модуль 2	14	10	4	16	8	8
Модуль 3	16*	12	4	14	6	8
Модуль 4	14	10	4	16	6,5	9,5
Модуль 5	14	14	0	16	16	0

* 16 год. відводиться на провідний модуль професійного спрямування

Розподіл годин за очно-дистанційною моделлю навчання (210 год / 7 кред., очні етапи 5 дн. + 5 дн.) з урахуванням аудиторної та самостійної робіт здійснюється відповідно до табл. 3.2.

4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА

4.1. Інтегральна компетентність. За основу використовується опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК)

Кваліфікаційний рівень 7: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Кваліфікаційний рівень 8: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та / або професійної практики.

4.2. Загальні компетентності

Освітлогічна: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію освітньої

діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності у професійній діяльності.

Нормативно-правова: здатність організовувати діяльність фахівців системи освіти та/або власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, ринку освітніх послуг та академічної свободи тощо.

4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності

Управлінська: планувати, організовувати та контролювати професійну/освітню діяльність суб'єктів та / або власну професійну діяльність відповідно до сучасних вимог; володіти управлінськими технологіями супроводу освітнього процесу в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети.

Соціально-психологічна: здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови професійної діяльності в умовах діалогу культур; сприяти взаємодії та згуртованості фахівців системи освіти, конструктивно розв'язувати професійні конфлікти, налагоджувати їх взаємодію з іншими освітніми організаціями, їх керівниками, іншими організаціями, що причетні до освітнього процесу; володіти формами та методами підтримки й розвитку всіх його суб'єктів.

Науково-методична: здатність упроваджувати сучасні форми, методи, технології освіти у професійній діяльності; конструктивно оцінювати зміст освіти, якість надання освітніх послуг, проводити експертизу освітнього середовища, надавати консультації педагогічним працівникам, рецензувати та готувати до видання науково-методичні матеріали з питань професійної діяльності та її вдосконалення.

Інноваційно-дослідницька: здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування освітніх організацій; розвитку суб'єктів освітнього процесу; психолого-педагогічного та / або управлінського супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи закладу освіти; визначати науково обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі освіти тощо.

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність з метою оновлення, вдосконалення, розвитку посадово-функціональних компетентностей; мотивувати себе та інших до професійного й особистісного зростання; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості фахівців системи освіти (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії та ін.); ціннісні орієнтації, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства.

Інформаційно-комунікаційна: здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для досягнення цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку, у тому числі: мережеві системи пошуку та обробки інформації; електронні ресурси; сучасні технології обміну, візуалізації та обробки даних; мультимедійне обладнання; новітні програмні продукти; математичні методи в психолого-педагогічних дослідженнях та їх обробка.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙ

У результаті підвищення кваліфікації методисти університетів, академій, інститутів мають:

1. Організовувати професійну діяльність на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір.
2. Упроваджувати сучасні управлінські технології функціонування та розвитку ЗВО.
3. Здійснювати методичний супровід моніторингових досліджень, супровід освітнього процесу ЗВО, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів.
4. Проектувати рішення з поліпшення психолого-педагогічного змісту і форм управління професійним вдосконаленням фахівців системи вищої та професійно-технічної освіти.
5. Уміти мотивувати суб'єктів освітнього процесу ЗВО для досягнення спільної мети та професійно-особистісного розвитку
6. Визначати психолого-педагогічні умови попередження й подолання професійного стресу, «вигорання» та деформацій особистості педагогічного працівника ЗВО.
7. Уміти здійснювати організаційно-методичний супровід інноваційною діяльністю та впроваджувати нові освітні моделі, технології, проекти у різних сферах суспільного життя, реалізувати координацію інноваційною діяльністю у галузі вищої і професійно-технічної освіти.
8. Здійснювати координацію дослідно-експериментальної роботи в освітньому середовищі ЗВО.
9. Демонструвати належні вміння діалогічного спілкування з усіма суб'єктами освітнього процесу, здійснювати співпрацю з навчальними закладами, освітніми та науковими установами, громадськими організаціями та об'єднаннями роботодавців.
10. Розробляти методичне забезпечення навчально-виробничого та навчально-виховного процесу вищого і професійно-технічного навчального закладу.
11. Уміти впроваджувати сучасні Інтернет-технології в освітній процес ЗВО, здійснювати розвиток віртуальних педагогічних спільнот.
12. Уміти здійснювати діагностику освітньої діяльності з дисципліни, освітній моніторинг.
13. Розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості суб'єктів освітнього процесу (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо).
14. Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
15. Демонструвати прихильність до етичних зобов'язань, професійних цінностей, етики поведінки у професійній діяльності.

6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

6.1. Види контролю

Захист випускної роботи – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість виконання слухачами індивідуальних завдань у процесі підвищення кваліфікації.

Реферат (есе) – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість опанування слухачами змісту спецкурсів на дистанційному етапі навчання.

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) ОПП. Із цією метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються питання для самоконтролю.

6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи.

6.3. Вимоги до випускної роботи

Визначено в Положенні про випускну роботу слухача курсів підвищення кваліфікації та порядок її захисту випускову, затверджену наказом ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/515 від 24 грудня 2015 р.

Випускна робота допускається до захисту рішенням випускової кафедри за умови її відповідності вимогам вищезазначеного Положення.

6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи

До захисту випускної роботи допускаються слухачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план підвищення кваліфікації.

Умовою допуску слухача до захисту є наявність роботи, оформленої за вимогами, які висуваються до даного роду робіт, рішення випускової кафедри, рецензії фахівця з відповідної галузі.

Захист випускної роботи відбувається публічно на засіданні комісії, склад якої затверджується у встановленому в Університеті порядку.

7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, яка у контексті забезпечення якості підвищення кваліфікації передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості підвищення кваліфікації;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду й оновлення освітньо-професійних програм;
- 3) щорічне оцінювання слухачів (конкурс випускних робіт), науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах, та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації методистів університетів, академій, інститутів;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за освітньо-професійною програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації методистів університетів, академій, інститутів;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і слухачів;
- 9) інших процедур і заходів.

8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ УНІВЕРСИТЕТІВ, АКАДЕМІЙ, ІНСТИТУТІВ

8.1. Нормативна складова

8.1.1. Мета і завдання нормативної складової

Мета нормативної складової – вдосконалення загальної та спеціальної компетентностей методистів університетів, академій, інститутів шляхом реалізації наступних завдань:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із соціально-педагогічних, психологічних, управлінських, науково-методичних, дидактичних питань професійної діяльності методистів університетів, академій, інститутів;
- сприяння професійно-особистісному розвитку методистів університетів, академій, інститутів.

8.1.2. Зміст нормативної складової

Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий

Мета модуля: на основі освітологічного аналізу реформування й модернізації системи вищої освіти в Україні поглибити та розширити уявлення методистів університетів, академій, інститутів щодо сучасної філософії освіти, етичних засад професійної діяльності, оновлення, нормативно-правового забезпечення діяльності системи освіти.

Зміст модуля. Європейські та національні цінності. Цінності освіти. Цінності особистості. Цінності-мета, цінності-засіб, цінності-умови тощо. Європейський освітній простір, демократична культура мислення, позитивна мотивація, психологічна установка, професійна компетентність. Освіта і філософія. Методологічні орієнтири сучасної науки та освіти. Методологічний плюралізм і педагогіка. Методологічна культура та педагогічна майстерність.

Правове забезпечення вищої освіти в Україні. Джерела правового забезпечення освіти. Порядок формування правового поля в Україні згідно діючих норм. Розподіл влади. Повноваження владних структур щодо освіти. Реформування політичної системи в Україні та її правові наслідки для освіти. Правова система України. Основні Конституційні норми, що регулюють процеси формування та розвитку особистості – право на вільний, всебічний розвиток, освіту, соціальний захист, працю та інші. Стандартизація в системі вищої освіти та документи про вищу освіту. Вхідження України в Болонський процес. Кадрове забезпечення галузі (освіти). Режим роботи працівників в освіті. Обчислення трудового стажу. Страховий стаж. Соціальний стаж: науковий, педагогічний стаж. Додаткова діяльність та додатковий заробіток працівника. Індивідуальна педагогічна діяльність. Оплата праці працівників закладів і установ освіти. Соціальний захист працівників. Атестація педагогічних, науково-педагогічних та керівних кадрів. Правовий порядок управління освітою на всіх рівнях. Право інтелектуальної власності, авторське і суміжні права в освіті. Правовий порядок взаємовідносин структур системи освіти та сім'ї. Порядок захисту прав учасників освітнього процесу у суді.

Правові аспекти діяльності педагогічних працівників системи освіти.

Модуль 2. Менеджмент і лідерство

Мета модуля: удосконалення управлінської компетентності слухачів – методистів університетів, академій, інститутів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст модуля. Інноваційний менеджмент. Інноваційні зміни процесів управління. Закони перебігу інноваційних процесів. Діяльність інноватора. Інновації організаційних структур управління. Лідерство в професійній діяльності.

Психолого-управлінські технології підвищення ефективності професійної діяльності методистів університетів, академій, інститутів. Психологічні проблеми управління в закладі вищої освіти. Психологічні засади попередження та конструктивного подолання професійних криз особистості педагогічного працівника. Попередження і подолання проявів професійного стресу та синдрому «професійного вигорання» у професійній діяльності педагогічних працівників.

Психологічні засади розвитку конкурентоздатності методистів університетів, академій, інститутів.

Модуль 3. Посадово-функціональний

Мета модуля: удосконалення психолого-педагогічної компетентності слухачів – методистів університетів, академій, інститутів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст модуля. Дидактика вищої школи. Педагогічна підготовка конкурентоздатних методистів університетів, академій, інститутів. Актуальні технології навчання у вищій школі. Умови забезпечення професійного і особистісного зростання методистів університетів, академій, інститутів в умовах соціально-економічних змін у вищій школі, ПТО. Технології професійного розвитку студентської молоді в освітньому середовищі ЗВО.

Модуль 4. Соціально-психологічний

Мета модуля: вдосконалення соціально-психологічної компетентності слухачів – методистів університетів, академій, інститутів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку.

Зміст модуля.

Соціально-психологічна компетентність учасників освітнього процесу: сутність і умови розвитку. Психологічні чинники мотивації професійного вдосконалення персоналу освітніх організацій. Психологічні умови розвитку конкурентоздатності методистів університетів, академій, інститутів.

Психолого-управлінські технології підвищення ефективності професійної діяльності персоналу освітньої організації. Психологічні проблеми управління персоналом освітньої організації: виклики сьогодення. Попередження і подолання проявів професійного стресу та синдрому «професійного вигорання» у професійній діяльності персоналу закладу освіти.

Психологічні особливості формування команди освітньої організації. Психологічна готовність методистів університетів, академій, інститутів до діяльності в умовах змін.

Психологічні засади організаційного розвитку та розвитку організаційної культури персоналу освітніх організацій.

Модуль 5. Інформаційно-комунікативний

Мета модуля: ознайомлення слухачів із методологічними аспектами організації самостійної роботи в середовищі дистанційного навчання; ознайомлення з основними характеристиками інформаційного суспільства та теорією управління знаннями; використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійно-педагогічній діяльності, інформаційно-комунікаційними засобами, що функціонують у суспільстві, елементами культури комунікації; ознайомлення слухачів з теоретичними і практичними аспектами створення персональних сайтів; набуття знань та вмінь для ефективного впровадження інформаційних технологій у роботу закладів освіти, створення підґрунтя для подальшого засвоєння та використання нових програмних продуктів з фахових питань.

Зміст модуля. Загальні відомості про дистанційне навчання. Основні положення дистанційного навчання. Становлення та розвиток дистанційної освіти в Україні. Дистанційне навчання як соціальний механізм, що сприяє адаптації суспільства до нових ринкових умов. Світова тенденція переходу до дистанційних освітніх структур. Затримка у впровадженні дистанційного навчання в освіту: причини і наслідки. Стан та перспективи розвитку дистанційного навчання як інноваційної педагогічної технології, спрямованої на практичну реалізацію принципів відкритої освіти.

Інтернет-технології в професійній діяльності методистів університетів, академій, інститутів. Інформаційно-освітнє середовище навчального закладу. Принципи його організації та функції. Ознайомлення з основними сервісами глобальної мережі Інтернет, їхніми функціями в професійній діяльності, призначенням, поняттям, термінологією, перевагами тощо. Використання інтернет-технологій у професійній діяльності методистів

університетів, академій, інститутів. Ознайомлення з основними видами інтерактивного спілкування та засобами для їх реалізації.

Поняття і характеристики електронних освітніх ресурсів та їх класифікація. Системи управління освітніми веб-ресурсами. Засоби створення та вимоги до електронних освітніх ресурсів. Інформаційно-освітні ресурси відкритої освіти в Україні та за кордоном. Особливості використання освітніх веб-ресурсів у професійній діяльності. Поняття і можливості Web-технологій. Web-сайт навчального закладу, як компонент інформаційно-освітнього середовища. Критерії оцінювання Web-сайтів. Структура та інформаційне наповнення сайту навчального закладу.

Модуль 6. Інноваційно-дослідницький

Мета модуля: удосконалення інноваційно-дослідницької компетентності слухачів – методистів університетів, академій, інститутів.

Зміст модуля. Проектування компетентісно-орієнтованого освітнього процесу у ЗВО. Психолого-педагогічні проблеми освітнього процесу у ЗВО. Шляхи й умови оптимізації професійної діяльності методиста за результатами експериментальних психологічних досліджень.

Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток

Мета модуля: удосконалення компетентності з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку методистів університетів, академій, інститутів сприяння їхньому професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст модуля. Зміст і складові психолого-педагогічної готовності методистів до професійної діяльності в умовах соціально-економічних змін. Професійний розвиток методистів навчальних закладів: акмеологічний підхід. Психолого-педагогічна підготовка методиста до діяльності в умовах соціально-економічних змін. Умови забезпечення професійного і особистісного зростання методиста в умовах соціально-економічних змін.

8.2. Вибіркова складова (спецкурси)

8.2.1. Мета і завдання вибіркової складової

Мета вибіркової частини – забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів слухачів шляхом реалізації наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із психолого-педагогічних питань професійної діяльності відповідно до індивідуальних потреб і запитів методистів університетів, академій, інститутів;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення, що забезпечується можливістю вибору змісту навчання слухачами відповідно до їхніх потреб і запитів;
- сприяння особистісному розвитку методистів як важливому чиннику їхнього професійного вдосконалення.

Зміст вибіркової складової складають спецкурси, які поглиблюють зміст модулів професійного спрямування і складають відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» не менш ніж 25% від загального обсягу годин. Анотований перелік спецкурсів вноситься до навчально-тематичних планів у вигляді Додатка.

9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

На Європейському рівні (у галузі освіти):

Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG): / Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти; Європейський союз студентів; Європейська асоціація університетів; Європейська асоціація закладів вищої освіти; Конфедерація європейського бізнесу «БІЗНЕСЄВРОПА»; Європейський

реєстр забезпечення якості вищої освіти. – Єреван, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.

International Standard Classification of Education ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.

На загальнодержавному рівні (у галузі освіти):

Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 1 липня 2014 року / Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 37-38. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Закон України «Про професійний розвиток працівників» від 12.01.2012 № 4312-VI {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 5067-VI від 05.07.2012, ВВР, 2013, № 24, ст. 243}. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4312-17>

Закони України «Про професійно-технічну освіту» від 20.11.2012 №5498-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80>

Закон України «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15>

Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>

Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 / [розроб. : М. Гаврицька та ін.]. – К. : Соцінформ, 2010. – 746 с.

Національна рамка кваліфікацій / Додаток до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23 листопада 2011 р. № 1341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. № 266 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах»

Положення про дистанційне навчання / Наказ МОН від 25.04.13 року № 466 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Dist_osv/2999/print/.

На загальнодержавному рівні (у галузі діяльності слухачів методистів університетів, академій, інститутів):

Положення про методичну роботу в професійно-технічному навчальному закладі (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12. 12. 2000 р. № 582)

Положення про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів (Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2013 №665 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/37302/>

Положення про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (Постанова КМУ № 1187 від 30.12.15 року від 30.12.2015 №1187 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/49530/>

На Університетському рівні:

Положення про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО» 18 листопада 2015, протокол № 8).

Положення про підвищення кваліфікації керівних, науково-педагогічних і педагогічних кадрів освіти в Університеті менеджменту освіти (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО» (Протокол № 1 від 30 січня 2013 р.).

Положення про планування та облік роботи науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО» (протокол № 9 від 14.12.2015)

Положення про куратора-тьютора навчальної групи слухачів курсів підвищення кваліфікації за очною, дистанційною та очно-дистанційною формами навчання (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО» (від 24 грудня 2015р. № 01-01/515).

Положення про організацію очно-дистанційного підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО»)

План-графік підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних і керівних кадрів освіти на поточний рік.

10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Додаток А
Таблиця А.10.1

Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів у підвищенні кваліфікації методистів університетів, академій, інститутів

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кредити	Кафедри
	Загальні			
1	Освітологічна	Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий.	1	ФОД (0,5 кр)
2	Нормативно-правова			УОП (0,5 кр)
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство.	1	ПАМО
4	Фахова	Модуль 3. Посадово-функціональний.	1	ФОД
5	Науково-методична	Модуль 4. Соціально-психологічний.	1	ПУ
6	Інформаційно-комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікативний.	1	ВОС ІКТ
7	Інноваційно-дослідницька	Модуль 6. Інноваційно-дослідницький.	1	ФОД
8	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток.	1	ФОД

Додаток Б
Таблиця Б.10.2

Матриця відповідності компетентностей методистів університетів, академій, інститутів дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей методистів університетів, академій, інститутів	Дескриптори НРК			
	Знання	Уміння	Комунікація	Цінності, автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Освітологічна	+			+
2. Нормативно-правова	+			+
<i>Спеціальні (фахові, предметні, функціонально-посадові) компетентності</i>				
3. Управлінська компетентність	+	+	+	+
4. Фахова	+	+		+
5. Науково-методична компетентність.	+	+		+
6. Інформаційно-комунікаційна	+	+	+	
7. Інноваційно-дослідницька	+	+		+
8. Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності								
	Інтегральна	Загальні		Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)					
		1	2	3	4	5	6	7	8
Організовувати професійну діяльність на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір	+	+	+						
Упроваджувати сучасні управлінські технології функціонування та розвитку ЗВО	+			+					
Здійснювати методичний супровід моніторингових досліджень, супровід освітнього процесу ЗВО, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів	+			+	+	+			
Проектувати рішення з поліпшення психолого-педагогічного змісту і форм управління професійним вдосконаленням фахівців системи вищої та професійно-технічної освіти	+			+					+
Уміти мотивувати суб'єктів освітнього процесу ЗВО для досягнення спільної мети та професійно-особистісного розвитку	+			+	+				+
Визначати психолого-педагогічні умови попередження й подолання професійного стресу, «вигорання» та деформацій особистості педагогічного працівника ЗВО	+							+	+
Уміти здійснювати організаційно-методичний супровід інноваційною діяльністю та впроваджувати нові освітні моделі, технології, проекти у різних сферах суспільного життя, реалізувати координацію інноваційною діяльністю у галузі вищої і професійно-технічної освіти	+					+	+		
Здійснювати координацію дослідно-експериментальної роботи в освітньому середовищі ЗВО	+				+	+			
Демонструвати належні вміння діалогічного спілкування з усіма суб'єктами освітнього процесу, здійснювати співпрацю з навчальними закладами, освітніми та науковими установами, громадськими організаціями та об'єднаннями роботодавців	+								+
Розробляти методичне забезпечення навчально-виробничого та навчально-виховного процесу вищого і професійно-технічного навчального закладу	+					+	+		
Уміти впроваджувати сучасні Інтернет-технології в освітній процес ЗВО, здійснювати розвиток віртуальних педагогічних спільнот	+			+					+
Уміти здійснювати діагностику освітньої діяльності з дисципліни, освітній моніторинг	+			+	+	+	+		

Розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості суб'єктів освітнього процесу (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо)	+							+	+
Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій	+								+
Демонструвати прихильність до етичних зобов'язань, професійних цінностей, етики поведінки у професійній діяльності	+					+	+		

РОЗДІЛ IV

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ КОЛЕДЖІВ, ТЕХНІКУМІВ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

_____ М.О. Кириченко

«__» _____ 2018 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**напряму: педагогічні, науково-педагогічні працівники
та керівники закладів освіти**

галузі знань: 01 «Освіта»

категорія слухачів: викладачі коледжів, технікумів

Київ – 2018

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА.....	138
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	138
2.1. Галузь використання.....	138
2.2. Цільова група.....	139
2.3. Мета і завдання.....	139
2.4. Концепція підвищення кваліфікації викладачів коледжів, технікумів	139
3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ	141
4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА	142
4.1. Інтегральна компетентність.....	142
4.2. Загальні компетентності.....	142
4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні) компетентності...	143
5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	143
6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ.....	145
6.1. Види контролю.....	145
6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації.....	145
6.3. Вимоги до випускної роботи.....	145
6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи..	145
7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ.....	145
8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	146
8.1. Нормативна складова	146
8.1.1. Мета та завдання нормативної складової	146
8.1.2. Зміст нормативної складової	146
8.2. Вибіркова складова (спецкурси)	149
8.2.1. Мета та завдання вибіркової складової	149
9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА.....	149
10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	151
Додаток А. Співвідношення навчальних модулів, компетентностей і кредитів ЄКТС у підвищенні кваліфікації працівників системи освіти за очною формою навчання	151
Додаток Б. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей дескрипторам Національної рами кваліфікацій	152
Додаток В. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей.....	153

1. ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації за напрямом «педагогічні, науково-педагогічні працівники та керівники закладів освіти», галузі знань «01. Освіта» розроблена для категорії слухачів «викладачі коледжів, технікумів».

Освітньо-професійну програму схвалено на засіданні кафедри філософії та освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.); затверджено на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 06.11.2018 р.), на засіданні вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 14.11.2018 р.).

Автори-розробники:

Єрмоленко Андрій Борисович – кандидат політичних наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Скрипник Марина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти».

Рецензенти:

Сорочан Т.М., доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Приставська О.І., директор Навчально-методичного центру м. Львова.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Галузь використання

Освітньо-професійна програма (ОПП) підвищення кваліфікації викладачів коледжів, технікумів базується на компетентісному підході, визначає нормативний термін та нормативну частину змісту підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти за напрямом 0101 Педагогічна освіта, встановлює вимоги до змісту, обсягу та рівня освіти й професійної підготовки фахівця.

Провідна ідея підвищення кваліфікації викладачів коледжів, технікумів полягає в оновленні, вдосконаленні, розвитку їхніх загальних і спеціальних (посадово-функціональних) компетентностей на основі базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистісних інтересів, соціальних запитів і потреб держави щодо ефективного виконання професійних обов'язків.

Дана ОПП розроблена з урахуванням положень Наказу МОН України № 665 від 01.06.13 року «Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів», викладачі всіх спеціальностей вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації (Код КП - 2310.2).

ОПП використовується в процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для окремих категорій слухачів – викладачі коледжів, технікумів;
- визначення профілів професійних компетентностей;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення навчальних і навчально-тематичних планів.

Програма є обов'язковою для підвищення кваліфікації викладачів коледжів, технікумів в Університеті, *придатна* для цілей ліцензування та акредитації діяльності Університету, атестації педагогічних працівників, які підвищили кваліфікацію в Університеті.

2.2. Цільова група – викладачі коледжів, технікумів.

2.3. Мета і завдання

Мета підвищення кваліфікації викладачів коледжів, технікумів полягає у розвитку професійних та оновленні і удосконаленні соціокультурних та життєвих компетентностей слухачів протягом усього андрагогічного циклу в умовах соціально-економічних трансформацій.

Досягнення зазначеної мети передбачає розв'язання наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності слухачів;
- отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів.

2.4. Концепція підвищення кваліфікації викладачів коледжів, технікумів

Актуальність курсів підвищення кваліфікації викладачів коледжів, технікумів. В умовах соціальних трансформацій, які потребують глибинних перетворень у системі освіти, важливого значення набуває підготовка викладачів коледжів, технікумів, здатних забезпечити реалізацію освітньої політики як пріоритетної функції держави, що сприяє задоволенню освітніх і духовно-культурних потреб усіх суб'єктів навчально-виховного процесу, розвитку їхньої здатності до саморозвитку та навчання упродовж всього життя.

Особливе місце в цьому процесі належить системі післядипломної педагогічної освіти (ППО), оскільки вона за своїм призначенням фактично забезпечує підвищення кваліфікації фахівців, є інструментом перебудови освітньої галузі і, відповідно, соціальних перетворень на якісно новому рівні. Саме в системі ППО, враховуючи специфіку контингенту слухачів, можна створити інноваційно-розвивальне середовище, в якому, спираючись на професійний досвід фахівців, ініціювати їхній професійний та особистісний розвиток, сприяти проектуванню слухачем власної стратегії ефективної професійної діяльності.

Головна ідея підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів полягає в розвитку їхніх загальних і спеціальних (посадово-функціональних компетентностей) на основі базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистісних інтересів, соціальних запитів і потреб держави щодо ефективного виконання професійних обов'язків викладачами коледжів, технікумів.

Підвищення кваліфікації викладачів коледжів, технікумів відбувається за очною, очно-дистанційною формою відповідно до Концепції післядипломної педагогічної освіти, яка затверджена вченою радою ДВНЗ «УМО» (протокол № від) та затверджених диференційованих моделей структури підвищення кваліфікації слухачів.

Методи навчання: проблемний виклад навчального матеріалу, сугестивний метод, укрупнених блочних одиниць, використання інформаційно-комунікаційних технологій, спостереження і аналіз фактів тощо.

Методичне забезпечення: інтерактивні комплекси навчально-методичного забезпечення курсів підвищення кваліфікації, електронна бібліотека до освітньої програми, методичні рекомендації тощо.

Форми роботи викладача такі:

- організація і проведення аудиторних і позааудиторних занять;

- розгляд навчального матеріалу кредитних (змістових) модулів на лекціях, інтерактивних, актуалізованих лекціях та тренінгових, практичних, семінарських, тематичних заняттях, тематичних зустрічах, Інтернет-заняттях;

- консультування слухачів;

- організація і проведення захисту випускної творчої роботи тощо.

Форми роботи слухача такі:

- проведення поточного самодіагностування для виявлення індивідуально-особистісних і професійних настанов, рівня професійної компетентності, набутих компетенцій, самомотивації професійного розвитку;

- розробка індивідуального освітньої траєкторії на всіх етапах курсової підготовки;

- опрацювання навчального матеріалу на основі розробленого для кожного кредитного (змістового) модуля комплексу навчально-методичних матеріалів, додаткової електронної бібліотеки, завдань для самостійної та індивідуальної роботи;

- підготовка до інформаційно-мотиваційного, практичного блоку модуля: опрацювання нормативно-правової бази, додаткових матеріалів, літератури до змістового модуля, електронної бібліотеки, питань для самоконтролю чи самоперевірки тощо;

- ознайомлення з бібліотечними фондами (електронною бібліотекою освітньої програми);

- вибір спецкурсів, що значно поглиблюють, розширюють тематику курсової підготовки, відбивають ширше розуміння актуальних проблем організації методичної роботи в умовах реформування освіти, детальніше окреслюють перспективну проблему як для індивідуальної творчої роботи методиста, так і методичної служби зокрема;

- використання Інтернету з навчальною метою (пошук і аналіз інформації, робота в чаті, форумі, робота з електронною поштою через веб-інтерфейс, отримання пошти, створення і відправка листів, робота з блогами тьютора тощо);

- використання блогів, Вікі-середовища та інших технологій Веб 2.0 для інформаційно-комунікаційного забезпечення виконання завдань II (дистанційного) етапу;

- участь слухача курсів в Інтернет-заняттях, Інтернет-консультаціях і под.;

- планування індивідуальної освітньої траєкторії протягом андрагогічного циклу тощо.

ОПП передбачається оновлення, удосконалення та розвиток методів, методик і технологій освітньої діяльності для застосовування на практиці.

Розвиток інноваційного потенціалу педагога як сукупності соціокультурних і творчих характеристик особистості педагога, який виявляє готовність вдосконалювати педагогічну діяльність, наявність внутрішніх засобів та методів, здатних забезпечити цю готовність. Наявність інноваційного потенціалу педагога визначають наступні чинники: творча здатність генерувати нові ідеї; високий культурно-естетичний рівень, освіченість, інтелектуальна глибина і різнобічність інтересів; відкритість особистості педагога новому і сприйняття різних ідей, думок, поглядів, концепцій, що базується на толерантності особистості, гнучкості та широті мислення.

Критичне мислення – підхід до такого розвитку мислення, при якому особлива увага приділяється вмінню сформулювати самостійні твердження або думки та їх ґрунтовній аргументації. Учні проявляють своє вміння критично мислити, коли в усній чи письмовій формі роблять інтерпретації (витлумачують щось) і підкріплюють це власними доводами. Критичне мислення використовується учнями рецептивно, коли вони аналізують чи коректно критикують аргументи інших людей.

Індивідуалізоване навчання як метод педагогіки, який враховує внесок кожного студента до процесу навчання. Цей метод ґрунтується на думці, що не може бути двох студентів, які могли би брати участь у навчальних заняттях цілком однаково. Індивідуалізоване навчання зустрічається в чистому вигляді, коли педагог працює з учнем наодинці. Однак викладачі можуть засвоїти цілу низку методів підвищення рівня індивідуалізації на практиці, коли працюють з великою кількістю учнів.

Кооперативне навчання – педагогічна технологія, що застосовується в навчальній роботі студентів у групах і робить їх відповідальними за навчання один одного; при цьому кожен учень особисто підзвітний за своє власне навчання. Кооперативне навчання є синонімом терміна «спільне навчання».

Проблемне навчання – як дидактична система, яка ґрунтується на закономірностях творчого засвоєння знань і способів діяльності, на прийомах і методах викладання та учіння з елементами наукового пошуку. Таке навчання передбачає проблемне викладання, тобто створення системи послідовних проблемних ситуацій і управління процесом їх вирішення, а також проблемне учіння – особливу форму творчої навчальної діяльності студентів щодо засвоєння знань і способів діяльності з наявністю аналізу проблемних ситуацій, формулювання проблем і їх розв'язання шляхом висунення припущень, обґрунтування і доведення гіпотез.

Кейс-метод – ґрунтується на створенні в навчальній аудиторії умов, які б дозволили розвинути у студентів вміння критично мислити, аналізувати, спонукати їх до того, щоб в процесі дискусії поділитися власними думками, ідеями, знаннями та досвідом. Зобов'язання студента полягає в тому, щоб збагачуючи своєю творчою енергією навчальний процес, прийняти на себе частку відповідальності за його результативність. При цьому студенти повинні усвідомлювати, що викладач знаходиться в аудиторії для того, щоб допомогти їм, і вони мають скористатися цим у повній мірі, проте основна відповідальність за те, чому вони навчилися, лежить на них.

3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ

Загальні вимоги до обсягу освітньо-професійної програми:

Обсяг освітньо-професійної програми, в залежності від форми навчання становить:

- за очною формою навчання – 5 кредитів ЄКТС/150годин (Табл. 3.1);
- за очно-дистанційною формою навчання – 7 кредитів ЄКТС / 210 годин (Табл. 3.2).

Обсяг одного навчального модуля установлений у межах 30 год. / 1 ЄКТС-кред., кількість обов'язкових модулів – 5. Кожен модуль має дві складові: нормативну та вибіркову. За очно-дистанційною формою навчання, крім зазначеного, ще є 1 – 2 додаткових вибірових модулів, що поглиблюють знання та уміння, розвивають особистісно-професійні якості та цінності за провідними модулями професійного спрямування. Це дасть змогу диференціювати навчання слухачів з різною підготовкою та досвідом професійної діяльності, а також у майбутньому зараховувати попереднє неформальне навчання.

Розподіл годин за очною формою навчання (150 год./5 ЄКТС-кред.) з урахуванням аудиторної та самостійної робіт здійснюється наступним чином (табл. 3.1):

Таблиця 3.1

Розподіл годин за очною формою навчання (150 год / 5 ЄКТС-кред.)

Модулі	Загальна к-сть год за модулем	Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)		
		Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)
Модуль 1	30	14	10	4	16	8	8
Модуль 2	30	14	10	4	16	8	8
Модуль 3	30	16*	12	4	14	6	8
Модуль 4	30	14	10	4	16	8	8
Модуль 5	30	14	10	4	16	8	8

* години відводяться на модуль випускової кафедри.

Розподіл часу за очно-дистанційною формою навчання (210 год / 7 кред. ЄКТС, очні етапи 5 дн.+5 дн.) з урахуванням аудиторної та самостійної робіт здійснюється таким чином (табл. 3.2):

Таблиця 3.2

Розподіл часу за очно-дистанційною формою навчання (210 год / 7 кредитів ЄКТС) (очні етапи 5 дн. + 5 дн.)

Модулі	Загальний обсяг годин	Очні етапи						Дистанційний етап				
		Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)			Загальна к-сть	Обсяг аудиторних год (дистанційно)		Обсяг самостійної роботи	
		Загальна к-сть	Інваріантна складова	Варіативна складова (спекурси)	Загальна к-сть	Інваріантна складова	Варіативна складова (спекурси)		Інваріантна складова	Варіативна складова (спекурси)	Інваріантна складова	Варіативна складова (спекурси)
Модуль 1	30	10	10	0	2	2	0	18	0	4	6	8
Модуль 2	30	10	10	0	4	4	0	16	0	4	5	8
Модуль 3	30	12*	12*	0*	4*	4*	0*	14*	4*	4*	2*	4*
Модуль 4	30	10	10	0	4	4	0	16	0	4	4	8
Модуль 5	30	8	8	0	6	6	0	16	4	4	4	4
Модуль 6	30	6*	0*	6*	4*	0*	4*	20*	0*	0*	12*	8*
Модуль 7	30	4*	0*	4*	6*	0*	6*	20*	0*	0*	12*	8*

* години відводяться на модулі випускової кафедри

4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА

4.1. Інтегральна компетентність. За основу використовується опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій.

Кваліфікаційний рівень 7: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Кваліфікаційний рівень 8: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та / або професійної практики

Кваліфікаційний рівень 9: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Орієнтовний перелік загальних і спеціальних компетентностей.

4.2. Загальні компетентності

Освітологічна: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію освітньої діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності у професійній діяльності.

Нормативно-правова: здатність організовувати діяльність фахівців системи освіти та/або власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, ринку освітніх послуг, автономії закладу / установа / організації освіти та академічної свободи тощо.

4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні) компетентності

Управлінська: планувати, організовувати та контролювати професійну / освітню діяльність суб'єктів та / або власну професійну діяльність відповідно до сучасних вимог; володіти управлінськими технологіями супроводу та забезпечення якості освітнього процесу, організації освітнього середовища закладу / установи / організації в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність створювати умови та здійснювати професійну діяльність на засадах лідерства та педагогіки партнерства; здатність мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети.

Соціально-психологічна: здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови професійної діяльності в умовах діалогу культур; сприяти взаємодії та згуртованості фахівців системи освіти, конструктивно розв'язувати професійні конфлікти, налагоджувати їх взаємодію з іншими освітніми організаціями, їх керівниками, іншими організаціями, що причетні до освітнього процесу; володіти формами та методами підтримки й розвитку / саморозвитку всіх його суб'єктів.

Науково-методична: здатність упроваджувати сучасні форми, методи, технології освіти у професійній діяльності; конструктивно оцінювати зміст освіти, якість надання освітніх послуг і результатів роботи педагогічних працівників, проводити експертизу освітнього середовища, надавати консультації педагогічним працівникам всіх рівнів і типів закладів, узагальнювати власний управлінський / педагогічний / науково-педагогічний досвід і презентувати його педагогічній спільноті; рецензувати та готувати до видання науково-методичні матеріали з питань професійної діяльності та її вдосконалення.

Інноваційно-дослідницька: здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування освітніх організацій; розвитку суб'єктів освітнього процесу; психолого-педагогічного та / або управлінського супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи закладу освіти; визначати науково обгрунтовані перспективи інноваційних проєктів у галузі освіти тощо.

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність з метою оновлення, вдосконалення, розвитку посадово-функціональних компетентностей; мотивувати себе та інших до професійного й особистісного зростання; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самоудосконалювати) професійно важливі якості особистості фахівців системи освіти (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії та ін.); ціннісні орієнтації, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства.

Інформаційно-комунікаційна: здатність використовувати сучасні цифрові технології, комп'ютерну техніку, е-педагогіку, що дозволяють створювати сучасне освітнє середовище і досягати цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку суб'єктів освітнього процесу, у тому числі: мережеві системи пошуку й обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси та технології, мультимедійне обладнання; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних моніторингу, результатів експериментального дослідження та ін.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Результати навчання, що визначають нормативний зміст підвищення кваліфікації:

1. моделювати свою діяльність через систематизовані уявлення та знання про національну соціокультурну модель України в контексті розвитку регіональних і світової цивілізації, її сучасного стану і тенденцій розвитку;

2. розвивати соціокультурну компетентність, як здатність особистості до свідомого вибудовування повсякденної життєдіяльності, відносин у соціумі, за наявності знань та вмінь здійснювати самозміну;

3. використовувати набуті знання про законодавчі положення у сфері освіти України та систему нормативно-правової інформації, необхідну для педагогічної діяльності викладача коледжу;

4. доречно використовувати набуті правові знання у професійній діяльності, досягати ефективного результату нормативно-правовим способом;

5. уміти здійснювати самооцінювання власної діяльності з опанування та використання сучасних педагогічних технологій;

6. вміло інтегрувати систему загальнокультурних, психолого-педагогічних знань, необхідних для організації й ефективної взаємодії в педагогічному процесі, в систему спеціальних знань, необхідних для підготовки спеціалістів – професіоналів;

7. аналізувати залежності, які обумовлюють хід і результати процесу навчання, встановлювати на цій основі закономірності, які діють в освітній сфері, вибирати методи, організаційні форми і засоби навчання, найбільш ефективні для здійснення якісної підготовки фахівців;

8. розширювати та поновлювати власну уяву про характерні особливості (оновлення) тієї чи іншої спеціальності, її сучасний стан, умови і перспективи розвитку та методологічні основи теоретичної і практичної підготовки фахівців;

9. демонструвати знання теоретичних основ і розуміння фахівцем тих явищ, які складають основу дисципліни, що викладається;

10. здійснювати наукову діяльність як засіб підвищення інтересу до вивчення дисциплін;

11. здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;

12. сприяти формуванню теоретичних і практичних навичок, необхідних фахівцю-досліднику, розширювати науковий світогляд і здібності до проведення методологічного аналізу й критичного розуміння досягнень сучасної науки;

13. розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості суб'єкта освітнього процесу (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо);

14. дотримуватись підходу щодо особливості засвоєння навчального матеріалу відповідно до національних, соціальних, індивідуальних та вікових характеристик контингенту;

15. ураховувати особливості навчально-пізнавальної та комунікативної діяльності навчальної групи і конкретної особистості в ній, особливості взаємовідносин та спілкування;

16. демонструвати належні вміння діалогічного спілкування з усіма суб'єктами освітнього процесу;

17. застосовувати знання про позитивні та негативні сторони своєї професійної діяльності, особливості своєї особистості та її характерні якості;

18. демонструвати прихильність до етичних зобов'язань, професійних цінностей, етики поведінки у професійній діяльності;

19. розвивати готовність до пошуку і впровадження педагогічних технологій, відповідних сучасним ІК;

20. підтримувати активну участь у мережних педагогічних співтовариствах;

21. володіти методичними прийомами використання ІКТ в освітньому процесі;

22. здійснювати інформаційний і науково-методичний супровід усіх ступенів інформатизації освітнього процесу, організація мережної взаємодії, формування мережних педагогічних співтовариств.

6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

6.1. Види контролю

Педагогічний контроль здійснюється, відповідно до визначених нормативними документами Університету вимог, за наступними видами:

Захист випускної роботи – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість виконання слухачами індивідуальних завдань у процесі підвищення кваліфікації.

Реферат – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість опанування слухачами змісту навчального модуля. Допускаються різні форми реферату – аналітичний огляд, есе та ін.

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) ОПП. З цією метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються питання для самоконтролю.

6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи.

6.3. Вимоги до випускної роботи

Визначено в Положенні про випускну роботу слухача курсів підвищення кваліфікації та порядок її захисту, затверджені наказом ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/515 від 24 грудня 2015 р.

Випускна робота допускається до захисту рішенням випускової кафедри за умови її відповідності вимогам вищезазначеного Положення.

6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи

До захисту випускної роботи допускаються слухачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план підвищення кваліфікації.

Умовою допуску слухача до захисту є наявність роботи, оформленої за вимогами, які висуваються до даного роду робіт, рішення випускової кафедри, рецензії фахівця з відповідної галузі.

Захист випускної роботи відбувається публічно на засіданні комісії, склад якої затверджується у встановленому в Університеті порядку.

7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, яка у контексті забезпечення якості підвищення кваліфікації передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості підвищення кваліфікації;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду й оновлення освітньо-професійних програм;
- 3) щорічне оцінювання слухачів (конкурс випускних робіт), науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах, та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації керівних, педагогічних і науково-педагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за освітньо-професійною програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації фахівців;

8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях / випускних роботах слухачів і працівників Університету;

9) інших процедур і заходів.

8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

8.1. Нормативна складова

8.1.1. Мета і завдання нормативної складової

Зазначаються мета та завдання нормативної складової підвищення кваліфікації слухачів у контексті компетентностей, потребують оновлення, вдосконалення та розвитку, а також професійно-особистісного розвитку фахівців.

Метою нормативної складової є загальнокультурний, психолого-педагогічний та предметно-технологічний розвиток слухача курсів підвищення кваліфікації. Досягнення мети передбачає виконання завдань:

- оновлення знань і вмінь із соціально-педагогічних, управлінських, науково-методичних питань професійної діяльності викладачів коледжів;
- удосконалення предметно-технічної майстерності викладачів коледжів;
- сприяння їхньому професійно-особистісному розвитку на засадах компетентнісного підходу.

8.1.2. Зміст нормативної складової

Модуль 1. Освітологічний та нормативно-правовий

Мета: розширити можливості викладача коледжу у своїй професійній та особистісній діяльності компетентно реагувати на зміни оточуючого середовища, вибудовуючи траєкторію своєї діяльності в межах чинного нормативно-правового поля та морально-етичних принципів.

Зміст: Розвинути цінність освіти як соціокультурного феномену. Поглибити знання щодо орієнтування в змінах соціокультурного та нормативно-правового середовища національного життєвого простору. Практично відпрацювати здатність інтегрувати сучасні наукові бачення в цілісну стратегію освітньої діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності у професійній діяльності. Дати можливість доопрацювати власні знання з філософії сучасної освіти; сутності теоретичних понять у галузі педагогіки та суміжних галузей гуманітарних наук, вести науково-педагогічне дослідження.

Оновити знання слухачів щодо орієнтування та використання нормативно-правових актів у галузі освіти. Розвинути здатність організовувати власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, ринку освітніх послуг та академічної свободи тощо. Відпрацювати державні документи стосовно освіти; освітні концепції, програми.

Модуль 2. Менеджмент і лідерство

Мета: удосконалення управлінської компетентності слухачів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст: Освітній менеджмент. Провідні тенденції і актуальні проблеми публічного управління освітою в умовах соціально-економічної трансформації України. Державно-громадське управління освітою як пріоритет державної освітньої політики. Організація

діяльності органів місцевого самоврядування щодо планування та розвитку освіти. Державна політика забезпечення якості освіти в Україні: інструменти реалізації. Інтеграція науки, освіти і практики суспільної діяльності як критичний чинник забезпечення якості суспільного розвитку. Управління змінами в освітніх організаціях. Управлінська діяльність керівників в умовах реформування освіти.

Європейська соціальна і гуманітарна політика. Європейський освітній та науковий простір та моделі управління освітою. Європейські освітні програми та організація академічної мобільності. Післядипломна педагогічна освіта в ЄС.

Інноваційні процеси в системі управління освітою. Моделювання в теорії і практиці управління освітніми організаціями. Технологія моделювання розвитку закладу освіти. Технологія прийняття рішень в управлінській діяльності Контроль як інтегрована функція управління закладом. Стратегічний менеджмент та маркетинг освітнього закладу. Маркетингові комунікації освітнього закладу. Бенчмаркінг. Управління людськими ресурсами. Фінансовий менеджмент закладу Організація ефективних комунікацій в освітньому закладі та комунікативна компетентність керівників. Управління конкурентоспроможністю закладу. Менеджмент інноваційних освітніх проектів. Менеджмент інклюзивної освіти.

Поняття та природа лідерства. Теорія лідерства. Лідерство та ефективне управління Лідерство та ефективна комунікація. Лідерство та управління персоналом. Лідерство та стратегічне управління. Розробка стратегії розвитку закладу освіти на основі парадигми лідерства.

Лідерство як управлінська компетентність. Сила лідера та його вплив. Ефективність лідера. Концепції ситуативного лідерства.. Технології самоменеджменту і тайм-менеджменту в професійній діяльності керівників. Авторитет, імідж, репутація керівника освітнього закладу. Оптимізація персональної діяльності керівника.

Модуль 3. Посадово-функціональний

Мета: сприяти розвитку професіоналізму викладача в контексті оптимального поєднання суто педагогічної діяльності з науково-дослідною та навчально-методичною роботою.

Зміст: Модуль передбачає розгляд наступної тематики: організація власного пізнання, розширення наукової ерудиції, обізнаності та глибини знань свого предмета, мотивація професійної самоосвіти; визначення найближчої і віддаленої перспективи особистісного розвитку й професійного становлення майбутніх фахівців; налагодження педагогічної взаємодії у стосунках зі студентами, володіння необхідними для цього комунікативними вміннями, професійне спілкування з колегами й керівництвом вищого навчального закладу; імідж викладача, його естетична та емоційна привабливість, самопрезентація (уміння себе подавати); педагог-координатор який забезпечує «входження» студентів у свій навчальний предмет і навчає їх методам самостійного здобування знань; розвиток мобільності знань, гнучкості методів професійної діяльності і критичність мислення.

З урахуванням запитів Модуль 3 може бути уточнено складовою «Методика викладання».

Мета: поглибити знання та вміння слухача щодо концепції, основ теорії і практики, методики і методології викладання навчальних дисциплін у системі вищої освіти.

Зміст: Відпрацювати з слухачами сучасні підходи до планування та організації навчального процесу на засадах компетентнісного підходу. Розглянути питання організаційно-правового забезпечення навчального процесу, розвитку педагогічної майстерності викладача як найважливішого фактору досягнення якості сучасної освіти. Детально розглянуто сучасні технології навчання як інструменти формування компетенцій фахівців. Розвинути можливість самоконтроль як необхідність самовдосконалення педагога. У творчій співпраці створити можливість пошуків таких дидактичних підходів і засобів, які

могли б надати гарантоване досягнення цілей навчання. Розглянути інструментарій забезпечення мобільності студентів і працівників коледжу.

Розглянути сучасні тенденції розвитку світової освітньої системи (поглиблення її фундаменталізації, посилення гуманістичної спрямованості, духовної та загальнокультурної складової освіти, формування у студентів системного підходу до аналізу складних технічних і соціальних ситуацій, стратегічного мислення, виховання соціальної та професійної мобільності). Удосконалення методики викладання і запровадження новітніх педагогічних технологій. Необхідність підтримання високої конкурентоспроможності на динамічному ринку праці потребує також прищеплення прагнення і навичок до самонавчання, самовиховання і самовдосконалення протягом усього активного трудового життя.

Модуль 4. Соціально-психологічний

Мета: удосконалення соціально-психологічної компетентності слухачів – викладачів коледжів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку.

Зміст: Соціально-психологічна компетентність учасників освітнього процесу: сутність і умови розвитку. Психологічні чинники мотивації професійного вдосконалення персоналу освітніх організацій. Психологічні умови розвитку конкурентоздатності викладачів коледжів.

Психолого-управлінські технології підвищення ефективності професійної діяльності персоналу освітньої організації. Психологічні проблеми управління персоналом освітньої організації: виклики сьогодення. Попередження і подолання проявів професійного стресу та синдрому «професійного вигорання» у професійній діяльності персоналу закладу освіти.

Психологічні особливості формування команди освітньої організації. Психологічна готовність викладачів коледжів до діяльності в умовах змін.

Психологічні засади організаційного розвитку та розвитку організаційної культури персоналу освітніх організацій.

Модуль 5. Інформаційно-комунікативний

Мета: розширення можливостей викладача коледжу особистісно-професійного зростання та викладання предметів засобами ІКТ.

Зміст: Використання навичок роботи з апаратними засобами ПК і мультимедійним обладнанням; застосування можливостей спеціальних програм для захисту інформації і для раціонального використання апаратних ресурсів; використання програмного забезпечення навчального призначення і ресурсів мережі Інтернет у професійній діяльності; розробка методичного супроводу застосування програмного забезпечення навчального призначення в навчально-виховному процесі; розвиток своїх ІКТ-компетенцій шляхом навчання на дистанційних курсах, підвищення методичної культури та обміну досвідом через участь у мережних педагогічних спільнотах, форумах та проектах; оцінювання і реалізація можливості електронних видань освітнього призначення і розподіленого в мережі Інтернет інформаційного ресурсу освітнього призначення; навчальна діяльність з використанням засобів ІКТ в аспектах, що відображають особливості конкретного навчального предмету.

Модуль 6. Інноваційно-дослідницький

Мета: удосконалення інноваційно-дослідницької компетентності слухачів, підготовка до науково-методичного менеджменту освітніх інновацій та професійних ініціатив.

Зміст: Проектування компетентісно-орієнтованого освітнього процесу у коледжі. Рефлексія як аналіз власної діяльності викладача. Прогнозування дидактичного ефекту інновації. Психолого-педагогічні проблеми освітнього процесу. Визначення ціннісно-мотиваційного компоненту та формування мотиваційної готовності до інноваційної діяльності. Розвиток інтелектуально-логічних здібностей (вміння аналізувати, обґрунтовувати, пояснювати, виділяти головне тощо). Специфіка педагогічної творчості. Шляхи й умови оптимізації професійної діяльності викладача за результатами експериментальних психологічних досліджень.

Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток

Мета: удосконалення компетентності з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку викладачів коледжів, технікумів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст: Актуальні технології навчання у коледжі. Сутність та структура психолого-педагогічної готовності викладачів до професійної діяльності в умовах соціально-економічних змін. Професійний розвиток викладачів: акмеологічний підхід. Психолого-педагогічна підготовка викладача до діяльності в умовах соціально-економічних змін. Забезпечення професійного і особистісного зростання викладачів в умовах соціально-економічних змін. Технології професійного розвитку студентської молоді в освітньому середовищі.

Розглянути сучасні тенденції розвитку світової освітньої системи (поглиблення її фундаменталізації, посилення гуманістичної спрямованості, духовної та загальнокультурної складової освіти, формування у студентів системного підходу до аналізу складних технічних і соціальних ситуацій, стратегічного мислення, виховання соціальної та професійної мобільності). Удосконалення методики викладання і запровадження новітніх педагогічних технологій. Необхідність підтримання високої конкурентоспроможності на динамічному ринку праці потребує також прищеплення прагнення і навичок до самонавчання, самовиховання і самовдосконалення протягом усього активного трудового життя.

8.2. Вибіркова складова (спецкурси)

8.2.1. Мета і завдання вибіркової складової

Метою вибіркової складової є диференційоване забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів слухачів у контексті розвитку їх компетентностей. В контексті зазначеного передбачається вирішення наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь педагогічної діяльності відповідно до індивідуальних потреб і запитів викладачів коледжів;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення, що забезпечується можливістю вибору змісту навчання слухачами відповідно до їхніх потреб і запитів;
- сприяння особистісному розвитку педагогічних працівників як важливому чиннику їх професійного вдосконалення.

Зміст вибіркової складової складають спецкурси, які поглиблюють зміст модулів професійного спрямування і складають відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» не менш ніж 25% від загального обсягу годин. Анотований перелік спецкурсів вноситься до навчально-тематичних планів у вигляді Додатка.

9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Основні нормативні документи, на яких базується освітньо-професійна програма, затверджені на таких рівнях:

• європейському рівні (у галузі освіти):

Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG): / Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти; Європейський союз студентів; Європейська асоціація університетів; Європейська асоціація закладів вищої освіти; Конфедерація європейського бізнесу «БІЗНЕСВРОПА»; Європейський реєстр забезпечення якості вищої освіти. – Єреван, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.

International Standard Classification of Education ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.

загальнодержавному (у галузі освіти):

Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – С. 141.

Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2017. – № 38-39. – С. 380.

Закон України «Про професійно-технічну освіту» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1998. – № 32. – С. 215.

Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. – № 23. – С. 158.

Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К. : Соцінформ, 2010.

Національна рамка кваліфікацій / Додаток до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23 листопада 2011 р. № 1341 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.

Постанова Кабінету Міністрів України № 200 «Про ліцензування, атестацію та акредитацію навчальних закладів» від 12 лютого 1996 року.

Постанова Кабінету Міністрів України № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» від 9 серпня 2001 року.

Постанова Кабінету Міністрів України № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 року.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2007 №604 «Про порядок введення в дію переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах» <http://old.mon.gov.ua/ru/about-ministry/normative/4068->.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.08.2002 №450 «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної та виховної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів» <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0698-02>.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.10.10 року № 930 «Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників» <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1255-10/page>.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 р. № 1648) «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-povidomlennya-2016-06-01-metodichni-rekomendacziyi-shhodo-rozroblennya-stand>.

10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

*Додаток А
Таблиця А.10.1*

**Співвідношення навчальних модулів, компетентностей і кредитів ЄКТС у
підвищенні кваліфікації працівників системи освіти за очною формою навчання
(150 год / 5 ЄКТС-кред.)**

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кількість кредитів ЄКТС	Назва відповідальної кафедри
	Загальні			
1	Освітологічна	Модуль 1. Освітологічний та нормативно-правовий	1	ФОД УОП
2	Нормативно-правова			
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство	1	ПАМО ФОД
4	Інноваційно-дослідницька			
5	Науково-методична	Модуль 3. Посадово-функціональний, за необхідності: Методика викладання	1	ФОД
6	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку			
7	Соціально-психологічна	Модуль 4. Соціально-психологічний	1	ПУ
8	Інформаційно-комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікативний	1	ВОС ІКТ

Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів ЄКТС у підвищенні кваліфікації працівників системи освіти за очно-дистанційною формою навчання (210 год / 7 кредитів ЄКТС)

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кількість кредитів ЄКТС	Назва відповідальної кафедри
	Загальні			
1	Освітологічна	Модуль 1. Освітологічний та нормативно-правовий	1	ФОД УОП
2	Нормативно-правова			
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство	1	ПАМО
4	Соціально-психологічна	Модуль 3. Соціально-психологічний	1	ПУ
5	Науково-методична	Модуль 4. Посадово-функціональний	1	ФОД
6	Інформаційно-комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний	1	ВОС та ІКТ
7	Інноваційно-дослідницька	Модуль 6. Інноваційно-дослідницький	1	ФОД
8	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток	1	ФОД

*Додаток Б
Таблиця Б.10.1*

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій

Класифікація компетентностей викладачів коледжів, технікумів за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Цінності, автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Освітологічна	+			+
2. Нормативно-правова	+			+
<i>Спеціальні (фахові, посадово-функціональні) компетентності</i>				
3. Управлінська компетентність	+	+	+	+
4. Фахова	+	+		+
5. Науково-методична компетентність.	+	+		+
6. Інформаційно-комунікаційна	+	+	+	
7. Інноваційно-дослідницька	+	+		+
8. Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності							
	Інтегральна	Загальні		Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)				
		1	2	3	4	5	6	7
Організовувати діяльність професійну діяльність на засадах екологоцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір	+	+	+					
Упроваджувати сучасні психолого-управлінські технології функціонування та розвитку ВНЗ	+			+				
Здійснювати психолого-педагогічний супровід освітнього процесу ВНЗ, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів	+			+	+	+		
Проектувати рішення з поліпшення психолого-педагогічного змісту і форм управління професійним вдосконаленням фахівців системи вищої освіти	+			+				+
Уміти мотивувати суб'єктів освітнього процесу ВНЗ для досягнення спільної мети та професійно-особистісного розвитку	+			+	+			+
Визначати психолого-педагогічні умови попередження й подолання професійного стресу, «вигорання» та деформацій особистості викладачів ВНЗ	+							+
Уміти створювати та впроваджувати інноваційні психолого-педагогічні проекти у різних сферах суспільного життя, визначати психолого-педагогічні обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі вищої освіти	+					+	+	
Здійснювати психолого-педагогічну експертизу освітнього середовища ВНЗ	+				+	+		
Демонструвати належні вміння діалогічного спілкування з усіма суб'єктами освітнього процесу	+							+
Розробляти зміст і технології навчання дисципліни	+					+	+	
Уміти здійснювати діагностику освітньої діяльності з дисципліни	+			+	+	+	+	
Розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості суб'єктів освітнього процесу (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо)	+							+
Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій	+							+
Демонструвати прихильність до етичних зобов'язань, професійних цінностей, етики поведінки у професійній діяльності.	+					+	+	

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

_____ М.О. Кириченко

«__» _____ 2018 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**напряму: педагогічні, науково-педагогічні працівники
та керівники закладів освіти**

галузі знань: 01 «Освіта»

категорія слухачів: методисти коледжів, технікумів

Київ – 2018

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА.....	156
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	156
2.1. Галузь використання.....	156
2.2. Цільова група.....	157
2.3. Мета і завдання.....	157
2.4. Концепція підвищення кваліфікації методистів коледжів, технікумів	157
3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ.....	158
4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА	158
4.1. Інтегральна компетентність.....	158
4.2. Загальні компетентності.....	158
4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності.....	159
5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	159
6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ.....	160
6.1. Види контролю.....	160
6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації.....	160
6.3. Вимоги до випускної роботи.....	160
6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи..	161
7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	161
8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ КОЛЕДЖІВ, ТЕХНІКУМІВ.....	161
8.1. Нормативна складова	161
8.1.1. Мета та завдання нормативної складової	161
8.1.2. Зміст нормативної складової	161
8.2. Вибіркова складова (спецкурси)	164
8.2.1. Мета та завдання вибіркової складової	164
9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА.....	164
10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ	166
Додаток А. Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів у підвищенні кваліфікації методистів коледжів, технікумів.....	166
Додаток Б. Матриця відповідності компетентностей методистів коледжів, технікумів дескрипторам НРК	166
Додаток В. Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей	167

1. ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійну програму підвищення кваліфікації методистів коледжів, технікумів схвалено на засіданні кафедри філософії та освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.); затверджено на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 06.11.2018 р.), на засіданні вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 14.11.2018 р.).

Автор-розробник:

Левченко Вікторія Володимирівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти».

Рецензенти:

Сорочан Т.М., доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Приставська О.І., директор Навчально-методичного центру м. Львова

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Галузь використання

Освітньо-професійна програма (ОПП) підвищення кваліфікації методистів коледжів, технікумів базується на компетентісному підході, поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

ОПП є нормативним документом для організації освітнього процесу для зазначеної категорії слухачів в Університеті, що *встановлює*:

- профілі загальних і спеціальних компетентностей методистів коледжів, технікумів;
- вимоги до змісту підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів на компетентісній основі;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, вдосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 7 і 8 (в окремих випадках за індивідуальним запитом за 9) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК).
- вимоги до вибіркової складової підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за очною та очно-дистанційною формою;
- форми атестації слухачів підвищення кваліфікації;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості підвищення кваліфікації в умовах післядипломної педагогічної освіти тощо.

ОПП *використовується* у процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для методистів коледжів, технікумів;

- визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатору професій методистів коледжів, технікумів;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення навчальних і навчально-тематичних планів для методистів коледжів, технікумів.

Програма є *обов'язковою* для підвищення кваліфікації фахівців даного профілю в Університеті, *придатна* для цілей ліцензування та акредитації діяльності Університету, атестації методистів коледжів, технікумів, які підвищили кваліфікацію в Університеті.

2.2. Цільова група – методисти коледжів, технікумів.

2.3. Мета і завдання

Мета навчання за освітньо-професійною програмою полягає в удосконаленні управлінської, науково-методичної та професійно-фахової компетентності методистів коледжів, технікумів, сприянні їхньому професійному та особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій шляхом реалізації наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності слухачів;
- отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів в умовах відкритої освіти.

2.4. Концепція підвищення кваліфікації методистів коледжів, технікумів

Актуальність курсів підвищення кваліфікації методистів коледжів, технікумів. В умовах соціальних трансформацій, які потребують глибинних перетворень у системі освіти, важливого значення набуває підготовка методистів коледжів, технікумів, здатних забезпечити методичний супровід реалізації освітньої політики як пріоритетної функції держави, що сприяє задоволенню освітніх і духовно-культурних потреб усіх суб'єктів навчально-виховного процесу, розвитку їхньої здатності до саморозвитку та навчання упродовж всього життя.

Особливе місце в цьому процесі належить системі післядипломної педагогічної освіти (ППО), оскільки вона за своїм призначенням фактично забезпечує підвищення кваліфікації фахівців, є інструментом перебудови освітньої галузі і, відповідно, соціальних перетворень на якісно новому рівні. Саме в системі ППО, враховуючи специфіку контингенту слухачів, можна створити інноваційно-розвивальне середовище, в якому, спираючись на професійний досвід фахівців, ініціювати їхній професійний та особистісний розвиток, сприяти проектуванню слухачем власної стратегії ефективної професійної діяльності.

Головна ідея підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів полягає в розвитку їхніх загальних і спеціальних (посадово-функціональних компетентностей) на основі базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистісних інтересів, соціальних запитів і потреб держави щодо ефективного виконання професійних обов'язків.

Підвищення кваліфікації методистів коледжів, технікумів відбувається за очно-дистанційною формою відповідно до Концепції післядипломної педагогічної освіти, яка затверджена вченою радою ДВНЗ «УМО» (протокол № 1 від 30 січня 2013 р.) та затверджених диференційованих моделей структури підвищення кваліфікації слухачів.

3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС , ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ

Обсяг одного навчального модуля установлений у межах 30 год / 1 ЄКТС-кред., кількість обов'язкових модулів – 5. У цілому обсяг програми підвищення кваліфікації методистів коледжів, технікумів за очною моделлю навчання становить 150 год / 5 ЄКТС-кред., за очно-дистанційною формою навчання – 210 год / 7 ЄКТС-кред.

Кожен модуль має дві складові: нормативну та вибірккову, а за дистанційною та очно-дистанційною формами навчання ще й 1–2 додаткових вибіркових модулів, що поглиблюють знання та уміння, розвивають особистісно-професійні якості та цінності за провідними модулями професійного спрямування. Це дасть змогу диференціювати навчання слухачів з різною підготовкою та досвідом професійної діяльності.

Розподіл годин за очною моделлю навчання (150 год. / 5 ЄКТС-кред.) з урахуванням аудиторної та самостійної робіт здійснюється таким чином (табл. 3.1):

Таблиця 3.1

Розподіл годин за очною моделлю навчання (150 год / 5 ЄКТС-кред.)

Модулі	Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)		
	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)
Модуль 1	14	14	0	16	16	0
Модуль 2	14	10	4	16	8	8
Модуль 3	16*	12	4	14	6	8
Модуль 4	14	10	4	16	6,5	9,5
Модуль 5	14	14	0	16	16	0

* 16 год. відводиться на провідний модуль професійного спрямування

Розподіл годин за очно-дистанційною моделлю навчання (210 год / 7 кред., очні етапи 5 дн. + 5 дн.) з урахуванням аудиторної та самостійної робіт здійснюється відповідно до табл. 3.2.

4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА

4.1. Інтегральна компетентність. За основу використовується опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК)

Кваліфікаційний рівень 7: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Кваліфікаційний рівень 8: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та / або професійної практики.

4.2. Загальні компетентності

Освітологічна: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію освітньої діяльності на засадах екологічного центризму, демонструвати відповідні цінності у професійній діяльності.

Нормативно-правова: здатність організовувати діяльність фахівців системи освіти та/або власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, ринку освітніх послуг та академічної свободи тощо.

4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності

Управлінська: планувати, організовувати та контролювати професійну / освітню діяльність суб'єктів та / або власну професійну діяльність відповідно до сучасних вимог; володіти управлінськими технологіями супроводу освітнього процесу в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети.

Соціально-психологічна: здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови професійної діяльності в умовах діалогу культур; сприяти взаємодії та згуртованості фахівців системи освіти, конструктивно розв'язувати професійні конфлікти, налагоджувати їх взаємодію з іншими освітніми організаціями, їх керівниками, іншими організаціями, що причетні до освітнього процесу; володіти формами та методами підтримки й розвитку всіх його суб'єктів.

Науково-методична: здатність упроваджувати сучасні форми, методи, технології освіти у професійній діяльності; конструктивно оцінювати зміст освіти, якість надання освітніх послуг, проводити експертизу освітнього середовища, надавати консультації педагогічним працівникам, рецензувати та готувати до видання науково-методичні матеріали з питань професійної діяльності та її вдосконалення.

Інноваційно-дослідницька: здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування освітніх організацій; розвитку суб'єктів освітнього процесу; психолого-педагогічного та / або управлінського супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи закладу освіти; визначати науково обгрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі освіти тощо.

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність з метою оновлення, удосконалення, розвитку посадово-функціональних компетентностей; мотивувати себе та інших до професійного й особистісного розвитку; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості фахівців системи освіти (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії та ін.); ціннісні орієнтації, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства.

Інформаційно-комунікаційна: здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для досягнення цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку, у тому числі: мережеві системи пошуку та обробки інформації; електронні ресурси; сучасні технології обміну, візуалізації та обробки даних; мультимедійне обладнання; новітні програмні продукти; математичні методи в психолого-педагогічних дослідженнях та їх обробка.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

У результаті підвищення кваліфікації методисти коледжів, технікумів мають:

1. Організовувати професійну діяльність на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір.
2. Упроваджувати сучасні управлінські технології функціонування та розвитку ЗВО.
3. Здійснювати методичний супровід моніторингових досліджень, супровід освітнього процесу ЗВО, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів.
4. Проектувати рішення з поліпшення психолого-педагогічного змісту і форм управління професійним вдосконаленням фахівців системи вищої та професійно-технічної освіти.

5. Уміти мотивувати суб'єктів освітнього процесу ЗВО для досягнення спільної мети та професійно-особистісного розвитку

6. Визначати психолого-педагогічні умови попередження й подолання професійного стресу, «вигорання» та деформацій особистості педагогічного працівника ЗВО.

7. Уміти здійснювати організаційно-методичний супровід інноваційною діяльністю та впроваджувати нові освітні моделі, технології, проекти у різних сферах суспільного життя, реалізувати координацію інноваційною діяльністю у галузі вищої і професійно-технічної освіти.

8. Здійснювати координацію дослідно-експериментальної роботи в освітньому середовищі ЗВО.

9. Демонструвати належні вміння діалогічного спілкування з усіма суб'єктами освітнього процесу, здійснювати співпрацю з навчальними закладами, освітніми та науковими установами, громадськими організаціями та об'єднаннями роботодавців.

10. Розробляти методичне забезпечення освітнього процесу.

11. Уміти впроваджувати сучасні Інтернет-технології в освітній процес ЗВО, здійснювати розвиток віртуальних педагогічних спільнот.

12. Уміти здійснювати діагностику освітньої діяльності з дисципліни, освітній моніторинг.

13. Розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості суб'єктів освітнього процесу (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо).

14. Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

15. Демонструвати прихильність до етичних зобов'язань, професійних цінностей, етики поведінки у професійній діяльності.

6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

6.1. Види контролю

Захист випускної роботи – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість виконання слухачами індивідуальних завдань у процесі підвищення кваліфікації.

Реферат (есе) – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість опанування слухачами змісту спецкурсів на дистанційному етапі навчання.

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) ОПП. З цією метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються питання для самоконтролю.

6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи.

6.3. Вимоги до випускної роботи

Визначено в Положенні про випускну роботу слухача курсів підвищення кваліфікації та порядок її захисту випускову, затверджену наказом ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/515 від 24 грудня 2015р.

Випускна робота допускається до захисту рішенням випускової кафедри за умови її відповідності вимогам вищезазначеного Положення.

6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи

До захисту випускної роботи допускаються слухачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план підвищення кваліфікації.

Умовою допуску слухача до захисту є наявність роботи, оформленої за вимогами, які висуваються до даного роду робіт, рішення випускової кафедри, рецензії фахівця з відповідної галузі.

Захист випускної роботи відбувається публічно на засіданні комісії, склад якої затверджується у встановленому в Університеті порядку.

7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, яка у контексті забезпечення якості підвищення кваліфікації передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості підвищення кваліфікації;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду й оновлення освітньо-професійних програм;
- 3) щорічне оцінювання слухачів (конкурс випускних робіт), науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах, та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації методистів коледжів, технікумів;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за освітньо-професійною програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації методистів коледжів, технікумів;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників вищих навчальних закладів і слухачів;
- 9) інших процедур і заходів.

8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ КОЛЕДЖІВ, ТЕХНІКУМІВ

8.1. Нормативна складова

8.1.1. Мета та завдання нормативної складової

Мета нормативної складової – удосконалення загальної та спеціальної компетентностей методистів коледжів, технікумів шляхом реалізації таких *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із соціально-педагогічних, психологічних, управлінських, науково-методичних, дидактичних питань професійної діяльності методистів коледжів, технікумів;
- сприяння професійно-особистісному розвитку методистів коледжів, технікумів.

8.1.2. Зміст нормативної складової

Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий

Мета модуля: на основі освітологічного аналізу реформування й модернізації системи вищої освіти в Україні поглибити та розширити уявлення методистів коледжів, технікумів

щодо сучасної філософії освіти, етичних засад професійної діяльності, оновлення, нормативно-правового забезпечення діяльності системи освіти.

Зміст модуля. Європейські та національні цінності. Цінності освіти. Цінності особистості. Цінності-мета, цінності-засіб, цінності-умови тощо. Європейський освітній простір, демократична культура мислення, позитивна мотивація, психологічна установка, професійна компетентність. Освіта і філософія. Методологічні орієнтири сучасної науки та освіти. Методологічний плюралізм і педагогіка. Методологічна культура та педагогічна майстерність.

Правове забезпечення вищої освіти в Україні. Джерела правового забезпечення освіти. Порядок формування правового поля в Україні згідно діючих норм. Розподіл влади. Повноваження владних структур щодо освіти. Реформування політичної системи в Україні та її правові наслідки для освіти. Правова система України. Основні Конституційні норми, що регулюють процеси формування та розвитку особистості – право на вільний, всебічний розвиток, освіту, соціальний захист, працю та інші. Стандартизація в системі вищої освіти та документи про вищу освіту. Вхідження України в Болонський процес. Кадрове забезпечення галузі (освіти). Режим роботи працівників в освіті. Обчислення трудового стажу. Страховий стаж. Соціальний стаж: науковий, педагогічний стаж. Додаткова діяльність та додатковий заробіток працівника. Індивідуальна педагогічна діяльність. Оплата праці працівників закладів і установ освіти. Соціальний захист працівників. Атестація педагогічних, науково-педагогічних та керівних кадрів. Правовий порядок управління освітою на всіх рівнях. Право інтелектуальної власності, авторське і суміжні права в освіті. Правовий порядок взаємовідносин структур системи освіти та сім'ї. Порядок захисту прав учасників освітнього процесу у суді.

Правові аспекти діяльності педагогічних працівників системи освіти.

Модуль 2. Менеджмент і лідерство

Мета модуля: удосконалення управлінської компетентності слухачів – методистів коледжів, технікумів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст модуля. Інноваційний менеджмент. Інноваційні зміни процесів управління. Закони перебігу інноваційних процесів. Діяльність інноватора. Інновації організаційних структур управління. Лідерство в професійній діяльності.

Психолого-управлінські технології підвищення ефективності професійної діяльності методистів коледжів, технікумів. Психологічні проблеми управління в закладі вищої освіти. Психологічні засади попередження та конструктивного подолання професійних криз особистості педагогічного працівника. Попередження і подолання проявів професійного стресу та синдрому «професійного вигорання» у професійній діяльності педагогічних працівників.

Психологічні засади розвитку конкурентоздатності методистів коледжів, технікумів.

Модуль 3. Посадово-функціональний

Мета модуля: удосконалення психолого-педагогічної компетентності слухачів – методистів коледжів, технікумів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст модуля. Дидактика вищої школи. Педагогічна підготовка конкурентоздатних методистів коледжів, технікумів. Актуальні технології навчання у вищій школі. Умови забезпечення професійного і особистісного зростання методистів коледжів, технікумів в умовах соціально-економічних змін у вищій школі, ПТО. Технології професійного розвитку студентської молоді в освітньому середовищі ЗВО.

Модуль 4. Соціально-психологічний

Мета модуля: вдосконалення соціально-психологічної компетентності слухачів – методистів коледжів, технікумів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку.

Зміст модуля.

Соціально-психологічна компетентність учасників освітнього процесу: сутність і умови розвитку. Психологічні чинники мотивації професійного вдосконалення персоналу освітніх організацій. Психологічні умови розвитку конкурентоздатності методистів коледжів, технікумів.

Психолого-управлінські технології підвищення ефективності професійної діяльності персоналу освітньої організації. Психологічні проблеми управління персоналом освітньої організації: виклики сьогодення. Попередження і подолання проявів професійного стресу та синдрому «професійного вигорання» у професійній діяльності персоналу закладу освіти.

Психологічні особливості формування команди освітньої організації. Психологічна готовність методистів коледжів, технікумів до діяльності в умовах змін.

Психологічні засади організаційного розвитку та розвитку організаційної культури персоналу освітніх організацій.

Модуль 5. Інформаційно-комунікативний

Мета модуля: ознайомлення слухачів із методологічними аспектами організації самостійної роботи в середовищі дистанційного навчання; ознайомлення з основними характеристиками інформаційного суспільства та теорією управління знаннями; використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійно-педагогічній діяльності, інформаційно-комунікаційними засобами, що функціонують у суспільстві, елементами культури комунікації; ознайомлення слухачів з теоретичними і практичними аспектами створення персональних сайтів; набуття знань та вмінь для ефективного впровадження інформаційних технологій у роботу закладів освіти, створення підґрунтя для подальшого засвоєння та використання нових програмних продуктів з фахових питань.

Зміст модуля. Загальні відомості про дистанційне навчання. Основні положення дистанційного навчання. Становлення та розвиток дистанційної освіти в Україні. Дистанційне навчання як соціальний механізм, що сприяє адаптації суспільства до нових ринкових умов. Світова тенденція переходу до дистанційних освітніх структур. Затримка у впровадженні дистанційного навчання в освіту: причини і наслідки. Стан та перспективи розвитку дистанційного навчання як інноваційної педагогічної технології, спрямованої на практичну реалізацію принципів відкритої освіти.

Інтернет-технології в професійній діяльності методистів коледжів, технікумів. Інформаційно-освітнє середовище навчального закладу. Принципи його організації та функції. Ознайомлення з основними сервісами глобальної мережі Інтернет, їхніми функціями в професійній діяльності, призначенням, поняттям, термінологією, перевагами тощо. Використання інтернет-технологій у професійній діяльності методистів коледжів, технікумів. Ознайомлення з основними видами інтерактивного спілкування та засобами для їх реалізації.

Поняття і характеристики електронних освітніх ресурсів та їх класифікація. Системи управління освітніми веб-ресурсами. Засоби створення та вимоги до електронних освітніх ресурсів. Інформаційно-освітні ресурси відкритої освіти в Україні та за кордоном. Особливості використання освітніх веб-ресурсів у професійній діяльності. Поняття і можливості Web-технологій. Web-сайт навчального закладу, як компонент інформаційно-освітнього середовища. Критерії оцінювання Web-сайтів. Структура та інформаційне наповнення сайту навчального закладу.

Модуль 6. Інноваційно-дослідницький

Мета модуля: удосконалення інноваційно-дослідницької компетентності слухачів – методистів коледжів, технікумів.

Зміст модуля. Проектування компетентісно-орієнтованого освітнього процесу у ЗВО. Психолого-педагогічні проблеми освітнього процесу у ЗВО. Шляхи й умови оптимізації професійної діяльності методиста за результатами експериментальних психологічних досліджень.

Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток

Мета модуля: удосконалення компетентності з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку методистів коледжів, технікумів сприяння їхньому професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст модуля. Зміст і складові психолого-педагогічної готовності методистів до професійної діяльності в умовах соціально-економічних змін. Професійний розвиток методистів: акмеологічний підхід. Психолого-педагогічна підготовка до діяльності в умовах соціально-економічних змін. Умови забезпечення професійного і особистісного зростання методиста в умовах соціально-економічних змін.

8.2. Вибіркова складова (спецкурси)

8.2.1. Мета і завдання вибіркової складової

Мета вибіркової частини – забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів слухачів шляхом реалізації наступних завдань:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із психолого-педагогічних питань професійної діяльності відповідно до індивідуальних потреб і запитів методистів коледжів, технікумів;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення, що забезпечується можливістю вибору змісту навчання слухачами відповідно до їхніх потреб і запитів;
- сприяння особистісному розвитку методистів як важливому чиннику їхнього професійного вдосконалення.

Зміст вибіркової складової складають спецкурси, які поглиблюють зміст модулів професійного спрямування і складають відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» не менш ніж 25% від загального обсягу годин. Анотований перелік спецкурсів вноситься до навчально-тематичних планів у вигляді Додатка.

9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

На Європейському рівні (у галузі освіти):

Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG): / Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти; Європейський союз студентів; Європейська асоціація університетів; Європейська асоціація закладів вищої освіти; Конфедерація європейського бізнесу «БІЗНЕСЄВРОПА»; Європейський реєстр забезпечення якості вищої освіти. – Єреван, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.

International Standard Classification of Education ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.

На загальнодержавному рівні (у галузі освіти):

Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 1 липня 2014 року / Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 37-38. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Закон України «Про професійний розвиток працівників» від 12.01.2012 № 4312-VI {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 5067-VI від 05.07.2012, ВВР, 2013, № 24, ст. 243}. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4312-17>

Закони України «Про професійно-технічну освіту» від 20.11.2012 №5498-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80>

Закон України «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>.

Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 / [розроб. : М. Гаврицька та ін.]. – К.: Соцінформ, 2010. – 746 с.

Національна рамка кваліфікацій / Додаток до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23 листопада 2011 р. № 1341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. № 266 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України ««Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах»

Рішень колегій Міністерства освіти і науки України; постанов Президії НАПН України щодо розвитку освіти та дистанційного навчання; МОН України.

Положення про дистанційне навчання / Наказ МОН від 25.04.13 року № 466 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Dist_osv/2999/print/.

На загальнодержавному рівні (у галузі діяльності слухачів методистів коледжів, технікумів):

Положення про методичну роботу в професійно-технічному навчальному закладі (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12. 12. 2000 р. № 582)

Положення про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів (Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2013 №665 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/37302/>

Положення про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (Постанова КМУ № 1187 від 30.12.15 року від 30.12.2015 №1187 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/49530/>

На Університетському рівні:

Положення про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО» 18 листопада 2015, протокол № 8).

Положення про підвищення кваліфікації керівних, науково-педагогічних і педагогічних кадрів освіти в Університеті менеджменту освіти (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО» (Протокол № 1 від 30 січня 2013 р.).

Положення про планування та облік роботи науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО» (протокол № 9 від 14.12.2015).

Положення про куратора-тьютора навчальної групи слухачів курсів підвищення кваліфікації за очною, дистанційною та очно-дистанційною формами навчання (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО» (від 24 грудня 2015р. № 01-01/515).

Положення про організацію очно-дистанційного підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти (затверджене вченою радою ДВНЗ «УМО»).

План-графік підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних і керівних кадрів освіти на поточний рік.

10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Додаток А
Таблиця А.10.1

Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів у підвищенні кваліфікації методистів коледжів, технікумів

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кредити	Кафедри
	Загальні			
1	Освітологічна	Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий.	1	ФОД (0,5 кр)
2	Нормативно-правова			УОП (0,5 кр)
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство.	1	ПАМО
4	Фахова	Модуль 3. Посадово-функціональний.	1	ФОД
5	Науково-методична	Модуль 4. Соціально-психологічний.	1	ПУ
6	Інформаційно-комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікативний.	1	ВОС ІКТ
7	Інноваційно-дослідницька	Модуль 6. Інноваційно-дослідницький.	1	ФОД
8	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток.	1	ФОД

Додаток Б
Таблиця Б.10.1

Матриця відповідності компетентностей методистів коледжів, технікумів дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей методистів коледжів, технікумів	Дескриптори НРК			
	Знання	Уміння	Комунікація	Цінності, автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Освітологічна	+			+
2. Нормативно-правова	+			+
<i>Спеціальні (фахові, предметні, функціонально-посадові) компетентності</i>				
3. Управлінська компетентність	+	+	+	+
4. Фахова	+	+		+
5. Науково-методична компетентність.	+	+		+
6. Інформаційно-комунікаційна	+	+	+	
7. Інноваційно-дослідницька	+	+		+
8. Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	+	+	+	+

**Матриця відповідності визначених ОПП результатів
навчання та компетентностей**

Програмні результати навчання	Інтег- ральна	Компетентності							
		Загальні		Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)					
		1	2	3	4	5	6	7	8
Організовувати професійну діяльність на засадах екологічного центризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір	+	+	+						
Упроваджувати сучасні управлінські технології функціонування та розвитку ЗВО	+			+					
Здійснювати методичний супровід моніторингових досліджень, супровід освітнього процесу ЗВО, підтримки й розвитку всіх його суб'єктів	+			+	+	+			
Проектувати рішення з поліпшення психолого-педагогічного змісту і форм управління професійним вдосконаленням фахівців системи вищої та професійно-технічної освіти	+			+					+
Уміти мотивувати суб'єктів освітнього процесу ЗВО для досягнення спільної мети та професійно-особистісного розвитку	+			+	+				+
Визначати психолого-педагогічні умови попередження й подолання професійного стресу, «вигорання» та деформацій особистості педагогічного працівника ЗВО	+							+	+
Уміти здійснювати організаційно-методичний супровід інноваційною діяльністю та впроваджувати нові освітні моделі, технології, проекти у різних сферах суспільного життя, реалізувати координацію інноваційною діяльністю у галузі вищої і професійно-технічної освіти	+					+	+		
Здійснювати координацію дослідно-експериментальної роботи в освітньому середовищі ЗВО	+				+	+			
Демонструвати належні вміння діалогічного спілкування з усіма суб'єктами освітнього процесу, здійснювати співпрацю з навчальними закладами, освітніми та науковими установами, громадськими організаціями та об'єднаннями роботодавців	+								+
Розробляти методичне забезпечення навчально-виробничого та навчально-виховного процесу вищого і професійно-технічного навчального закладу	+					+	+		
Уміти впроваджувати сучасні Інтернет-технології в освітній процес ЗВО, здійснювати розвиток віртуальних педагогічних спільнот	+			+					+
Уміти здійснювати діагностику освітньої діяльності з дисципліни, освітній моніторинг	+			+	+	+	+		
Розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості суб'єктів освітнього процесу (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо)	+							+	+
Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій	+								+
Демонструвати прихильність до етичних зобов'язань, професійних цінностей, етики поведінки у професійній діяльності	+					+	+		

РОЗДІЛ V

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИЧНИХ СЛУЖБ (МЕТОДИСТІВ)

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

_____ М.О. Кириченко

«__» _____ 2018 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**напряму: педагогічні, науково-педагогічні працівники
та керівники закладів освіти**

галузі знань: 01 Освіта

**категорія слухачів: керівники районних (міських) методичних
кабінетів (центрів)**

Київ – 2018

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА.....	171
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	171
2.1. Галузь використання.....	171
2.2. Цільова група.....	172
2.3. Мета і завдання.....	172
2.4. Концепція підвищення кваліфікації.....	173
3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Ї ВИДАМИ РОБІТ.....	176
4. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КЕРІВНИКІВ Р(М)МК(Ц), ЯКІ РОЗВИВАЮТЬСЯ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	177
4.1. Інтегральна компетентність.....	177
4.2. Загальні компетентності.....	177
4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності.....	177
5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ Р(М)МК(Ц).....	178
6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ.....	179
6.1. Види контролю.....	179
6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації.....	179
6.3. Вимоги до випускної роботи.....	179
6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи...	180
7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	180
8. РОЗПОДІЛ ЗМІСТУ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ Р(М)МК(Ц).....	180
8.1. Форми, технології і методи навчання.....	180
8.2. Нормативна складова ОПП	181
8.3. Анотований перелік вибіркового навчальних модулів (спецкурсів).....	182
9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА.....	183
10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ	184
Додаток А. Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів у підвищенні кваліфікації керівників (методистів) Р(М)МК(Ц).....	184
Додаток Б. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей керівників (методистів) Р(М)МК(Ц) дискрипторам НРК.....	184
Додаток В. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей	185

1. ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійну програму підвищення кваліфікації керівників (методистів) Р(М)МК(Ц) схвалено на засіданні кафедри філософії та освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.); затверджено на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 06.11.2018 р.), на засіданні вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 14.11.2018 р.).

Автор-розробник:

Сидоренко Вікторія Вікторівна – завідувач кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти», доктор педагогічних наук, кандидат філологічних наук, доцент.

Рецензенти:

Сорочан Т.М., доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Приставська О.І., директор Навчально-методичного центру м. Львова

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Галузь використання

Освітньо-професійна програма впроваджена в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України та може бути рекомендована для використання (за згодою УМО) у закладах післядипломної педагогічної освіти (ППО) в Україні; органами, що здійснюють управління в галузі післядипломної педагогічної освіти; іншими юридичними особами, що надають освітні послуги в галузі післядипломної педагогічної освіти; вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації всіх форм власності, що забезпечують підвищення кваліфікації працівників методичних служб за напрямом підготовки «Працівники методичних служб». Професійно-педагогічна діяльність працівника методичної служби передбачає виконання професійних завдань, що полягають у «збільшенні існуючого фонду (обсягу) знань, застосуванні певних концепцій, теорій та методів для розв'язання певних проблем чи в систематизованому викладенні відповідних модулів у повному обсязі» (Класифікатор професій ДК 003:2010).

Освітньо-професійна програма (ОПП) підвищення кваліфікації керівників Р(М)МК(Ц) ґрунтується на засадах компетентісного, андрагогічного, акмеологічного, амеологічного підходів, поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації керівників Р(М)МК(Ц) визначає науково обґрунтований зміст і структуру навчання слухачів, основні вимоги до рівня їхніх знань і вмінь, розвиток методологічної, правової, комунікативної, професійно-педагогічної, психолого-фасилітативної, дидактичної, виховної, інформаційної, предметно-наукової, андрагогічної, методичної тощо компетентностей протягом усього міжкурсового періоду.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації керівників Р(М)МК(Ц) вміщує такі дані:

- обсяг навчального часу (ЄКТС-кредити), необхідний для підвищення кваліфікації даної категорії педагогічних працівників;
- профілі загальних і спеціальних компетентностей слухача, які розвиваються в системі підвищення кваліфікації;
- нормативний та вибірковий змісти підвищення кваліфікації (нормативні та вибіркові змістові модулі);
- види педагогічного контролю тощо
- вимоги до змісту підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів на компетентнісній основі;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, вдосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 7 і 8 (в окремих випадках за індивідуальним запитом за 9) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК);
- вимоги до вибіркової складової підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за очною та очно-дистанційною формою;
- форми атестації слухачів підвищення кваліфікації;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості підвищення кваліфікації в умовах післядипломної педагогічної освіти тощо.

ОПП *використовується* в процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для керівників Р(М)МК(Ц);
- визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатору професій;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення навчальних і навчально-тематичних планів за певною категорією працівників.

Програма є *обов'язковою* для підвищення кваліфікації фахівців даного профілю в Університеті, *придатна* для цілей ліцензування та акредитації діяльності Університету, атестації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО, які підвищили кваліфікацію в Університеті.

2.2. Цільова група – керівники Р(М)МК(Ц).

2.3. Мета і завдання

Мета навчання за освітньо-професійною програмою полягає у вдосконаленні управлінської, науково-методичної та професійно-фахової компетентності керівників Р(М)МК(Ц), сприянні їхньому професійному та особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій шляхом реалізації наступних *завдань*:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності;
- отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів в умовах очно-дистанційного навчання.

2.4. Концепція підвищення кваліфікації

Зміст освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації керівників Р(М)МК(Ц) орієнтований на реалізацію принципів і моделей відкритої освіти, інтегруючи основні методологічні підходи до освіти дорослих, зокрема:

- **андрагогічний**, який визначає шляхи вдосконалення процесу здобуття професійно значущих знань, формування вмінь, навичок, настанов з урахуванням специфічних рис навчання дорослих;

- **діяльнісно-творчий**, що спрямовує самостійне творче моделювання навчального процесу на основі цілепокладання, проектування, організації, контролю й рефлексійного аналізу на всіх етапах міжкурсового періоду, передбачає формування творчого потенціалу, інноваційної творчої позиції, внутрішньої пізнавальної мотивації фахівця, його самореалізацію в практичній діяльності;

- **акме-синергетичний**, який націлює професійно-педагогічну діяльність педагогічного працівника на досягнення професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості, що реалізується у творчій діяльності та синергійній цілісності людини в плані її професійного становлення;

- **аксіологічний**, що передбачає вибір особистісно-значущої системи самоорганізації та саморозвитку, індивідуальної освітньої траєкторії, урахування власної «Я-концепції», тобто педагогічних здібностей, якостей і потенційних можливостей, поведінкових моделей, ціннісних настанов, освітньо-особистісних потреб і запитів тощо;

- **системний**, за якого підвищення кваліфікації виступає цілеспрямованою, скоординованою творчою діяльністю всіх суб'єктів (куратора-тьютора, педагогічного працівника, викладацького складу та ін.), при цьому мета і завдання, зміст і метатехнології, форми і засоби навчання, усі етапи професійно-особистісного розвитку взаємозв'язані;

- **компетентнісний, особистісно-розвивальний та персонологізований підходи** зумовлюють оптимізацію індивідуальної освітньої траєкторії кожного суб'єкта, забезпечення свободи свідомого вибору змісту, форм, параметрів і шляхів навчання в системі післядипломної освіти, розвиток компетентностей, формування акмеологічної професійної позиції для самостійного творчого вирішення життєвих і професійних завдань, ініціювання нових цілей;

- **інтегративний підхід**, що є шляхом до інтеграції формальної, неформальної та інформальної освіти педагогічного працівника;

- **коучинг-підхід** допомагає виокремити та сформулювати проблему, цілі, шляхи максимально можливого професійного розвитку та засоби їх досягнення за обраним напрямом, розкриваючи природний потенціал особистості, цінності, прагнення;

- **герменевтичний підхід** уможливорює формування настанов на розуміння (осмислення) педагогічної дійсності з позицій виявлення сенсу освіти як форми соціально-особистісного буття, оволодіння сутнісними законами становлення і розвитку людини, принципами і методами взаєморозуміння суб'єктів освітнього процесу, його інтерпретації тощо;

- **праксеологічний підхід** (від др.-грецьк. *πράξις* – діяльність, *λογία* – наука, вчення; мистецтво техніки «дій») – допомагає розробляти, апробовувати, установлювати норми професійно-педагогічної діяльності, здійснювати пошук способів підвищення її успішності, створювати під час професійно-педагогічної діяльності нові, більш досконалі способи її здійснення; розкрити ефективні механізми застосування педагогічних нововведень; організувати оптимальну інноваційну діяльність в умовах оновленої освітньої парадигми тощо.

Освітньо-професійна програма розроблена з урахуванням основних системоутворювальних принципів побудови відкритої освіти, зокрема:

- *неперервності* – це принцип, що передбачає організацію систематизованого й цілеспрямованого процесу набуття педагогічним працівником необхідних для успішної творчої професійної діяльності компетенцій, професійно значущих якостей протягом усього життя;

- *системності* – сукупність взаємозв'язаних елементів, зокрема цілей, умов, чинників, організаційного, змістового, акметехнологічного, діагностичного й нормативно-правового забезпечення, що уможливорює послідовний, цілісний, логічно впорядкований і структурований поетапний процес професійного розвитку в системі післядипломної освіти;

- *гуманізації* – реалізація принципу уможливорює побудову людиноцентрованої освіти, за якої створюється диференційований освітній простір, тобто сприятливі, комфортні умови для професійного розвитку, вияву творчої індивідуальності та реалізації потенційних ресурсів, що забезпечують високий рівень професійної самоактуалізації, кваліфіковане, якісне, продуктивне виконання професійних завдань, інноваційних ролей і функцій, причому навчальний процес ґрунтується на повазі, взаємній довірі, толерантності;

- *варіативності*, що передбачає комбінаційну гнучкість, можливість вибору параметрів, змісту, методів, джерел, термінів, темпу навчання за індивідуальною освітньою траєкторією, що робить систему навчання ефективною, економічною і цікавою;

- *модульності* – принцип до організації процесу навчання шляхом опанування модульних освітніх програм професійного розвитку на основі поєднання модульних технологій навчання і залікових кредитів, причому слухач послідовно й виважено засвоює навчальний матеріал цілісними, ієрархічно впорядкованими й структурованими частинами (*кредитними модулями, змістовими модулями і підмодулями*), результати яких є підставою для визначення результативності і якості підвищення кваліфікації;

- *гнучкості і мобільності* – принцип полягає в розробці змісту, варіативних планів і програм, параметрів навчання з урахуванням соціокультурних змін і вимог до підготовки конкурентоспроможного фахівця, причому гнучкість методів, метатехнологій, форм;

- *випереджувального професійного розвитку*, що уможливорює підвищення освітньої і професійної кваліфікації та подальший професійний розвиток педагогічного працівника відповідно до інноваційних викликів суспільства й освіти, європейських і державних стандартів;

- *мережевої діяльності*, тобто взаємодії і співробітництва на засадах методичного менеджменту і самоменеджменту в умовах відкритої інформаційно-комунікаційної системи;

- *раціонального поєднання самостійності і творчої активності*, за якого педагогічний працівник моделює й організовує процес професійного розвитку, обирає форми самостійної (підготовка до семінарських, практичних занять, лекцій і под.) та індивідуальної роботи протягом міжкурсового періоду;

- *індивідуалізації та диференціації* – принцип уможливорює планування і реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням професійного досвіду, кваліфікаційної категорії, можливостей, здібностей, індивідуального стилю професійно-педагогічної діяльності;

- *технологічності* – передбачає використання при навчанні в системі ППО ефективних андрагогічних метатехнологій (інтерактивних, тренінгових, акмеологічних, ігротехнологій, психофізіологічних та ін.), методів і прийомів, форм активної взаємодії суб'єктів освітнього процесу;

- *науково-методичного супроводу* – принцип полягає в неперервній підтримці творчих ініціатив, інновацій на всіх етапах міжкурсового періоду, ефективному науковому, інформаційному, предметно-методичному, професійно-кваліфікаційному

забезпеченні процесу самовдосконалення й самореалізації, професійній мотивації до виконання професійних ролей;

- *моніторингу якості*, що забезпечує можливість перманентного вимірювання й оцінювання професійного розвитку, професійної акмединаміки на всіх етапах міжкурсового періоду.

Освітньо-професійну програму укладено відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Зміст освітньо-професійної програми на підставі поєднання модульних технологій і залікових кредитів забезпечує реалізацію комплексної мети підвищення кваліфікації.

Формування змісту підвищення кваліфікації керівників Р(М)МК(Ц) здійснюється з урахуванням галузевої специфіки та професійного спрямування, що визначається:

- викликами відкритого суспільства щодо забезпечення навчальних закладів висококваліфікованими та конкурентоспроможними на ринку освітніх послуг фахівцями;
- сучасними вимогами щодо форм, методів і засобів професійно-педагогічної діяльності працівників;
- досягненнями в напрямках соціальної, педагогічної, психологічної, управлінської, економічної, правової, технологічної та ін. підготовки.

Освітньо-професійна програма складається із структурних елементів – кредитних і змістових модулів, що визначають розвиток інформаційної, діяльнісної та креативної функцій, включають перелік теоретичних і практичних завдань, які виконує слухач на всіх етапах міжкурсового періоду.

Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації керівників Р(М)МК(Ц) моделюється як система навчальних кредитних модулів, що складаються з певної кількості змістових модулів і підмодулів, передбачених для обов'язкового чи додаткового, поглибленого засвоєння матеріалу.

Обсяг освітньо-професійної програми взаємопов'язаний із тривалістю курсів підвищення кваліфікації та визначається в ЄКТС-кредитах/год. Обов'язковим елементом навчального плану є визначення трудомісткості засвоєння навчальних дисциплін як в академічних годинах, так і в ЄКТС-кредитах. Обсяг ЄКТС-кредиту становить 30 академічних годин.

В освітньо-професійній програмі підвищення керівників Р(М)МК(Ц) подано можливе її змістове наповнення, яке регулюється й варіюється куратором-тьютором (у т.ч. за кількістю годин) на всіх етапах міжкурсового періоду з урахуванням *індивідуальної освітньої траєкторії кожного слухача, який визначає параметри процесу навчання (тривалість, форми, методи, зміст, програми навчання, засоби та ін.), бере активну участь у всіх етапах курсової підготовки, здійснює цілепокладання, творчо й варіативно прогнозує результати діяльності, оперує способами та здійснює конструктивну корекцію в принципово нових умовах з урахуванням власних можливостей, потреб, індивідуального темпу, рівня, терміну опанування матеріалу.*

Кількість змістових модулів визначається розробником програми (куратором-тьютором) на підставі загальної, функціональної та фахової складників навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації, що сформовані на основі мети, завдань, настанов курсової підготовки, освітньо-кваліфікаційних характеристик педагогічних працівників, розвитку компетентностей тощо.

Освітньо-професійною програмою передбачено індивідуальна освітня траєкторія слухача за сімома змістовими модулями.

Освітньо-професійна програма включає *аудиторну* і *позааудиторну* роботу слухача курсів підвищення кваліфікації.

Аудиторні заняття складаються з трьох блоків: *інформаційно-мотиваційного* (лекції), *практико-діяльнісного* (практичні, семінарські, тренінгові заняття, тематичні

дискусії, тематичні зустрічі тощо) і *контрольного* (захист курсової творчої роботи (проекту) та ін.).

Під час самостійної роботи педагогічний працівник готується до лекційних, практичних занять, набуває методичних знань при аналізі фахових документів, науково-методичної літератури, зокрема монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, науково-методичних статей, додаткової електронної бібліотеки до освітньо-професійної програми тощо. У такий спосіб забезпечується інтеграція теоретичної і практичної складової неперервного професійного розвитку, мотивація керівних і педагогічних кадрів до продуктивної, творчої діяльності протягом міжкурсового періоду.

3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС , НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОІРЕНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ

Розподіл змісту освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації керівників Р(М)МК(Ц) та організація освітнього процесу залежить від моделі курсової підготовки.

Підвищення кваліфікації керівників (методистів) Р(М)МК(Ц) здійснюється очно-дистанційною формою навчання – **триетапною** (очний (організаційно-мотиваційний) – дистанційний – очний (підсумково-звітний).

Підвищення кваліфікації за **триетапною очно-дистанційною формою (20 тижнів – 210 год.)** передбачає три етапи:

- I етап (очний) – **організаційно-мотиваційний**. Триває 5 днів (45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної),
- II етап (**дистанційний**) (120 годин),
- III етап (очний) - **підсумково-звітний**. Триває 5 днів (45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. – самостійної роботи).

Освітня програма підвищення кваліфікації працівників розрахована на 210 год., що складають 7 ECTS-кредитів.

Таблиця 3.1.

Підвищення кваліфікації за очно-дистанційною формою навчання

Модулі	Очні етапи						Дистанційний етап			
	Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)			Загальна к-сть	Інтернет-заняття (форум, спецкурси)	Обсяг самостійної роботи	
	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)	Загальна к-сть	Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)			Нормативна складова	Вибіркова складова (спецкурси)
Модуль 1	8	8	0	4	4	0	18	0	18	0
Модуль 2	10	10	0	4	4	0	16	3	13	0
Модуль 3	12	12	0	4	4	0	14	4	2	8
Модуль 4	10	10	0	4	4	0	16	4	4	8
Модуль 5	10	10	0	4	4	0	16	0	16	0
Модуль 6	6	0	6	4	3	1	20	0	12	8
Модуль 7	4	0	4	6	5	1	20	0	11,5	8,5

4. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КЕРІВНИКІВ Р(М)МК(Ц), ЯКІ РОЗВИВАЮТЬСЯ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

4.1. Інтегральна компетентність – здатність керівників Р(М)МК(Ц) розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері управлінської, педагогічної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення дослідження, застосування теорій та методів менеджменту, педагогіки і психології в практиці професійної діяльності, яка характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

4.2. Загальні компетентності

Освітологічна: здатність керівників Р(М)МК(Ц) інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію професійної діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності професійній діяльності.

Нормативно-правова: здатність керівників Р(М)МК(Ц) організовувати діяльність в системі освіти та / або власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, фінансової автономії тощо.

4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності

Для керівників Р(М)МК(Ц) управлінська і науково-методична компетентності є пріоритетними.

Управлінська: планувати, організовувати та контролювати професійну діяльність суб'єктів та власну професійну діяльність (*самоменеджмент*) відповідно до сучасних вимог; володіти технологіями науково-методичного супроводу акмерофесіогенезу педагогічних працівників в умовах реформ і соціальних трансформацій; створювати умови та здійснювати професійну діяльність на засадах лідерства та педагогіки партнерства; мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети.

Науково-методична: організовувати підвищення кваліфікації; оцінювати рівень професійної компетентності, виявляти ефективність їхньої діяльності; розробляти, рецензувати та готувати до видання науково-методичне забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти.

Соціально-психологічна: здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови професійної діяльності в умовах діалогу культур; сприяти взаємодії та згуртованості фахівців системи освіти, конструктивно розв'язувати професійні конфлікти, налагоджувати їх взаємодію з іншими освітніми організаціями, їх керівниками, іншими організаціями, що причетні до освітнього процесу; володіти формами і методами підтримки й розвитку / саморозвитку всіх його суб'єктів.

Інноваційно-дослідницька: здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування освітніх організацій; розвитку суб'єктів освітнього процесу; психологічного супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи закладу освіти; визначати психологічно обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі освіти тощо.

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність керівників Р(М)МК(Ц) здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність у сфері психології; мотивувати себе та працівників до професійного та особистісного зростання; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості, цінності, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства тощо.

Інформаційно-комунікаційна: здатність керівників Р(М)МК(Ц) використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерну техніку, що дозволяють досягати цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку, у тому числі: мережеві системи пошуку та обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси та технології, мультимедійне обладнання; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних діагностики та результатів експериментального дослідження тощо.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ Р(М)МК(Ц)

Результати підвищення кваліфікації

Актуальність підвищення кваліфікації керівників Р(М)МК(Ц) полягає в необхідності розробки та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії працівників з метою реалізації освітньої політики держави шляхом запровадження інноваційних форм, методів та технологій навчання на засадах андрагогіки з урахуванням потреб слухачів, держави та глобалізованого світу.

Формальна система підвищення кваліфікації керівників Р(М)МК(Ц), яка має професійний кадровий потенціал, науково-методичне, навчальне та інформаційне забезпечення, здатна створити всі умови для якісного та систематичного навчання.

Результатом підвищення кваліфікації керівників Р(М)МК(Ц) є підготовка конкурентоспроможних на ринку освітніх послуг фахівців, які здатні забезпечувати випереджувальність розвитку країни, готові виконувати роль консолідаторів нації, активно зреалізовувати освітні проекти національного масштабу, витримувати конкуренцію на європейському і світовому ринку освітніх послуг тощо.

Професійний розвиток керівників Р(М)МК(Ц) передбачає організацію диференційованого освітнього простору за індивідуальною освітньою траєкторією, упровадження багатоваріантних освітньо-професійних програм, моделей, форм освіти дорослих, реалізацію інноваційних методологічних підходів, андрагогічних технологій тощо.

Програмні результати навчання, що визначають нормативний зміст підвищення кваліфікації

У результаті підвищення кваліфікації слухач має:

- Організовувати професійну/управлінську діяльність протягом міжкурсового періоду на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, вимогами інтеграції в європейський освітній простір.
- Залучати в простір освіти дорослих потенційних партнерів наукової, методичної, практичної сфери, що передбачає обмін досвідом, фіндрайзинг освітніх педагогічних ініціатив та інновацій, реалізацію спільних освітніх і наукових проектів, отримання стипендій міжнародних фондів, участь у проектних грантах, взаємозалучення наукових експертів, консультантів і коучів із відповідної проблематики, активізацію наукових дискусій і рефлексії, взаємозбагачення й поширення кращих практик тощо.
- Зміцнювати інформаційно-мережеву взаємодію методичних служб усіх рівнів для здійснення науково-педагогічного, організаційного, методичного, інформаційно-комунікаційного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників в освітніх моделях курсів підвищення кваліфікації та міжкурсового періоду.
- Ураховувати запити і потреби замовників освітніх послуг у структуруванні змісту, доборі інноваційних форм, андрагогічних, акмеологічних технологій науково-методичного супроводу професійним розвитком фахівців шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти.

- У межах Українського відкритого університету післядипломної освіти (УВУПО) активно долучитися до розбудови освіти дорослих на засадах інноваційних методологічних підходів і принципів освіти дорослих, моделей відкритої освіти.

- Надавати дорадницькі освітні послуги (матеріальні і нематеріальні) педагогічним працівникам, керівникам закладів і установ освіти.

- Аналізувати, узагальнювати та транслювати інноваційний ППД.

- Здійснювати підготовку та експертизу науково-методичного забезпечення професійного розвитку фахівців на всіх етапах міжкурсового періоду тощо.

- Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

- Адекватно оцінювати власний рівень педагогічної майстерності, реальні можливості, професійно-особистісні потреби, запити, професійні настанови.

- Моделювати індивідуальну освітню траєкторію розвитку професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості (програму індивідуально-особистісного руху) з опорою на мотиваційні детермінанти, суб'єктний досвід, потенційні можливості протягом міжкурсового періоду тощо.

- Володіти навичками, настановами до педагогічного акмепрофесіогенезу шляхом формальної, неформальної, інформальної освіти, системного використання андрагогічних, акмеологічних технологій у системі освіти дорослих, створення людиноцентрованого, фасилітативного формату освітньої діяльності, співпраці, інноваційності й адаптивності.

6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

6.1. Види контролю

Захист випускної роботи – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість виконання слухачами індивідуальних завдань у процесі підвищення кваліфікації.

Реферат (есе) – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість опанування слухачами змісту спецкурсів на дистанційному етапі навчання.

Тестування – форма педагогічного контролю, яка дає змогу встановити результати підвищення кваліфікації, набуті фахівцями в умовах формальної, неформальної й інформальної освіти, та їх відповідність вимогам певних стандартів та/або освітньо-професійних програм.

Тест – інструмент, що призначений для педагогічного вимірювання рівня та якості підвищення кваліфікації, який складається з системи тестових завдань, стандартизованої процедури проведення, обробки й аналізу результатів.

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) ОПП. З цією метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються питання для самоконтролю.

6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи.

6.3. Вимоги до випускної роботи

Визначено в Положенні про випускну роботу слухача курсів підвищення кваліфікації та порядок її захисту випускову, затверджене наказом ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/515 від 24 грудня 2015 р.

6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи

До захисту випускної роботи допускаються слухачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план підвищення кваліфікації.

Умовою допуску слухача до захисту є наявність роботи, оформленої за вимогами, які висуваються до даного роду робіт, рішення випускової кафедри, рецензії фахівця з відповідної галузі.

Захист випускної роботи відбувається публічно на засіданні комісії, склад якої затверджується у встановленому в Університеті порядку.

7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, яка у контексті забезпечення якості підвищення кваліфікації передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості підвищення кваліфікації;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду й оновлення освітньо-професійних програм;
- 3) щорічне оцінювання слухачів (конкурс випускних робіт), науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах, та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників ;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за освітньо-професійною програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації працівників психологічних служб;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і слухачів;
- 9) інших процедур і заходів.

8. РОЗПОДІЛ ЗМІСТУ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ Р(М)МК(Ц)

8.1. Форми, технології і методи навчання

Форми організації освітнього процесу за вибором професорсько-викладацького складу: лекція, семінарське заняття, тренінг, тематична дискусія, інструктивно-методичне заняття, спецкурс, індивідуальна та групова консультації, самостійна робота; дистанційна лекція, відеолекція, мультимедіалекція, вебінар, дистанційне консультування, відеоконференція, чат-заняття, форум, Інтернет-заняття тощо.

Технології навчання: інтерактивні, адаптивні, акмеологічні практикуми, аналіз ситуацій або case-метод, тренінги (сенситивні, акмеологічні, аутопсихологічні, комунікативні, корпоративні, тренінги лідерства, культури мовлення, креативних якостей та ін.), ігротехнології професійного розвитку, зокрема імітаційні, ділові, організаційно-діяльнісні, рольові, ситуаційно-рольові, практичні і семінарські заняття, тематичні дискусії, конференції з обміну досвідом та ін.

Методи навчання: проблемний виклад навчального матеріалу, сугестивний метод, метод укрупнених блочних одиниць, використання інформаційно-комунікаційних технологій, дослідницький метод тощо.

Методи оцінювання: оцінка за випускню творчу роботу, участь в інформаційному, практичному й контрольному блоках ОПП.

Методичне забезпечення: інтерактивні комплекси навчально- і науково-методичного забезпечення курсів підвищення кваліфікації, електронна бібліотека до ОПП, методичні рекомендації тощо.

Форми роботи викладача такі:

- організація і проведення аудиторних і позааудиторних занять;
- розгляд навчального матеріалу кредитних (змістових) модулів на лекціях, інтерактивних, актуалізованих лекціях та тренінгових, практичних, семінарських, тематичних заняттях, тематичних зустрічах, Інтернет-заняттях;
- консультування слухачів;
- організація і проведення захисту випускної творчої роботи тощо.

Форми роботи слухача такі:

- проведення поточного самодіагностування для виявлення індивідуально-особистісних і професійних настанов, рівня професійної компетентності, набутих компетенцій, самомотивації професійного розвитку;
- розробка ІОТ на всіх етапах курсової підготовки;
- опрацювання навчального матеріалу на основі комплексу навчально-методичних матеріалів, додаткової електронної бібліотеки, завдань для самостійної та індивідуальної роботи;
- ознайомлення з бібліотечними фондами (електронною бібліотекою освітньо-професійної програми);
- вибір спецкурсів (вибіркових навчальних модулів), що значно поглиблюють, розширюють тематику курсової підготовки, відбивають ширше розуміння актуальних проблем організації науково-методичної роботи в умовах реформування освіти, детальніше окреслюють перспективну проблему як для індивідуальної творчої роботи педагогічного працівника, так і ППО зокрема;
- використання Інтернету з навчальною метою (пошук і аналіз інформації, робота в чаті, форумі, робота з електронною поштою через веб-інтерфейс, отримання пошти, створення і відправка листів, робота з відкритою мережею);
- участь слухача курсів в Інтернет-заняттях, Інтернет-консультаціях;
- захист випускної творчої роботи.

8.2. Нормативна складова ОПП

Зміст підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів ППО може бути представлений нормативними та вибічковими змістовими модулями.

Модуль 1. Освітлогічний і нормативно-правовий

Мета модуля: на основі освітлогічного аналізу реформування й модернізації ситсеми освіти в Україні поглибити та розширити уявлення керівників Р(М)МК(Ц) щодо сучасної філософії освіти, етичних засад професійної діяльності, оновлення, нормативно-правового забезпечення діяльності системи освіти. Розширення і вдосконалення інформаційної та діяльнісної функцій керівників Р(М)МК(Ц) з питань гуманізації і гуманітаризації освіти, нормативно-правового забезпечення її, філософії освіти, трансформаційних освітніх процесів, стратегії розвитку регіональної системи освіти, соціології, охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу та інших аспектів професійно-педагогічної діяльності тощо.

Модуль 2. Менеджмент і лідерство

Мета модуля: ознайомлення слухачів із цілями, завданнями, принципами, документами щодо входження системи освіти України до європейського освітнього простору на умовах партнерства; удосконалення управлінської компетентності слухачів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій, розвиток управлінської культури, лідерських якостей.

Модуль 3. Посадово-функціональний

Мета модуля: удосконалення науково-методичної компетентності керівників Р(М)МК(Ц). Модуль орієнтує керівників Р(М)МК(Ц) на здобуття додаткових знань, умінь, формування певних навичок, набуття компетенцій відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик щодо оновлення змісту освіти, знань нормативно-правової бази, нових підходів в освіті дорослих, технології організації дослідно-експериментальної роботи в регіоні, концептуально-технологічних і практичних аспектів впровадження інноваційних освітніх технологій в освітній процес, діалогізації освіти, комунікативного, соціально-перцептивного та інтерактивного аспектів спілкування тощо.

Модуль 4. Соціально-психологічний

Мета модуля: вдосконалення психологічної (фахової) компетентності слухачів, сприяння їхньому професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій. Модуль передбачає здобуття додаткових знань і умінь (відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик фахівця) в галузі психології, педагогіки, акмеології, ознайомлення з науково-теоретичними підходами до розуміння впливу наук на формування соціальної компетентності особистості, її життєспроможності тощо.

Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний

Мета модуля: ознайомлення слухачів із методологічними аспектами організації самостійної роботи в середовищі дистанційного навчання; використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійно-педагогічній діяльності, інформаційно-комунікаційними засобами, що функціонують суспільстві, знаковими системами, елементами культури комунікації; набуття бази знань та вмінь для ефективного впровадження інформаційних технологій у роботу закладів освіти.

Модуль 6. Інноваційно-дослідницький

Мета модуля: удосконалення інноваційно-дослідницької компетентності слухачів, підготовка до науково-методичного менеджменту освітніх інновацій та професійних ініціатив.

Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток

Мета модуля: удосконалення компетентності з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку керівників Р(М)МК(Ц), сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

8.3. Анотований перелік вибірових навчальних модулів (спецкурсів)

Основу вибірових навчальних модулів становлять спецкурси.

Спецкурс – цілісна одиниця змісту курсів підвищення кваліфікації, представлена сукупністю теоретичних, семінарських, практичних занять загальним обсягом 0,2-0,5 кредитів, які системно забезпечують розвиток певної професійної компетентності слухачів. Обсяг спецкурсів становить не менше 25% від загального обсягу кредитів програми підвищення кваліфікації. Вибіркові навчальні модулі спрямовано на забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів слухачів.

Анотований перелік вибірових навчальних модулів (спецкурсів) вноситься до навчально-тематичних планів у вигляді додатка.

9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації керівників Р(М)МК(Ц) ґрунтується на ідеях і положеннях *міжнародних документів* із проблем розвитку освіти дорослих в умовах глобалізації та європейської інтеграції, також *загальнодержавних документів*, що становлять нормативно-правову базу післядипломної педагогічної освіти:

- Рамкова програма оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя (Європейський парламент і Рада Європейського Союзу 17 січня 2018 року);
- Брюггське (2010) та Бухарестське (2012) комюніке;
- Педагогічна Конституція Європи, прийнята на II Форумі ректорів педагогічних університетів європейського простору (2013);
- Закони України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015);
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки;
- Концепція освіти дорослих в Україні (2011);
- Концепція «Нова українська школа (2017);
- Проект Концепції розвитку педагогічної освіти (2018);
- Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» (2018);
- Проект концептуальних засад «Сучасна професійна освіта» (2018);
- Концепція впровадження медіа-освіти в Україні (2010);
- Концепція профільного навчання у старшій школі (2013);
- Державний стандарт повної і загальної середньої освіти (2011);
- Положення про районний (міський) методичний кабінет (центр) (2008);
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікації» (від 23 листопада 2011 р. № 1341);
- «Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України (7 липня 2010 р. № 564).

Також ураховано Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання (2018), «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» (від 18 листопада 2015 р., протокол № 8), Методичні рекомендації щодо розроблення освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації у ЦППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (2018), «Положення про куратора навчальної групи слухачів курсів підвищення кваліфікації за заочною, дистанційною та очно-дистанційною формами навчання в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», «Положення про форми навчально-методичної документації для забезпечення освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (2015); «Кваліфікаційні вимоги до професійної діяльності педагогічних працівників», професійно-кваліфікаційні характеристики (ПКХ) на основі компетентнісного підходу, освітньо-кваліфікаційні характеристики педагогічних та керівних кадрів, обґрунтовані в Національній рамці кваліфікацій.

10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Додаток А
Таблиця А.10.1

Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів у підвищенні кваліфікації керівників (методистів) Р(М)МК(Ц)

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кредити	Кафедри
	Загальні			
1	Освітологічна	Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий	1	ФОД (0,5 кр)
2	Нормативно-правова			УОП (0,5 кр)
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство	1	ПАМО
4	Соціально-психологічна	Модуль 3. Соціально-психологічний	1	ПУ
5	Науково-методична	Модуль 4. Посадово-функціональний	1	ФОД
6	Інформаційно-комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний	1	ВОС ІКТ
7	Інноваційно-дослідницька	Модуль 6. Інноваційно-дослідницький	1	ФОД
8	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток	1	ФОД

Додаток Б
Таблиця Б.10.1

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей керівників (методистів) Р(М)МК(Ц) дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей	Дескриптори НРК			
	Знання	Уміння	Комунікація	Цінності, автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Освітологічна	+			+
2. Нормативно-правова	+			+
<i>Спеціальні (фахові, предметні, функціонально-посадові) компетентності</i>				
3. Управлінська компетентність	+	+	+	+
4. Соціально-психологічна	+	+		+
5. Науково-методична компетентність.	+	+		+
6. Інформаційно-комунікаційна	+	+	+	
7. Інноваційно-дослідницька	+	+		+
8. Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності													
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності						Спеціальні (фахові, посадово-функціональні) компетентності						
		Освітологічна	Нормативно-правова					Управлінська	Соціально-психологічна	Науково-методична	Інноваційно-дослідницька	Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Інформаційно-комунікаційна	
Навчальна спрямованість	+	+							+	+	+	+		
Соціальне реагування та комунікативність			+					+	+	+	+		+	
Ціннісна орієнтація	+	+						+	+			+		
Ціннісна організація та концептуалізація	+	+	+					+	+			+		
Ціннісна детермінація		+	+					+	+			+	+	

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

_____ М.О. Кириченко

«__» _____ 2018 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**напряму: педагогічні, науково-педагогічні працівники
та керівники закладів освіти**

галузі знань: 01 «Освіта»

категорія слухачів: працівники методичних кабінетів (центрів)

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА.....	188
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	188
2.1. Галузь використання.....	188
2.2. Цільова група.....	189
2.3. Мета і завдання.....	189
2.4. Концепція підвищення кваліфікації.....	189
3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ.....	190
4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА.....	191
4.1. Інтегральна компетентність.....	191
4.2. Загальні компетентності.....	191
4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні) компетентності....	191
5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	194
6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ.....	194
6.1. Види контролю.....	194
6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації.....	195
6.3. Вимоги до випускної роботи.....	195
6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи...	195
7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	195
8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ.....	196
8.1. Нормативна складова ОПП	196
8.1.1. Мета і завдання.....	196
8.1.2. Зміст нормативної складової.....	196
8.2. Вибіркова складова (спецкурси).....	200
8.2.1. Мета і завдання вибіркової складової.....	200
9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА.....	200
10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	202
Додаток А. Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів ЄКТС у підвищенні кваліфікації працівників системи освіти.....	202
Додаток Б. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.....	202
Додаток В. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання та компетентностей	203

1. ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійну програму підвищення кваліфікації методистів Р(М)МК(Ц) схвалено на засіданні кафедри філософії та освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.); затверджено на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 06.11.2018 р.), на засіданні вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 14.11.2018 р.).

Автори-розробники:

Кравчинська Тетяна Сергіївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Фарухшина Марина Шаміліївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Мірошниченко Олена Олександрівна – старший викладач кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти».

Рецензенти:

Сорочан Т.М., доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Приставська О.І., директор Навчально-методичного центру м. Львова.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Галузь використання

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації категорії слухачів методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань використовується у процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для категорій слухачів методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань;
- визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатора професій працівників за категоріями;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення навчальних і робочих навчальних планів за категорією слухачів методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань.

Головна ідея підвищення кваліфікації категорії слухачів методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань, полягає в оновленні, вдосконаленні, розвитку загальних і спеціальних (посадово-функціональних компетентностей) на основі базової освіти, професійного та життєвого досвіду,

особистісних інтересів, соціальних запитів і потреб держави щодо ефективного виконання професійних обов'язків педагогічними працівниками.

2.2.Цільова група – методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань (із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Математика» і «Природознавство»; «Мови і літератури» і «Суспільствознавства»; «Технології», «Здоров'я і фізична культура», «Мистецтво»; «Початкова освіта» та інклюзивна освіта; із дошкільної та інклюзивної освіти; із освітнього моніторингу та ЗНО; із позашкільної освіти та роботи з обдарованими дітьми)

2.3.Мета і завдання.

Мета полягає в оновленні, удосконаленні і розвитку професійних та соціокультурних компетентностей слухачів протягом усього андрагогічного циклу в умовах освітніх реформ та соціально-економічних трансформацій.

Для досягнення поставленої мети визначено основні завдання:

- систематизація та розвиток знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, філософських, психологічних та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності слухачів;
- отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації до професійної діяльності та особистісного розвитку слухачів.

2.4.Концепція підвищення кваліфікації

Організація підвищення кваліфікації методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань потребує забезпечення: системного підходу до процесу навчання і змісту професійного вдосконалення; інтегративного підходу; органічного зв'язку теорії і практики, наукової і методичної підготовки слухачів; забезпечення активної позиції слухачів у навчальному процесі; єдності фахової підготовки і розширення світоглядних поглядів; зростання рівня загальної та педагогічної культури; відповідність планування навчального процесу фаховій спрямованості слухачів.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань визначається основними підходами до організації підвищення кваліфікації, які спираються на ключові андрагогічні принципи навчання: системності навчання; спільної діяльності; пріоритетності самостійного навчання; використання власного досвіду; індивідуалізації навчання; контекстності; актуалізації результатів навчання; розвитку освітніх потреб; усвідомлення навчання.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань розроблена з урахуванням основних принципів побудови відкритої освіти: неперервності, системності, гуманізації, варіативності, модульності, гнучкості й мобільності, випереджувального професійного розвитку, мережевої діяльності, раціонального поєднання самостійності й творчої активності, індивідуалізації та диференціації.

3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОІРЕНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ

Загальні вимоги до обсягу освітньо-професійної програми:

Обсяг освітньо-професійної програми становить на 7 кредитів ЄКТС / 210 годин (табл. 3.1).

Таблиця 3.1.

Розподіл годин за очною моделлю навчання (210 год / 7 кред. ЄКТС)

Модулі	Загальний обсяг годин	Очні етапи						Дистанційний етап				
		Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)			Загальна к-сть	Обсяг аудиторних год (дистанційно)		Обсяг самостійної роботи	
		Загальна к-сть	Інваріантна складова	Варіативна складова (спекурси)	Загальна к-сть	Інваріантна складова	Варіативна складова (спекурси)		Інваріантна складова	Варіативна складова (спекурси)	Інваріантна складова	Варіативна складова (спекурси)
Модуль 1	30	10	10	0	2	2	0	18	0	4	6	8
Модуль 2	30	10	10	0	4	4	0	16	0	4	5	8
Модуль 3	30	12*	12*	0*	4*	4*	0*	14*	4*	4*	2*	4*
Модуль 4	30	10	10	0	4	4	0	16	0	4	4	8
Модуль 5	30	8	8	0	6	6	0	16	4	4	4	4
Модуль 6	30	6*	0*	6*	4*	0*	4*	20*	0*	0*	12*	8*
Модуль 7	30	4*	0*	4*	6*	0*	6*	20*	0*	0*	12*	8*

Обсяг одного навчального модуля встановлений у межах 30 год / 1 кредита ЄКТС, кількість обов'язкових модулів – 5. Кожен модуль має дві складові: нормативну та вибірккову, а за дистанційною та очно-дистанційною формами навчання ще й 1 – 2 додаткових вибіркових модулів, що поглиблюють знання та уміння, розвивають особистісно-професійні якості та цінності за провідними модулями професійного спрямування. Це дасть змогу диференціювати навчання слухачів із різною підготовкою та досвідом професійної діяльності, а також у майбутньому зараховувати результати неформального та інформального навчання.

Підвищення кваліфікації методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань здійснюється за триетапною очно-дистанційною формою навчання:

– I етап очний – 5 днів, 45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. самостійної;

– II етап дистанційний – 120 годин, навчання відбувається на платформі Віртуальної кафедри андрагогіки (<https://ppo.mk.ua/>);

– III етап очний – 5 днів 45 год., із яких 30 год. аудиторної роботи, 15 год. самостійної роботи.

4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА

4.1. Інтегральна компетентність методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань визначається здатністю розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог; здатністю розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та / або професійної практики; здатністю розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та / або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та / або професійної практики; здатність реалізовувати андрагогічні, методичні, аксіологічні, інноваційні принципи організації науково-методичної роботи з вчителями; адаптуватися до модернізаційних процесів загальноосвітнього значення; удосконалювати загальну і мовленнєву культуру.

Орієнтовний перелік загальних і спеціальних компетентностей.

4.2. Загальні компетентності

Освітологічна: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію професійної діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності професійній діяльності.

Нормативно-правова: здатність керівників (методистів) Р(М)МК(Ц) організовувати діяльність в системі освіти та / або власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, фінансової автономії тощо.

4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні) компетентності.

Соціально-психологічна: здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови професійної діяльності в умовах діалогу культур; сприяти взаємодії та згуртованості фахівців системи освіти, конструктивно розв'язувати професійні конфлікти, налагоджувати їх взаємодію з іншими освітніми організаціями, їх керівниками, іншими організаціями, що причетні до освітнього процесу; володіти формами та методами підтримки й розвитку / саморозвитку всіх його суб'єктів; знати закономірності, умови, технології для забезпечення нормальної життєдіяльності здобувачів освіти задля оптимального функціонування їхніх фізіологічних процесів; мати знання з загальної, вікової, соціальної психології, валеології та вміти застосовувати їх у своїй професійній діяльності; знати особливості роботи з обдарованими дітьми. Здійснювати профілактику професійного та емоційного вигорання; володіти навичками психологічної саморегуляції; володіти навичками врегулювання конфліктних ситуацій суб'єктів освітнього процесу.

Науково-методична: здатність упроваджувати сучасні форми, методи, технології освіти у професійній діяльності; конструктивно оцінювати зміст освіти, якість надання освітніх послуг і результатів роботи педагогічних працівників, проводити експертизу освітнього середовища, надавати консультації педагогічним працівникам, узагальнювати власний педагогічний досвід і презентувати його педагогічній спільноті; рецензувати та готувати до видання науково-методичні матеріали з питань професійної діяльності та її вдосконалення; знати закономірності, технології, методики, методи викладання і навчання конкретного предмета або дисципліни; часткові методики для застосування з учасниками освітнього процесу з особливими освітніми потребами та в роботі з обдарованими дітьми.

Інноваційно-дослідницька: здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування освітніх організацій;

розвитку суб'єктів освітнього процесу; впроваджувати інноваційні технології в роботу вчителів; вміти будувати інклюзивне середовище для дітей з особливими освітніми потребами; взаємодіяти з батьками дітей, які виховують дитину з особливими освітніми потребами.

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність з метою оновлення, вдосконалення, розвитку посадово-функціональних компетентностей; мотивувати себе та інших до професійного й особистісного зростання, до самомаркетингу; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самоудосконалювати) професійно важливі якості особистості фахівців системи освіти (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії та ін.); ціннісні орієнтації, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства.

Інформаційно-комунікаційна: здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерну техніку, е-педагогіку, що дозволяють створювати сучасне освітнє середовище і досягати цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку суб'єктів освітнього процесу, у тому числі: мережеві системи пошуку й обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси та технології, мультимедійне обладнання; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних моніторингу, результатів експериментального дослідження; знати закономірності роботи з інформацією, засобами масової комунікації, їх історію та особливості функціонування, користь і шкоду для учасників освітнього процесу.

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Мова і літератури» і «Суспільствознавства»

Здійснювати науково-методичний супровід інноваційної діяльності в освітній галузі «Мова і література» і «Суспільствознавство»; забезпечувати підвищення рівня володіння педагогами інноваційними технологіями предметного навчання мови і літератури (у тому числі - іноземної) і суспільствознавства; здійснювати реалізацію потенціалу предметів «Мова і література» і «Суспільствознавство», що соціалізує і розвиває особистість у рамках інтегрованого навчання; підвищувати якість освітнього процесу засобами предметної позаурочної діяльності; уміти управляти якістю предметного вивчення мови і літератури, суспільствознавства; володіння різноманітними методами предметної дидактики (сучасні технології навчання мови, літератури, суспільствознавства); здатність до прогнозування, здійснення педагогічної експертизи в галузі мови і літератури, суспільствознавства, трансформування наукових ідей у практику.

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Математика» і «Природознавство»

Здійснювати науково-методичний супровід на основі вимог Державного стандарту освітніх галузей «Математика» і «Природознавство» для забезпечення інтелектуального розвитку учнів, розвитку їх уваги, пам'яті, логіки, культури мислення та інтуїції; вміти формувати в учнів математичну компетентність для забезпечення життєдіяльності в сучасному світі; здійснювати реалізацію розвитку в учнів формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів.

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Технології», «Здоров'я і фізична культура», «Мистецтво»

Здійснювати науково-методичний супровід інноваційної діяльності в освітній галузі Державного стандарту «Технології», «Здоров'я і фізична культура», «Мистецтво».

Забезпечувати підвищення рівня володіння вчителями інноваційними технологіями з формування та розвитку проектно-технологічної, інформаційно-комунікаційної, здоров'язберігаючої, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей учнів. Сприяти мотивації вчителів до поглиблення знань в галузі технологій, здоров'я і фізичної культури, мистецтва. Підвищувати якість освітнього процесу шляхом використання сучасних ІКТ у процесі викладання предметів з галузей мистецтва, здоров'я і фізичної культури. Сприяти підготовці молоді до забезпечення власної безпеки та безпеки інших людей у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу; здатності до пізнавальної та практичної діяльності у певному виді мистецтва; усвідомлення учнями значущості ролі технологій як практичного втілення наукових знань. Здійснювати педагогічну експертизу в галузі технологій, здоров'я і фізичної культури, мистецтва.

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Початкова освіта» та інклюзивна освіта

Здійснювати науково-методичний супровід: на основі нового Державного стандарту початкової освіти та Концепції «Нова українська школа», упроваджуючи новий зміст початкової освіти, заснований на формуванні в учнів компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві; із застосуванням методів педагогіки партнерства, яка ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками; орієнтуючись на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм; застосовуючи наскрізний процес виховання, який формує цінності; упроваджуючи сучасні форми, методи, технології освіти; надаючи консультації педагогічним працівникам; використовуючи новітні методики для навчання учнів з особливими освітніми потребами та для роботи з обдарованими дітьми.

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із дошкільної та інклюзивної освіти

Здійснювати науково-методичний супровід: на основі знань про розвиток дитини відповідно до її вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб; впроваджуючи в освітній процес принципи наступності між дошкільною та початковою ланками освіти; застосовуючи новітні методики розвитку самостійності дитини, плекаючи творчість й допитливість, принципи інклюзивної освіти.

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із позашкільної освіти та роботи з обдарованими дітьми

Здійснювати науково-методичний супровід інноваційної діяльності педагогів у системі позашкільної освіти; забезпечувати підвищення рівня володіння педагогами інноваційними технологіями психолого-педагогічного супроводу творчо обдарованої особистості; підвищувати якість освітнього процесу засобами предметної позаурочної діяльності; уміння управляти якістю предметного вивчення мови і літератури, суспільствознавства; здатність до прогнозування, здійснення педагогічної експертизи в предметній галузі, трансформування наукових ідей у практику; здатність до розвитку творчої діяльності, здібностей і нахилів особистості, здатність розвивати творчий потенціал.

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із освітнього моніторингу та ЗНО

Здійснювати науково-методичний супровід: упроваджуючи інновації, свідомий аналіз практики, рефлексію особистого педагогічного досвіду; володіючи необхідною для організації та проведення моніторингового дослідження з визначення рівня навчальних досягнень учнів методами тестування; підвищуючи якість підготовки працівників закладів загальної середньої освіти в галузі педагогічного оцінювання, тестування та моніторингу якості освіти; порівнянням досягнутих результатів розвитку освітньої системи України з міжнародними моніторинговими дослідженнями; забезпечуючи оперативність збору й

обробки інформації для проведення незалежного об'єктивного аналізу й оцінки ситуації та підготовки рекомендацій щодо усунення причин, виявлених недоліків і відхилень при складанні учнями ЗНО, розвиваючи загальну управлінську культуру педагогів щодо використання у своїй діяльності результатів моніторингового обстеження та прогнозних висновків.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Результати навчання, що визначають нормативний зміст підвищення кваліфікації:

- 1) планувати та організовувати професійну діяльність відповідно до сучасних вимог;
- 2) здійснювати науково-дослідну діяльність для впровадження інноваційної діяльності та формувати готовність педагога до роботи в умовах модернізаційних викликів;
- 3) здійснювати професійну діяльність на засадах педагогіки партнерства;
- 4) розвивати власну мотивацію професійної діяльності та інших суб'єктів освітнього процесу до професійного й особистісного зростання;
- 5) сприяти взаємодії між учасниками освітнього процесу;
- 6) уміти впроваджувати перспективний педагогічний досвід та демонструвати знання теоретичних основ інноваційних технологій навчання (за фахом);
- 7) уміло та конструктивно розв'язувати професійні конфлікти;
- 8) розробляти науково-методичний інструментарій професійного розвитку педагогів;
- 9) володіти практичними прийомами використання ІКТ в освітньому просторі, способами організації дистанційного навчання;
- 10) здійснювати науково-дослідну діяльність для впровадження інноваційної професійної діяльності;
- 11) використовувати набуті знання з нормативно-правових аспектів у сфері освіти України;
- 12) розробляти науково-методичні матеріали з питань професійної діяльності та її вдосконалення;
- 13) уміти оцінювати зміст освіти, якість надання освітніх послуг і результатів роботи педагогічних працівників;
- 14) удосконалювати та розвивати професійно важливі якості особистості фахівців системи освіти;
- 15) здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність з метою оновлення, вдосконалення, розвитку посадово-функціональних компетентностей;
- 16) демонструвати знання з упровадження сучасних форм, методів, технологій освіти у професійній діяльності (за фахом);
- 17) здійснювати самооцінювання власної професійної діяльності;
- 18) підтримувати активну участь у мережних педагогічних товариствах;
- 19) удосконалювати та розвивати інклюзивну освітню політику навчального закладу для учнів з особливими навчальними потребами.

6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

6.1. Види контролю

Педагогічний контроль здійснюється за різними видами відповідно до визначених нормативними документами Університету щодо того чи іншого виду підвищення кваліфікації.

Захист випускної роботи – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість виконання слухачами індивідуальних завдань у процесі підвищення кваліфікації.

Реферат – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість опанування слухачами змісту спецкурсів на дистанційному етапі навчання.

Тестування – форма педагогічного контролю, яка дає змогу встановити результати підвищення кваліфікації, набуті фахівцями в умовах формальної, неформальної й інформальної освіти, та їх відповідність вимогам певних стандартів та/або освітньо-професійних програм.

Тест – інструмент, що призначений для педагогічного вимірювання рівня та якості підвищення кваліфікації, який складається з системи тестових завдань, стандартизованої процедури проведення, обробки й аналізу результатів.

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) ОПП. З цією метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються питання для самоконтролю.

6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі, визначеній нормативно щодо того чи іншого виду підвищення кваліфікації, зокрема:

- публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи – курси підвищення кваліфікації за фахом, тематичні, авторські тощо;
- захисту випускної роботи або реферату або тестування – курси підвищення кваліфікації за накопичувальною системою організації освітнього процесу.

6.3. Вимоги до випускної роботи.

Визначено в Положенні про випускну роботу слухача курсів підвищення кваліфікації та порядок її захисту випусково, затвердженому наказом ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/515 від 24 грудня 2015 р.

Випускна робота допускається до захисту рішенням випускової кафедри за умови її відповідності вимогам вищезазначеного Положення.

6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи.

До захисту випускної роботи допускаються слухачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план підвищення кваліфікації.

Умовою допуску слухача до захисту є наявність роботи, оформленої за вимогами, які висуваються до даного роду робіт, рішення випускової кафедри, рецензії фахівця з відповідної галузі.

Захист випускної роботи відбувається публічно на засіданні комісії, склад якої затверджується у встановленому в Університеті порядку.

Захист випускної роботи *або* реферату *або* тестування з метою верифікації результатів підвищення кваліфікації відбувається на засіданні спеціальної комісії, створеної відповідно до Положення про підвищення кваліфікації керівних, педагогічних і науково-педагогічних кадрів освіти за накопичувальною системою організації освітнього процесу.

7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, яка у контексті забезпечення якості підвищення кваліфікації передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості підвищення кваліфікації;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду й оновлення освітньо-професійних програм;
- 3) щорічне оцінювання слухачів (конкурс випускних робіт), науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах, та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників ;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за освітньо-професійною програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації працівників психологічних служб;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і слухачів;
- 9) інших процедур і заходів.

8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ

8.1. Нормативна складова

8.1.1. Мета і завдання нормативної складової підвищення кваліфікації слухачів передбачає: оновлення, удосконалення та розвиток методологічної і теоретичної компетентності; набуття компетенцій відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик щодо оновлення змісту освіти, знань нормативно-правової бази, нових підходів в освіті дорослих; поглиблення соціально-гуманітарних і психолого-педагогічних знань, зокрема роботи з обдарованими дітьми; формування вмінь використання новітніх освітніх та інформаційно-комунікативних технологій, а також професійно-особистісного розвитку фахівців щодо вдосконалення і розвитку професійних знань, умінь та навичок необхідних для ефективного вирішення завдань професійної діяльності, зокрема здатність самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі й проблеми та відповідати за результати своєї професійної діяльності.

8.1.2. Зміст нормативної складової

Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий

Мета: формувати у методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань правову свідомість, громадянську й суспільно значущу позицію, суспільну активність, здатність реагувати на зміни навколишнього середовища, вибудовуючи траєкторію своєї діяльності в межах чинного нормативно-правового поля та морально-етичних принципів.

Зміст: Соціокультурне та нормативно-правове середовище національного життєвого простору. Інтеграція освітньої діяльності на засадах еколюдиноцентризму. Нормативно-правові акти в галузі освіти. Правові аспекти діяльності методичних служб. Організація методичної діяльності на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, ринку освітніх послуг та академічної свободи тощо. Інклюзивна освіта: проблеми та перспективи розвитку, захист прав дітей з особливими освітніми потребами, участь батьків в організації інклюзивного навчання.

Модуль 2. Менеджмент і лідерство

Мета: вдосконалення в методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань знань з менеджменту та розвиток лідерських якостей.

Зміст: Освітній менеджмент. Культуровідповідне управління якістю дошкільної освіти. Організація діяльності органів місцевого самоврядування щодо планування та розвитку освіти. Державна політика забезпечення якості освіти в Україні: інструменти реалізації. Інтеграція науки, освіти і практики суспільної діяльності як критичний чинник забезпечення якості суспільного розвитку. Управління змінами в освітніх організаціях. Інноваційні процеси в системі управління освітою. Технологія моделювання розвитку закладу освіти. Маркетингові комунікації освітнього закладу. Бенчмаркінг. Управління людськими ресурсами. Менеджмент інноваційних освітніх проєктів. Менеджмент інклюзивної освіти. Поняття та природа лідерства. Лідерство та ефективна комунікація. Розробка стратегії розвитку закладу освіти на основі парадигми лідерства. Технології самоменеджменту і тайм-менеджменту в професійній діяльності методистів.

Модуль 3. Посадово-функціональний

Мета модуля: поглибити знання методистів Р(М)МК(Ц) з питань закономірностей розвитку освіти дорослих; узагальнити сучасні підходи до науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогів з мов і літератур, суспільствознавства; проаналізувати взаємозв'язки професійних елементів у нових стратегічних і тактичних ідеях модернізації освіти у відповідності з концепцією «Нова українська школа».

Зміст: Набуття додаткових знань, умінь, формування певних навичок, набуття компетенцій відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик щодо оновлення змісту освіти, знань нормативно-правової бази, нових підходів в освіті дорослих, технології організації дослідно-експериментальної роботи в регіоні, концептуально-технологічних і практичних аспектів впровадження інноваційних освітніх технологій в освітній процес, діалогізації освіти, комунікативного, соціально-перцептивного та інтерактивного аспектів спілкування тощо.

Актуалізація знань з освітньої інноватики і технології поширення педагогічних і андрагогічних ідей у практику. Інноваційна професійна діяльність методичного кабінету з розвитку інноваційного потенціалу вчителів щодо розробки та підвищення якості навчально-методичного забезпечення змісту освіти. Механізми залучення педагогічних працівників до розробки педагогічних інновацій. Формування та розвиток дослідницької культури вчителя. Упровадження елементів інтегрованого навчання і формування навичок критичного мислення. Використання сучасних методів навчання у викладанні мовних дисциплін, забезпечення єдності формальних і матеріальних моментів, тобто відповідність змісту навчального матеріалу та форм його викладу; упровадження інноваційних технологій, індивідуально орієнтованих інтегративних методик, спрямованих на досягнення кінцевого результату – підвищення рівня знань як основної умови набуття мовознавчої компетентності. Використання сучасних технологій освіти дорослих (воркшоп, Т-ігри, МАК-технології, сторітеллінг тощо) і моделювання інтерактивного середовища в освітньому процесі.

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Математика» і «Природознавство»

Актуалізація професійної діяльності методистів з розвитку інноваційного потенціалу щодо розроблення та підвищення якості навчально-методичного забезпечення змісту освіти освітніх галузей Державного стандарту «Математика» і «Природознавство». Формування і розвиток дослідницької культури вчителя. Нові підходи до організації освітнього процесу в інклюзивному навчальному закладі. Розвиток мотивації професійної

діяльності педагогічних працівників у системі методичної роботи. Технології тайм-менеджменту в професійній діяльності методиста. Розвиток професіоналізму методиста у суспільстві, яке навчається.

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Технології», «Здоров'я і фізична культура», «Мистецтво»

Поглибити знання методистів Р(М)МК(Ц) з питань закономірностей розвитку освіти дорослих; узагальнити сучасні підходи до науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогів з галузей технологій, здоров'я і фізичної культури, мистецтва; проаналізувати взаємозв'язки професійних елементів із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Технології», «Здоров'я і фізична культура», «Мистецтво» та концепцією «Нова українська школа».

Набуття додаткових знань, умінь, формування певних навичок, набуття компетенцій відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик щодо оновлення змісту освіти, знань нормативно-правової бази, нових підходів в освіті дорослих, технології організації дослідно-експериментальної роботи, концептуально-технологічних і практичних аспектів впровадження інноваційних освітніх технологій в освітній процес.

Актуалізація знань з освітньої інноватики і технології поширення педагогічних і андрагогічних ідей у практику. Інноваційна професійна діяльність методичного кабінету з розвитку інноваційного потенціалу вчителів щодо розробки та підвищення якості навчально-методичного забезпечення змісту освіти. Формування професійної компетентності вчителя в умовах впровадження Державного стандарту. Методичний супровід реалізації вимог освітньої галузі «Технології», «Здоров'я і фізична культура», «Мистецтво».

Механізми залучення педагогічних працівників до розробки педагогічних інновацій. Формування та розвиток дослідницької культури вчителя. Упровадження елементів інтегрованого навчання і формування навичок критичного мислення. Використання сучасних технологій освіти дорослих (воркшоп, Т-ігри, МАК-технології, сторітеллінг тощо) і моделювання інтерактивного середовища в освітньому процесі. Педагогічний маркетинг в професійній діяльності методиста. Розвиток професіоналізму методиста у суспільстві, яке навчається. Сутність та структура психолого-педагогічної готовності методистів до професійної діяльності в умовах соціально-економічних змін. Педагогіка партнерства. Науково-методичний супровід розвитку педагогічної майстерності: інноваційні шляхи і технології.

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Початкова освіта» та інклюзивна освіта

Розвиток мотивації професійної діяльності педагогів в умовах Нової української школи. Зміст і організація навчання осіб з особливими освітніми потребами. Розвиток інклюзивної освіти в Україні. Освітні засади Нової української школи. Педагогіка партнерства у Новій українській школі. Інклюзивна освіта: проблеми та перспективи розвитку. Нові підходи до організації освітнього процесу в інклюзивному навчальному закладі. Особливості організації освітнього середовища в умовах Нової української школи. Соціальні комунікації в освіті. Сучасні методики та технології розвитку креативного мислення педагогічних працівників. Виховання особистості громадянина-патріота в Новій українській школі. Розвиток професіоналізму методиста у суспільстві, яке навчається.

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із дошкільної та інклюзивної освіти

Розвиток дошкільної та інклюзивної освіти в Україні. Зміст і організація виховання осіб з особливими освітніми потребами. Застосування принципів педагогіки партнерства у

професійній діяльності. Розвиток мотивації професійної діяльності педагогічних працівників у системі методичної роботи. Технології тайм-менеджменту в професійній діяльності методиста. Інклюзивна освіта: проблеми та перспективи розвитку. Культуровідповідне управління якістю дошкільної освіти. Соціальні комунікації в освіті. Сучасні методики та технології розвитку креативного мислення педагогічних працівників. Розвиток професіоналізму методиста у суспільстві, яке навчається.

Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із освітнього моніторингу та ЗНО

Розвиток мотивації професійної діяльності педагогічних працівників у системі методичної роботи. Застосування принципів педагогіки партнерства у професійній діяльності. Технологія організації та проведення моніторингового дослідження якості освіти. Опрацювання даних опитувань засобами вільного програмного забезпечення. Технологія створення валідного тесту навчальних досягнень на основі компетентнісного підходу. Методика складання соціологічної анкети для дослідження проблем освітньої діяльності закладу. Розвиток професіоналізму методиста у суспільстві, яке навчається.

Модуль 4. Соціально-психологічний

Мета: розвиток соціально-психологічної компетентності методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань, удосконалення вміння забезпечувати індивідуалізацію освітнього процесу відповідно до запитів, потреб, можливостей, суб'єктного досвіду учасників освітнього процесу.

Зміст: Соціально-психологічна компетентність учасників освітнього процесу: сутність і умови розвитку. Психологічні чинники мотивації професійного вдосконалення персоналу освітніх організацій. Психолого-управлінські технології підвищення ефективності професійної діяльності персоналу освітньої організації. Психологічні проблеми управління персоналом освітньої організації: виклики сьогодення. Попередження і подолання проявів професійного стресу та синдрому «професійного вигорання» у професійній діяльності персоналу закладу освіти. Психологічні особливості формування команди освітньої організації. Психологічні засади організаційного розвитку та розвитку організаційної культури персоналу освітніх організацій. Розвиток мотивації професійної діяльності педагогів в умовах Нової української школи.

Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний

Мета: використання інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі, вміння методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань орієнтуватися в швидкозмінних інформаційних потоках техногенного суспільства.

Зміст: Використання навичок роботи з апаратними засобами ПК і мультимедійним обладнанням; застосування можливостей спеціальних програм для захисту інформації і для раціонального використання апаратних ресурсів; використання програмного забезпечення навчального призначення і ресурсів мережі Інтернет у професійній діяльності; розробка методичного супроводу застосування програмного забезпечення навчального призначення в навчально-виховному процесі; розвиток своїх ІКТ-компетенцій шляхом навчання на дистанційних курсах, підвищення методичної культури та обміну досвідом через участь у мережних педагогічних спільнотах, форумах та проектах; оцінювання і реалізація можливості електронних видань освітнього призначення і розподіленого в мережі Інтернет інформаційного ресурсу освітнього призначення; навчальна діяльність з використанням засобів ІКТ в аспектах, що відображають особливості конкретного навчального предмету

Модуль 6. Інноваційно-дослідницький

Мета: вдосконалення та розвиток вмінь методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань проводити інноваційно-дослідницьку діяльність, організація науково-дослідницької діяльності.

Зміст: Рефлексія як аналіз власної діяльності викладача. Прогнозування дидактичного ефекту інновації. Психолого-педагогічні проблеми освітнього процесу. Визначення ціннісно-мотиваційного компонента та формування мотиваційної готовності до інноваційної діяльності. Розвиток інтелектуально логічних здібностей (вміння аналізувати, обґрунтовувати, пояснювати, виділяти головне тощо). Специфіка проектування в методичній діяльності та особливості методичного супроводу педагогічної творчості. Підготовка педагога-дослідника в системі науково-методичної роботи. Шляхи й умови оптимізації професійної діяльності методиста за результатами експериментальних психологічних досліджень.

Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток

Мета: формування у методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань вміння вчитися впродовж життя, готовності до постійного саморозвитку у професійній діяльності.

Зміст: Самореалізація в професійній діяльності. Розвиток професіоналізму методиста у суспільстві, яке навчається. Актуальні технології навчання дорослих. Сутність та структура психолого-педагогічної готовності методистів до професійної діяльності в умовах соціально-економічних змін. Формування технологічної культури методиста в умовах оновленої мовно-літературної парадигми. Науково-методичний супровід розвитку педагогічної майстерності: інноваційні шляхи і технології. Методична діяльність в умовах інтеграції, демократизації та інформатизації. Педагогічний маркетинг в професійній діяльності методиста. Професійно-особистісний розвиток методиста в умовах відкритої освіти. Розвиток конкурентоздатності методиста на освітньому ринку праці. Застосування педагогіки партнерства в умовах запровадження Нової української школи. Організація інклюзивної освіти в НУШ. Створення освітнього середовища в умовах НУШ. Методи роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Облаштування комфортного освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами в умовах НУШ. Теоретичні та методичні основи підготовки педагогів закладів дошкільної освіти до забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти в контексті Концепції «Нова українська школа».

8.2. Вибіркова складова (спецкурси)

8.2.1. Мета і завдання вибіркової складової

Спецкурс являє собою поглиблену розробку спеціальної, окремої теми за програмою, який вивчається з метою оволодіння новітніми знаннями з певної теми, формує актуальні уміння і навички.

Зміст вибіркової складової складають спецкурси, які поглиблюють зміст модулів професійного спрямування і складають відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» не менш ніж 25% від загального обсягу годин. Анотований перелік спецкурсів вноситься до робочих навчальних планів у вигляді Додатка.

9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Основні нормативні документи, на яких базується освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань, затверджені на таких рівнях:

– європейському рівні (у галузі освіти): стратегія ЮНЕСКО щодо вчителів на 2012-2015 рр., Педагогічна Конституція Європи, прийнята на II Форумі ректорів педагогічних університетів європейського простору (2013);

– загальнодержавному рівні (у галузі освіти): Закони України «Про освіту» (1991), «Про загальну середню освіту» (1999), «Про вищу освіту» (2014), «Про професійний розвиток працівників» (2012), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015), Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, Концепція освіти дорослих в Україні (2011), Концепція впровадження медіа-освіти в Україні (2010), галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (2013), Концепція профільного навчання у старшій школі (2013), Державний стандарт повної і загальної середньої освіти (2011), Положення про районний (міський) методичний кабінет (центр) (2008), Типове положення про атестацію педагогічних працівників навчальних закладів та навчально-методичних установ сфери культури (2014), Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікації» (від 23 листопада 2011 р. № 1341), «Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України (7 липня 2010 р. № 564), Концепція «Нова українська школа» (2016);

- ДК 003:2010. Національний класифікатор України. Класифікатор професій
- Європейська рамка кваліфікацій навчання впродовж життя (ЄРК);
- Національна рамка кваліфікацій (НРК);
- Міжнародна Стандартна Класифікація Занять (ISCO - 88: International Standard Classification of Occupations/ILO, Geneva).

Також ураховано «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» (від 18 листопада 2015 р., протокол № 8), «Положення про куратора-тьютора навчальної групи слухачів курсів підвищення кваліфікації за заочною, дистанційною та очно-дистанційною формами навчання в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», «Положення про форми навчально-методичної документації для забезпечення освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (2015); «Кваліфікаційні вимоги до професійної діяльності педагогічних працівників», професійно-кваліфікаційні характеристики (ПКХ) на основі компетентнісного підходу, освітньо-кваліфікаційні характеристики педагогічних та керівних кадрів, обґрунтовані в Національній рамці кваліфікацій.

10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

*Додаток А
Таблиця А.10.1*

Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів ЄКТС у підвищенні кваліфікації працівників системи освіти

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кредити	Кафедри
	Загальні			
1	Освітологічна	Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий	1	ФОД (0,5 кр)
2	Нормативно-правова			УОП (0,5 кр)
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство	1	ПАМО
4	Соціально-психологічна	Модуль 3.Соціально-психологічний	1	ПУ
5	Науково-методична	Модуль 4. Посадово-функціональний	1	ФОД
6	Інформаційно-комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний	1	ВОС ІКТ
7	Інноваційно-дослідницька	Модуль 6. Інноваційно-дослідницький	1	ФОД
8	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток	1	ФОД

*Додаток Б
Таблиця Б.10.1*

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій

Класифікація компетентностей	Дескриптори НРК			
	Знання	Уміння	Комунікація	Цінності, автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Освітологічна	+			+
2. Нормативно-правова	+			+
<i>Спеціальні (фахові, предметні, функціонально-посадові) компетентності</i>				
3. Управлінська компетентність	+	+	+	+
4. Соціально-психологічна	+	+		+
5. Науково-методична компетентність.	+	+		+
6. Інформаційно-комунікаційна	+	+	+	
7. Інноваційно-дослідницька	+	+		+
8. Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання і компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності							
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності		Спеціальні (фахові, посадово-функціональні) компетентності				
		1	2					
Організовувати професійну діяльність на засадах екологічного центризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір	+	+	+					
Упроваджувати сучасні психолого-управлінські технології функціонування та розвитку методичних кабінетів (центрів) та методичних об'єднань	+							
Здійснювати психолого-педагогічний супровід методичної діяльності педагога	+							
Проектувати рішення з поліпшення психолого-педагогічного змісту і форм управління професійним вдосконаленням педагогів	+							
Уміти мотивувати педагогів для досягнення спільної мети та професійно-особистісного розвитку	+							
Визначати психолого-педагогічні умови попередження й подолання професійного стресу, «вигорання» та деформацій особистості педагогів	+							
Уміти здійснювати організаційно-методичний супровід інноваційної діяльності в умовах сучасних змін, впроваджувати психолого-педагогічні проекти у методичну діяльність	+							
Здійснювати психолого-педагогічну діагностику освітньої діяльності педагогів	+							
Демонструвати належні вміння діалогічного спілкування з усіма суб'єктами освітнього процесу	+							
Розробляти зміст і технології методичної роботи в умовах сучасних змін	+							
Уміти впроваджувати сучасні Інтернет-технології, здійснювати розвиток віртуальних педагогічних спільнот	+							
Уміти здійснювати планування та організацію методичної діяльності відповідно до сучасних змін	+							
Розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самовдосконалювати) професійно важливі якості особистості педагога (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо)	+							
Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій	+							
Демонструвати етику поведінки у професійній діяльності, професійні цінності, керуватися етичними зобов'язаннями	+							

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

_____ М.О. Кириченко

«__» _____ 2018 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**напряму: педагогічні, науково-педагогічні працівники
та керівники закладів освіти**

галузі знань: 01 «Освіта»

**категорія слухачів: Методисти районних (міських) методичних
кабінетів (центрів) та керівники методичних
об'єднань новопризначені зі стажем роботи до
1 року (без виділення профілю)**

Київ – 2018

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТ

1. ПРЕАМБУЛА.....	206
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	206
2.1. Галузь використання.....	206
2.2. Цільова група.....	207
2.3. Мета і завдання.....	208
2.4. Концепція підвищення кваліфікації.....	208
3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС, ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ.....	208
4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА.....	209
4.1. Інтегральна компетентність.....	209
4.2. Загальні компетентності.....	209
4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні) компетентності....	210
5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	210
6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ.....	212
6.1. Види контролю.....	212
6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації.....	212
6.3. Вимоги до випускної роботи.....	212
6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи...	212
7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ	213
8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ.....	213
8.1. Нормативна складова	213
8.1.1. Мета і завдання нормативної складової.....	213
8.1.2. Зміст нормативної складової.....	214
8.2. Вибіркова складова (спецкурс).....	216
8.2.1. Мета та завдання вибіркової складової.....	216
9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА.....	216
10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	218
Додаток А. Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів ЄКТС у підвищенні кваліфікації працівників системи освіти за очно-дистанційною формою навчання.....	218
Додаток Б. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.....	218
Додаток В. Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання і компетентностей	219

1. ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації галузі знань «01 Освіта» розроблена для категорії слухачів: методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю).

Освітньо-професійну програму схвалено на засіданні кафедри філософії та освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.); затверджено на засіданні вченої ради Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 06.11.2018 р.), на засіданні вченої ради ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 5 від 14.11.2018 р.).

Автор-розробник:

Скрипник Марина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти».

Рецензенти:

Сорочан Т.М., доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти»;

Завалевський Ю.І., доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»;

Приставська О.І., директор Навчально-методичного центру м. Львова.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю) визначає науково обґрунтований зміст і структуру навчання слухачів, основні вимоги до рівня їхніх знань і вмінь, розвиток освітологічної, нормативно-правової, управлінської, соціально-психологічної, науково-методичної, інноваційно-дослідницької, інформаційно-комунікаційної компетентностей і компетентності з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку.

2.1. Галузь використання

Освітньо-професійна програма впроваджена в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України та може бути рекомендована для використання (за згодою УМО) у закладах післядипломної педагогічної освіти (ППО) в Україні; органами, що здійснюють управління в галузі післядипломної педагогічної освіти; іншими юридичними особами, що надають освітні послуги в галузі післядипломної педагогічної освіти; закладами вищої освіти всіх форм власності, що забезпечують підвищення кваліфікації працівників методичних служб за напрямом підготовки «Працівники методичних служб». Професійно-педагогічна діяльність працівника методичної служби передбачає виконання професійних завдань, що полягають у «збільшенні існуючого фонду (обсягу) знань, застосуванні певних концепцій, теорій та методів для розв'язання певних проблем чи в систематизованому викладенні відповідних модулів у повному обсязі» (Класифікатор професій ДК 003:2010).

Освітньо-професійна програма (ОПП) підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти ґрунтується на засадах компетентісного, андрагогічного, акмеологічного підходів, поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти визначає науково обґрунтований зміст і структуру навчання слухачів, основні вимоги до рівня їхніх знань і вмінь, розвиток методологічної, правової, комунікативної, професійно-педагогічної, психолого-фасилітативної, дидактичної, виховної, інформаційної, предметно-наукової, андрагогічної, методичної тощо компетентностей протягом усього міжкурсового періоду.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації методистів закладів позашкільної освіти вміщує такі дані:

- обсяг навчального часу (ЄКТС-кредити), необхідний для підвищення кваліфікації даної категорії педагогічних працівників;
  - профілі загальних і спеціальних компетентностей слухача, які розвиваються в системі підвищення кваліфікації;
  - нормативний та вибіркового змісту підвищення кваліфікації (нормативні та вибіркові змістові модулі);
  - види педагогічного контролю тощо
  - вимоги до змісту підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів на компетентнісній основі;
  - нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, вдосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 7 і 8 (в окремих випадках за індивідуальним запитом за 9) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК);
  - вимоги до вибіркової складової підвищення кваліфікації;
  - нормативні терміни навчання за очною та очно-дистанційною формою;
  - форми атестації слухачів підвищення кваліфікації;
  - вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості підвищення кваліфікації в умовах післядипломної педагогічної освіти тощо.
- ОПП *використовується* в процесі:
- розроблення та коригування робочих навчальних програм для методистів закладів позашкільної освіти;
  - визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатору професій;
  - визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
  - розроблення робочих навчальних програм за певною категорією працівників.

Програма є *обов'язковою* для підвищення кваліфікації фахівців даного профілю в Університеті, *придатна* для цілей ліцензування та акредитації діяльності Університету, атестації методистів закладів позашкільної освіти, які підвищили кваліфікацію в Університеті.

2.2. Цільова група – методисти районних (міських) методичних кабінетів (центів) та керівники методичних об'єднань новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю).

2.3. Мета і завдання

Мета – розвиток професійних компетентностей, оновлення й удосконалення соціокультурних та життєвих компетентностей слухачів протягом усього андрагогічного циклу в умовах вітчизняних освітніх змін та соціально-економічних трансформацій.

Досягнення зазначеної мети передбачає розв’язання наступних *завдань*:

- розвиток та систематизація знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності слухачів;
- отримання додаткових та узагальнених наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності;
- активізація самостійної діяльності, мотивації до професійного й особистісного розвитку слухачів.

2.4. Концепція підвищення кваліфікації

Підвищення кваліфікації методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об’єднань новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю) потребує реалізації широкомасштабної довгострокової стратегії, здійснення її модернізації, наближення всієї системи вітчизняної освіти до стандартів ЄС. Модернізація системи післядипломної освіти в Україні має здійснюватися на базовій системі освіти та зберегти ті наукові напрацювання та досягнення, що склалися у вітчизняній освіті і наповнюватися новими ідеями, що пов’язані із входженням України у європейський та світовий освітній простір.

Головна ідея підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів полягає в розвитку їхніх загальних і спеціальних (посадово-функціональних компетентностей) на основі базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистісних інтересів, соціальних запитів і потреб держави щодо ефективного виконання професійних обов’язків методистів.

Концептуальні засади підвищення кваліфікації методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об’єднань новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю) орієнтований на реалізацію принципів і моделей відкритої освіти, інтегруючи основні методологічні підходи до освіти дорослих.

Освітньо-професійна програма розроблена з урахуванням основних системоутворювальних принципів побудови відкритої освіти: неперервності; системності; гуманізації; варіативності; модульності; гнучкості й мобільності; випереджувального професійного розвитку; мережевої діяльності; раціонального поєднання самостійності й творчої активності; індивідуалізації та диференціації.

3. ОБСЯГ ГОДИН / КРЕДИТІВ ЄКТС , ЩО НЕОБХІДНИЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ, ТА ЙОГО ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ЗА СКЛАДОВИМИ Й ВИДАМИ РОБІТ

Загальні вимоги до обсягу освітньо-професійної програми:

Обсяг освітньо-професійної програми становить: за очно-дистанційною формою навчання – 7 кредитів ЄКТС / 210 годин (Таблиця 3.1).

Обсяг одного навчального модуля установлений у межах 30 год / 1 кред., кількість обов’язкових модулів – 5. Кожен модуль має дві складові: нормативну та вибіркоку. За очно-дистанційною формою навчання, крім зазначеного, ще є 1 – 2 додаткових вибіркоку модулів, що поглиблюють знання та уміння, розвивають особистісно-професійні якості та цінності за провідними модулями професійного спрямування. Це дасть змогу диференціювати навчання слухачів з різною підготовкою та досвідом професійної діяльності, а також у майбутньому зараховувати попереднє неформальне навчання.

Розподіл часу за очно-дистанційною формою навчання (210 год / 7 кред. ЄКТС, очні етапи 5 дн.+5 дн.) з урахуванням аудиторної та самостійної робіт здійснюється наступним чином (табл. 3.1):

Таблиця 3.1

**Розподіл часу за очно-дистанційною формою навчання (210 год / 7 кредитів ЄКТС)
(очні етапи 5 дн. + 5 дн.)**

Модулі	Загальний обсяг годин	Очні етапи						Дистанційний етап				
		Обсяг аудиторних год			Обсяг самостійної роботи (у год)			Загальна к-сть	Обсяг аудиторних год (дистанційно)		Обсяг самостійної роботи	
		Загальна к-сть	Інваріантна складова	Варіативна складова (спецкурси)	Загальна к-сть	Інваріантна складова	Варіативна складова (спецкурси)		Інваріантна складова	Варіативна складова (спецкурси)	Інваріантна складова	Варіативна складова (спецкурси)
Модуль 1	30	10	10	0	2	2	0	18	0	4	6	8
Модуль 2	30	10	10	0	4	4	0	16	0	4	5	8
Модуль 3	30	12*	12*	0*	4*	4*	0*	14*	4*	4*	2*	4*
Модуль 4	30	10	10	0	4	4	0	16	0	4	4	8
Модуль 5	30	8	8	0	6	6	0	16	4	4	4	4
Модуль 6	30	6*	0*	6*	4*	0*	4*	20*	0*	0*	12*	8*
Модуль 7	30	4*	0*	4*	6*	0*	6*	20*	0*	0*	12*	8*

* години відводяться на модулі випускової кафедри

4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СЛУХАЧА

4.1. Інтегральна компетентність

За основу використовується опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій.

Кваліфікаційний рівень 7: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Кваліфікаційний рівень 8: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та / або професійної практики

Кваліфікаційний рівень 9: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Орієнтовний перелік загальних і спеціальних компетентностей

4.2. Загальні компетентності

Освітологічна: здатність інтегрувати знання з сучасної філософії та соціології освіти, культурології, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію освітньої діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності у професійній діяльності.

Нормативно-правова: здатність організовувати діяльність фахівців системи освіти та/або власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог

безпеки життєдіяльності, ринку освітніх послуг, автономії закладу / установи / організації освіти та академічної свободи тощо.

4.3. Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні) компетентності

Управлінська: планувати, організовувати та контролювати професійну/освітню діяльність суб'єктів та / або власну професійну діяльність відповідно до сучасних вимог; володіти управлінськими технологіями супроводу та забезпечення якості освітнього процесу, організації освітнього середовища закладу/установи/організації в умовах реформ і соціальних трансформацій; здатність створювати умови та здійснювати професійну діяльність на засадах лідерства та педагогіки партнерства; здатність мотивувати себе та інших суб'єктів освітнього процесу до цілеспрямованого руху до спільної мети.

Соціально-психологічна: здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови професійної діяльності в умовах діалогу культур; сприяти взаємодії та згуртованості фахівців системи освіти, конструктивно розв'язувати професійні конфлікти, налагоджувати їх взаємодію з іншими освітніми організаціями, їх керівниками, іншими організаціями, що причетні до освітнього процесу; володіти формами та методами підтримки й розвитку / саморозвитку всіх його суб'єктів.

Науково-методична: здатність упроваджувати сучасні форми, методи, технології освіти у професійній діяльності; конструктивно оцінювати зміст освіти, якість надання освітніх послуг і результатів роботи педагогічних працівників, проводити експертизу освітнього середовища, надавати консультації педагогічним працівникам всіх рівнів і типів закладів, узагальнювати власний управлінський / педагогічний / науково-педагогічний досвід і презентувати його педагогічній спільноті; рецензувати та готувати до видання науково-методичні матеріали з питань професійної діяльності та її вдосконалення.

Інноваційно-дослідницька: здатність інноваційно вирішувати наукові / практичні професійні завдання; планувати, організовувати та здійснювати експериментальні дослідження щодо визначення оптимальних умов функціонування освітніх організацій; розвитку суб'єктів освітнього процесу; психолого-педагогічного та / або управлінського супроводу й підтримки інноваційних форм і методів роботи закладу освіти; визначати науково обґрунтовані перспективи інноваційних проєктів у галузі освіти тощо.

Компетентність з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку: здатність здійснювати освітню (самоосвітню) діяльність з метою оновлення, вдосконалення, розвитку посадово-функціональних компетентностей; мотивувати себе та інших до професійного й особистісного зростання; розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати (самоудосконалювати) професійно важливі якості особистості фахівців системи освіти (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії та ін.); ціннісні орієнтації, що спрямовані на всебічний розвиток особистості всіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства.

Інформаційно-комунікаційна: здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерну техніку, е-педагогіку, що дозволяють створювати сучасне освітнє середовище і досягати цілей професійної діяльності та професійно-особистісного розвитку суб'єктів освітнього процесу, у тому числі: мережеві системи пошуку й обробки інформації; електронні бібліотечні ресурси та технології, мультимедійне обладнання; комп'ютерні програми статистичної обробки та візуалізації даних моніторингу, результатів експериментального дослідження та ін.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Результати навчання, що визначають нормативний зміст підвищення кваліфікації:

1. моделювати професійну діяльність на основі систематизованих знань про національну соціокультурну модель в контексті розвитку світової цивілізації, її сучасного стану і тенденцій розвитку;
2. розвивати соціокультурну компетентність як здатність особистості до свідомого вибудовування повсякденної життєдіяльності, відносин у соціумі, за наявності знань та вмінь здійснювати самозміну;
3. використовувати набуті знання про законодавчі положення у сфері освіти України та систему нормативно-правової інформації, необхідну для методичної діяльності в умовах національних і регіональних змін;
4. доцільно застосовувати набуті правові знання в професійній діяльності, досягати ефективного результату нормативно-правовим способом;
5. уміти здійснювати самооцінювання власної діяльності в умовах змін;
6. вміло інтегрувати систему загальнокультурних, психолого-педагогічних знань, необхідних для ефективної організації методичної діяльності в регіоні;
7. проектувати методичну діяльність, здійснювати пошук способів підвищення її успішності, створювати оптимальні умови для індивідуальної траєкторії професійного зростання педагогів;
8. здійснювати науково-дослідну діяльність для впровадження інноваційної діяльності в умовах оновленої освітньої парадигми та формувати готовність педагога до роботи в умовах модернізаційних викликів;
9. демонструвати знання теоретичних основ інноваційних технологій навчання (за фахом);
10. здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
11. сприяти формуванню теоретичних і практичних навичок, необхідних педагогічним працівникам, розширювати науковий світогляд і здібності до проведення методологічного аналізу й критичного розуміння досягнень сучасної психолого-педагогічної науки;
12. формувати дорожню карту освітніх змін для реалізації концептів Нової української школи в регіоні;
13. розвивати та вдосконалювати професійно важливі якості особистості педагога (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо);
14. розробляти науково-методичний інструментарій професійного розвитку педагогів;
15. враховувати особливості позиціонування методичного продукту в умовах відкритої освіти;
16. демонструвати належні вміння діалогічного спілкування і партнерської взаємодії з усіма суб'єктами освітнього процесу;
17. застосовувати знання про позитивні та негативні сторони своєї професійної діяльності, особливості своєї особистості та її характерні якості;
18. демонструвати професійні цінності, етику поведінки у професійній діяльності, керуватися етичними зобов'язаннями;
19. розвивати готовність до пошуку і впровадження педагогічних технологій, відповідних сучасним ІК;
20. підтримувати активну участь у мережних педагогічних товариствах;
21. володіти методичними прийомами використання ІКТ у навчальному процесі, способами організації дистанційного навчання;
22. здійснювати інформаційний та науково-методичний супровід усіх методичних заходів, організовувати мережеву взаємодію, формувати мережеві педагогічні товариства.

6. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

6.1. Види контролю

Педагогічний контроль здійснюється за різними видами відповідно до визначених нормативними документами Університету щодо того чи іншого виду підвищення кваліфікації.

Захист випускної роботи – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість виконання слухачами індивідуальних завдань у процесі підвищення кваліфікації.

Реферат – форма педагогічного контролю, яка має виявити рівень та якість опанування слухачами змісту навчального модуля. Допускаються різні форми реферату – аналітичний огляд, есе та ін.

Тестування – форма педагогічного контролю, яка дає змогу встановити результати підвищення кваліфікації, набуті фахівцями в умовах формальної, неформальної й інформальної освіти, та їх відповідність вимогам певних стандартів та/або освітньо-професійних програм.

Тест – інструмент, що призначений для педагогічного вимірювання рівня та якості підвищення кваліфікації, який складається з системи тестових завдань, стандартизованої процедури проведення, обробки й аналізу результатів.

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) ОПП. З цією метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються питання для самоконтролю.

6.2. Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі, визначеній нормативно щодо того чи іншого виду підвищення кваліфікації, зокрема:

- публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи – курси підвищення кваліфікації за фахом, тематичні, авторські тощо;
- захисту випускної роботи *або* реферату *або* тестування – курси підвищення кваліфікації за накопичувальною системою організації освітнього процесу.

6.3. Вимоги до випускної роботи

Визначено в Положенні про випускну роботу слухача курсів підвищення кваліфікації та порядок її захисту, затвердженому наказом ректора ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» № 01-01/515 від 24 грудня 2015 р.

Випускна робота допускається до захисту рішенням випускової кафедри за умови її відповідності вимогам вищезазначеного Положення.

6.4. Вимоги до публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи

До захисту випускної роботи допускаються слухачі, які успішно та повною мірою виконали навчальний план підвищення кваліфікації.

Умовою допуску слухача до захисту є наявність роботи, оформленої за вимогами, які висуваються до даного роду робіт, рішення випускової кафедри, рецензії фахівця з відповідної галузі.

Захист випускної роботи відбувається публічно на засіданні комісії, склад якої затверджується у встановленому в Університеті порядку.

Захист випускної роботи *або* реферату *або* тестування з метою верифікації результатів підвищення кваліфікації відбувається на засіданні спеціальної комісії, створеної відповідно до Положення про підвищення кваліфікації керівних, педагогічних і

науково-педагогічних кадрів освіти за накопичувальною системою організації освітнього процесу.

7. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, яка у контексті забезпечення якості підвищення кваліфікації передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості підвищення кваліфікації;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду й оновлення освітньо-професійних програм;
- 3) щорічне оцінювання слухачів (конкурс випускних робіт), науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Університету, на інформаційних стендах, та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації керівних, педагогічних і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за освітньо-професійною програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації фахівців;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях / випускних роботах слухачів і працівників Університету;
- 9) інших процедур і заходів.

8. ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ

8.1. Нормативна складова

8.1.1. Мета і завдання нормативної складової передбачає:

- розширення і вдосконалення інформаційної та діяльнісної функцій методиста з питань гуманізації та гуманітаризації освіти, нормативно-правового забезпечення її, філософії освіти, трансформаційних освітніх процесів, стратегії розвитку регіональної системи освіти, соціології, охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу та інших аспектів професійно-педагогічної діяльності тощо;
- орієнтує методистів на здобуття додаткових знань, умінь, формування певних навичок, набуття компетенцій відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик щодо оновлення змісту освіти, знань нормативно-правової бази, нових підходів в освіті дорослих, технології організації дослідно-експериментальної роботи в регіоні, практичної андрагогіки в післядипломній педагогічній освіті, змістових і технологічних аспектів викладання предметів в умовах упровадження нових Державних стандартів, концептуально-технологічних і практичних аспектів впровадження інноваційних освітніх технологій в освітній процес, діалогізації освіти, комунікативного, соціально-перцептивного та інтерактивного аспектів спілкування тощо;
- здобуття додаткових знань і умінь (відповідно до професійно-кваліфікаційних характеристик фахівця) в галузі психології, педагогіки, акмеології, ознайомлення з науково-теоретичними підходами до розуміння впливу наук на формування соціальної компетентності особистості, її життєспроможності; з методологічними аспектами організації самостійної роботи в середовищі дистанційного навчання; використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійно-педагогічній діяльності,

інформаційно-комунікаційними засобами, що функціонують у суспільстві, знаковими системами, елементами культури комунікації тощо.

У межах модуля передбачено розвиток освітологічної та нормативно-правової, управлінської, соціально-психологічної, науково-методичної, інноваційно-дослідницької, компетентності з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку, інформаційно-комунікаційної компетентностей.

8.1.2. Зміст нормативної складової

Модуль 1. Освітологічний та нормативно-правовий

Мета: розширити можливості методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю) у своїй професійній та особистісній діяльності компетентно реагувати на зміни навколишнього середовища, вибудовуючи траєкторію своєї діяльності в межах чинного нормативно-правового поля та морально-етичних принципів.

Зміст: Розвинути цінність освіти як соціокультурного феномену. Поглибити знання щодо орієнтування в змінах соціокультурного та нормативно-правового середовища національного життєвого простору. Практично відпрацювати здатність інтегрувати сучасні наукові бачення в цілісну стратегію освітньої діяльності на засадах еколюдиноцентризму, демонструвати відповідні цінності у професійній діяльності. Дати можливість доопрацювати власні знання з філософії сучасної освіти; сутності теоретичних понять у галузі педагогіки та суміжних галузей гуманітарних наук, вести науково-педагогічне дослідження.

Оновити знання слухачів щодо орієнтування та використання нормативно-правових актів у галузі освіти. Розвинути здатність організовувати власну професійну діяльність на основі нормативно-правових документів, вимог безпеки життєдіяльності, ринку освітніх послуг та академічної свободи тощо. Відпрацювати державні документи стосовно освіти; освітні концепції, програми.

Модуль 2. Менеджмент і лідерство

Мета: вдосконалення управлінської компетентності слухачів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст: Освітній менеджмент. Провідні тенденції і актуальні проблеми публічного управління освітою в умовах соціально-економічної трансформації України. Державно-громадське управління освітою як пріоритет державної освітньої політики. Організація діяльності органів місцевого самоврядування щодо планування та розвитку освіти. Державна політика забезпечення якості освіти в Україні: інструменти реалізації. Інтеграція науки, освіти і практики суспільної діяльності як критичний чинник забезпечення якості суспільного розвитку. Управління змінами в освітніх організаціях. Управлінська діяльність керівників в умовах реформування освіти.

Європейська соціальна і гуманітарна політика. Європейський освітній та науковий простір та моделі управління освітою. Європейські освітні програми та організація академічної мобільності. Післядипломна педагогічна освіта в ЄС.

Інноваційні процеси в системі управління освітою. Моделювання в теорії і практиці управління освітніми організаціями. Технологія моделювання розвитку закладу освіти. Технологія прийняття рішень в управлінській діяльності. Стратегічний менеджмент та маркетинг освітнього закладу. Маркетингові комунікації освітнього закладу. Бенчмаркінг. Управління людськими ресурсами. Фінансовий менеджмент закладу. Організація ефективних комунікацій в освітньому закладі та комунікативна компетентність керівників. Управління конкурентоспроможністю закладу. Менеджмент інноваційних освітніх проектів. Менеджмент інклюзивної освіти.

Поняття та природа лідерства. Теорія лідерства. Лідерство та ефективне управління. Лідерство та ефективна комунікація. Лідерство та управління персоналом. Лідерство та стратегічне управління. Розробка стратегії розвитку закладу освіти на основі парадигми лідерства.

Лідерство як управлінська компетентність. Сила лідера та його вплив. Ефективність лідера. Концепції ситуативного лідерства. Технології самоменеджменту і тайм-менеджменту в професійній діяльності керівників. Авторитет, імідж, репутація керівника освітнього закладу. Оптимізація персональної діяльності керівника.

Модуль 3. Посадово-функціональний

Мета: концептуалізувати оптимальну модель професійної діяльності методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань, інтегруючи професійні функції з фаховою спрямованістю.

Зміст: Модуль передбачає розгляд такої тематики: оновлення змісту освіти, знань нормативно-правової бази, нових підходів в освіті дорослих, технології організації дослідно-експериментальної роботи в регіоні, практичної андрагогіки в післядипломній педагогічній освіті, змістових і технологічних аспектів викладання предметів в умовах упровадження нових Державних стандартів, концептуально-технологічних і практичних аспектів впровадження інноваційних освітніх технологій в освітній процес, діалогізації освіти, комунікативного, соціально-перцептивного та інтерактивного аспектів спілкування; організація власного пізнання, розширення наукової ерудиції, обізнаності та глибини знань технології методичної діяльності в умовах змін, мотивація професійної самоосвіти.

Модуль 4. Соціально-психологічний

Мета: вдосконалення соціально-психологічної компетентності слухачів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку.

Зміст: Соціально-психологічна компетентність учасників освітнього процесу: сутність і умови розвитку. Психологічні чинники мотивації професійного вдосконалення персоналу освітніх організацій. Психологічні умови розвитку конкурентоздатності викладачів коледжів.

Психолого-управлінські технології підвищення ефективності професійної діяльності персоналу освітньої організації. Психологічні проблеми управління персоналом освітньої організації: виклики сьогодення. Попередження і подолання проявів професійного стресу та синдрому «професійного вигорання» у професійній діяльності персоналу закладу освіти.

Психологічні особливості формування команди освітньої організації. Психологічна готовність викладачів коледжів до діяльності в умовах змін.

Психологічні засади організаційного розвитку та розвитку організаційної культури персоналу освітніх організацій.

Модуль 5. Інформаційно-комунікативний

Мета: розширення можливостей слухачів особистісно-професійного зростання та застосування у методичній діяльності засоби ІКТ.

Зміст: Використання навичок роботи з апаратними засобами ПК і мультимедійним обладнанням; застосування можливостей спеціальних програм для захисту інформації і для раціонального використання апаратних ресурсів; використання програмного забезпечення навчального призначення і ресурсів мережі Інтернет у професійній діяльності; розробка методичного супроводу застосування програмного забезпечення навчального призначення в навчально-виховному процесі; розвиток своїх ІКТ-компетенцій шляхом навчання на дистанційних курсах, підвищення методичної культури та обміну досвідом через участь у мережних педагогічних спільнотах, форумах та проектах; оцінювання і реалізація можливості електронних видань освітнього призначення і розподіленого в мережі Інтернет інформаційного ресурсу освітнього

призначення; навчальна діяльність з використанням засобів ІКТ в аспектах, що показують особливості конкретного навчального предмета.

Модуль 6. Інноваційно-дослідницький

Мета: удосконалення інноваційно-дослідницької компетентності слухачів, підготовка до науково-методичного менеджменту освітніх інновацій та професійних ініціатив.

Зміст: Проектування компетентнісно-орієнтованого освітнього процесу у методичній діяльності. Рефлексія як аналіз власної діяльності методиста. Прогнозування ефекту інновації. Психолого-педагогічні проблеми освітнього процесу. Визначення ціннісно-мотиваційного компонента та формування мотиваційної готовності до інноваційної діяльності. Розвиток інтелектуально-логічних здібностей (вміння аналізувати, обґрунтовувати, пояснювати, виділяти головне тощо). Специфіка проектування в методичній діяльності та особливості методичного супроводу педагогічної творчості. Шляхи й умови оптимізації професійної діяльності методиста за результатами експериментальних психологічних досліджень.

Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток

Мета: удосконалення компетентності з інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку методистів, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Зміст: Теорії навчання дорослих, які змінюють практику. Актуальні технології навчання дорослих. Сутність та структура психолого-педагогічної готовності методистів до професійної діяльності в умовах соціально-економічних змін. Професійний розвиток методистів. Психолого-педагогічна підготовка методиста до діяльності в умовах соціально-економічних змін (ОТГ). Забезпечення професійного і особистісного зростання педагогічних працівників в умовах соціально-економічних змін (ОТГ). Методична діяльність в умовах інтеграції, демократизації та інформатизації. Сучасні інструменти розвитку освіти в професійній діяльності методиста. Професійно-особистісний розвиток методиста в умовах відкритої освіти. Розвиток конкурентоздатності методиста на освітньому ринку праці.

8.2. Вибіркова складова (спецкурси)

8.2.1. Мета та завдання вибіркової складової орієнтує педагогічні кадри на здатність:

- розуміти та інтерпретувати нові підходи в освіті дорослих, репрезентовані теоріями навчання дорослих, які змінюють практику;
- реалізовувати технологію організації дослідно-експериментальної роботи в регіоні;
- застосовувати ідеї та концепції практичної андрагогіки в післядипломній педагогічній освіті;
- оцінювати зміст науково-методичних заходів для змістових і технологічних аспектів викладання предметів в умовах упровадження нових Державних стандартів та професійного зростання педагогів;
- створення нового культурного продукту через концептуально-технологічні й практичні аспекти впровадження інноваційних освітніх технологій в освітній процес.

9. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Основні нормативні документи, на яких базується освітньо-професійна програма, затверджені на таких рівнях:

європейському рівні (у галузі освіти):

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG): / Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти; Європейський союз студентів; Європейська асоціація університетів; Європейська асоціація закладів вищої освіти; Конфедерація європейського бізнесу «БІЗНЕСЄВРОПА»; Європейський реєстр забезпечення якості вищої освіти. – Єреван, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.

2. International Standard Classification of Education ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.

Загальнодержавному (у галузі освіти):

- Стратегія ЮНЕСКО щодо вчителів на 2012-2015 рр.;
- Педагогічна Конституція Європи, прийнята на II Форумі ректорів педагогічних університетів європейського простору (2013);
- Закони України «Про освіту» (1991), «Про загальну середню освіту» (1999), «Про вищу освіту» (2014), «Про професійний розвиток працівників» (2012), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015);
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки;
- Концепція освіти дорослих в Україні (2011);
- Концепція впровадження медіа-освіти в Україні (2010);
- галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (2013);
- Концепція профільного навчання у старшій школі (2013);
- Державний стандарт повної і загальної середньої освіти (2011);
- Положення про районний (міський) методичний кабінет (центр) (2008);
- Типове положення про атестацію педагогічних працівників навчальних закладів та навчально-методичних установ сфери культури (2014);
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікації» (від 23 листопада 2011 р. № 1341);
- «Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України (7 липня 2010 р. № 564).

Також ураховано «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Університет менеджменту освіти» (від 18 листопада 2015 р., протокол № 8), «Положення про куратора-тьютора навчальної групи слухачів курсів підвищення кваліфікації за заочною, дистанційною та очно-дистанційною формами навчання в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», «Положення про форми навчально-методичної документації для забезпечення освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (2015); «Кваліфікаційні вимоги до професійної діяльності педагогічних працівників», професійно-кваліфікаційні характеристики (ПКХ) на основі компетентнісного підходу, освітньо-кваліфікаційні характеристики педагогічних та керівних кадрів, обґрунтовані в Національній рамці кваліфікацій.

10. ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

*Додаток А
Таблиця А.10.1*

**Співвідношення навчальних модулів, компетентностей та кредитів ЄКТС у
підвищенні кваліфікації працівників системи освіти за очно-дистанційною формою
навчання (210 год / 7 кредитів ЄКТС)**

№ з/п	Компетентності	Модулі	Кількість кредитів ЄКТС	Назва відповідальної кафедри
	Загальні			
1	Освітологічна	Модуль 1. Освітологічний та нормативно-правовий	1	ФОД УОП
2	Нормативно-правова			
	Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)			
3	Управлінська	Модуль 2. Менеджмент і лідерство	1	ПАМО
4	Соціально-психологічна	Модуль 3. Соціально-психологічний	1	ПУ
5	Науково-методична	Модуль 4. Посадово-функціональний	1	ФОД
6	Інформаційно-комунікаційна	Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний	1	ВОС ІКТ
7	Інноваційно-дослідницька	Модуль 6. Інноваційно-дослідницький	1	ФОД
8	Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	Модуль 7. Професійно-особистісний розвиток	1	ФОД

Додаток Б

Таблиця Б.10.1

**Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою
підвищення кваліфікації компетентностей дескрипторам
Національної рамки кваліфікацій**

<i>Класифікація компетентностей методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівників методичних об'єднань новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю) за НРК</i>	Знання	Уміння	Комунікація	Цінності, автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Освітологічна	+			+
2. Нормативно-правова	+			+
<i>Спеціальні (фахові, посадово-функціональні) компетентності</i>				
3. Управлінська компетентність	+	+	+	+
4. Фахова	+	+		+
5. Науково-методична компетентність.	+	+		+
6. Інформаційно-комунікаційна	+	+	+	
7. Інноваційно-дослідницька	+	+		+
8. Компетентність із інформальної освіти та професійно-особистісного розвитку	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації результатів навчання і компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності								
	Інтегра- льна	Загальні		Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні)					
		1	2	3	4	5	6	7	8
Організовувати діяльність професійну діяльність на засадах еколюдиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами безпеки життєдіяльності, фінансової автономії, вимогами інтеграції в європейський освітній простір	+	+	+						
Упроваджувати сучасні психолого-управлінські технології функціонування та розвитку методичних центрів	+			+					
Здійснювати психолого-педагогічний супровід методичної діяльності педагога, його професійний розвиток	+			+	+	+			
Проектувати рішення з поліпшення психолого-педагогічного змісту і форм управління професійним зростанням педагогів	+			+					+
Уміти мотивувати педагогів для досягнення спільної мети та професійно-особистісного розвитку	+			+	+				+
Визначати психолого-педагогічні умови попередження й подолання професійного стресу, «вигорання» та деформацій особистості педагога	+							+	+
Уміти створювати та впроваджувати інноваційні психолого-педагогічні проекти у методичну діяльність, визначати психолого-педагогічні перспективи інноваційних методичних проектів в умовах освітніх змін	+					+	+		
Здійснювати психолого-педагогічну діагностику освітньої діяльності педагогів	+				+	+			
Демонструвати належні вміння діалогічного спілкування і партнерської взаємодії з усіма суб'єктами освітнього процесу	+								+
Розробляти зміст і технології методичної роботи в умовах змін	+					+	+		
Уміти здійснювати планування та організацію методичної діяльності відповідно до запитів педагогів та вимог часу	+			+	+	+	+		
Розвивати та вдосконалювати професійно важливі якості особистості педагога (громадянськість, відповідальність, рефлексивність, толерантність, здатність до діалогічної взаємодії тощо)	+							+	+
Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань із різних джерел та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій	+								+
Демонструвати професійні цінності, етику поведінки у професійній діяльності, керуватися етичними зобов'язаннями	+					+	+		

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (ТЕМИ, СПЕЦКУРСИ) НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КАФЕДРИ ФІЛОСОФІЇ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

*Затверджено на засіданні кафедри філософії освіти дорослих
Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти Державного вищого навчального
закладу «Університет менеджменту освіти» (протокол № 8 від 31.10.2018 р.)*

Тема	Форма проведення (лекція, семінар, спецкурс, конференція)	Кількість годин	Метод проведення (лекція, семінар, тренінг, практикум, воркшоп)	Викладач	Категорія слухачів
«Філософсько-освітні засади Нової української школи»	Спецкурс	8 год (4 год.ауд.+4 год.-сам.роб.)	лекція семінар	Сидоренко Вікторія Вікторівна	завідувачі РМК, кафедр і структурних підрозділів закладів ППО; завідувачі кафедр та структурних підрозділів закладів ППО (на базі КВНЗ КОР "Академія неперервної освіти" авторські, тематичні курси Новопризначені керівники РМК(Ц))
«Організація освітнього середовища в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»	спецкурс	8 год (4 год.ауд.+4 год.-сам.роб.)	лекція семінар	Сидоренко Вікторія Вікторівна	завідувачі РМК, кафедр і структурних підрозділів закладів ППО тематичні курси (на базі міського методичного центру м.Львів)
«Розвиток ключових компетентностей педагога Нової української школи: тенденції, підходи, технології»	спецкурс	8 год (4 год.ауд.+4 год.-сам.роб.)	лекція воркшоп	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Тематичні курси (на базі КВНЗ КОР "Академія неперервної освіти") завідувачі РМК, кафедр і структурних підрозділів закладів ППО
«Науково-методичний супровід професійного розвитку педагога Нової української школи в умовах формальної і неформальної освіти»	спецкурс	10 год (6 год.ауд.+4 год.-сам.роб.)	лекція семінар	Сидоренко Вікторія Вікторівна	завідувачі РМК, кафедр і структурних підрозділів закладів ППО; методисти закладів ППО без виділення профілю
«Методична діяльність в умовах децентралізації освіти»	спецкурс	10 год (6 год.ауд.+4 год.-сам.роб.)	лекція семінар	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Тематичні курси (на базі КВНЗ КОР "Академія неперервної освіти", на базі міського методичного центру м.Львів)

«Дидактика вищої школи»	спецкурс	8 год (4 год.ауд.+4 год.-сам.роб.)	лекція семінар	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Викладачі коледжів, технікумів (на базі Богуславського гуманітарного коледжу імені І. С. Нечуя-Левицького) Викладачі коледжів, технікумів (на базі Одеського технічного коледжу ОНАХТ) Теоретичні і методичні аспекти розвитку фахової майстерності викладача
«Педагогічне дорадництво в системі науково-методичної діяльності»	спецкурс	8 год (4 год.ауд.+4 год.-сам.роб.)	лекція семінар	Сидоренко Вікторія Вікторівна	завідувачі РМК авторські, тематичні курси для методичних служб
«Педагогічний коучинг як технологія науково-методичного супроводу в системі ППО»	спецкурс	8 год (4 год.ауд.+4 год.-сам.роб.)	лекція семінар	Сидоренко Вікторія Вікторівна	завідувачі РМК(Ц); авторські, тематичні курси для методичних служб
«Культура наукової української мови»	спецкурс	10 год (6 год.ауд.+4 год.-сам.роб.)	лекція практичне заняття	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Викладачі університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти
«Полілог у науковому дискурсі»	спецкурс	8 год (4 год.ауд.+4 год.-сам.роб.)	лекція практичне заняття	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів
«Науково-методичний менеджмент освітніх інновацій»	спецкурс	8 год (4 год.ауд.+4 год.-сам.роб.)	лекція тематична дискусія	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Новопризначені керівники районних (міських) методичних кабінетів (центрів) Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Початкова освіта» та інклюзивної освіти Забезпечення якості освіти в контексті сучасних реформ (На базі ДВНЗ «Миколаївський політехнічний коледж»)
«Педагогічна акмеологія в професійно-педагогічній діяльності методиста»	спецкурс	8 год (4 год.ауд.+4 год.-сам.роб.)	лекція тематична дискусія	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю)
«Філософсько-освітні	семінар	2 год.	семінар	Сидоренко	авторські,

засади Нової української школи»				Вікторія Вікторівна	тематичні курси Директори (заступники директорів) закладів позашкільної освіти(спеціалізація за профілем закладу) Новопризначені керівники районних (міських) методичних кабінетів (центрів)
«Наукометричні бази даних та індекси цитування»	лекція	2 год.	лекція	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів
«Сучасні підходи в освіті дорослих»	семінар	2 год.	семінар	Сидоренко Вікторія Вікторівна	завідувачі РМК, кафедр і структурних підрозділів закладів ППО Новопризначені керівники районних (міських) методичних кабінетів (центрів)
«Формування технологічної культури в умовах оновленої мовно-літературної парадигми»	семінар	2 год.	семінар	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Мови і літератури», «Суспільствознавство»
«Науково-методичний менеджмент освітніх інновацій»	Тематична дискусія	2 год.	тематична дискусія	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) без виділення профілю
«Ключові компетентності, уміння і результати навчання в системі Нової української школи»	семінар	2 год.	семінар	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) без виділення профілю
«Культура наукової української мови»	лекція	2 год.	лекція	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Викладачі університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти
«Полілог у науковому дискурсі»	тематична дискусія	2 год.	тематична дискусія	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів

«Культуровідповідне управління якістю дошкільної освіти»	лекція	2 год.	лекція	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із дошкільної та інклюзивної освіти
«Праксеологічні засади професійно-педагогічної діяльності»	лекція	2 год.	лекція	Сидоренко Вікторія Вікторівна	Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) без виділення профілю
«Особливості професійно-педагогічної діяльності викладача коледжу в контексті Теорії поколінь»	спецкурс	12	тематична дискусія (2), практичне заняття (4)	Єрмоленко Андрій Борисович	Всі категорії
«Сучасні освітні тренди»	Семінар	4	семінар	Єрмоленко Андрій Борисович	Всі категорії
«Зв'язки із громадськістю як ефективний засіб створення й підтримки позитивного іміджу закладів освіти»	спецкурс	12	тематична дискусія (2), практичне заняття (4)	Єрмоленко Андрій Борисович	Керівні та педагогічні працівники коледжів
«Використання соціальних мереж і технології нетворкінгу для формування особистого бренду педагога»	спецкурс	12	тематична дискусія (2), практичне заняття (4)	Єрмоленко Андрій Борисович	для контингенту кафедри ФОД
«Інноваційні підходи до розвитку професіоналізму педагога Нової української школи»	Семінар	2	Семінар	Жуковська Світлана Анатоліївна	Завідувачі РМК, кафедр і структурних підрозділів закладів ППО; методисти Р(М) МК(Ц)
«Освіта дорослих у контексті цивілізаційних викликів»	семінар	2	Семінар	Жуковська Світлана Анатоліївна	Завідувачі РМК, кафедр і структурних підрозділів закладів ППО; методисти Р(М) МК(Ц)
«Професійний розвиток педагога в умовах інноваційного освітнього середовища»	Семінар	4	Семінар	Жуковська Світлана Анатоліївна	Завідувачі РМК, кафедр і структурних підрозділів закладів ППО; методисти Р(М) МК(Ц)
«Зміст і технології викладання предметів в умовах упровадження нових Державних стандартів»	лекція	2 год.	лекція	Завалевський Юрій Іванович	завідувачі РМК, кафедр і структурних підрозділів закладів ППО; методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) без виділення профілю

«Розвиток креативності як акмеологічного потенціалу науково-педагогічного працівника»	спецкурс	4 (ауд) 6 (с.р.)	тренінг, коворкінг, практикум	Ілляхова Марина Володимирівна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Гуманітарний, суспільно-гуманітарний та естетичний» Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Виховна робота» і «Виховання та робота з обдарованою молоддю»(шифр 1.3.4.7., 1.3.4.8) «Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів». «Креативні практики в освіті та цифрові освітні тренди»
«Інноваційні технології в професійній діяльності педагогічних працівників в умовах відкритої освіти»	семінар	2 (ауд) 4 (с.р.)	семінар, практикум	Ілляхова Марина Володимирівна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Гуманітарний, суспільно-гуманітарний та естетичний» Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Виховна робота» і «Виховання та робота з обдарованою молоддю» «Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів». «Креативні практики в освіті та цифрові освітні тренди»
«Інноваційні технології	спецкурс	6 (ауд)	тренінг,	Ілляхова	Викладачі коледжів,

в професійній діяльності викладачів коледжів, технікумів»		4 (с.р.)	коворкінг, практикум	Марина Володимирівна	технікумів (на базі Одеського технічного коледжу ОНАХТ)
«Когнітивні і креативні стратегії реалізації акмеологічного потенціалу науково-педагогічних працівників»	спецкурс	4 (ауд) 4 (с.р.)	тренінг, коворкінг, практикум	Ілляхова Марина Володимирівна	«Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів». «Креативні практики в освіті та цифрові освітні тренди»
«Сучасні освітні тренди»	семінар	2 (ауд) 2 (с.р.)	семінар, практикум	Ілляхова Марина Володимирівна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Гуманітарний, суспільно-гуманітарний та естетичний» Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Виховна робота» і «Виховання та робота з обдарованою молоддю»(шифр 1.3.4.7., 1.3.4.8) «Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів». «Креативні практики в освіті та цифрові освітні тренди»
«Створення і використання цифрового забезпечення освітнього процесу в професійній діяльності педагога Нової української школи»	спецкурс	6 (ауд) 6 (с.р.)	семінар, практикум, коворкінг	Ілляхова Марина Володимирівна	Викладачі коледжів, технікумів (на базі Одеського технічного коледжу ОНАХТ) Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Гуманітарний, суспільно-гуманітарний та естетичний» Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і

					структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Виховна робота» і «Виховання та робота з обдарованою молоддю»(шифр 1.3.4.7., 1.3.4.8) «Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів». Авторські тематичні курси «Креативні практики в освіті та цифрові освітні тренди»
«Ефективність педагогічної риторики та еристики в професійній діяльності науково-педагогічного працівника»	спецкурс	4 (ауд) 4 (с.р.)	тренінг, практикум	Ілляхова Марина Володимирівна	«Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів». Авторські тематичні курси «Креативні практики в освіті та цифрові освітні тренди»
«Автокреатика професійного розвитку педагога в умовах відкритої освіти»	спецкурс	4 (ауд) 4 (с.р.)	тренінг, практикум	Ілляхова Марина Володимирівна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Гуманітарний, суспільно-гуманітарний та естетичний» Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Виховна робота» і «Виховання та робота з обдарованою молоддю»(шифр 1.3.4.7., 1.3.4.8) «Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів». Авторські тематичні курси «Креативні практики в освіті та цифрові освітні тренди»

«Реалізація технологій акторської майстерності в професійній діяльності педагога»	спецкурс	4 (ауд) 4 (с.р.)	тренінг, практикум, коворкінг	Ілляхова Марина Володимирівна	тренди» «Гуманітарний, суспільно-гуманітарний та естетичний» Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Виховна робота» і «Виховання та робота з обдарованою молоддю»(шифр 1.3.4.7., Авторські тематичні курси «Креативні практики в освіті та цифрові освітні тренди» Викладачі коледжів, технікумів (на базі Одеського технічного коледжу ОНАХТ)
«Індивідуальні та соціально орієнтовані технології для розвитку креативної компетентності науково-педагогічних працівників»	спецкурс	4 (ауд) 4 (с.р.)	семінар, практикум, коворкінг	Ілляхова Марина Володимирівна	«Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів». Авторські тематичні курси «Креативні практики в освіті та цифрові освітні тренди»
«Філософські засади становлення сучасних освітніх практик»	семінар	2 (ауд), 2 (с.р.)	семінар, панельна дискусія	Ілляхова Марина Володимирівна	Завідувачі РМК, кафедр і структурних підрозділів закладів ППО; методисти Р(М) МК(Ц)
«Методологія інноваційного розвитку національної освіти»	семінар	2 (ауд), 2 (с.р.)	семінар, панельна дискусія	Ілляхова Марина Володимирівна	Завідувачі РМК, кафедр і структурних підрозділів закладів ППО; методисти Р(М) МК(Ц)
«Реформування системи освіти в умовах становлення інформаційного суспільства та глобалізації»	лекція	2	лекція	Кириченко Микола Олексійович	усі категорії

«Нова філософія освіти в інформаційному суспільстві»	тематична дискусія	2	дискусія	Кириченко Микола Олексійович	усі категорії
«Педагогіка партнерства: сутність, основні ідеї та принципи»	спецкурс	6	лекція семінар практикум	Кравчинська Тетяна Сергіївна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Педагогіка; початкова, дошкільна та позашкільна освіта» Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Початкова освіта» та інклюзивної освіти
«Зміст і організація навчання осіб з особливими освітніми потребами»	спецкурс	6	лекція семінар практикум	Кравчинська Тетяна Сергіївна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Педагогіка; початкова, дошкільна та позашкільна освіта» Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Початкова освіта» та інклюзивної освіти Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із дошкільної та інклюзивної освіти
«Розвиток мотивації професійної діяльності педагогічних працівників у системі методичної роботи»	спецкурс	6	лекція семінар практикум	Кравчинська Тетяна Сергіївна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Педагогіка;

					початкова, дошкільна та позашкільна освіта» Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Початкова освіта» та інклюзивної освіти Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із дошкільної та інклюзивної освіти
«Дидактика вищої школи»	спецкурс	8 год (4 год. ауд. + 4 год. - сам. роб.)	лекція семінар	Кравчинська Тетяна Сергіївна	Викладачі коледжів, технікумів
«Розвиток інклюзивної освіти в Україні»	лекція	2	лекція	Кравчинська Тетяна Сергіївна	Для всіх категорій
«Розвиток мотивації професійної діяльності педагогів в умовах Нової української школи»	семінар	2	семінар	Кравчинська Тетяна Сергіївна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Педагогіка; початкова, дошкільна та позашкільна освіта» Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Початкова освіта» та інклюзивної освіти
«Формування мотивації навчально-професійної діяльності студентів»	семінар	2	семінар	Кравчинська Тетяна Сергіївна	Викладачі коледжів, технікумів
«Освітні засади Нової української школи»	семінар	2	семінар	Кравчинська Тетяна Сергіївна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Педагогіка; початкова, дошкільна та

					позашкільна освіта» Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Початкова освіта» та інклюзивної освіти
«Педагогіка партнерства у Новій українській школі»	семінар	2	семінар	Кравчинська Тетяна Сергіївна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Педагогіка; початкова, дошкільна та позашкільна освіта» Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Початкова освіта» та інклюзивної освіти
«Розвиток освіти в Україні: історія, підходи, перспективи»	семінар	2	семінар	Кравчинська Тетяна Сергіївна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Педагогіка; початкова, дошкільна та позашкільна освіта» Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Початкова освіта» та інклюзивної освіти Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних

					об'єднань із дошкільної та інклюзивної освіти
«Освіта дорослих в суспільстві, яке навчається»	спецкурс	6 год.	тематична дискусія	Левченко Вікторія Володимирівна	Усі категорії
«Освіта впродовж життя: сучасні тенденції і перспективи»	тематична дискусія	4 год.	тематична дискусія	Левченко Вікторія Володимирівна	Усі категорії
«Сучасні проблеми адаптації та соціалізації особистості: вікові аспекти»	спецкурс	8 год.	лекція семінарське заняття	Левченко Вікторія Володимирівна	Викладачі університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти. Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів. Методисти коледжів, технікумів. Методисти університетів, академій, інститутів
«Професійна мобільність педагогічного працівника в умовах змін»	спецкурс	8 год	лекція семінарське заняття	Левченко Вікторія Володимирівна	методисти коледжів, технікумів; методисти університетів, академій, інститутів
«Дидактика вищої школи»	спецкурс	8 год (4 год. ауд. + 4 год. - сам. роб.)	лекція семінар	Левченко Вікторія Володимирівна	Викладачі коледжів, технікумів
«Профілактика девіантної поведінки: інтегративна діяльність освітніх установ»	спецкурс	6 год.	семінарське заняття	Левченко Вікторія Володимирівна	Викладачі університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти. Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів. Методисти коледжів, технікумів. Методисти університетів, академій, інститутів
«Сучасні освітні технології в професійній діяльності викладача ЗВО»	семінарське заняття	2 год.	семінарське заняття	Левченко Вікторія Володимирівна	Викладачі університетів, академій, інститутів без педагогічної освіти. Науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів. Методисти коледжів, технікумів. Методисти

					університетів, академій, інститутів
«Інклюзивна освіта в Україні: стан і перспективи»	семінар	2	семінар	Мирошніченко Олена Олександрівна	Методисти Р(М) МК(Ц)
«Масові он-лайн відкриті курси»	спецкурс	4	лекція + практикум	Панченко Любов Феліксівна	Методисти, викладачі
«Використання інфографіки в освіті»	спецкурс	4	лекція+практикум	Панченко Любов Феліксівна	Методисти, викладачі
«Комп'ютерний аналіз даних психолого-педагогічного дослідження»	спецкурс	4	лекція+практикум	Панченко Любов Феліксівна	Методисти, викладачі
«Опрацювання даних опитувань засобами вільного програмного забезпечення»	спецкурс	4	лекція+практикум	Панченко Любов Феліксівна	Методисти, викладачі
«Цифровий сторітелінг в освіті дорослих»	спецкурс	4	лекція+практикум	Панченко Любов Феліксівна	Методисти, викладачі
«Виховання особистості громадянина-патріота в Новій українській школі»	практичне заняття	2	практикум	Просіна Ольга Володимирівна	Слухачі кафедри ФОД
«Інтегрований підхід в освітньому процесі – основа реалізації ключових компетентностей у Новій українській школі»	практичне заняття	2	практикум	Просіна Ольга Володимирівна	Слухачі кафедри ФОД
«Креативний менеджмент в закладах позашкільної освіти»	спецкурс	6	тренінг	Просіна Ольга Володимирівна	Керівники ЗПО
«Технологія управління системою виховної діяльності в закладах позашкільної освіти»	спецкурс	4	тренінг	Просіна Ольга Володимирівна	Педагогічні працівники ЗПО
«Управління змінами в умовах невизначеності»	спецкурс	4	тренінг	Просіна Ольга Володимирівна	Керівники ЗПО
«Альтернативні моделі підвищення кваліфікації педагогічних працівників»	лекція	2	лекція	Просіна Ольга Володимирівна	Методисти ППО
«Професійний розвиток педагога в умовах інноваційного освітнього середовища»	семінар	4	семінар	Самойленко Олексій Олександрович	Усі категорії кафедри ФОД
«Інноваційні підходи до розвитку професіоналізму педагога Нової української школи»	Семінар	2	Семінар	Самойленко Олексій Олександрович	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО та ВНЗ
«Методика роботи в конструкторі навчальних програм Нової української школи»	Семінар	2	Семінар	Самойленко Олексій Олександрович	методисти «Початкова освіта»
«Методика побудови освітнього відеоролику»	спецкурс	6	Лекція + Семінар (тільки на ДН)	Самойленко Олексій Олександрович	Усі категорії кафедри ФОД
«Моделі професійного розвитку педагогічних працівників в умовах післядипломної освіти»	(семінар, 1 етап)	2	семінар	Скрипник Марина Іванівна	1.3.6. Методисти закладів ППО без виділення профілю
«Актуальні теорії навчання, які змінюють практику»	семінар, 2 етап	2	семінар	Скрипник Марина Іванівна	1.3.6. Методисти закладів ППО без виділення профілю

«Методична діяльність крізь призму сучасності»	(семінар, 3 етап)	2		тренінг	Скрипник Марина Іванівна	1.3.6. Методисти закладів ППО без виділення профілю
«Технологія дослідно-експериментальної роботи в регіоні»	спецкурс, дистанційний етап	4		семінар	Скрипник Марина Іванівна	1.3.6. Методисти закладів ППО без виділення профілю
«Конкурентоздатність методиста в умовах модернізації освіти»	конференція	4			Скрипник Марина Іванівна	1.3.6. Методисти закладів ППО без виділення профілю
«Модернізація вітчизняної освіти ХХІ ст.: питання суб'єктності» «Педагогіка партнерства: від комунікації до діалогу» «Свобода, культура, професійний розвиток педагога нової української школи» «Підвищення кваліфікації педагогів для нової української школи: дорожня карта модернізації» «Педагогіка дитинства»	спецкурс	4		тренінг	Скрипник Марина Іванівна	1.3.6. Методисти закладів ППО без виділення профілю
«Професійний розвиток методиста в умовах відкритої післядипломної освіти»	(конференція, 1 етап)	4		тренінг	Скрипник Марина Іванівна	2.11 Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники МО новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю)
«Методична діяльність крізь призму сучасності»	семінар (3 етап)	2		семінар	Скрипник Марина Іванівна	2.11 Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники МО новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю)
«Підвищення кваліфікації педагогів для нової української школи: дорожня карта модернізації» «Модернізація вітчизняної освіти ХХІ ст.: питання суб'єктності» «Педагогіка партнерства: від комунікації до діалогу» «Практична андрагогіка в післядипломній освіті»	спецкурс	4		тренінг	Скрипник Марина Іванівна	2.11 Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники МО новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю)
«Дослідно-експериментальні практики для Нової української школи» (3 етап)	семінар	2		тренінг	Скрипник Марина Іванівна	Тільки для групи 2.11 Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники МО новопризначені зі стажем роботи до 1 року (без виділення профілю)

«Особистість сучасного студента: цінності та мотиви учіння»	семінар	2	семінар	Скрипник Марина Іванівна	1.7.9. Викладачі коледжів, технікумів (у групі, де здійснюють роботу куратора) + Коледжу туризму + Київського торговельно-економічного коледжу)
«Професія – викладач: практикум із дидактики вищої школи»	спецкурс	4	тренінг	Скрипник Марина Іванівна	1.7.9. Викладачі коледжів, технікумів (у групі, де здійснюють роботу куратора) + Коледжу туризму + Київського торговельно-економічного коледжу)
«Як підготувати й ефективно провести лекцію і семінар у вищій школі?»	спецкурс	4	тренінг	Скрипник Марина Іванівна	1.7.9. Викладачі коледжів, технікумів (у групі, де здійснюють роботу куратора) + Коледжу туризму + Київського торговельно-економічного коледжу)
«Конкурентоздатність викладача в умовах модернізації освіти»	семінар	2	семінар	Скрипник Марина Іванівна	1.7.9. Викладачі коледжів, технікумів (у групі, де здійснюють роботу куратора) + Коледжу туризму + Київського торговельно-економічного коледжу)
«Як розробити освітній курс?»	спецкурс	4	семінар	Скрипник Марина Іванівна	1.7.9. Викладачі коледжів, технікумів (у групі, де здійснюють роботу куратора) + Коледжу туризму + Київського торговельно-економічного коледжу)
«Інтерактивні технології у вищій школі»	спецкурс	4	семінар	Скрипник Марина Іванівна	1.7.9. Викладачі коледжів, технікумів (у групі, де здійснюють роботу куратора) + Коледжу туризму + Київського торговельно-економічного коледжу)
«Особистість сучасного студента: цінності та мотиви учіння»	семінар	2	семінар	Скрипник Марина Іванівна	Викладачі Олімпійського коледжу Викладачі Олімпійського коледжу
«Професійно-педагогічна компетентність	семінар	2	семінар	Скрипник Марина Іванівна	Викладачі Олімпійського коледжу Викладачі

спортивного тренера»					Олімпійського коледжу
«Педагогічна підготовка конкурентоздатного викладача»	семінар	4	семінар	Скрипник Марина Іванівна	Викладачі Олімпійського коледжу Викладачі Олімпійського коледжу
«Педагогіка спорту»	спецкурс	4	тренінг	Скрипник Марина Іванівна	Викладачі Олімпійського коледжу Викладачі Олімпійського коледжу
«Психолого-педагогічні проблеми освітнього процесу ВНЗ: виклики сучасності»	конференція	4	тренінг	Скрипник Марина Іванівна	Викладачі Олімпійського коледжу Викладачі Олімпійського коледжу
«Педагогічна підготовка конкурентоздатного викладача»	семінар	2	тренінг	Скрипник Марина Іванівна	Науково-педагогічні працівники
«Методологія педагогічного дослідження та практичної андрагогіки»	спецкурс	4	тренінг	Скрипник Марина Іванівна	Науково-педагогічні працівники
«Модернізація вітчизняної освіти XXI ст.: питання суб'єктності» «Педагогіка партнерства: від комунікації до діалогу» «Свобода, культура, професійний розвиток педагога нової української школи» «Підвищення кваліфікації педагогів для нової української школи: дорожня карта модернізації» «Педагогіка дитинства»	спецкурс	4	тренінг	Скрипник Марина Іванівна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Педагогіка; початкова, дошкільна та позашкільна освіта»
«Практична андрагогіка в післядипломній освіті» (3 етап)	семінар	2	тренінг	Скрипник Марина Іванівна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Педагогіка; початкова, дошкільна та позашкільна освіта»
«Актуальні теорії навчання, які змінюють практику» (3 етап)	семінар	2	семінар	Скрипник Марина Іванівна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних підрозділів закладів ППО за профілем «Педагогіка; початкова, дошкільна та позашкільна освіта»
«Дослідно-експериментальні практики для Нової української школи» (3 етап)	семінар	2	тренінг	Скрипник Марина Іванівна	Викладачі та методисти кафедр, центрів (лабораторій) і структурних

					підрозділів закладів ППО за профілем «Педагогіка; початкова, дошкільна та позашкільна освіта»
«Дослідно-експериментальні практики для Нової української школи» (3 етап)	семінар	2	тренінг	Скрипник Марина Іванівна	Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із предметів освітніх галузей Державного стандарту «Початкова освіта» та інклюзивної освіти 3. Методисти районних (міських) методичних кабінетів (центрів) та керівники методичних об'єднань із дошкільної та інклюзивної освіти
«Експерієнс-технології в методичній роботі Нової української школи»	семінар	4	воркшоп	Сорочан Тамара Михайлівна	Методисти Р(М) МК(Ц), територіальних громад
«Експерієнс-технології в освітньому процесі підготовки магістрантів та аспірантів»	семінар	4	колоквіум	Сорочан Тамара Михайлівна	Науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти
«Менеджмент професійного розвитку педагогів»	лекція	2	лекція	Сорочан Тамара Михайлівна	Керівники закладів ППО та МК
«Методичний менеджмент»	лекція	2	лекція	Сорочан Тамара Михайлівна	Методисти ППО, МК
«Дидактика вищої школи»	лекція	2	лекція	Сорочан Тамара Михайлівна	Викладачі ВНЗ
«Педагогічний маркетинг»	спецкурс	6	лекція, семінар	Фарухшина Марина Шаміліївна	Усі категорії слухачів ФОД
«Нетворкінг в освіті»	спецкурс	6	лекція, практикум	Фарухшина Марина Шаміліївна	Усі категорії слухачів ФОД
«Застосування інструментів маркетингу в професійній діяльності педагогічних працівників»	спецкурс	6	лекція, практикум	Фарухшина Марина Шаміліївна	Усі категорії слухачів ФОД
«Професійний розвиток педагогічних працівників на засадах педагогічного маркетингу»	семінар	2	семінар	Фарухшина Марина Шаміліївна	Тематичні авторські курси ПК. <u>Сучасні підходи в освіті дорослих; Забезпечення якості освіти в контексті сучасних реформ</u>
«Розвиток професіоналізму методиста в суспільстві, яке навчається»	семінар	2	семінар	Фарухшина Марина Шаміліївна	методисти Р(М)МК та керівники методичних об'єднань
«Бріколаж як інноваційна технологія в освіті»	семінар	2	семінар	Фарухшина Марина Шаміліївна	методисти Р(М)МК та керівники методичних об'єднань

«Психологічні особливості освіти дорослих»	семінар (2,3 етап)	2 год.	практикум	Швень Ярослава Леонідівна	Методисти РМК з мов, без профілю, новопризначені
«Професійна деонтологія методиста»	семінар (2 етап)	2 год.	семінар	Швень Ярослава Леонідівна	Методисти РМК, ОІППО
«Технологія проведення воркшопу»	спецкурс (2,3 етап)	4 год.	практикум	Швень Ярослава Леонідівна	Методисти РМК з мов, без профілю, новопризначені, методисти ЗПО
«Культура наукової мови педагогічних працівників»	семінар (2,3 етап)	2 год.	практикум	Швень Ярослава Леонідівна	Науково-пед працівники ЗВО, викладачі коледжів
«Професійна комунікація викладача»	спецкурс	4 год.	практикум	Швень Ярослава Леонідівна	Викладачі коледжів
«Діагностика і розвиток професійної самосвідомості педагога Нової української школи»	спецкурс (2,3 етап)	4 год.	практикум	Швень Ярослава Леонідівна	Методисти РМК з мов, без профілю, новопризначені
«Метафоричні асоціативні карти (МАК) як технологія арт-педагогіки в освіті дорослих»	спецкурс (1 етап)	4 год.	воркшоп	Швень Ярослава Леонідівна	Тематичні (арт-педагогіка)
«Технології соціальної згуртованості суб'єктів освітнього процесу в умовах соціально-психологічної адаптації в Новій українській школі»	семінар (2 етап)	2 год.	семінар	Швень Ярослава Леонідівна	Тематичні (арт-педагогіка)
«Розвиток емоційного інтелекту педагога»	семінар (3 етап)	2 год.	тренінг	Швень Ярослава Леонідівна	Тематичні (арт-педагогіка), методисти ЗПО
«Арт-педагогіка в освіті дорослих»	семінар (1,2 етап)	2 год.	семінар	Швень Ярослава Леонідівна	Тематичні (арт-педагогіка)
«Когнітивний стиль професійної діяльності педагога Нової української школи»	семінар (2 етап)	2 год.	семінар	Швень Ярослава Леонідівна	Методисти ЗПО, РМК без профілю, з мов, новопризначені

**ДАЙДЖЕСТ ВИДАНЬ КАФЕДРИ ФІЛОСОФІЇ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ІЗ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ З ТЕМИ:
«ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ФАХІВЦІВ У СИСТЕМІ ОСВІТИ
ДОРΟΣЛИХ: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ТЕХНОЛОГІЇ» (0117U002380)
ЗА 2017-2018 РОКИ**

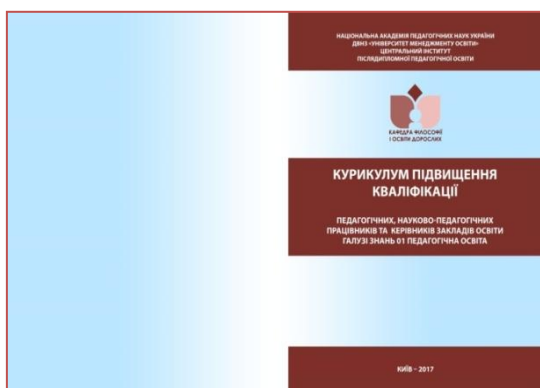
Про актуальне в методичній діяльності: думки й поради експертів: мультимедійний науково-методичний комплекс: авторський колектив / About important in methodological activities: expert opinions and advice / за наук. ред. проф. Т.М. Сорочан. наукова ред., упорядкування В.В. Сидоренко, М.І. Скрипник. – К.: Агроосвіта, 2017. – 700 с.

дозволяє розширити проблемно-тематичний і комунікативно-прагматичний діапазон професійної діяльності проблеми, що потребують наукового й суспільного переосмислення, переоцінки, суспільної легітимації.

Для науковців, працівників вищих навчальних закладів, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників загальноосвітніх навчальних закладів та установ системи загальної середньої освіти, методичних служб усіх рівнів, а також усіх, хто цікавиться питаннями модернізації вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти.

Курикулум підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти галузі знань 01 Педагогічна освіта: зб. робочих навчальних програм: авторський колектив / загальна ред. Т.М. Сорочан; наукова ред., упорядкування В.В. Сидоренко, М.І.Скрипник. К.: ЦППО, 2017. 447 с. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/706868/>

Курикулум підвищення кваліфікації (КПК) є рамковою основою змісту навчання слухачів та розроблено як рамковий документ концептуального характеру, що вміщує формалізований пакет робочих навчальних тем і спецкурсів для курсів ПК педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти, норми годин для їх опанування, цільові групи, систему компетентностей, взаємозв'язок нових методичних принципів із запропонованими навчальними матеріалами, систему і принципи самонавчання, самоконтролю і самооцінювання, андрагогічні методи, прийоми, технології навчання, принципи моніторингу результатів навчання.

ККПК вміщує плановий (спрогнозований як модель суспільного замовлення на підготовку фахівця нової формації на компетентнісній основі), упроваджуваний (реалізується в процесі навчання на курсах ПК відповідно до професійних запитів і потреб, компетентнісного досвіду фахівця, його індивідуальних можливостей, мотиваційних детермінант, розробленої «Я-концепції» та визначає вибір індивідуальної освітньої траєкторії, параметрів, термінів, змісту навчання) і досягнутий (цінності, знання, уміння, навички, набуті під час освітнього процесу) курикулуми.

Для науковців, працівників вищих навчальних закладів, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників загальноосвітніх навчальних закладів та установ системи загальної середньої освіти, методичних служб усіх рівнів, а також усіх, хто цікавиться питаннями модернізації вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти.

Професійний розвиток педагога Нової української школи в умовах формальної і неформальної освіти: збірник спецкурсів: авторський колектив / наук. ред. проф. Т.М. Сорочан, В.В. Сидоренко; упорядкування Я.Л. Швень. К.: Агроосвіта, 2018. 320 с.

Суспільство знань, виробничими ресурсами якого є знання, інтелект, компетентності, ціннісні орієнтири, бачить педагога нової формації компетентним, умотивованим, кваліфікованим, який має академічну свободу й розвивається професійно впродовж життя, самостійно й творчо здобуває інформацію, організовує дитиноцентризований процес із максимальним наближенням навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей, можливостей, потреб, запитів, настанов і життєвих планів.

Задля вирішення актуальних питань професійного розвитку педагога Нової української школи відповідно до соціально-економічних та освітніх викликів, гнучкого поєднання і реалізації принципів соціального партнерства, що забезпечують академічну свободу та право педагогічних працівників на підготовку й підвищення кваліфікації в умовах формальної, неформальної, інформальної освіти тощо науково-педагогічні працівники кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО розробили збірник спецкурсів для підвищення кваліфікації педагогічних працівників. У збірнику висвітлено переважно такі аспекти: проблеми концептуальних засад Нової української школи; Педагог у просторі освітніх можливостей; особливості професійної діяльності Педагога та підвищення його кваліфікації; культура управління Новою українською школою.

Для науковців, працівників вищих навчальних закладів, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників загальноосвітніх навчальних закладів та установ системи загальної середньої освіти, методичних служб усіх рівнів, а також усіх, хто цікавиться питаннями модернізації вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти.

Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» збірнику спецкурсів «Професійний розвиток педагога Нової української школи в умовах формальної і неформальної освіти: збірник спецкурсів» (авторський колектив) (№ 595 від 05 червня 2018 року). За рішенням колегії Міністерства освіти і науки України від 24 квітня 2018 року (протокол № 4/4-19) «Про схвалення переліку навчально-методичної літератури для початкових класів Нової української школи, що видаватиметься за кошти державного бюджету в 2018 році» заплановано тираж 24 тис. екземплярів (вид-во «Либідь»).

Атестація осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою: методичні рекомендації / Вікторія Вікторівна Сидоренко, Ярослава Леонідівна Швень. К.: ЦППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 2017. 160 с. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/708198/>

Серед принципів державної служби України, як і інших держав світу, головним є принцип професіоналізму – компетентного, об'єктивного й неупередженого виконання посадових обов'язків, постійного підвищення рівня своєї фахової компетентності, неперервного навчання впродовж життя, вільного володіння державною мовою. Необхідний рівень фахової компетентності працівника державної інституції можливий лише за наявності в нього відповідного рівня

мовної і комунікативної компетентностей, які виявляються у вільному володінні державною мовою. Сучасному фахівцеві мова потрібна не як сукупність уніфікованих правил, а як система світобачення, засіб культурного співжиття в інформаційному суспільстві, самоформування і самовираження особистості, для якісного й компетентного виконання посадових обов'язків і розвитку його мовної особистості, передбачених Законом України «Про державну службу».

Методичні рекомендації для атестації претендентів на вступ на державну службу розроблено відповідно до Стандарту української мови для державних службовців, Постанови «Про організацію проведення атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою» (№ 301 від 26.04.2017). Структурування матеріалу здійснено за двома обов'язковими модулями атестації: усного й письмового. Запропоновані завдання для письмового (лексико-граматичні тести, тексти для реферування-переказу) та усного (вступне спілкування на соціокультурні, загальні фахові та актуальні поточні теми, ділова розмова у змодельованій ситуації, повідомлення-презентація на визначену тему) блоків атестації допоможуть претендентам на вступ на державну службу підготуватися до атестації щодо вільного володіння українською мовою, удосконалити рівень мовної і комунікативної компетентності, набуті вміння і навичок фахового спілкування на граматичному, лексичному та стилістичному рівнях.

Для державних службовців, претендентів на вступ на державну службу, слухачів курсів підвищення кваліфікації, а також усіх, хто прагне високої культури спілкування на професійному рівні, бажає підвищити рівень мовної і комунікативної компетентності.

Професійний розвиток науково-педагогічних працівників в освіті дорослих: збірник методик і тестових завдань для діагностики/ укладачі: М.І.Скрипник, Я.Л.Швень. К.: ЦППО. 2017. 73 с.

Збірник методик і тестових завдань підготовлено відповідно до наукового дослідження кафедри «Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології», з метою організації самостійної роботи слухачів (категорія – науково-педагогічні працівники університетів, академій, інститутів) на курсах підвищення кваліфікації. Підставою для відбору та структуризації діагностичного матеріалу стало авторське трактування поняття «професійний розвиток науково-педагогічних працівників» як набуття професіоналізму – системи практично-орієнтованих форм інтелекту («real-world» intelligence): емоційного (Emotional Intelligence – EQ), культурного (Cultural Intelligence – CQ), соціального (Social Intelligence – SQ), практичного (Practical Intelligence

– PQ) Для науково-педагогічних працівників ВНЗ, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

5. Бібліографічний опис робіт науково-педагогічних працівників кафедри філософії і освіти дорослих / упорядники: В.В. Сидоренко, М.І. Скрипник. К.: ЦППО, 2017. 62 с. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/706764/>

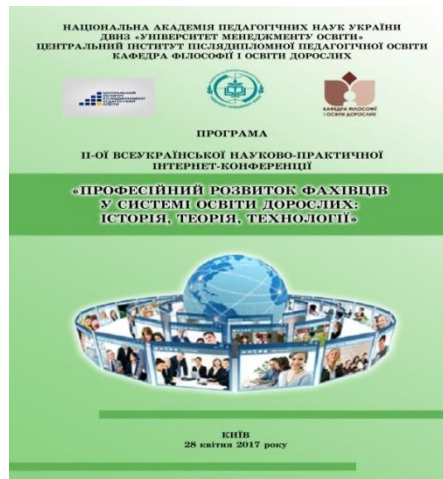

Аналітичний бібліографічний опис публікацій науково-педагогічних працівників кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» з теми дослідження «Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології» укладено відповідно до потреб міжнародного обміну бібліографічною інформацією та автоматизації інформаційних та бібліотечно-бібліографічних процесів.

Основні завдання бібліографічного опису: активізація інформаційно-мережевої взаємодії різних структурних підрозділів, кафедр ЦППО, ВНЗ, ОППО, методичних служб усіх рівнів для здійснення науково-педагогічного, організаційного, методичного,

інформаційно-комунікаційного супроводу професійного розвитку науково-педагогічних, педагогічних працівників в освітніх моделях курсів підвищення кваліфікації та міжкурсового періоду як єдиного андрагогічного циклу; популяризація наукових ідей, маркетинг знань і освітніх послуг; організація науково-методичного полілогу між усіма суб'єктами тощо.

Запропонований бібліографічний опис виконує такі функції, як: ідентифікаційну, пошукову, інформаційну, організаційну, обліково-реєстраційну тощо, та відповідає взаємопов'язаним вимогам точності, вичерпності, єдності, чіткості, науковості.

Бібліографічний опис складається з двох розділів: перший розділ – *електронна бібліографія* (он-лайнграфія), що вміщує опубліковані наукові праці співробітників кафедри, розміщені у відкритому інформаційному доступі на електронних ресурсах локального та віддаленого доступу, другий розділ – *публікації, внесені до бази ЄДЕБО* (єдиної державної електронної бази з питань освіти).

Для науковців, працівників вищих навчальних закладів, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників загальноосвітніх навчальних закладів та установ системи загальної середньої освіти, методичних служб усіх рівнів, а також усіх, хто цікавиться питаннями модернізації вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти.

Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів ІІ-ї Всеукраїнської Інтернет-конференції 28 квітня 2017 р. м. Київ / редкол.: В.В.Сидоренко, М.І.Скрипник, Я.Л.Швень. К.: ЦППО, 2017. 424с. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/708411/>

Матеріали конференції з проблем професійного розвитку фахівців у системі освіти дорослих. Предметом дискусії у запропонованих матеріалах насамперед став сам феномен професійного розвитку освітянина, що зумовлено сучасними реформаційними процесами в українському суспільному та освітньому просторі. Інше коло питань стосуються самої природи формальної, неформальної та інформальної освіти, які професіонали здійснюють таку освіту. Досліджуються співвідношення інформаційних технологій та професійного розвитку фахівця, акцентуються у наукових розвідках увага на проблемах психологічного супроводу професійного розвитку фахівців.

Для теоретиків і практиків освіти дорослих, працівників вищих навчальних закладів, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників загальноосвітніх навчальних закладів та установ системи загальної середньої освіти, методичних служб усіх рівнів, а також усіх, хто цікавиться питаннями модернізації вітчизняної формальної та неформальної освіти дорослих.

Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: програма ІІІ-ї Всеукраїнської Інтернет-конференції 19 квітня 2018 р. м.Київ / за ред. В.В. Сидоренко, Н.В. Любченко. К.: ЦППО, 2018. 54 с.

Програма ІІІ-ї Всеукраїнської Інтернет-конференції з проблем професійного розвитку фахівців у системі освіти дорослих. Предметом дискусії насамперед став сам феномен професійного розвитку сучасного

освіти дорослих. Предметом дискусії насамперед став сам

педагога, методиста, менеджера, освітнього лідера нової формації впродовж життя, який самостійно моделює й зrealizовує індивідуальну освітню траєкторію в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти, визначає параметри процесу навчання (зміст, тривалість, форми, методи, програми навчання, засоби та ін.), здійснює цілепокладання й конструктивну корекцію в принципово нових вітчизняних культурно-освітніх умовах.

У пропонуваній програмі Е-конференції систематизовано заявлені учасниками теми виступів, тез, відеодоповідей для дискусій, полеміки, ґрунтовних відгуків. Обговорення актуальних питань за тематичними напрямками Інтернет-конференції проводилось на десяти секціях в інтернет-офлайн форматі та в постерному режимі, зокрема: освіта дорослих як соціокультурний феномен: вітчизняний і зарубіжний досвід; професійний розвиток педагога Нової української школи; науково-методичні засади професійного розвитку фахівців в умовах формальної і неформальної освіти; розвиток цифрової компетентності фахівців як ключової в системі підвищення кваліфікації; інклюзивна освіта дорослих: моделі професійного розвитку; психологічний супровід професійного розвитку фахівців; розвиток кадрового потенціалу системи освіти в умовах суспільних трансформацій; професійний розвиток керівних кадрів в умовах реформування професійної (професійно-технічної) освіти; формування менеджерів інноваційних освітніх проєктів в умовах сучасних фінансово-економічних відносин; упровадження інклюзивної освіти в умовах освітньої системи області /району /міста: кадровий аспект; управління системою професійного розвитку менеджерів освіти ОТГ в умовах децентралізації влади.

Для теоретиків і практиків освіти дорослих, працівників вищих навчальних закладів, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників загальноосвітніх навчальних закладів та установ системи загальної середньої освіти, методичних служб усіх рівнів, а також усіх, хто цікавиться питаннями модернізації вітчизняної формальної і неформальної освіти дорослих.

Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів III-ої Всеукраїнської Інтернет-конференції 18 квітня 2018 р. м. Київ. У 2-х частинах : Ч. 1. / наукова редакція, упорядкування: В.В. Сидоренко, Я.Л. Швень. К.: Агроосвіта, 2018. 286 с.

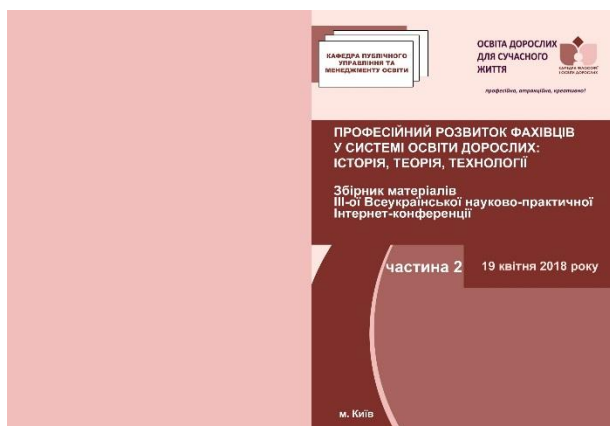
За реалізації Концепції «Нова українська школа» видозмінюється соціальна й професійна місія педагога в контексті європейського професіоналізму із збереженням кращих ментальних українських характеристик. Суспільство знань бачить педагога нової формації компетентним, умотивованим, кваліфікованим, який має академічну свободу й розвивається професійно впродовж життя, самостійно й творчо здобуває інформацію, організовує людиноцентризований освітній процес, перебуває в авангарді суспільних та освітніх перетворень. Професійний розвиток сучасного фахівця передбачає його безперервний саморозвиток і самореалізацію як актуальних соціально-культурних пріоритетів і смислів.

Збірник матеріалів III-ої Всеукраїнської Інтернет-конференції присвячено актуальним питанням безперервного професійного розвитку сучасного педагога, методиста, менеджера, освітнього лідера нової формації впродовж життя, який самостійно моделює й зrealizовує індивідуальну освітню траєкторію в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти, визначає параметри процесу навчання (зміст, тривалість, форми, методи, програми навчання, засоби та ін.), здійснює цілепокладання й конструктивну корекцію в принципово нових вітчизняних культурно-освітніх умовах.

Частина I присвячена безперервному професійному розвитку фахівців в епоху змін, зокрема проблемам освіти дорослих як соціокультурного феномену, професійному розвитку педагога Нової української школи, науково-методичним засадам професійного розвитку в умовах формальної і неформальної освіти, розвитку цифрової компетентності фахівців як ключової в системі підвищення кваліфікації, психологічному супроводу професійного розвитку фахівців тощо.

Для теоретиків і практиків освіти дорослих, працівників закладів вищої освіти, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників загальноосвітніх навчальних закладів та установ системи загальної середньої освіти, методичних служб усіх рівнів, а також усіх, хто цікавиться питаннями модернізації вітчизняної формальної та неформальної освіти дорослих.

Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів III-ої Всеукраїнської Інтернет-конференції 18 квітня 2018 р. м. Київ. У 2-х частинах : Ч. 2. / наукова редакція, упорядкування: В.В. Сидоренко, Я.Л. Швень. К.: Агроосвіта, 2018. 146 с.

За реалізації Концепції «Нова українська школа» видозмінюється соціальна й професійна місія педагога в контексті європейського професіоналізму із збереженням кращих ментальних українських характеристик. Суспільство знань бачить педагога нової формації компетентним, умотивованим, кваліфікованим, який має академічну свободу й розвивається професійно впродовж життя, самостійно й творчо здобуває інформацію, організовує людиноцентризований освітній процес, перебуває в авангарді суспільних та освітніх перетворень. Професійний розвиток сучасного фахівця передбачає його безперервний саморозвиток і самореалізацію як актуальних соціально-

культурних пріоритетів і смислів.

Збірник матеріалів III-ої Всеукраїнської Інтернет-конференції присвячено актуальним питанням безперервного професійного розвитку сучасного педагога, методиста, менеджера, освітнього лідера нової формації впродовж життя, який самостійно моделює й зrealізовує індивідуальну освітню траєкторію в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти, визначає параметри процесу навчання (зміст, тривалість, форми, методи, програми навчання, засоби та ін.), здійснює цілепокладання й конструктивну корекцію в принципово нових вітчизняних культурно-освітніх умовах.

У *Частині II* розкрито концептуальні засади управлінської діяльності фахівця, зокрема розвиток кадрового потенціалу системи освіти в умовах суспільних трансформацій; професійний розвиток керівних кадрів в умовах реформування професійної (професійно-технічної) освіти; формування менеджерів інноваційних освітніх проектів в умовах сучасних фінансово-економічних відносин; упровадження інклюзивної освіти в умовах освітньої системи області/району/міста; управління системою професійного розвитку менеджерів освіти ОТГ в умовах децентралізації влади.

Для теоретиків і практиків освіти дорослих, працівників закладів вищої освіти, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників загальноосвітніх навчальних закладів та установ системи загальної середньої освіти, методичних служб усіх рівнів, а також усіх, хто цікавиться питаннями модернізації вітчизняної формальної та неформальної освіти дорослих.

Нова українська школа: виклики для професійного розвитку педагогічних працівників: програма круглого столу з онлайн-трансляцією, 22 лютого 2018 р., Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», м. Київ/за ред.

В.В.Сидоренко, М.І.Скрипник. – К.: Агроосвіта, 2018. – 56 с.

Оновлення української школи, задеклароване Концепцією Нової української школи, викладачі кафедри філософії і освіти дорослих мають намір втілювати енергійно й цілеспрямовано. Важливо, щоб ідеї науковців мали практичне втілення і спрямовувалися на кожного педагогічного працівника, який має відчутти персональну відповідальність за освітні зміни в Україні. Для створення простору професійного спілкування вдруге кафедрою організовується круглий стіл з онлайн-трансляцією як місця не лише оприлюднення результатів теоретичних досліджень, а й

джерело інформації про актуальні події практиків з освітнього життя. Разом із тим, ініціатори круглого столу пропонують низку друкованих і відео видань для освітньої спільноти, серед яких: збірник спецкурсів

із проблеми, спецвипуск журналу «Методист», відеопрезентації на платформі Віртуальної кафедри андрагогіки (ppo.mk.ua. Розділ_ Конференція). Організатори уважно й обережно систематизували в пропонованій програмі заявлені теми виступів для дискусій, полеміки, ґрунтовних відгуків. Мова йде не про відсторонене існування матеріалів, об'єднаних в одній програмі, а публічний дискурс задля досягнення спільної мети: створення сучасної культури педагогічного мислення шляхом формування критичної спільноти освітян, а також дослідників та інтелектуалів у різних царинах гуманітарної діяльності, усіх не байдужих до розбудови Нової української школи.

Для теоретиків і практиків освіти дорослих, працівників вищих навчальних закладів, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників загальноосвітніх навчальних закладів та установ системи загальної середньої освіти, методичних служб усіх рівнів, а також усіх, хто цікавиться питаннями модернізації вітчизняної формальної та неформальної освіти дорослих.

Віртуальна кафедра андрагогіки – альтернативна модель професійного розвитку педагога Нової української школи

Інноваційним ресурсом професійного розвитку педагога Нової української школи є Віртуальна кафедра андрагогіки Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (<https://ppo.mk.ua/#>; E-mail: andragog@gmail.com).

Віртуальна кафедра андрагогіки (далі – ВКА) є самостійним, неприбутковим, добровільним віртуально-інтегрованим науковим співтовариством фахівців у галузі освіти дорослих, вітчизняних та іноземних андрагогів, творчих, соціально-активних фахівців міжпредметної й трансдисциплінарної сфери, що створюється для:

- проведення наукової, науково-методичної та координувальної діяльності з розроблення та впровадження нових методик, технологій професійної діяльності андрагога формальної і неформальної післядипломної освіти; спільної реалізації результатів наукових досліджень; участі та проведення науково-практичних заходів різних рівнів; передачі знань і досвіду тощо.

Засновником і модератором ВКА є кафедра філософії і освіти дорослих ЦІППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Основною метою діяльності ВКА є створення віртуального кластерного наукового співтовариства андрагогів для проведення

наукової, науково-методичної, дослідно-експериментальної діяльності з розроблення та впровадження в практику формальної і неформальної післядипломної освіти новітніх методик і технологій навчання дорослих, підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері освіти дорослих, здійснення координувальної діяльності досліджень професійного розвитку фахівців у науково-дослідних інститутах, закладах післядипломної педагогічної освіти, громадських об'єднаннях тощо.

Предметні профілі ВКА: філософія освіти дорослих; історія формальної, неформальної та інформальної післядипломної освіти; інклюзивна освіта дорослих; методологія професійного розвитку андрагогів; науково-методичний супровід професійного розвитку андрагогів; моніторинг результатів професійного розвитку фахівців тощо.

Консультантами й модераторами виступають провідні дослідники ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України, дослідники із різних вітчизняних та зарубіжних ВНЗ, андрагоги-практики.

У ВКА передбачено такі форми участі: *легітимна периферійна участь* (LPP – legitimate peripheral participation), що визначається на основі укладених Угод про наукову співпрацю кафедри філософії і освіти дорослих з іншими структурантами віртуального освітнього кластеру, та *модифікована форма участі*, яка надає можливість для не-членів віртуального співтовариства взяти участь у діяльності ВКА.

У ВКА функціонують такі рубрики: «Web-клуб андрагогів: комунікація, розвиток, успіх», «Професійний розвиток педагога Нової української школи», «Цифровий сторітеллінг в освіті дорослих», «Психологія андрагогіки», «Креативні практики», «Освітні тренди», «Електронна бібліотека андрагога», «Медіаосвітня студія», «Квесторія», «Педагогічний маркетинг».

У 2018 році Віртуальну кафедру андрагогіки нагороджено Дипломом I ступеня Національної академії педагогічних наук України як кращу наукову роботу в номінації «Електронний ресурс».

Просіна О. В. Толока позашкільників: методичний путівник : навчально-методичний посібник / Ольга Володимирівна Просіна / за наук. ред. проф. Т.М. Сорочан, В.В.Сидоренко. – СПД Резников В.С., 2018. – 76 с. (3,1 др. арк.).

У навчально-методичному посібнику «Толока позашкільників» обґрунтовано як альтернативну модель професійного розвитку керівників та педагогічних працівників закладів позашкільної освіти в Новій українській школі, що уможливило реалізацію основної мети позашкільної освіти – гармонійний розвиток особистості, її інтересів, здібностей, підтримку талановитої молоді, задоволення потреб у професійному самовизначенні, здобуття додаткової освіти. Деталізовано етапи підготовки проекту та його реалізації, розроблено різноманітні навчально-методичні матеріали для освіти дорослих (тренінгові вправи, анкети, ігри, андрагогічні методи, прийоми, технології).

Вибрана форма подачі навчального матеріалу – методичний путівник – слугує дороговказом і своєрідним компасом для пошуку й реалізації інноваційних підходів, методів, прийомів, технологій в освіті дорослих.

Методичний путівник може бути цікавим різним категоріям освітян, які займаються організацією навчання дорослих впродовж усього життя.

Для андрагогів, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників позашкільної освіти, загальноосвітніх навчальних закладів та установ системи загальної середньої освіти, методичних служб усіх рівнів, а також усіх, хто цікавиться питаннями модернізації вітчизняної формальної, неформальної та інформальної освіти дорослих.

Швень Ярослава. Воркшопи. Управлінська діяльність / Ярослава Леонідівна Швень. – К.: Шкільний світ. – 112 с. (4,6 др. арк.).

Трансформаційні освітні процеси вимагають появу сучасних технологій освіти дорослих. Задля конкурентоздатності фахівців та з метою створення умов для їхнього професійного розвитку і розвитку професійної самосвідомості, поєднання і реалізації принципів соціальної взаємодії у посібнику «Воркшопи. Управлінська діяльність» обґрунтовано теоретичні і соціально-психологічні особливості проведення воркшопу в освіті дорослих.

У виданні обґрунтовано концептуальні ідеї використання елементів інноваційних технологій – технології воркшопу – в освіті дорослих і психологічні умови для ефективної реалізації у підготовці фахівців; зацентовано увагу на необхідності психологічного супроводу освіти дорослих в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти; обґрунтовано сучасні підходи до використання форм, методів, прийомів воркшопу, актуалізовано поняття про науковий дискурс та інтерактивну міжособистісну взаємодію.

Видання структуровано за трьома розділами, де, у першому, розкрито теоретичні відомості про воркшоп як інноваційну форму освіти дорослих, другий представлено в якості формату запитання-відповіді на проблемні питання щодо психологічних особливостей проведення воркшопу, а третій представляє авторські програми воркшопів для педагогів.

Посібник адресовано для педагогічних працівників, науковців, працівників закладів вищої освіти, організаторів післядипломної педагогічної освіти, закладів загальної середньої освіти та установ системи загальної середньої освіти, працівників методичної служби, а також усіх, хто працює з дорослими.

Скрипник М.І. Професія – викладач: практикум із дидактики вищої школи: Електронний навчально-методичний посібник / М. І. Скрипник; Держ. вищ. навч. зал. «Ун-т менедж. освіти». – К.: На електронному носіїві, 2018. 231 с. – Режим доступу: <https://issuu.com/ukr66/docs/9790f1544b4ac7> (10, 0 др. арк.).

Пропонований посібник є логічним продовженням авторського посібника «Професія – викладач: практикум із дидактики вищої школи». У цьому виданні подано робочі навчальні програми спецкурсів, де позиційовано та окреслено практичні аспекти професійної діяльності викладача ВНЗ, зокрема: Інтерактивні технології навчання у вищій школі; Методологія педагогічного дослідження та практичної андрагогіки; Професія – викладач: практикум із дидактики вищої школи. Навігацією в організації інформальної освіти викладача на дистанційному етапі слугують подані в додатках посібника корисні сайти для науково-педагогічних працівників; корисні сайти для пошуку міжнародних програм, грантів, конкурсів.

Для педагогічних, науково-педагогічних працівників, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Скрипник М.І. Практична андрагогіка: Робочий зошит для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації (на базі Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти)/М. І. Скрипник. – К.: ЦППО, 2018. – 32 с. (1,25 др. арк.)

У робочому зошиті вміщено розроблені авторські завдання для розкриття сутності праксеологічних засад діяльності андрагога. Під кутом зору доцільної корисності (або/чи практичної успішності) для професійної діяльності андрагога та відповідно до проведеного опитування слухачів щодо наявних труднощів у виконанні ними відповідних функцій розроблено завдання, систематизовані в трьох блоках: дорослий у практичній андрагогії; дослідження пізнавальних цінностей дорослого для проектування змісту й технологій навчання; індивідуальна культурна лабораторія андрагога (наукова, навчальна, методична). З'ясовано, що викладачі-андрагоги потребують допомоги щодо розроблення авторського освітнього курсу для педагогів. Це спонукало до створення і введення в другий блок робочого зошиту – «Дослідження пізнавальних цінностей дорослого для проектування змісту й технологій навчання» – тренінгового заняття з означеної теми. У робочому зошиті вміщено також розділ «Думки-поради вчених із теми» – для навігації слухачам у теорії проблеми.

Для педагогічних, науково-педагогічних працівників авторських курсів «Практична андрагогіка», організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Мистецтво самопрезентації / Харченко Н., Шпиг Н., Скрипник М., Куниця Т. – Київ: «Вид. група «Шкільний світ», 2018. – 120 с. – С. 26 – 47 (1 др. арк.)

Розкрито особливості розроблення програми дослідно-експериментальної роботи в освітньому середовищі; пропонується алгоритм узагальнення результатів такої роботи.

Скрипник М.І. Творча майстерня молодого науковця. Частина 1. Особистісний блок. Сучасний учений: есканіст & менеджер: робочий зошит із дисципліни вільного вибору навчального плану І курсу підготовки аспірантів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». - К.: ЦППО, 2017. – 56 с.

У робочому зошиті з дисципліни «Творча майстерня молодого науковця» здійснено розгляд практичних аспектів наукової діяльності. Позиційовані та окреслені у першій частині (особистісному блоці) функції та ролі вченого розкриваються через психофізіологічні характеристики особистості вченого; навички наукової й аналітичної діяльності, етос науки. Сутність розроблених авторських завдань ґрунтується на ідеї американського психолога Дж. Гілфорда про розвиток конвергентного (необхідне для знаходження єдиного точного рішення задачі) та дивергентного (завдяки яким виникають оригінальні рішення) мислення. Допомогою у розв'язанні завдань є авторська Е-презентація до кожного блоку. У робочому зошиті також подано навчально-творчі завдання для самостійної роботи з дисципліни «Творча майстерня молодого науковця».

Для підготовки аспірантів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», науково-педагогічних працівників, андрагогів системи післядипломної педагогічної освіти, науковців, організаторів післядипломної педагогічної освіти.

Скрипник М.І. Творча майстерня молодого науковця. Частина 2. Технологічний блок (процес наукового пізнання) / Розробляємо програму дослідно-експериментальної роботи: робочий зошит із дисципліни вільного вибору навчального плану I курсу підготовки аспірантів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». - К.: ЦППО, 2017. – 43 с.

Друга частина робочого зошита логічно продовжує започатковану в першому розділі практику розроблених авторських завдань, які ґрунтуються на ідеї американського психолога Дж. Гілфорда про розвиток конвергентного (необхідне для знаходження єдиного точного рішення задачі) та дивергентного (завдяки яким виникають оригінальні рішення) мислення. У цій частині робочого зошита з дисципліни «Творча майстерня молодого науковця» вміщено завдання з другого блоку – технологічного, мета якого розкрити особливості процесу наукового пізнання. Логіку наукового пізнання (загальне поняття) конкретизовано через практичні кроки розроблення програми науково-дослідної роботи. Допомогою у розв'язанні завдань є авторська Е-презентація. У робочому зошиті також подано навчально-творче завдання для самостійної роботи з технологічного блоку дисципліни «Творча майстерня молодого науковця».

Для підготовки аспірантів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», науково-педагогічних працівників, андрагогів системи післядипломної педагогічної освіти, науковців, організаторів післядипломної педагогічної освіти.

Скрипник М.І. Творча майстерня молодого науковця. Частина 3. Методологічні вимоги до наукової роботи: інтерпретації & глоси : робочий зошит із дисципліни вільного вибору навчального плану I курсу підготовки аспірантів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» / М. І. Скрипник. – К.: ЦППО, 2018. – 23 с.

Існують фундаментальні відправні точки наукового пошуку, які зумовлюють усю архітектуру дослідження, визначають рівень готовності вченого до продуктивного дослідження. У цьому випуску робочого зошита аспірантам пропонується у форматі інтерпретації та глос розв'язати серйозну методологічну задачу: яким чином формулюються проблеми, викристалізовується назва, обґрунтовується вступ та завдання наукової роботи. Важливо, що ця робота з дисципліни аспіранти мають здійснювати системно, адже цей випуск є логічним продовженням започаткованих у перших двох випусках авторських завдань, які ґрунтуються на ідеї американського психолога Дж. Гілфорда про розвиток конвергентного (необхідне для знаходження єдиного точного рішення задачі) та дивергентного (завдяки яким виникають оригінальні рішення) мислення.

Для підготовки аспірантів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», науково-педагогічних працівників, андрагогів системи післядипломної педагогічної освіти, науковців, організаторів післядипломної педагогічної освіти.

Скрипник М.І. Технологія організації дослідно-експериментальної роботи. Частина 1. Дослідно-експериментальні практики для Нової української школи: Робочий зошит із дисципліни циклу професійної підготовки аспірантів II курсу навчального плану підготовки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». - К.: ЦППО, 2017. - 25 с.

У робочому зошиті з дисципліни циклу професійної підготовки аспірантів II курсу «Технологія організації дослідно-експериментальної роботи» здійснено розгляд практичних аспектів організації дослідно-експериментальної роботи для Нової української школи. Характерною ознакою сучасного етапу розвитку вітчизняної освіти є ціннісно-цільова модернізація. Відтак, молодий дослідник має не лише методологічно бути підготовлений до впровадження інновацій у навчально-виховний процес, а й мати здатність критично аналізувати власні розробки з точки зору актуальності для Нової української школи та освітньої реальності в умовах інформаційної епохи. Інноваційні продукти, які створюються аспірантами, мають не лише усувати гальмівні механізми в розвитку вітчизняної освіти, а й створювати креативне освітнє середовище для реалізації ключових ідей Концепції Нової української школи. Тому розроблені авторські завдання ґрунтуються на ідеї американського психолога Дж. Гілфорда про розвиток конвергентного (необхідне для знаходження єдиного точного рішення задачі) та дивергентного (завдяки яким виникають оригінальні рішення) мислення як потенціал для оцінювання аспірантами власних інноваційних напрацювань. Допомогою у розв'язанні завдань є авторська Е-презентація до кожної частини. У робочому зошиті також подано

навчально-творчі завдання для самостійної роботи з дисципліни «Технологія організації дослідно-експериментальної роботи»».

Для підготовки аспірантів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», науково-педагогічних працівників, андрагогів системи післядипломної педагогічної освіти, науковців, організаторів післядипломної педагогічної освіти.

Скрипник М.І. Технологія організації дослідно-експериментальної роботи. Частина 2. Як подолати проблемні ситуації в програмі дослідно-експериментальної роботи?: Робочий зошит із дисципліни циклу професійної підготовки аспірантів II курсу навчального плану підготовки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». – К.: ЦППО, 2017. - 29 с.

У другій частині робочого зошита з дисципліни «Технологія організації дослідно-експериментальної роботи» вміщено завдання, що допомагають подолати проблемні ситуації в програмі дослідно-експериментальної роботи. Ця частина робочого зошита логічно продовжує започатковану в першому розділі практику розроблених авторських завдань, які ґрунтуються на ідеї американського психолога Дж. Гілфорда про розвиток конвергентного (необхідне для знаходження єдиного точного рішення задачі) та дивергентного (завдяки яким виникають оригінальні рішення) мислення. Логіку наукового пізнання (загальне поняття) конкретизовано через практичні кроки розроблення програми науково-дослідної роботи. Допомогою у розв'язанні завдань є авторська Е-презентація. У робочому зошиті також подано навчально-творче завдання для самостійної роботи з цієї підтеми навчальної дисципліни «Технологія організації дослідно-експериментальної роботи».

Для підготовки аспірантів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», науково-педагогічних працівників, андрагогів системи післядипломної педагогічної освіти, науковців, організаторів післядипломної педагогічної освіти.

Скрипник М.І. Технологія організації дослідно-експериментальної роботи. Частина 3. «Nullius in verba» («Нічого зі слів»): доказ через експеримент / М.І. Скрипник: Робочий зошит із дисципліни циклу професійної підготовки аспірантів II курсу навчального плану підготовки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»/М. І. Скрипник. – К.: ЦППО, 2018. – 28 с.

Третя частина робочого зошита з дисципліни «Технологія організації дослідно-експериментальної роботи» є логічним продовженням започаткованої в попередніх двох частинах ідеї розроблення авторських завдань, спрямованих на розвиток конвергентного (необхідне для знаходження єдиного точного рішення задачі) та дивергентного (завдяки яким виникають оригінальні рішення) мислення (відповідно за Дж. Гілфордом). Відповідно до проведеного автором опитування аспірантів щодо наявних труднощів в організації дослідно-експериментальної роботи розроблено завдання для цього випуску. З'ясовано, що аспіранти потребують допомоги щодо розроблення авторського освітнього курсу із проблематики дослідження. Це спонукало до створення і введення у цю частину робочого зошита тренінгового заняття з означеної теми. Допомогою у розв'язанні завдань є авторська Е-презентація.

Для підготовки аспірантів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», науково-педагогічних працівників, андрагогів системи післядипломної педагогічної освіти, науковців, організаторів післядипломної педагогічної освіти.

Інформація про авторів, упорядників

СИДОРЕНКО

Вікторія Вікторівна

*доктор педагогічних наук,
завідувач кафедри філософії і
освіти дорослих ЦППО,
сертифікований тренер НУШ;
автор ОПП, тематичних ОПП,
науковий редактор, упорядник
збірників ОПП*

ШВЕНЬ

Ярослава Леонідівна

*кандидат психологічних наук,
доцент кафедри філософії і освіти
дорослих ЦППО;
автор ОПП, тематичних ОПП,
науковий редактор, упорядник
збірників ОПП*

Інформація про авторів

ЄРМОЛЕНКО

Андрій Борисович –

кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО; автор ОПП, тематичних ОПП

ІЛЛЯХОВА

Марина Володимирівна –

кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО; автор ОПП, тематичних ОПП

КРАВЧИНСЬКА

Тетяна Сергіївна –

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО, сертифікований тренер НУШ; автор ОПП

ЛЕВЧЕНКО

Вікторія Володимирівна –

кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО; автор ОПП

МИРОШНІЧЕНКО

Олена Олександрівна –
старший викладач кафедри
філософії і освіти дорослих
ЦППО

ПРОСІНА

Ольга Володимирівна –
кандидат педагогічних
наук, доцент кафедри філософії і
освіти дорослих ЦППО;
автор ОПП

СКРИПНИК

Марина Іванівна –
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри філософії і
освіти дорослих ЦППО;
автор ОПП

ФАРУХШИНА

Марина Шаміліївна –
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри
філософії і освіти дорослих ЦППО;
автор ОПП, тематичних ОПП

Науково-методичне видання

**ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК
ПЕДАГОГІЧНИХ, НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ І КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 01 «ОСВІТА»
У СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ:**

збірник освітньо-професійних програм

Частина 1

**Наукова редакція, упорядкування:
Вікторія Вікторівна Сидоренко,
Ярослава Леонідівна Швень**